

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

EN NORDSLESVIGSK BONDESLÆGTS
HISTORIE

SLÆGTEN KROGH
1653—1933

AF
A. KROGH
LEKTOR VED VIBORG KATEDRALSKOLE

VIBORG
J. THOMSENS BOGTRYKKERI
1933

EN NORDSLESVIGSK BONDESLÆGTS
HISTORIE

EN NORDSLESVIGSK BONDESLÆGTS
HISTORIE

SLÆGTEN KROGH
1653—1933

.....

AF
A. KROGH
LEKTOR VED VIBORG KATEDRALSKOLE

.....

VIBORG
1933

F O R O R D

Hermed forelægger jeg for Slægtens Medlemmer en Beretning om Slægtens Historie gennem næsten 300 Aar.

Da jeg for fire Aar siden udsendte Stamtavlelisterne over Slægtens mandlige Medlemmer og deres Efterkommere, var det et naturligt Ønske at lade denne efterfølge af en fuldstændig Slægtshistorie. Ved Udarbejdelsen, hvortil jeg havde et righoldigt Materiale af Breve og Dagbøger, maatte jeg dog søge Hjælp mange Steder, og min Anmodning er bleven mødt med Velvillie næsten alle Steder. En særlig Tak vil jeg rette til Rentier *Ægidius Holm* i Christiansfeld og til Tegner ved Statsbanerne *Andersen* i Odense. Uden deres Hjælp vilde Beretningen om henholdsvis Brænøre (Frørup) Grenen og Skovgaard (Vejle) Grenen ikke være blevet saa fyldig.

At det har været økonomisk muligt at udgive Bogen skyldes Fru *Anna Schou*, f. Krogh, Professor Dr. phil. *August Krogh* og Overlæge Dr. med. *H. J. Schou*, der har stillet Pengemidler til Raadighed, og Slægtens Medlemmer bør være dem oprigtig taknemmelige for, at Slægtens Historie nu foreligger. Jeg selv bringer dem en hjærtelig Tak.

Indsamlingen af de mange Navne og Tal giver en vid Mulighed for Fejl, og trods al Paapasselighed er saadanne naturligvis ikke undgaaede; jeg beder imidlertid om Overbærenhed i den Henseende.

Viborg i Oktober 1933.

A. KROGH.

DE FØRSTE GENERATIONER

INDLEDNING

Vor Slægt stammer fra Hertugdømmet Slesvig og er en gammel Bondeæt.

Tæt op mod Grænsen til Kongeriget skal vi søge Slægtens Hjemsted; men i næsten hvert eneste Sogn i de Egne findes Stednavne, der paa en eller anden Maade giver Klang i Slægtens Historie.

Yderst i Øst, 3 km Øst for Hovedvejen fra Kolding sydpaa og 5 km fra Lillebælts Kyst ligger den lille Landsby Vejstrup-røi*), hvor Slægten har sit Udspring.

Jeg vil i det følgende ved Hjælp af nogle Citater hentedede forskellige Steder fra give et lille Indtryk af Forholdene i Egnen i tidligere Tid.

Landsbyens Navn omtales i Trap Danmark, 4. Udg., B. VII, Side 719 og Navnets Oprindelse forklares igennem flere Mellemløper Westørp = Wisænthorp o. s. v.

Saa vel i Vejstrup som i Brænore (se det flg) har der i gamle Dage ligget adelige Gaarde. For Vejstrups Vedkommende er det maaske noget tvivlsomt, men Pontoppidan anfører i Danske Atlas Tome VII, Side 212: „Weistrup, en nu ødelagt Herregaard i Thyrstrupherred, Weistrup Sogn. Af Eierne vides en Oluf Gaas til Weistrup, som med Magdalene Niels Sandbergs Datter af Thyrstrup havde en Søn Niels Gaas til Weistrup, der døde 1637. Han var gift med Helleborre Pors og har uden Tvivl solgt Gaarden, thi paa det sidste skrev han sig til Hjortholm og var Landmand paa Langeland. Denne Gaard er nu nedlagt og udlagt til Fæstebønder uden Privilegier.“

---

*) røi = rød.

Saavidt Danske Atlas. Hvis „denne Gaard“ viser hen til Herregaarden Weistrup, er der intet i Vejen for, at vor Stamfader kan have faaet Jord ved den Lejlighed. Forholdet er dog ikke helt klart.

I J. Nissen: Haderslev Amt. En statist.-topografisk Fremstilling 1840, Side 93, skrives om Veistrup Sogn: „En egentlig By, der hedder Veistrup, gives der ikke. Om der har været en saadan i Fortiden, lader sig ikke med Vished bestemme; derimod ved man, at der i Sognet har været et Herresæde af dette Navn, som 1560 tilhørte en Oluf Gaas, der blev optaget i Adelsstanden af Kong Christian den Tredje. Af dennes Søn er Gaarden sandsynligvis solgt og siden adskilt under en følgende Besidder.

Til Veistrup hører:

1. Veistruprøi med 12 større og mindre Gaarde, 13 Landbosteder og 6 Indersthuse. ....

Veistrup Kirke laa i gamle Dage i en tyk Skov og blev betjent af Kapellanen fra Colding. Den nuværende Kirke er bygget 1471 (efter andre 1071), men da den er brøstfældig, vil den blive nedbrudt paa Taarnet nær, og en anden Kirke opført i Stedet.“

Fra P. Eliassen: Fra de 8 Sogne. Bidrag til Thyrstrup Herreds Historie, udg. i Vejle Amts Aarbøger, udg. af Vejle Amts hist. Samf., 1. Halvb. 1907, Side 72 og 77, henter jeg følgende:

„Et Forhold med Hensyn til Byerne, man lægger Mærke til, er, at „Torperne“, der som anlagte efter Adelbyerne (her sikkert Ødis, Hejls, Taps o. s. v.) plejer at være mindre end disse, her er saa usædvanlig store. I den øvrige Del af Vejle Amt, vil man finde, at Forholdet mellem Torpers og Adelbyers Jordtilliggende omtrent er som 2 til 3, men her er flere meget store Byer, som kaldes Torper (Stenderup, Vejstrup, Frørup, Tyrstrup). Alle de nævnte Steder har de endog givet Sognet Navn, ligesom Thyrstrup har givet hele Herredet Navn. En af Torperne er forsvunden som selvstændig By (Vejstrup). Den har i saa Henseende delt Skæbne med Adelbyen Taps.“

„Vonsild og Vejstrup har ingen paaviselige Voldsteder. I Hejls var Vargaarde et adeligt Sæde, der tilhørte Slægten

Breide. Voldstedet, der nu næsten er udjævnet, ses sønden for Vargaarde. Kjær Mølle hedder oprindelig Vargaarde-Mølle.

At Bøndernes Stilling i det hele var ganske sikker og god, kommer paa mange Maader frem. Den var endog langt bedre end de fleste Bønders fra Kongeriget. „Her fandtes i det 16. Aarh. ingen Adel, og Stavnsbaand kendtes ikke. Hoveri har der vel været hist og her, men det var kun ubetydeligt: Vedligeholdelse af Gærder omkring Krongodser eller lignende. Hovedmængden af Befolkningen var vel nok kun Fæstere; men under Kronens milde Styrelse nærmede deres Stilling sig Arvefæsternes. Enkelte Selvejergaarde i Egnen havde endnu bedre Kaar, navnlig var Ejerne mere frit stillede med Hensyn til Arvefordeling. Og dog var der, særlig efter det 17. Aarh.'s Krige, yderst smaa Kaar.“ (Eliassen, anførte Skrift).

SLÆGTENS STAMFADER er:

- I. *Christen Christensen Krog(h)*, Gaardejer i Vejstruprøi. Om hans Forhold har intet kunnet oplyses, da Arkivsager mangler. Vi ved, at han var gift med Maren Christens.

Vejstrup Sogns ældste Kirkebog begynder med 1690; deri meddeles, at vor Stamfader døde 24. Januar 1723, 70 Aar gammel; han er altsaa født 1653; Datoen kan ikke oplyses. Hans Hustru døde d. 8. August 1739. I dette Ægteskab var Barnet

- II. *Christian Christensen Krogh*, født 1686, Gaardejer i Vejstruprøi, gift d. 26. Oktober 1719 med Voldborg Andersdatter, født 1686. Begge døde i 1770, han d. 23. Februar, hun d. 6. November. Deres sidste Levetid boede de i Brænore, hvorhen de var flyttede for at tage Ophold hos deres ældste Søn, Gaardejer sammesteds. I dette Ægteskab var der 9 Børn.
- III. 1. *Christen Christiansen Krogh*, født 1720, død 1786, der fører Slægten videre (se nedenfor).

2. *Anders*, født og døbt d. 13. September 1721, død d. 20. Januar 1723.
3. *Maren*, født og død 1723.
4. *Marie*, født 1725; det er ikke lykkedes i Kirkebøgerne at finde noget om hende videre Skæbne.
5. *Anna*, født d. 25. Juli 1728, kan heller ikke følges videre.
6. *Anders*, født d. 13. August 1730, død d. 15. Juli 1738.
7. *Iver*, født d. 30. Maj 1733. Ogsaa for hans Vedkommende har det været umuligt i Kirkebøgerne at finde nogen Oplysning. Konfirmandregistret begynder først med 1753, saa det kan ikke ses, om han har oplevet Konfirmationen. Han anføres heller ikke som død i Barneaarene, saa han kan altsaa have ført Slægten videre og være bleven Stamfader til en yngre Gren af Slægten. Det maa meget beklages, at det hidtil har været umuligt at spore ham.
8. *Niss*, født 1735, død d. 18. Februar 1742.
9. *Johanne*, født d. 15. September 1737, konfirmeret 1754, men kan derefter ikke spores videre.

- III. 1. *Christen Christiansen Krogh* bliver altsaa den eneste af 3. Generation, der fører Slægten videre og er Stamfader til alle de efterfølgende Medlemmer af Slægten.

Han fødtes d. 6. April 1720 og døde d. 26. November 1786. Han foretog det den Gang ikke meget almindelige Skridt at forlade sin Hjemegn og søge Bopæl i et andet Sogn. Grundene dertil kan ikke efterspores; vi maa nøjes med at konstatere, at han, inden han kom til Brænøre, har besiddet en halv Fæstegaard i Bjert, hvor han ca. 1752 giftede sig med Iver Pedersens Enke, Inger Boyesdatter, Datter af Boy Jensen af Bjert. Hun havde i sit første Ægteskab en Datter, Karen Iversdatter, med hvem hun maatte skifte, før hun giftede sig anden Gang.

Christen Christiansen Krogh maa være kommet til Brænøre 1753 eller 1754. I 1754 er der nemlig

en anden Fæster paa Gaarden i Bjert. Gaarden i Brænore skiftede fra 1749—53 gentagne Gange Ejer; men efter det foreliggende maa det antages, at Christen har siddet paa Gaarden 1753 eller 54.

Forinden vi følger denne vor Slægtning i 3. Generation videre, vil det være rimeligt at indhente nogle historiske Oplysninger om den Egn, hvor Slægten nu tager Ophold.

I Pontoppidan: Danske Atlas VII, Side 196, VI. Cap. Herregaarde i Haderslebhuus Amt skrives flg.: „..... Branduhr, en nu nedlagt Herregaard i Thyrstrupherred, Frørup Sogn. Af Eyerne vides Emmike Emmiksen, gift med Thale Flemming. Deres yngste Datter, Anna, fik Erik Kaas, hvis Søn, den sidste Eyere, var Mogens Kaas, døde 1582 d. 28. August, gift med Dorthé Sehested og Anna Rantzau. Denne Gaard er nu en Bondegaard uden al Frihed.“

Om Brænores tidlige Historie skriver P. Lauridsen i Haderslev Amts Historie og Beskrivelse: „Emmikserne var en gammel nordslesvigsk Slægt. Deres Stamfader var Hr. Esben Tagesen, der nævnes Væbner 1387, men senere blev Ridder og døde 1412. I 15. og 16. Aarh. var Refsø deres Hovedgaard, men til forskellige Tider ejede de..... Brænore.“

Om Brænore Gaard i Frørup Sogn hedder det yderligere:

„I Frørup boede 1402 en Adelsmand ved Navn Jesse Iversen, der førte Emmerik-Slægtens Vaaben, men desuagtet skal Brænore først ved Barbara Rigstrups Giftermaal med Hartvig Emmiksen fra Refsø være kommet til denne sidste Slægt. Hans Sønner Niels Hartvigsen (1499) og Emmike Hartvigsen ejede Brænore; den sidste var gift med Thale Flemming, der bragte ham Gjelskov i Fyen og Møllerup i Jylland. Af deres Døtre ægtede Magdalene Albert Maltesen (Viffert), der med hende fik Møllerup, og Anna Erik Kaas, der blev Ejer af Gjelskov og ogsaa skrives til Brænore. Deres Sønner Christian Maltesen til Hageløse og Mogens Kaas ejede hver sin Halvdel af Brænoregaard og Gods; men d. 11. Januar 1583 solgte Chr. Maltesen sin Part til

Kongen samt efterskrevne Fæstere og Bønder.....i Brænore Gaard.“

I Eliasens tidligere anførte Skrift „Fra de 8 Sogne“ meddeles; „Indenfor det nuværende Tapssogn ligger nordfor Brænore i Mose- og Engdraget ud mod Fovsaa „Mosbjærghøj“. Her menes Brænore Slot at have ligget, og der er fundet Pæle, maaske Rester af en Bro, der førte derved. En af de sidste Ejere til Brænore, Mogens Kaas, ligger begravet i Frørup Kirke, hvor han er afbildet paa en smuk Ligsten med hans og hans to Hustruers Billeder.“

Fra P. Eliasens Bog: Historiske Strejftog i Kolding og Omegn, Forsvundne Herregaarde ved Kolding. Kolding 1923 henter vi den følgende Skildring:

„I de store Engdrag Dridekær, der gennemskæres af Skellet mellem Ødis og Brænore (tidligere Frørup — efter 1864 — Tapssogn) ligger paa Brænoresiden en lille Banke „Mosbjærghøj“. Selve Banken rager kun ca. 5 Alen op over Engen, men den er bevokset med ret kraftige Ege, saa den navnlig set fra Kolding—Vamdrupbanen, der gaar tæt forbi, fremtræder som en ganske malerisk Skovkuppel. Lige Nord for Mosbjærghøj flyder Fovs Aa.

Her laa indtil det 16. Aarh.'s Slutning den adelige Gaard Brænore.

Slotsbanken er kun en lille Rest af, hvad den oprindelig var. Endnu vil man Øst for Banken se, at Jordsmonnet er højere end Engen. Det er Resten af en Sløjfning, der er foretaget paa Gaardejer Jørgen Jørgensen Grund, hvor Banken i sin Tid stod i samme Højde, som paa Gaardejer Halds Side, hvor Træerne danner et helt Vildnis paa den gamle Slotstomt, og hvor Ræven hist og her har søgt at skaffe sig Huler ind under Trærødderne. Nu maaler Mosbjærghøj i Retning Nord til Syd kun ca. 30 Skridt; men før Sløjfningen paa Jørgensens Side skete, var dens største Udstrækning i Øst og Vest. Der blev ved Sløjfningen fundet en Mængde Murbrokker, der dog laa uden Orden. De gamle Mure synes helt ødelagte.

I Aaret 1868 foretoges en Regulering af Aaløbet, og ud for Voldstedet fandtes da, efter hvad Jørg. Jørgensen i sin

Tid meddelte mig, noget Træværk, der kunde ligne Spærreværk en 6 Tommer i Kant. Der har ogsaa Sonden for Voldstedet været Spor af en Bro. I sin Tid, da Jessen var Ejer af Halds Gaard (nu Gyldenhave) lagde man Mærke til, at paa nogle bestemte Steder kørtes Slaamaskinen altid i Stykker. Til sidst tog man sig for at fjerne de Træstumper i Engen, der var Skyld i Uheldene. Det viste sig at være Rester af store svære Egestammer, ca. 1 Alen i Gennemsnit. De stod i to Rækker, som var de gamle Bropæle. Nedad var de tilspidsede.

Det er nu over 300 Aar, at Borgen paa Mosbjærghøj blev brækket ned. Tømmeret, der blev fundet i Aaen tæt ud for, er dog maaske yngre. Vi ved nemlig, at der — ligesom ved andre ordentlige Herreborge — laa en Vandmølle tæt ved, og Vandmøllen fik (det fortæller Haderslev Amtsregnskab) endnu saa sent som 1636 et nyt Vandhjul.“

„Herremændenes Historie i denne Egn standser ligesom Nord for Kolding under Frederik II, der fik Egnen under sig efter Hertug Hans d. æ.'s Død 1580. — — — Saaledes købte han Fovslet 1583, Brænore (den Gang delt i to Dele) 1583 og 1586, Hejls Vargaarde 1587, saa da han i 1588 lukkede sine Øjne paa Antvorskov, havde han udkjøbt saa godt som alle Adelsmænd i Thyrstrup Herred, — — — men Godsdriften svarede sig antagelig ikke. I hvert Fald blev Gaardene i det 17. Aarh. bortforpagtede. — — — Det kgl. Gods styredes paa den Maade langt ind i det 18. Aarh., da et andet Tankesæt gjorde sig gældende. Ved Rentekammerets Resolution af 15. August 1763 befaledes det, at Godserne skulde sælges baade i Kongeriget og Hertugdømmerne. Der fulgte d. 1. Oktober 1764 en nærmere Resolution, hvori Betingelserne angaves.

Det viste sig imidlertid, at denne Fremgangsmaade var ufarbar. De Bud, der fremkom, var for smaa, og man nærrede Betænkeligheder ved Salg, da man frygtede for, at Ejerne skulde lade sig friste til at hugge Skovene om. Først efter 1768 begynder Godssalget, men uden Skovene, og de er tilendebragt omkring 1800.“

Vi vender nu tilbage til *Christen Christiansen Krogh*, der med sin Hustru, Inger Boyesdatter, slaar sig ned som Besidder af en „kongelig Halv-Feste Gaard udi Branduhr“.

De havde med sig deres første Barn, Woldborg, født i Bjert, og i Brænore fødes efterhaanden 4 Børn til, som jeg nedenfor skal nævne i Rækkefølge. De fører ikke Slægten videre.

IV. 1. *Woldborg*, født 1753 i Bjert, død 3. December 1770.

IV. 2. *Maria*, født 1758, død 1. Juni 1770.

IV. 3. *Marie Kjerstine*, født 1762, død 1829; hun ægtede i 1788 Erik Hansen, med hvem hun havde to Børn; men om deres videre Skæbne vides intet.

IV. 4. *Iver*, født 14. Oktober 1764, død 1820 ugift.

IV. 5. *Else Marie*, født 28. Juni 1767, død 27. Marts 1771.

Den 30. April 1769 dør imidlertid Inger Boyesdatter, men allerede d. 20. Oktober sm. A. vies Christen til Maren Brick (Petersdatter), født d. 14. August 1743, og altsaa 26 Aar gammel; Brudgommen er 49 Aar.

I Anledning af det nye Ægteskab maa han skifte med sine Børn af første Ægteskab, og jeg skal i det følgende fremføre nogle Enkeltheder af Udskriften af Thyrstrup Herreds Tingprotokol: Torsdagen den 15de Junii 1769, som var en extraordinære Tingdag.

Som Christen Christiansen Krogh, en kongelig Halv-Feste Gaards Besidder udi Brenduhr, efter sin Hustrues Inger Boyesdatters dødelige Afgang, agter ad 2da vota at træde, og derfor først bør gjøre Rigtighed med de ved hende aulede og efterlevende Børn, saasom en Søn ved Naun Iver Christensen i 5te Aar og 4re Døttre ved Naun Woldborrig i 17te Aar, Maria i 11te Aar, Kierstina i 8de Aar og Else Maria Christens Datter 2 Aar gammel, for Mødrene Arv, til hvilken Ende han i Dag her for Retten møtte, og udsagde disse sine Børn udi Mødrene Arv, udi Hosværelse og Paa-hør af 2de af ermeldte sin afdøde Hustrues Slægtninger, naunlig Peder Jensen af Brenduhr og Jens Jessen af Frørup, nemlig til Sønnen udi reede Penger 40 Rdl. Courant, en Seng til 15 Rdl. Courant, en Ege Halv-Kiste saa god som

5 Rdl. Cour. og hans salig Moders Sølv Begger med Naun paa Iwer Pederssen, og til enhver af Døtterne derimod udi Penger 20 Rdl. Cour., en Seng til 15 Rdl. Cour., en heel Ege-Kiste saa god som 8 Rdl. Cour. og disforuden i siin Tiid et lidet Festensøel, alt ligesom de opnaar deres 21de Aars Alder, undtagen Festens-Øllet."

I det nye Ægteskab med Maren Brick fødtes der 6 Børn, alle Sønner; den yngste fødes 1784, da Faderen er 62 Aar gammel. Om deres daglige Liv ved vi intet. I nogle Aar har de haft hans gamle Forældre boende; her dør de to gamle og er formentlig begravede paa Frørup Kirkegaard. Her bliver han ogsaa selv begravet efter sin Død d. 26. November 1786, 64 Aar gammel. Hans Søn, Bryggeren *Andreas*, sætter senere en smuk rød Sandsten med Indskription over Graven, der endnu 1929 var i udmærket Stand.

Hans Enke levede endnu til 1817, og hun har sikkert navnlig i de første Aar haft Vanskeligheder at kæmpe med, da de sidstfødte Børn kun var smaa. Sønnen af første Ægteskab, Iver, synes at have været svagelig at dømme efter, at han gav Afkald paa Gaarden. Vi ved intet om hans Liv. Sønnen *Andreas* havde den store Glæde at faa Besøg af sin Moder i København, og hun omtales af dem, der saa hende, som en typisk Bondekone.

I en Alder af 22 Aar overtog saa den ældste Søn af andet Ægteskab *Christian Christensen Krogh Gaarden* 1793, fra sin Moder, der nu gaar paa Aftægt 53 Aar gammel.

Af Aftægtsdokumentet og Afkaldet meddeler jeg nedenfor nogle Enkeltheder. Saaledes skrives der: Arvtageren *Christian Christensen Krogh* skal være skyldig, som hvortil han sig ogsaa herved og det ved alt sit havendes og fangendes, rørendes og urørendes Gods og Formue, in specie den hannem herudi overladte halve Kongelige Feste-Gaard cum pertinentiis, udtrykkelige Pandsættelse tilforpligter ey alleene at svare og betale ald den udi forallegerede Inventario anførte Giæld og hvad han ellers den 19de Februar anni currentis coram protocollo judiciali til sin Broder *Iwer Christensen* for Gaardens Afstaaelse har udlovet at betale, nemlig 100 Rdl. Courant, skrives Eet Hundrede Rigsdaler

Slesvig Holstensk Courant, men endogsaa til forbemeldte sine Fem Brødre efter gjorde Skifte og Deeling af 26. Februar anni currentis ved deres myndige Aars Alder at udrede og betale for ald den dem kompeterende Fædrene Arv imod Lovgyldig Afkalds Quittinger, enhver den Summa 51 Rdl. $17\frac{2}{7}$ Sk., skriver Een og Halvtredsindstyve Rigsdaler Sytten $\frac{2}{7}$ Skilling Slesvig Holstensk Courant, desligeste at forsyne de 2de yngste med deres forsvarlige Opdræt i Henseende til Klæder, Føde og fornøden Skolegang, indtil de er vorden confirmeret, ydermere at svare og præstere det hans Kjere Moder udi den hernest at oprettende Aftægts-Contract paa hendes øvrige Liivs-Tiid udaf indbemeldte Gaard at tilskrivende aarlige Aftægt.“

Af Broderens Iwers Afkald anføres følgende: „Tiirsdagen d. 19de Februar 1793. . . . . Møtte i Dag for Iwer, Christen Christensen Kroghs ældste Søn i Branduhr, og erklærede, at han for Svagheds Skyld ey kunde eller vilde tiltræde hans salig Faders Feste-Gaard, men derimod frasiger sig den saaledes, at hans ældste Broder Christian Christensen Krogh maatte antage samme Gaard med Besætning, dog under Vilkaar, at han hannem for hans Arve-Rett til Gaarden og øvrige Boe ialt skal betale 100 Rdl. C., skriver Eet Hundrede Rigsdaler Slesvig Holstensk Cour. og uden Renter, til den 24. Juni anni currentis imod lovlig Afkald, hvilket forbemeldte Forlig allene angaar Gaarden, saa at han foruden dette paastaaer hans Fader- og Mødrene Arv udaf samtlig Boe med 33 Rdl. 16 Sk. Slesvig Holstensk Courant, som han liigeleedes forventer til den 24de Junii a. c.“

Af Aftægtsdokumentet, dateret 9. September 1793 hid-sættes følgende:

Imo udlover og tilforpligter sig Aftægtsgiveren Christian Christensen Krogh . . . . . at give og forskaffe Aftægtstagerinden paa hendes øvrige Livs-Tiid efterskrevne uveigerlige aarlige Aftægts Poster nemlig:

a. Til Huusværelse det nær Dörnse*), som Aftægtsgiveren

*) Dörnse. Dörnsk no. Dörnse. Dörnset = Opholdsstue i Bondens Bolig; i samme Gaard kunde der være flere. Muligvis af fremmed (slavisk) Opr.

skal i Standsætte og forsvarlig vedligeholde, men i Fald hun eller Aftægtsgiveren ikke skulle være dermed tilfreds, forpligter Aftægtsgiveren sig efter et halvt Aars Advarsel, til at afgjøre og i forsvarlig Stand sætte Tvende Fag i den søndre Ende i den Øster Lade til Huusværelse for Aftægts-tagerinden, saaledes at hun dermed kan være tilfreds, som Aftægtsgiveren ogsaa bestandig skal vedligeholde, og nyder hun saa vel Rummet paa Loftet som Værelserne under Loftet til hendes fornøden Brug, item et liidet Stykke Kaalgaard østen for Salshuuset, som er indpæled, og Frugten aarlig af det saakaldede Mølle-Æble-Træ, desligste frii Adgang og Brug af Gaardens Oven og Brynd samt Brygger- og Bager Redskaber og det andet Stoelestade udi Frørup Kirke.

b. aarlig udi god forsvarlig Korn, som hende frit til og fra Møllen beforders og hvoraf den Fjerdedel leveres, naar hun drager paa Aftægtet, og de andre Fjerdedele hver tre Maaneder, nemlig Tolv Skiepper Tør Rug, Toe Skieppe Byg Brek-Gryn, Sex Skiepper Boghveede Gryn og fem Skiepper Malt, Ruggen og Maltet frit Møllet.

c. udtager hun een af Gaardens Besidderses nest den beste Ko, hvoraf hun sig benytter og som Aftægtsgiveren frie skal fodre og græsse veed hans egne beste Kjøer, men naar Koen bliver gammel eller uduelig til at give Melk, tillades hende at udtage een af Gaardens nest den beste Ko i Steden for, følgelig altid at holde hende en forsvarlig levende Koe. Naar Koen er Seen og tør, skal Aftægtsgiveren give hende daglig en Pøtte nye malked Melk; item 2de Faar, som hun ligeledes udtager af Gaardens Faar, hvilke hende frie fodres og tilligemed Lammene græsse hos Aftægtsgiverens egne Faar, og hvoraf Aftægtstagerinden nyder ald Yngel, Uld og Loy*).

d. Til Slagting om Martini. Toe Lispund røget Flesk, en feed Gaas eller og et Lispund røget Flesk i Stedet for samme, item et Lispund Hør og at betale for hende hendes Offer og Extra Skat, item til Handpenger aarlig een Rigs-

*) Loy ogsaa stavet løj, lund, ly, lød, låd = Faarenes Foraarsuld. Feilberg: Ordbog o. jy. Almuemål.

daler, af hvilken de halve om May og de halve om Martini leveres, item en Skip Salt og en Pund Homle.

e. Til Ildebrændsel aarlig Tie forsvarlige Læs gode Tørv, frie bearbejdet og hjemkiørt til retter Tiid i Sommeren saa og frie Heste og Vogn, 2de Gange om Aaret til Haderslev, men ikke i Ploug og Høstens Tiid. Udi paakommende Alderdom og Svaghed haver Aftægtsgeberen hende med ald forsvarlig Pleje og Opvartning at lade gaa til Haande og efter hendes dødelige Afgang christhæderlig at lade begrave imod at indbemeldte Aftægtsposter frie hjemfalder og hendes Livs Klæder imellem hendes Børn skiftes og deles.“

Fra de i andet Ægteskab fødte Børn nedstammer i forskellige Grene hele vor nuværende Slægt.

Efter de forskellige Steder, hvor de slog sig ned og tog Bopæl dels i Slesvig dels i Kongeriget, har jeg opkaldt de forskellige Slægtsgrene, som i det følgende vil blive behandlede i Alders Orden.

- IV, 2, 1. *Christian Christensen Krogh*, født d. 26. September 1770, død d. 28. Februar 1837, der som ovenfor nævnt i 1793 overtog Fædrengaarden, blev Stamfader til den Gren, jeg har kaldt *Brænore—Frørup Grenen*, fordi den har holdt sig paa den gamle Hjemegn.
- IV, 2, 2. *Peter Krogh*, født d. 31. Januar 1773, død d. 30. Oktober 1846, der slog sig ned i Haderslev, blev Stamfader til den Gren, jeg har kaldt *Haderslev Grenen*.
- IV, 2, 3. *Jacob Andersen Krogh*, født d. 8. Juni 1775, død d. 8. Marts 1815, ugift, danner ikke nogen ny Slægtsgren.
- IV, 2, 4. *Niels Mygind Krogh*, født d. 5. Juni 1778, død d. 19. Februar 1857, drog til Kalundborg, hvorfra Slægten senere er flyttet til Korsør, hvor den endnu trives. Jeg har derfor kaldt denne Gren *Korsør (Kalundborg) Grenen*.

- IV, 2, 5. *Andreas Krogh*, født d. 2. Maj 1781, død d. 7. Januar 1858, drog til København, hvor han tog fast Ophold og blev en anset Brygger, hvorfor jeg har kaldt den Gren, der nedstammer fra ham, *Bryggergrenen*.
- IV, 2, 6. *Jens Krogh*, født d. 20. April 1784, død d. 10. Maj 1854, blev Stamfader til en stor Slægtsgren, nu spredt viden om. Efter Hovedgaarden Skovgaard ved Vejle, som han købte, har jeg kaldt den Gren *Skovgaard (Vejle) Grenen*.

At leve i et Grænseland kan altid medføre visse uforudsete Besværligheder. Saa længe de nationale Kampe ikke var begyndt i Hertugdømmet Slesvig, levede Slægtens Medlemmer deres Liv som pligtro Borgere i det fælles Fædreland og holdt god Forbindelse indbyrdes, saaledes som det fremgaar af foreliggende Breve. At Slægten har følt sig som danske Slesvigere foreligger der tilstrækkelige Vidnesbyrd om. At i Tidens Løb og under Forholdenes Udvikling nogle Medlemmer blev tysktalende fik ingen Indflydelse paa Sindelaget. Da i 1848 under Oprøret Kravet stilledes om at tage Stilling til Spørgsmaalet: Dansk eller Tysk, blev *alle* Slægtens Medlemmer den danske Konge tro. At deres politiske Standpunkter var forskellige er ikke at undres over, og at de af dem, der sluttede sig til Helstatstanken, blev udsat for at mistænkes for slesvigholstenske Sympathier er forklarligt nok. Begivenhederne i 1864 satte ogsaa Skel i vor Slægt, i det et enkelt Medlem af den ældre Sidegren af Haderslev Grenen, *Andreas Krogh*, gik til den tyske Side; men deri delte vor Slægt Skæbne med saa mange andre.

De politiske Spørgsmaal skal dog ikke tages op her, hvor Formalet er en saa vidt mulig objektiv Skildring af de forskellige Slægtsgrenes Liv og Skæbne gennem Tiderne.

Paa et Punkt maa vi imidlertid rette vor Opmærksomhed, og det er, at Freden i 1864 mellem Preussen-Østrig paa den ene Side og Danmark paa den anden fastsatte en

Grænse midt igennem de Omraader, der var Slægtens Hjemsted, og den Omstændighed maa vi i det følgende gøre til Genstand for Omtale.

Det er Spørgsmaalet om de 8 Sogne, disse Dele af Hertugdømmet Slesvig, der ved Fredsslutningen indlemmedes i Kongeriget.

Jeg har ofte stillet mig det Spørgsmaal, hvilke Bevæggrunde der førte til denne Ordning, og jeg kunde tænke mig, at en Del af mine Læsere vil være i den samme Situation, hvorfor jeg i det følgende vil søge at oplyse Sagen ved nogle Citater af en Artikel i Tidsskriftet „Fra Ribe Amt“ 1904. Aktstykker og Skrivelser betræffende den i Wienerfreden af 30. Oktober 1864 § V og VI nedsatte internationale Grænseregulerings Commission til Bestemmelse af Grænsen mellem Danmark og Slesvig m. m. udg. af F. C. G. Schöller, kgl. dansk Commissær i Commissionen.

„Da (Traps) Danmarks Beskrivelse nærmede sig sin Afslutning, stødte man paa det indviklede og vanskelige Enclavespørgsmaal, nemlig alle de sønden for Kongeaaen, mere eller mindre spredtliggende, til Jylland hørende Distrikter, om hvilke Begreberne var meget svævende. Paa Grund af de Oplysninger, jeg indhentede ved flere Gange at berejse disse Distrikter, ved Konference med de lokale Autoriteter, med Matrikelkontoret og Generalstabens topografiske Afdeling lykkedes det mig at give en Fremstilling af disse indviklede Forhold, der blev godkendt af alle vedkommende, men da Krigen brød ud, var denne Fremstilling endnu ikke udkommen i Trykken.

Da Krigen nærmede sig sin Ende, blev Fredspræliminarierne afsluttede den 1. August. I disses § 2 blev bestemt, at Danmark som Compensation for Enklaverne skulde have tilsvarende Arealer af Slesvig, samt at Detaillerne herom og af den fremtidige Grænse skulde afgøres ved den endelige Fredsslutning. . . . . Som inde i Enclavespørgsmaalet blev jeg, der gjorde Tjeneste ved Hæren, valgt, hvorfor jeg blev kaldt til Kjøbenhavn og her fik Ordre til at afgaa til Wien, hvor jeg kom til at bistaa Oberst Kauffmann ved Forhandlingerne om Grænsereguleringen.

..... For at simplificere Grænsereguleringen og gøre Ende paa de Ulemper, som er en Følge af de jyske Enklavers Beliggenhed i slesvigsk Territorium, afstaar Hans Majestæt Kongen af Danmark til Deres Majestæter Kejseren af Østerrig og Kongen af Preussen de jyske Besiddelser, som er beliggende sønden for Ribe Distrikts sydlige Grænse, saaledes som denne findes betegnet paa de geografiske Kort, saa som de jyske Territorier Møgeltønder, Øen Amrum, den jyske Del af Øerne Før, Sild og Romø etc. Til Gengæld samtykker Deres Majestæter Kejseren af Østerrig og Kongen af Preussen i, at en tilsvarende Del af Slesvig, indbefattende foruden Øen Ærø Territorier tjenende til at danne fornævnte Distrikts Sammenhæng med det østlige Jylland samt at rette Grænsen mellem Jylland og Slesvig i Koldingegnen, bliver adskilt fra Hertugdømmet Slesvig og indcorporeret i Kongeriget Danmark. ....

..... Fra dansk Side fremkom man nu med een paa Arealerne støttet Beregning, som anvendt paa Østkystens Sogne giver en afgjort Fordel og støttende denne Beregning ved Argumenter hentede fra Enklavernes oven for anførte store Værdi, opnaedes herved *foreløbig* foruden en Arrondering omkring Ribe med Sognene V. Vedsted, Seem, Farup, Vilslev, Hjortlund, Kalvslunde Grænsens Fastsættelse fra Kongeaaen, sønden om Sognene Vamdrup, Ødis, Frørup og Christiansfeld langs Alveraaen til Hejlsminde.

I Mødet den 18. September forkastedes fra den modsatte Side denne Grænselinie og fremkom man med det kategoriske Forlangende, at Sognene Alver, Tyrstrup, $\frac{1}{2}$ Ødis og Vamdrup Syd for Kongeaaen skulde regnes for Slesvig. Denne Fordring ..... maatte antages at have sin væsentlige Grund i, at man ikke vilde opgive Christiansfeld. ....

I et senere Commissionsmøde opnaedes at tilbagevinde Ødis Sogn samt et Stykke af Frørup Sogn, nemlig den gode By Brænore. .... Den nye Grænse vil da være: udgaaende fra Lille Bælt gennem Midten af Hejlsminde, følgende den sydlige Grænse af Sognene Hejls, Vejstrup, og Taps, gennem den nordlige Del af Frørup Sogn, sønden for Byen Brænore, langs den sydlige Grænse

af Sognene Ødis og Vamdrup til Kongeaaen, følgende denne Aas Midte til Hjortlund Sogn, hvornæst den drejer mod Syd langs dette Sogns Østgrænse, hvorfra den, afskærende et Stykke af Sagnet Kalvslunde og Hygum, danner en lige Linie til Kamstrup, og videre langs Østgrænsen af Distriktet Obbekjær til Gjelsaaen følgende denne til Gjelsbro bøjer den mod Vest langs den sydlige Grænse af Sognene Seem, Ribe Domkirkes Landsogn og Vester Vedsted Sogn, hvorefter den over Hviding Nakke midt imellem Øerne Manø og Romø gaar ud i Vesterhavet.“

Disse ejendommelige Grænseforhold ligger da gennem de anførte Citater fuldt oplyste.

Af vor gamle slesvigske Slægt, der allerede før Krigen 1864 havde afgivet 3 af sine Grene til Kongeriget, blev to tilbage for at gøre Udlændighedens Aar med, den ene, Brænore—Frørup Grenen, splittet af den nye Grænse, af Haderslev Grenen, den yngre Linie bosiddende i Haderslev. Endnu længe efter Krigen følte de i Kongeriget bosiddende Grene sig dog nøje bundne til de to tilbageblevne, og Baandet brast aldrig helt, indtil samtlige Grene igen lever under det samme Tag. Udviklingen har i Tidens Løb imidlertid medført, at Slægten nu findes spredt over saa godt som alle Dele af Jorden, Australien ene undtagen.

Jeg gaar nu over til at skildre de enkelte Slægtsgrene, idet jeg begynder med den ældste af dem.

BRÆNORE-FRØRUP GRELEN.

IV,2,1. *CHRISTIAN CHRISTENSEN KROGH.*
Stamfaderen til denne Gren*) fødtes d. 26. Septem-
ber 1771 og døde d. 28. Februar 1837.

Som det er fremgaaet af det foregaaende, overtog han Gaarden, da den ældre Broder, Iver, ikke mente at have Kræfter dertil. Moderen tog han, som ovenfor nævnt, paa Aftægt, og han har sikkert i flere Aar maattet hjælpe de meget yngre Søsken. Han ægtede d. 7. Maj 1796 Margrethe Kirstine Schmidt, født d. 11. Maj 1773, død d. 24. Februar 1858 i en Alder af 85 Aar efter at have været Enke i 21 Aar. Kun 57 Aar gammel gaar han i 1828 paa Aftægt sammen med sin Hustru, idet han overdrager sin næstældste Søn, *Antoni Lorenzen Krogh*, Gaarden. I Ægteskabet var der 5 Børn, 4 Dreng og 1 Pige.

V,1. *Christen Christiansen Krogh*, født d. 26. Maj 1799, død d. 16. Februar 1872. Efter min (o: Udgifverens) Faders Optegnelser kom han som Dreng over til Farbroderen Andreas, Bryggeren, i København, der sørgede for Drengens Konfirmation 1811. Senere var han ansat i Bryggeriet, men da han ikke vilde passe sit Arbejde, blev han afskediget. Han søgte nu Plads ved Møllervæsenet, men det gik heller ikke. Dog forlod han ikke København, hvor han havde uafbrudt Ophold fra 1826 til sin Død; men vi ved intet om, hvad han foretog sig. Som erhvervsløs blev han efter 23. April 1856 flere Gange indlagt paa Ladegaarden og over-

*) Kilderne til denne Slægtsgrens Historie er for den allerstørste Del Oplysninger, der er indsamlede af Rentier Egidius Holm g. m. Marren Krogh, Datter af Christian Krogh og Cathrine Marie Daingard. Paa enkelte Punkter har Interessen svigtet hos Slægtens Medlemmer, saaledes at der hist og her savnes Oplysninger.

førtes til Alm. Hospital 6. November 1861 som arbejdsdygtig paa Grund af kronisk Rheumatisme og Alderdomsvækkelse. Fætteren *Hans Detlef Krogh* (Haderslevgrenen) aflagde ham i Tiden 1869—71 Besøg; han syntes at befinde sig vel i sine Omgivelser. Han var ugift.

V, 2. *Antoni Lorenzen Krogh*, født d. 25. November 1800, død d. 26. Februar 1877, viet d. 26. Juli 1836 til Ellen Cathrine Dampe, født d. 4. November 1817, død d. 26. Februar 1859. I Ægteskabet 5 Sønner og 1 Datter.

I 1826 overtog han Fædregaarden; nogle Aar senere købte han det fra Gaarden tidligere solgte Kaadnersted tilbage, og desuden tilkøbte han det saakaldte „fünboeische Hufe“. I 1847 lod han de gamle Bygninger nedrive og nye opføre. Materialerne hentede han fra Haderslev. Og dette store Arbejde udførte han med en halt Tjenestekarl og tre Heste. Hans Fætter Hans Detlef besøgte ham i Efteraaret 1848 og fortæller i et Brev, at han havde lidt uhyre meget under Oprøret paa Grund af Indkvartering, da han i fire Uger havde haft 400 Mand indkvarteret, der opaad alt, hvad der var af spiseligt, drak al Mælken fra hans 45 Køer og søndertraadte hans Marker. Men han mener, at han nok kan bære Tabet. Alt tyder da ogsaa paa Velstand; Gaarden er meget smuk og vurderet til 50,000 Rdl.

I 1852 solgte Antoni Gaarden til en Mand ved Navn Carstens, efter at han Aaret i Forvejen havde købt Gaarden „Østergaard“ i Frørup Sogn af Svogeren Mikkell Dampe. I Aarene 1854—56 ombyggede han denne Gaard; paa Vest-siden af Stuehuset findes endnu (1930) hans og hans Hustrus Navne. Hans Hustru, der ogsaa var meget virksom og efter Traditionen under en Vinduespudsning faldt ned og slog sig, hvilket fremskyndede hendes Død, afgik ved Døden 1859. I 1863 tog han ud af Østergaard 42 Tdr. Land, byggede de fornødne Bygninger og tilskødede dem i 1864 til den næstældste Søn, *Jørgen Mikkelsen Krogh*, født 1840, herom senere.

Samme Aar overdrog han Østergaard med 110 Tdr. Land til sin ældste Søn *Christian*, hvorefter han selv flyttede til Aabenraa.

En mærkelig Uro havde efter Hustruens Død grebet ham. Efter faa Aars Forløb drog han herfra og købte en Gaard i Binderup, hvor han boede nogle Aar, og hvor den tredje-ældste Søn *Peter* (om ham senere) døde d. 3. September 1866. Ogsaa denne Gaard solgte Antoni og opholdt sig nu i nogle Aar hos sin fjerde ældste Søn *Boj*. Saa købte han sig atter et Landbosted i Tyrstrup og døde her d. 26. Februar 1877 kort før han efter stedfundet Salg skulde have fratraadt Ejendommen, og saaledes endte altsaa hans underlig omflakkende Liv.

Den ældste Søn

VI,1*). *Christian Krogh*, født d. 9. Maj 1838, død d. 16. September 1902, ægtede d. 15. April 1868 Cathrine Marie Damgaard, født d. 6. Februar 1849, død d. 14. Oktober 1890.

Han er født paa Fædregaarden i Brænore. Efter Skolegangen hjemme kom han paa en tysk Skole i Angeln for at lære ordentlig Tysk, hvilket den Gang var almindeligt. Derefter lærte han praktisk Landvæsen. I 1887 solgte han Østergaard og købte en Gaard i Vamdrup Sogn i Bønstrup tæt op til Statsbanesporet, 120 Tdr. Land for 44,000 Kr. Her døde hans Hustru og blev begravet paa Vamdrup Kirkegaard. I 1893 solgte han Gaarden og købte Ryes-Minde Mølle ved Haderslev, paa hvis Amtssygehus han døde 1902 og jordfæstedes paa Gl. Haderslev Kirkegaard ved Kirken. Han var prøjsisk Undersaat, hvorfor han uhindret kunde tage Bopæl snart paa den ene snart paa den anden Side af den daværende Grænse. I Ægteskabet var der 11 Børn (2 Dreng og 9 Piger).

VII,1. *Ellen Cathrine*, født d. 29. December 1868 paa Østergaard. Efter en Uddannelse ved Husvæsenet kom hun i 1887 paa Kommunehospitalet i København og uddannedes til Sygeplejerske, ægtede Kommunelærer i København *Jens Christoffersen*, død d. 15. December 1929. I Ægteskabet er der to Børn.

VIII,1. *Poul Krogh Christoffersen*, født d. 7. Oktober 1896, Forstkandidat, har været 5 Aar i Siam i Prins

*) Brænore (Frørup) Grenens ældre Linie.

Valdemars Plantage, derefter i 5 Aar i lignende Stilling i Mexiko.

VIII,2. *Aage Krogh Christoffersen*, født d. 26. December 1904, studerer Medicin i Købehavn.

VII,2. *Maren*, født d. 9. Maj 1870, død d. 17. September 1933. Uddannet ved Husvæsenet. Den 1. November 1890 blev hun Husbestyrerinde hos Forpagter Egidius Holm i Stepping ved Christiansfeld, ægtede 4 Aar senere ham, der er født paa Allergaard d. 19. Juli 1867. Han blev Landvæsenselev hos Finnemann i Taaning og lærte Mejeri paa Børglumkloster i Vendsyssel. Han var Forvalter paa Taaninggaard til 1. Oktober 1887, aftjente derefter sin Værnepligt som Dragon ved 13. Dragonregiment i Metz; derefter Forpagter i Stepping indtil 1899. I Stepping er født 2 Børn. Var derefter Forpagter paa Taagerup ved Sommersted. Her medførte et Fald med Hesten i 1903 en fuldstændig Lamelse af begge Ben, saaledes at han er udygtig til ethvert Erhverv for Resten af Livet. Bor nu i egen Ejendom i Christiansfeld. I Ægteskabet er der 3 Børn.

VIII,1. *Anna Dorthæa Holm*, født d. 9. Maj 1894, gift med Gaardejer P. Frederiksen til Lundtoft, i hvis Slægt Gaarden har været i 300 Aar. Han er født d. 1. Juli 1878, død d. 26. Juni 1930.

XI. *Anneken Maren Karen Frederiksen*, født i Lundtoft Klipleve Sogn d. 11. Juni 1929.

VIII,2. *Peter Poulsen Holm*, født d. 4. Maj 1896, død d. 1. Oktober 1917. Han faldt i Verdenskrigen, indkaldt til den tyske Hær, efter $\frac{5}{4}$ Aars Krigstjeneste i Skyttegravene ved Haurincourt, begravet paa Soldaterkirkegaarden i Noyelles (Cambrai). I 1924 overførtes hans Lig til den sønderjydske Kirkegaard i Braisne.

VIII,3. *Theodor Johannes Holm*, født d. 6. August 1902, har haft en Tricotageforretning i Sønderborg, nu Automobil- og Forsikringsforretning smsteds. Gift d. 5. Maj 1927 med Marg. Liimbeck, født d. 12. Marts 1902; ingen Børn.

VII,3. *Anneken*, født d. 15. Juli 1872 paa Østergaard; uddannedes til Sygeplejerske paa Kommunehospitalet i Køben-

havn, drog i 1909 til Amerika. Om sine Oplevelser i U. S. A. fortæller hun følgende: Fik efter Overfarten til Amerika i April 1910 Ansættelse paa „The Bellevue Hospital“, New York, der rummer over 2000 Senge. Rejste i Juli 1911 til Stillehavskysten til Seattle i Staten Washington, hvor Søsteren *Christine* (VII,9 Side 32) var bleven uddannet til Sygeplejerske. Var her privat Plejerske i Hjemmene, drog efter et Ophold her fra 1911 til 1915 om Efteraaret til Honolulu paa Hawaiiøerne U. S. A., hvor hun blev i 14 Aar til August 1929 og var ogsaa her Privatsygeplejerske.

Klimaet paa Hawaiiøerne er ideelt, aldrig Vinter, men imellem for varmt. Nætterne er kølige, Opholdet paa Landet behageligt. De indfødte, der har en lysebrun Hudfarve og krøllet Haar, er meget graciøse og venlige Mennesker, som udøver en heldig Indflydelse paa Europæerne.

I August 1929 gik Turen hjemad med Danmark som Maal. Efter et Besøg hos Søsteren i Seattle drog hun over Chicago til København med Ankomst d. 21. Maj 1930. Efter et Besøg hos Venner og Slægtninge gik Turen atter tilbage til Amerika d. 21. Oktober 1931.

VII, 4. *Antonie*, født d. 5. September 1874, død d. 5. Maj 1886.

VII, 5. *Karen Marie*, født d. 18. Oktober 1876, uddannet ved Husvæsenet; kom 1899 paa Kommunehospitalet i København, blev uddannet til Sygeplejerske, har praktiseret i Danmark og Tyskland; har været 3 Gange i Amerika, rejste med Fangetransporter i Krigsaarene; var en Aarrække Sygeplejerske paa Marinehospitalet i København; nu pensioneret.

VII, 6. *Petra*, født d. 17. Januar 1877, uddannet ved Husvæsenet, ægtede 1901 Gaardmand Jens Rasmussen i Mindebjærg ved Hørup paa Als. Der er fire Børn.

VIII, 1. *Anna Rasmussen*, født d. 30. September 1903, gift med Gaardejer Hans Lassen i Hørup 1926, født i Hørup d. 4. Januar 1902.

IX, 1. *Hans Lassen*, født d. 4. Maj 1927.

IX, 2. *Esther Marie Lassen*, født d. 26. Februar 1929.

VIII, 2. *Jørgen Rasmussen*, født d. 6. Juni 1905, Forpagter af Faderens Gaard, ugift.

VIII,3. *Alfred Rasmussen*, født d. 31. Januar 1909, ægtede d. 26. November 1931 Louise Christine Marie Hansen, født d. d. 28. Oktober 1907. Ejer en Gaard i Tourup pr. Ketting, Als.

IX. *Jens Sigurd Rasmussen*, født d. 9. Februar 1932.

VIII,4. *Jens Rasmussen*. født d. 28. September 1915, har gaaet i Realskolen i Sønderborg og er nu i Handelslære i samme By.

VII,7. *Antoni Lorenzen Krogh*, født d. 30. Januar 1880, død den 29. Januar 1920, ugift. Lærte Malerhaandværket og var Malermester i Mangstrup ved Vojens i adskillige Aar. Overtog 1911 en Colonialforretning i Flensborg ved Siden af Teateret. Efter Verdenskrigen blev han Kontorist paa Raadhuset i Flensborg. Er begravet dersteds paa Kirkegaarden „Friedenshøhe“.

VII,8 *Jeppe Krogh*, født d. 12. Marts 1881, død d. 30. November 1887.

VII,9. *Christine Krogh*, født d. 30. Maj 1882, ægtede d. 5. Oktober 1915 P. Johs. (John) Hansen, Dansk-Amerikaner. Hun rejste i Oktober 1904 til Amerika efter at have modtaget Uddannelse som Sygeplejerske paa Kommunehospitalet i København. Hendes Mand er født d. 2. Oktober 1884 ved Varde, uddannet som Maskinist. Efter en Bryllupsrejse til Verdensudstillingen i San Francisco har de siden 1916 boet i Seattle i Staten Washington. Hvert Aar drager de fra Maj til August til Alaska paa Laksefangst. Hendes Mand er efterhaanden avanceret til Bestyrer af en af de vigtigste Laksekonservesfabrikker. Besøg i Danmark 1919. Der er ingen Børn.

VII,10. *Margrethe Krogh*, født d. 22. Oktober 1883; død d. 22. Maj 1888.

VII,11. *Julie Krogh*, født d. 24. December 1886. Hun var kun 4 Aar, da hendes Moder døde, og en Moster, Johanne, gift med Hans Johansen paa deres Fædregaard „Damgaardsminde“ i Tapsore opdrog hende. Efter en Uddannelse ved Husvæsenet kom hun i 1908 til det daværende Frederiks Hospital i København som Sygeplejeelev, og da det blev ophævet, gik hun over i Rigshospitalet. I 1912

**Øverst: Egidius Holms Ejendom i Christiansfeld.
Bygget af Herrnhulterne 1794. Side 30.**

**Nederst: Jørgen Mikkelsen Kroghs Gaard i Frørup.
Bygget 1858. Side 28 og 33.**

blev hun Forstanderinde paa Julemærkesanatoriet „Holbøllsminde“ ved Svendborg.

VI,2*) *Jørgen Mikkelsen Krogh*, født d. 19. Januar 1840, død d. 11. September 1906, ægtede d. 24. April 1866 Anne Kirstine Rudbek, født d. 30. September 1840, død d. 25. November 1923.

Han arvede den Gaard, som hans Fader skilte ud af Østergaards Jorder (se foran) i Aaret 1863 paa 42 Tdr. Land og tilskødede ham i 1864. Han er selv født paa Gyldenhave i Brænore, besøgte Frørup Skole og konfirmeredes 1855. Hans Hustru var Datter af Nicolaj Rudbek i Floot ved Haderslev. I Ægteskabet fødtes 10 Børn (6 Piger, 4 Drengene). I 1889 solgte han Gaarden for 34,000 Reichsmark og købte en større Gaard kaldet „Bangsgaard“ beliggende i Frørup By tæt ved Kirken for 66,000 R. M., da der der var bedre Virkefelt for hans voxne Børn. I 1906 solgte han Gaarden for 111,000 R. M., men døde kort før Afstaaelsen og begravedes paa Frørup Kirkegaard.

VII,1. *Ellen Cathrine*, født d. 3. Juli 1867, død i Sæby d. 31. Maj 1916. Blev i 1887 gift med Skolelærer Andreas Thomas Svendsen, der døde 1922. Han var Førstelærer paa Læssø og senere Organist i Sæby.

VIII,1. *Jeppe Svendsen*, født og død 21. Oktober 1888.

VIII,2. *Jørgen Krogh Svendsen*, født d. 15. November 1889, Repræsentant, gift med Anna Louise Hvorup. I Ægteskabet er der 3 Børn.

VIII,3. *Jeppe Svendsen*, født d. 21. Januar 1891, Model-snedker paa Skibsværftet i Reykjavik i Island.

VIII,4. *Louise Svendsen*, født d. 14. November 1892, gift med Styrmand Aage Vilhelm Køhler, født d. 8. Juli 1874, Styrmand i D. F. D. S.

IX,1. *Mogens Køhler*, født d. 9. August 1922.

VIII,5. *Kirstine Svendsen*, født d. 14. Juni 1894, gift d. 1. December 1916 med Maskinmester paa Frederikshavns Værft og Flydedok Sofus Simonsen.

*) Brænore—(Frørup) første yngre Linie.

VIII,6. *Kristian Svendsen*, født d. 8. Oktober 1900, Politibetjent.

VII,2. *Caroline Marie*, født d. 1. Februar 1869, uddannet ved Husvæsenet, ægtede 1891 Landmand Niels Peter Petersen, som købte Gaarden „Grænsegaarden“ i Vejstrup Sogn, som de solgte 1899, og har siden boet i Vamdrup.

VIII,1. *Anna Petersen*, født d. 13. April 1891, gift med Bogholder Gunnar Bruun Brandt i Vejle.

VII,3. *Antoni Lorenzen Krogh*, født d. 20. Marts 1870, lærte Landvæsenet og var Forvalter paa Juhlsminde ved Hjerndrup, aftjente sin Værnepligt ved Kavaleriet i Berlin i tre Aar. Derefter havde han Bangsgaard i Forpagtning, indtil den blev solgt i 1906. I 1909 ægtede han Olga Bodil Hansigne Andreasen, født d. 26. December 1883, og har haft flere Gaarde paa Sjælland; bor nu i København. De har ingen Børn.

VII,4. *Anneken Cathrine Krogh*, født d. 6. Maj 1872, lærte Husholdning og blev 1898 gift med Gaardejer Jørgen Jørgensen, født d. 23. Juli 1869 i Haistrup, Østby Sogn.

VIII,1. *Rasmus Jessen Jørgensen*, født d. 31. Januar 1900, gift d. 27. Maj 1927 med Kirsten Børsting, født d. 25. December 1902 i Kasted (Aarhus). Han er ansat ved Toldvæsenet.

IX,1. *Annelise Jørgensen*, født d. 26. Oktober 1929.

IX,2. *Hans Jørgen Børsting Jørgensen*. født d. 5. Juli 1932.

VIII,2. *Jørgen Mikkelsen Jørgensen*, født d. 25 November 1901, gift d. 9. Maj 1930 med Anna Dorthea Ravn, født d. 4. April 1906. Han har overtaget Fædre gaarden.

IX,1. *Anni Jørgensen*, født d. 21. Maj 1933.

VIII,3. *Martin Jørgensen*, født d. 4. Oktober 1906, ugift, Landmand, boende i Haistrup.

VII,5. *Marien Frederikke*, født d. 7. Juli 1873, ugift, har haft sin Beskæftigelse i Hotelkøkkener. Hun plejede sin gamle Moder, der døde 83 Aar gammel. Senere har hun styret Huset for sin ligeledes ugifte Broder, der bor i Christiansfeld, hvor hun ogsaa lever.

VII,6. *Nicoline Christine Krogh*, født d. 8. Juli 1874, ægtede i 1897 Landmand Jens Hansen i Bøgeskov ved Christiansfeld, solgte denne Ejendom i 1924 og købte en større Gaard i Skovbølling ved Haderslev for 188,000 Kr.

VIII,1. *Anna Christine Hansen*, født d. 24. August 1896, gift i 1923 med Vinkyper Hermann Carl Hansen i København, født d. 21. November 1898.

IX,1. *Børge Christian Hansen*, født d. 27. Oktober 1923.

IX,2. *Ove Jørgen Hansen*, født d. 10. Juli 1929.

VIII,2. *Jørgen Krogh Hansen*, født d. 8. September 1901, ugift, lever hjemme paa Gaarden.

VII,7. *Nicolaj Rudbek Krogh*, født d. 28. September 1875 i Frørup. Lærte først Landvæsenet hjemme og købte i 1905 en Gaard i Rougstrup pr. Haderslev paa 100 Tdr. Land for 56,000 R. M. Efter Faderens Død tog han sin gamle Moder til sig til hendes Død 1923. I Verdenskrigen deltog han som tysk Soldat paa Vestfronten, hvor han under Foraarsoffensiven d. 21. Marts 1918 blev lettere saaret og fik tildelt Jernkorset. I 1920 solgte han Gaarden for 109,000 Kr. og siden har han boet som Rentier i Søstrehuset i Christiansfeld.

Til Forklaring paa dette tilsyneladende mærkelige Forhold tjener, at medens der før Krigen kun boede Søstre i Søstrehuset, bor der nu baade Mænd, Kvinder og gifte Folk der. Det samme er Tilfældet ogsaa i Brødrehuset og Enkehuset.

Efter min Anmodning har Nicolaj Rudbek Krogh givet en lille Skildring af sine Oplevelser i Krigen, hvoraf jeg her citerer det væsenligste:

„Jeg blev indkaldt d. 2. December 1915, og da jeg ikke havde været aktiv Soldat, maatte jeg gaa Rekrutskolen igennem og var der i tretten Maaneder. I December 1916 udsendte Kejseren da sit Fredstilbud, og jeg tænkte saa at blive fri for at komme til Fronten, og saa var jeg jo kommen nogenlunde let fra Krigen; men det (Fredstilbudet) blev jo afslaaet. Saa sagde Kompagniføreren: „Nun gilt es!“ Og saa kom vi da ud, alt hvad der kunde skræbes sammen. Jeg maa fortælle lidt om Ankomsten til Fronten første Gang.

Vi fik lige Tid til at fejre Julen hjemme i Garnisonen og den 27. December gik det saa til Frankrig. — Jeg blev tildelt et aktivt Regiment i Strassburg. Vi kørte saa et Par Dage rundt; men hvor Toget løb hen, var for os en Hemmelighed. Vi endte da i en By, som hed Mesincourt, et Rekrutdepot. — Der var nok en 10,000 Soldater, der skulde spredes for alle Vinde. Feldweblen stod med Lister paa vore Navne og raabte: „Wer in Feuer gewesen ist, links hinaustreten; wer nicht, rechts hinaus.“ Da mit Navn kom, sprang jeg til højre; man kunde jo tidlig nok komme i Ilden. Vi skulde endnu blive i Rekrutdepotet, og den Glæde varede i 8 Dage. Vi exercerede i fuldt Spring, saa lang Dagen var; om Natten blev vi raabt ud 2 à 3 Gange (altsaa: allerhöchste Alarmbereitschaft); saa kunde vi gaa ind igen. Det hele havde jo ikke noget paa sig, bare at vi skulde være saa lede ved det hele, at vi var lige glade, hvor de førte os hen. Den 9. Januar 1917 kom vi i Stilling paa „Kanonenberg“; der inde i Bjærget laa ca. 3000 Mand. Der var Gader med Navne f. Eks. Frankfurterstrasse osv; alt oplyst med elektrisk Lys. Uden for var der om Dagen ikke eet Menneske at se; om Natten blev der afløst fra Stillinger forude; inde i Bjerget var der ganske bombesikkert. — Jeg maa fortælle lidt om Ankomsten til Fronten første Gang. Vi marcherede fra Rekrutdepotet i Mesincourt om Formiddagen, men vidste slet ikke, hvorhen det gik. Endelig ca. Kl. 12 Nat stod vi paa en Landevej, hvis modsatte Side var et højt, kunstigt Rishegn; der blev en stor Port aabnet; vi gik igennem, og Føreren raabte „ausschwärmen“ for ikke at gaa i Kolonne mere. Foran os var alt eet Ildhav; vi løb saa i strakt Galop hen i det omtalte Kanonenberg, som laa et Par Kilometer derfra og var saa i foreløbig Dækning. Da et Par Dage var gaaet, og Forplejningen var naaet ud til os, saa vi fik lidt at spise, kom vi paa Skyttegravsarbejde for der at blive vant til Kanonskud. Det var jo mindre behageligt, især til at begynde med. Naar der kom et Nedslag, løb vi sammen i en Bunke; saa kom der igen et, hvor vi var løbet sammen, og saa løb vi tilbage igen. Omsider blev man dog klar over, at det ikke var saadan at løbe fra, og siden

stod man stille og tog imod, hvad der kom. Efter at jeg kom i Stilling, var vort Regiment lige kommet fra Priestwald ved Verdun; den Omgang slap jeg for. Da vi var flyvende Division, kom vi i mange Stillinger. Vi var paa Kanonenberg i ca. 14 Dage, derfra kom vi i Stilling paa Punkt X i Argonnerne, saa til Champagne, siden til Kaiserwald, og saa var Vinteren gaaet.

Dertil kom saa Ilbud om at Regimentet: „hat die Ehre im ersten Linie zu kämpfen bei Rheims“ det var i Maj 1917, hvor vi var i Stilling 2 Gange 14 Dage. — Da vi tog fra Kaiserwald, blev vi afløst af et Landwehr Reg., som kun blev der et Par Dage, da Franskmændene tog Stillingen. Os turde de ikke angribe, da de vidste, at der laa et aktivt Regiment der. Vi vidste for Resten ogsaa altid, hvad der laa foran os, naar vi kom i en ny Stilling; det fik vi Instruktion om forud; Spionage var der jo alle Steder. For mig, der blev indkaldt som Landstormsmand, men blev sat i et aktivt Regiment, var det næsten en alt for stor Ære. Tyskerne kunde altid udlægge det; jo haardere det gik til, desto større Ære. — Efter den Omgang ved Rheims, kom vi paa Ferie, men da havde man jo ikke set et civilt Menneske i 7 Maaneder. Vi kom til at ligge i en By Mons, hvor vi kunde trække Vejret frit i nogen Tid. Siden kom vi i Stilling ved Arras, hvor Regiment 45 havde nægtet at gaa i Stilling; men der var jeg saa heldig at blive afkommanderet til Bagagen som „begleitsmann“, d. v. s., jeg kørte med en af Kuskene forud med Levnedsmidler om Natten; saa var det min Bestilling at dele Fødevarerne ud til Mandskab og Officerer. Den blev altid afhentet uden for Løbegravene, skiftevis af 8 Mand, som bar den ud i Stillingen. Der opholdt man sig ikke længere end højst nødvendigt; naar Fjenden stak Lyskastere op og fik Øje paa os, var det heller ikke ufarligt; men det var dog bedre end at staa hele Tiden i liden. Naar vi saa kom hjem hen i Morgenstunden, havde vi fri til næste Nat.

Køreturen i Mørke gennem Granathuller var ogsaa en værre Sejlads. — Vi kom senere i flere Stillinger, og om Høsten fik jeg 6 Ugers Orlov. Da jeg kom tilbage, fandt

jeg mit Regiment i Lille, hvor de var i Færd med at pakke sammen og belave sig paa at flytte. Saa gik Karavanen til Flandern, det hele var saadan et Zigøjnerliv. Der kom vi ud for Englænderne ved Rosendale og Langemark. Jeg blev udkommanderet til at staa Vagt ved den store Bagage, som laa 4 Mil fra Fronten, hvor man var i god Behold. Siden meldte jeg mig syg og blev indlagt paa et Lazaret i Belgien i Byen Luzern (?) d. 2. December 1917. Der havde jeg den Lykke, at vor Stabslæge tog paa Juleferie i 3 Uger. Naar man saa ikke blev smidt ud, inden han rejste, var der ingen Tilgang eller Fragang, saalænge Herren var paa Orlov, saa jeg blev der til 14. Januar 1918. Da han kom tilbage, fløj man jo straks ud, jeg og mange flere. Vi blev saa iklædt nyt Tøj fra Top til Taa, og enhver maatte saa se at finde sit Regiment igen. Det var jo trist at tænke sig i Stilling igen paa denne Aarstid efter de gode Dage, man havde oplevet.

Efter nogle Dages Rejse fandt jeg mit Komp. igen og meldte mig „von Lazaret zurück“. Jeg var jo spændt paa, hvad Feldwebelen vilde sige, enten i Stilling igen eller bagud. Det gik dog bedre, end jeg havde ventet, for han sagde, at jeg kunde gaa hen i det Husnummer i Byen, da han ikke havde Tid lige for Øjeblikket; han vilde saa komme senere, da han havde noget, som han skulde tale med mig om. Jeg var jo lige klog og gik i Spænding en god Time i dette halvtnedskudte Hus, da det endelig bankede paa Døren. „Nu“, sagde han, „naar jeg gjorde Ret, skulde De forud, nu da De har haft en god Ferie, men hvad siger De til at faa Orlov“. Det havde jeg jo intet imod. „Saa siger vi 8 Dage“, sagde han; og jeg tænkte, saa gaar den Tid. Saa begyndte han igen, om jeg fik 14 Dage, 3 Uger, 4 Uger. Det blev altsaa 6 Uger, og det gik godt; men i den sjette Uge, jeg var hjemme, stod jeg en Formiddag der hjemme i Gaarden i Rougstrup, og lige for mig stod en Mand med et Telegram i Haanden. Jeg greb det og læste det. Jeg kan huske, at det var d. 27. Februar; der kom Forbud mod al Orlov; alle blev kaldt ind for at forberedes til den store Offensiv i 1918, som begyndte d. 21. Marts.

Jeg tog straks af Sted og fandt mit Komp. i Lille, hvor man var optaget af at indøve en ny Formation. Hindenburg havde jo forlangt 2 Millioner Mand mere til Vestfronten i Reserve. Der blev kørt til med Heste, Bagage o.s.v. fra alle de andre Fronter. Straks jeg kom til Lille, blev jeg beordret i Hestetransport for vort Komp. Vi rejste 3 à 4 Mand til et Hestedepot i Belgien, hvor der var 10,000 Heste til Fordeling; Seletøj og alt var med; saadan en Sending kom der 8 Dage i Træk. 10,000 Kanoner blev opstillet. Meningen var, at vi i en Fart skulde bryde gennem den gamle Front, der hvor Englænderne og Franskmændene kædede sammen, se at faa dem skilt ad og rulle dem op til hver sin Side; men de havde desværre ogsaa noget at skyde med. —

Den 14. Marts marcherede vi ud af Lille, og vi var selvfølgelig mellem de første, der skulde være der den 21., da vi var godt kendt med at staa for en Dyst paa Vestfronten. Vi marcherede hver Nat og laa i Dækning eller indkvarteret i Byer om Dagen, da Fjenden jo ikke maatte se, hvad der foregik. Vejene var nummererede, saa hver Division havde sin Vej at marchere ad.

Den 21. Marts kom vi til Somme, og saa blev der kommanderet, og Slaget gik sin Gang. Vi forbigaar nu den 21., 22., 23. og 24., men den 25. om Morgenen var vi tilsagt til at storme Kl. 10¹/₂ om Formiddagen, og da var vi kun 10 Mand tilbage af vort Komp. Vi stod og rystede af Nattekulden, og paa en Maade glædede vi os over, at Morgenstunden brød frem, det var saa vederkvægende. Det frøs saa stærkt om Natten. Kappe og Tæppe, som vi havde med ved Begyndelsen, var for længst kastet over Bord. — Flyvere kredsede i Luften over Hovedet paa os; jeg talte 64 i alt. De kæmpede i Luften, og nogle drattede ned, saadan gaar det paa alle Maader. Vi talte om, at nu nærmede Tiden sig, at vi skulde i Gang igen; men her var kun Folk til 14 Dage, eftersom det var gaaget hidtil; det gjaldt jo enten saaret eller død. Vor Kompagnifører var endnu i Behold, vor egentlige Kompagnifører var Berliner; han lod sig altid afkommandere, naar det gik haardest til, saa blev saadan

et yngre Menneske befordret til Hauptmann; det var næsten den visse Død; i den Tid, jeg har været med, er der ved vort Komp. faldet 3 af den Slags.

At Offensiven var mislykkedes, havde de allerede opdaget; vi skulde efter Planen d. 25. være 8 Kilometer længere fremme. Meningen var at indtage Amiens, men det lykkedes ikke, for Englænderne og Franskmandene rykkede altid tilbage efter et haardt Slag for at holde Kæden sammen.

Altsaa Kl. 10¹/₂ begyndte Stormen; vi kom straks ind i en kunstig Taage, som Englænderne havde lavet; men den sank bort efter 5 à 10 Minutters Forløb, og saa var der smukt Solskin igen. Vi skulde storme en By foran os, men da vi kom en 2 à 300 Meter frem, hed det: Kompagnifører saaret, Krogh saaret, saa var vi udløst. Det var jo altid saadan, naar Ilden blev for haard, saa smed vi os ned for et Øjeblik og saa frem igen. I dette Tilfælde var vi en 3—4 Mand, der sprang i Dækning i et stort Granathul, men idet jeg bøjede Benet til at springe ned, fik jeg i det samme en Kugle gennem det venstre Ben.

Jeg blev straks nødforbunden af Sanitet Rose, som ogsaa laa i Hullet; de andre spændte Tornyster af mig, saa kunde man da ligge der ene og spekulere over Sagerne, til Ilden var drevet over; jeg frydede mig, at jeg slap saadan. Kompagniføreren, som døde nogle Dage efter, og jeg laa sammen nogle Timer paa første Forbindingssted.

Efter et Par Dage var Vejene gjort i Stand, saa Færdselen blev aaben, og saa kom Bilerne for at køre os paa Lazaretterne. Den første By, vi standsede ved, var Cambrai, hvor alt var optaget. De sagde, at i Nordfrankrig og Belgien laa 200,000 Saarede. Vi kørte saa videre til Valenciennes, hvor vi laa en Nat over, inden vi blev sorterede. En Doktor og en Sygeplejerske gik fra Seng til Seng og spurgte, om vi var i Stand til at blive transporterede, og skrev det paa Enden af Sengen. Om Eftermiddagen blev vi indladede, og saa gik Transporttoget til Tyskland.

Ved en Station, hvor vi gjorde Holdt, hørte jeg, at de sagde, at nu gik det til de sydlige Lazaretter, hvor vi skulde fordeles. Jeg tænkte, at det skulde jeg ikke have noget af;

jeg kunde regne ud, at vi var ikke ret langt fra Kölln. Jeg traf en ung Mand og spurgte, om der her gik et Tog til Kölln, hvad der ogsaa ganske rigtigt gjorde, saa jeg skyndte mig, saa godt jeg kunde, kom ind i Toget, og væk var jeg. Den 1. April naaede jeg hjem og meldte mig paa Lazarettet i Haderslev. Skaden beregnede Doktoren der til tre Uger, og da var jeg ogsaa fulstændig rask. — Jeg blev hjemme i 7 Maaneder og fik Orlov hjemme paa Gaarden, men maatte møde til Undersøgelse hver 8. Dag.

Sidst i Oktober blev jeg udskreven af Lazarettet, 14 Dage eller 3 Uger før Revolutionen. Jeg kom til min Garnison i Strassburg, og efter at have været der nogle Dage maatte jeg til Lægeundersøgelse, hvor jeg blev erklæret for garnisonsfähig og „dauern Wache“. Dette Wache blev nu ikke til noget, for jeg mødte ikke, og da jeg fik en Irettesættelse, sagde jeg til dem, at de kunde lade deres Sommerrekrutter staa Vagt; jeg havde staaet Vagt nok, hvor der var Fare. Man kunde tydeligt mærke, at Disciplinen sløjede af; dog havde de vældig travlt med at uddanne unge Rekrutter, næsten alt med Maskingeværer. Transporter gik der nok af; men de naaede kun ikke til Fronten alle; de gemte sig i Byerne. En Dag hørte vi, at der var gaaet en Transport fra Offenburg i Baden, men allerede da de kom til Karlsruhe, havde de kastet Gevær og Tornyster ud af Toget; man kunde jo nok forstaa, at der var noget i Vente. Som jeg gik og drev rundt, havde jeg god Lejlighed til at tale med Elsassere; de var heller ikke saa tungebundne mere. Et nyt Blad kom i Gang, som hed „Strassburger freie Presse“, hvor Tyskeren skældtes ud for det værste. Der hang i Kantinen et stort Billede paa Væggen, hvor Strassburg By var afmalet. En stor Englænder stod og strakte Haanden ned over Byen, som om den vilde sige: „die müssen wir haben“, men som henvendt til os stod nedenunder: es geschieh aber nicht, men den sidste Dag stod der prentet nedenunder „Aber doch.“

Endelig kom Dagen, Revolutionen brød ud, og Krigen var forbi. Jeg sad inde i Kantinen paa Kasernen og skrev et Kort hjem. Det var vistnok en Lørdag den 13. November. Som

jeg saa ud ad Vinduet ned efter Byen, stimlede civile Folk ned ad den store Excercerplads i Hundredevis. To Biler, halvt civile, halvt militære med den røde Klud hejst for gennem Skaren ind gennem Vagten til Kasernegaarden. Vagten lod Bilerne passere igennem, og de store Porte blev smækket i for civile. Jeg løb saa ud i Kasernegaarden; en høj ung Mand i den første Bil stod op, tog Hatten af og holdt en vældig Tale om, hvorledes det skulde være, Krigen var forbi, alle skulde straks af med Vaabnene; enhver kunde tage hjem naar han vilde o. s. v., og saa for de af Sted igen.

Der blev jo saa oprettet flere Bolsjevikkontorer i Byen, hvor Soldaterne blot fik deres Soldaterbog stemplet fri, saa kunde de løbe ned og med Toget, som de vilde. Næste Dag blev der oprettet et Soldaterraad, og saa begyndte der at blive lidt mere Samling igen. Denne Hjemrejse var i de første Dage forfærdelig, de fyldte Togene som Sild i en Tønde, næsten hang udenpaa og ovenpaa. I de store Tunneler i Sydtyskland fik en Del Hovedet kørt af, og det endte med, at Toggangen et Par Dage maatte standse; de forskellige Byer blev saa overfyldt med Soldater, at man hverken havde Plads eller Forplejning til dem.

Paa Revolutionsdagen kan det nok være, at der var Jubel; Folk sad paa Hoteller og Værtshuse, drak Vin og sang Nationalsange, og da fik man nok at se, at der var 95% Franskmænd. Om Aftenen var der Fest paa Kleberplatz, hvor der staar en Statue af en gammel fransk General. Han blev dekoreret, fransk Hue m. m. og illumineret.

Jeg blev i Strassburg, til jeg blev ordentlig hjemsendt. Der blev stjaalet utroligt meget, som igen solgtes til civile. „Vi maa jo realisere Wilhelms Falitbo“, sagde man.

Den 20. November gik Hjemturen for sig; vi blev inddelt i 3 Hold; de yngste paa March til Midtyskland; fra 30—37 til Køln, vi ældre med Toget. Hver Soldat fik Lov til at tage Sager med indtil 25 Pund hver over Rhinen; paa den Maade fik de ogsaa en Del slæbt ad Tyskland. Jeg kom lykkeligt hjem med mit Bundt paa Skuldrene, lignende næsten en Uldkræmmer. Krigen var forbi, og jeg den frie Mand“.

VII,8. *Peter*, født d. 5. December 1876, er uddannet til Landmand. Han købte den store Gaard „Gellinggaard“ i Tapsore efter først at have aftjent sin Værnepligt ved det prøjsiske Infanteri i 2 Aar. Den 18. Maj 1909 ægtede han Anna Marie Sørensen, Datter af Gaardejer Claus Sørensen, Christiansholm, der bragte ham en god Medgift. Han har ikke gjort Krigen med, da han som bosiddende i Danmark blev derovre. I 1927 solgte han Gaarden i Tapsore og flyttede til København. Der er 3 Børn.

VIII,1. *Frode Sørensen Krogh*, født d. 28. Marts 1911, besøgte Realskolen i Kolding og er nu Kontorist i København.

VIII,2. *Orla Clausen Krogh*, født d. 15. Juli 1917, besøger for Tiden en højere Skole i København.

VIII,3. *Lilli Irene Krogh*, født d. 9. Februar 1919, død 1920.

VII,9. *Caroline Margrethe Krogh*, født d. 25. November 1877, død d. 3. December sm. A.

VII,10. *Christian Krogh*, født d. 16. April 1879, lærte Landvæsen, aftjente sin Værnepligt i det prøjsiske Infanteri i 2 Aar, ægtede 1910 Agnes Petersen, født d. 23. Juli 1890, Datter af Kroejer Carl Petersen i Frørup, og købte i 1910 en Gaard i Bastrup. Han maatte gøre Krigen med som prøjsisk Soldat i Rusland, men under en Hjemmeorlov flygtede han over Grænsen ind i Danmark, hvor han havde Slægtninge og levede Resten af Krigen under et paataget Navn. Efter 1920 er han Bestyrer af en Kommunegaard Egedal ved Viksø pr. Frederikssund.

VIII,1. *Anna Kirstine*, født d. 20. December 1910, besøgte Realskolen i Taastrup, har for Tiden Stilling i Køkkenet paa Palace Hotel i København.

VIII,2. *Carla Marie*, født d. 1. Maj 1916, lærer Husholdning i København.

VIII,3. *Jugar Krogh*, født d. 24. September 1922.

VIII,4. *Jørgen Mikkelsen Krogh*, født d. 10. Maj 1924.

VI,3. *Peter Krogh*, født d. 10. Juli 1842, død d. 3. September 1866, ugift.

VI,4*). *Boj Hansen Krogh*, født d. 20. Juli 1844, død d. 27. September 1912, gift d. 28. November 1878 med Marie Kristine Jørgensen, født d. 4. April 1854, død d. 16. Januar 1916.

Han fødtes paa Slægtsgaarden „Gyldenhave“, lærte Landvæsenet. I 1867 købte han Nefgaard i Aastorp, Taps Sogn, paa 120 Tdr. Land af Peter Liin. Hans Hustru var en Datter af Gaardejer Andreas Jørgensen, Brænore, og Hustru, f. Juhl, Datter af Gaardejer Juhl, Aastorp ved Haderslev.

VII,1. *Ellen Cathrine*, født d. 27. Juni 1880, ægtede Gaardejer Steffen Møller i Aastorp. De solgte Gaarden i 1913 og boede i Kolding i et Aars Tid, hvor Steffen Møller døde d. 16. August 1915. Hans Enke byggede en Villa ved Taps Mejeri og boede der et Par Aar, solgte saa Villaen og købte en Gaard paa Vejleegnen, hvor hun endnu bor sammen med de to Sønner samt Søsteren Anna (VII,4) og Broderen Anton (VII,5), der alle deltager i Gaardens Drift.

VIII,1. *Peter Steffensen Møller*, født d. 15. August 1904, Landmand.

VIII,2. *Boj Krogh Møller*, født d. 15. November 1907, Landmand.

VII,2. *Andreas Krogh*, født d. 10. Juli 1881 paa Nefgaard, lærte Landvæsenet, aftjente sin Værnepligt som Dragon i Odense, ægtede d. 16. Maj 1916 Magdalene Dorthea Holm, født d. 31. Maj 1888 i Stobbum ved Christiansfeld, Datter af Gaardejer H. dersteds og Hustru Ellen Cathrine Fallesen, født i Skovrup.

VIII,1. *Elly Marie*, født d. 17. Maj 1917.

VIII,2. *Marie Kirstine*, født d. 12. Maj 1918.

VIII,3. *Ragnhild*, født d. 19. April 1920.

VIII,4. *Anna*, født d. 13. April 1922.

VIII,5. *Boi*, født d. 3. Marts 1923.

VIII,6. *Inger*, født d. 14. Oktober 1924.

VII,3. *Bodil*, født d. 20. Maj 1882 paa Nefgaard, lærte Husholdning hjemme og i Rougstrup pr Haderslev, ægtede

*) Brænore Frørup anden yngre Linie.

d. 22. December 1913 Gaardejer Rasmus Ravn paa Ravnsminde i Vejstrup.

VIII,1. *Boi Krogh Ravn*, født d. 17. Oktober 1914, deltager i praktisk Landvæsen.

VIII,2. *Aage Ravn*, født d. 2. Maj 1916.

VIII,3. *Holger Ravn*, født d. 21. Juni 1919.

VII,4. *Anna*, født d. 27. September 1883, har efter Faderens Død opholdt sig hos den ældre Søster Ellen (se ovenf.) Hun er ugift.

VII,5. *Anton Lorenzen Krogh*, født d. 4. April 1890, lærte Snedkerhaandværket hos Snedkermester Krauthammer i Haderslev i 4 Aar, arbejdede et Aars Tid som Svend i Christiansfeld, kom saa hjem paa Fødegaarden for at deltage i praktisk Landvæsen og tog derefter med Søsteren Ellen til Vejleegnen. I 1932 købte han en Gaard i Vejstrup, som hedder „Søndergaard“.

VI,5. *Andreas Krogh**), født d. 16. December 1846; død d. 7. Juni 1906, gift med Kathrine Bruhn, født d. 30. Juni 1852, død d. 4. November 1905. Hustruen var Datter af Gaardejer Bruhn i Hjerndrup pr. Christiansfeld. Andreas fik af sin Fader en stor og god Gaard i Vejstrup. I Ægteskabet var der kun en Datter. Gaarden i Vejstrup solgtes ca. 1885, og de købte en Gaard i Kastrup pr. Gram. Denne solgte de 1900 og boede hos deres Datter og Svigersøn, som ejede en Gaard Ravnsbjerg i Bjerndrup, Stepping Sogn, til deres Død. De er begravede paa Stepping Kirkegaard.

VII,1. *Anna Kirstine*, født d. 16. Januar 1875, ægtede d. 21. Juli 1899 Ivar Skytt, født d. 9. Januar 1874, som solgte Ravnsbjerg 1910 og købte en Gaard i Mangstrup ved Vojens. Efter Krigen solgte de Gaarden og købte et Hus i Haderslev. Efter et Par Aars Forløb solgte de dette Hus og købte en Gaard i Hoptrup, hvor de var i 4 Aar, solgte saa den Gaard og købte en anden i Ørdrup pr. Toftlund. Den brændte i 1929, men blev genopbygget og solgt i 1930. Samtidig

*) Brænøre--Frørup yngste Linie.

købte de en lille Ejendom i Tagkjær ved Christiansfeld, hvor de for Tiden bor.

VIII,1. *Mads Iversen Skytt*, født d. 22. Maj 1900, udlært ved Landvæsenet; bor i Haderslev.

VIII,2. *Marie Cathrine*, født d. 30. Oktober 1901, uddannet ved Husvæsenet, nu ansat paa Finsens Lysinstitut.

VIII,3 *Cathrine Andrea*, født d. 11. Juli 1907, Husbestyrerinde i Haderslev.

VIII,4. *Andreas*, født 15. Marts 1909, Kasserer paa Raadhuset i Haderslev, forlovet August 1933 med Gertrud Lassen i Hørup paa Als.

VIII,5. *Victor*, født d. 1. Februar 1913, uddannet i Bagerfaget, nu i København

VIII,6. *Dagmar*, født d. 30. December 1914, Husassistent.

V,3. *Peter Jensen Krogh*, født d. 23. Februar 1804, død 27. Marts 1862 i Brænore, gift d. 13. April 1839 med Maren Bjerregaard. Han tjente i sin Ungdom som Karl hos Farbroderen Andreas i København. I 1838 købte han Gaarden „Dyregaard“ i Landsbyen Vamdrup paa ca. 100 Tdr. Land. Pengene formodes han at have faaet med sin Hustru. Der var ingen Børn, og han døde 58 Aar gammel. Bryggeren aflagde i 1852 et Besøg paa hans Gaard sammen med sin Datter Signe. Indtrykket opgives saaledes: „Peter har en lille proper Gaard; alt tyder paa Velstand. Børn er der ingen af, men han har en fix Kone, som han pynter og fodrer, saa det er en Lyst. Han er saa tyk, den lille Peter, saa han næsten er bleven ganske firkantet. Fætter Antoni (V,2) siger om ham, at han er saa doven, at han ikke gider flytte af Pletten, og Konen vil ogsaa helst have ham til Stads. Det morede mig, at han, trods dette Skudsmaal og trods sin Tykkelse, bukkede sig ned for at tage Faders (Bryggerens) Støvler af, hvorover Konen studsede“.

V,4. *Lorenz Krogh*, født 9. Septemper 1806, død d. 18. December 1873. Han er denne Familiegrens eneste Haandværker, idet han var Skrædder. Kirkebogen for Hejls Sogn udviser, at 25. Juli 1835 giftes Ungkarl og koncessioneret

Skrædder i Hejls Lorenz Krogh, en Søn af Christian Krogh, Gaardmand i Brænduhr og Hustru Margrete Kirstine født Schmidt, med Pigen Johanne Boe, en Datter af Tømmermand Rasmus Boe af Horsens, født sammesteds d. 14. Juli 1813. Hun døde d. 26. Juni 1841 af Vattersot, 27 Aar, 11 Maaneder og 12 Dage. I sit Ægteskab havde hun to Børn, en Dreng, der døde som spæd, og en Pige (se nedenfor).

I 1843 ægtede han en Datter af en Skomager i Hejls Dine (Konradine) Marie Mathiesen, født 5. September 1809. Brudgommen var 36 Aar gl., Bruden 35 Aar. Hun afgaar ved Døden d. 12. Juni 1854. Den 24. November 1855 ægter Lorenz den tredje Hustru, Mette Cathrine Mosegaard, født d. 22. Oktober 1809, Datter af Rasmus Petersen i Frørup—Røi.

VI,1. *Elise Margrete*, drog som Mormon til Utah i U. S. A.

VI,1,1. *Christian Mathiesen Krogh*, født d. 14. September 1844.

VI,2,2. *Laurits Hansen Krogh*, født d. 2. December 1847, død som Ungkarl d. 18. Maj 1869.

VI,2,3. *Johannes Gensagen Krogh*, født d. 13. Januar 1851, død som Ungkarl d. 17. Februar 1870. Alle disse Børn døde af Brystsyge. I det 3. Ægteskab var der ingen Børn.

V,5. *Trine Krogh*, født d. 18. Februar 1809, død 1862 Gift med Arbejdsmand Thomas Jensen i Taarnum i Lintrup Sogn. Hun havde et talrigt Afkom; det angives 14, hvoraf i 1856 endnu 7 levede. Deres Navne og senere Skæbne er ukendt.

HADERSLEV GRELEN.

IV, 2, 2.

PETER KROGH,

Stamfader til Haderslev-Grenen, næstældste Søn af Christen Christiansen Krogh, fødtes d. 31. Januar 1773 og døde d. 30. Oktober 1846, 73 Aar gammel, ægtede Karen Thussing, født d. 27. Juli 1777 og død d. 21. December 1821, 44 Aar gammel.

Efterretningerne om ham er meget sparsomme; vi ved om hans Liv indtil Hustruens Død kun, at han levede som Vognmand og Værtshusholder i Haderslev. Medens hans yngre Brødre Andreas og Jens søgte Lykken i Hovedstaden, blev han paa de hjemlige Egne, men levede i yderst trange Kaar. I Haderslev er ogsaa alle Børnene fødte. Hans Hustru døde, medens den yngste Johan Christian kun var 3 Aar gammel. Det er uklart, men sandsynligt, at hans omflakkende Liv er begyndt med Hustruens Død. I hvert Fald berettes det, at han flyttede til Landsbyen Tyrstrup ved Christianfeld, hvor han forpagtede en lille Gaard paa 12 Aar, men før Udløbet af denne Tid købte han et lille Hus i Jerstald, Vedsted Sogn, 1½ Mil fra Haderslev; men Ejeren af den Gaard, hvorfra det var udparcelleret, gik fallit, og da Peter endnu ikke havde faaet Papirerne i Orden, slap han ikke fra den Historie uden Tab. Hans yngste Søn, Johan Christian, var imidlertid blevet gift og hos ham tog han saa Ophold nogen Tid. Da han imidlertid heller ikke her kunde finde Ro, flyttede han til Sønnens Nabo i Lintrup; men engang, medens han var borte, brændte Gaarden tillige med alt hans Tøj. Sin sidste Tid tilbragte han hos en Slægtning af hans Hustru, en Familie Hundevad i Vramdrup Sogn. Her døde han d. 30. Oktober 1846 og blev

begravet paa Haderslev Kirkegaard, hvor hans ældste Søn Hans Detlef lod sætte en Mindesten og et Gitter om Graven.

I Ægteskabet var der 3 Sønner og 3 Døtre.

V, 1. *Maren*, den ældste Datter, var født 1801. Hendes første Mand var en nordslesvigsk Bonde, Jørgen Lorenzen Arenkiel, fra hvem hun blev skilt efter faa Aars Ægteskab. I dette Ægteskab var der to Døtre. Den ældste Marie blev gift med en Færgemand i København ved Navn Møller og levede endnu i 1882. Om den anden Datter ved man ikke engang Navnet; men i Følge Beretningerne skal hun have været noget paatrængende, saa at man ikke ønskede at holde Forbindelsen vedlige.

I en fremrykket Alder blev Maren gift med Havnefoged Lassen i Nyborg, en flink og retskaffen Mand, der døde i 1870. Maren levede yderligere 10 Aar til d. 23. September 1880. Hun levede i smaa Kaar, og hendes Broder, Hans Detlef, gav hende derfor en aarlig Understøttelse til sin Død 1878; derefter overtog hendes Brodersønner Understøttelsen. Brodersønnen Johann Dreckmann Krogh skriver om hende:

„Tante Maren, som jeg ofte har set, var en robust Kvinde med skarpe markerede Træk; hun og den nævnte Broder lignede meget hinanden. Hun talte med udpræget nordslesvigsk Accent og gjorde paa mig Indtryk af at være en meget bestemt Karakter“.

V, 2. *Hans Detlef Krogh**), født d. 19. Marts 1803, død d. 28. Marts 1878, ægtede d. 6. December 1835 sin Kusine Marenline Petrine Krogh, født d. 8. August 1814, død d. 26. Januar 1867.

Han fødtes i Gaaskjærgade i Haderslev. Efter sin Konfirmation i 1817 kom han i Tjeneste som Skriverdreng og „Laufbursche“ paa Amtstuen i Haderslev, hvor han bl. a. ogsaa maatte pudse sin Principals Støvler. I 1819 avancerede han til fast Skriver, og i 1822 blev han „Hebungsvoll-

*) Kilderne er en ret omfattende Brevveksling mellem Hans Detlefs Hustru, hendes Forældre og Søkende, navnlig Signe og Præsten Andreas Laurits, desuden Udgiverens Faders Beretninger o. a. mundtlig Tradition.

mächtiger“ 3: 1. Fuldmægtig, en Stilling, han indtog indtil 1828, da han indtraadte som Volontør i Rentekammeret i København, hvilket var at opfatte som Begyndelsen paa en Embedskarriere. Under Opholdet i Haderslev har han haft jævnlig Forbindelse med den yngste Farbroder Jens, Stamfader til Skovgaard (Vejle) Grenen, der paa den Tid boede paa Kjær Mølle, idet han d. 3. Februar 1822 har været Fadder til Jenses yngste Datter, Henriette Marieline, der var født d. 22. Januar samme Aar.

Om hans Liv i Haderslev ved vi ellers intet, men vi kan slutte, at han har skaffet sig mange Venner, af en med Læder betrukken Bog indeholdende Sentenser og Vers skrevet af hans Omgangsfæller, da han forlod Byen, hvoraf ingen er os bekendt.

I Aaret 1830 blev han Kopist i Rentekammeret*), selvanden under daværende Justitsraad Kirstein, der hele Livet bevarede Forbindelsen med ham og var ham en venlig Støtte.

I Følge Statskalenderen vedbliver han at være opført som Copist lige til 1841; men fra 1834 bliver han konstitueret som „Reitvogt“**) i Hygom i Tønderegnet. Under sit Ophold i København fra 1828 har han naturligvis været en hyppig og velset Gæst hos sin Farbroder Brygger Andreas Krogh, i hvis velstaaende og ansete Hjem i Nybrogade der kom mange forskellige Mennesker.

Her forelskede han sig i og forlovede sig med Husets yngste Datter Marenline, og efter i 1834 at være bleven Reitvogt tænker han paa Ægteskab. Helt begejstrede har Bryggeren og hans Kone ikke været ved at tænke sig deres unge, kun 21 Aar gamle, Datter drage til saa fjærne Egne, hvor dog flere Slægtninge levede. Den 6. December 1835 vies de unge i Sengeløse Kirke. Naar Vielsen fandt

*) Rentekammeret er oprettet 1660 og fik sin daværende Indretning 1680. Det bestod af en Præsident og 3 Deputerede. Hver Deputeret er Souschef, der som saadan ordner og afgør de mindre vigtige Sager, der hører under Kontoret. 1. Kontor: Kammersekretariat, Domæner osv. 2. Kontor: Skattesager i Danmark. 3. Kontor: Alle slesvig-holstenske og lauenborgske Anliggender.

**) Oppebørselsbetjent af visse Amtstueskatter.

Sted i en saadan afsides liggende Landsbykirke, skyldes det sikkert den Trang til Ubemærkethed, der i sin Tid havde faaet Bryggeren til at lade sig vi hemmeligt.

Efter at det unge Par er draget af Sted, kan vi af de udvekslede Breve følge deres Skæbne. Allerede i Marts Maaned 1836 bebuder Søsteren Signe sit Besøg hos de nygifte. Hun er uhyre optaget af den forestaaende Rejse; der var jo i de Tider ikke Lejlighed til megen Afveksling i det daglige Liv. Hun tænker sig Muligheden af et Besøg i Hamburg og omtaler sin Garderobe meget udførligt. Der henvises til hendes egen Biografi under Bryggergrenen. Hun kom nu ikke af Sted, saa snart som hun havde ventet; først et Brev fra Broderen Andreas fra Slutningen af April meddeler hendes Afrejse fra København til ca. d. 30. April, men saa bliver Opholdet til Gengæld ogsaa mere end 3 Maaneder.

Forøvrigt har de unge Folk i Marsken ogsaa Besøg af flere af Slægtens kvindelige Medlemmer, saaledes Trine (Brænore—Frørup Gr. V, 5, Side 47). Hun synes efter Brevene at dømme ikke at have været videre sympathetisk, da Signe i et Brev ligefrem raader Søsteren til at vise hende Døren en anden Gang. Ogsaa Svigerinden Margrethe, Hans Detlefs yngste Søster, født d. 3. August 1808, er en jævnlig Gæst, som Line sluttede sig nær til og holdt meget af.

I Løbet af Sommeren 1837 aflægger Line Besøg i København, og det aftales, at hendes Moder skal aflægge Besøg derovre „til et vist Tidspunkt“. Maaske sigtes der her til Lines første Nedkomst. (Brevet er fra November 1837, og det første Barn, Karen Marie Elisabeth, fødes d. 18. Februar 1838, men blev kun 2 Mdr. gammel).

I Begyndelsen af 1840 eller 41 har Hans Detlef modtaget Udnævnelse til Lehnsvogt*) i Nybøl eller, som det skrives, Niebüll. Dette var et Avancement, og at Hans Detlef har regnet med at skulle blive her i en Aarrække, kan man slutte deraf, at han køber Grund og bygger Hus. Vinduer, Døre og andet Træværk besørger hans Svigerfader ham

*) Oppebørselsbetjent under Amtsforvalteren, men et Avancement fra Reitvogt s. f. S.

tilsendt fra København. Deres Tanker i Bryggergaarden følger med stor Kærlighed og Interesse Søsteren. I et Brevene beklages det, at det er umuligt at besøge den ønskede Fustage Østers, og paa den anden Side glæder man sig over, at de kan faa Vildt, Harer og Agerhøns, som de holder saa meget af.

Iøvrigt har disse Aar i Niebüll sikkert været svære for Line, der ikke var stærk. Børnefødslerne i 1843, 44, 45 og 47 har taget stærkt paa hende, saa meget mere som Børnene døde. *Carl Ludvig*, født 1843, døde i 47; en dødfødt Pige kom til Verden i 1845, og *Karen Margrethe Victoria*, der fødtes 1847, blev kun to Maaneder gammel og døde af Kighoste. Der findes blandt Familiepapirerne et lille Hæfte med afskrevne Sange og Salmer, skrevet med Lines Haand; de er alle triste og sørgelige, vistnok et Billede paa hendes Sindstilstand.

Det er en Vinteraften d. 4. Januar 1842, at Hans Detlef og Line i deres Ensomhed maa være kommet i Tanker om den udvandrede Fætter, Johan Peter Ernst (omtales senere), og en Korrespondance indledes, uden at den dog fortsættes over længere Tid. I øvrigt faar man det Indtryk, at Hans Detlef gerne vil bort fra de øde Marskegne; han søger flere Embeder, men uagtet hans Svigerfader arbejder energisk for ham i København, er Udsigterne kun ringe. Imidlertid udnævnes Lines Broder Andreas til Sognepræst i Majbølle, og der udtales Forventning om et Besøg af Familien, naar han faar sig indrettet. Saa dør Svogeren Dreckmann i Wandsbeck (omtales senere), hvilket for dem alle er en dyb Sorg.

I en Efterskrift i et Brev (1843) fra Bryggeren til Hans Detlef hører man for første Gang Klagen af de politisk bevægede Tider, der er ved at oprinde, idet han anbefaler ham stor Forsigtighed i sine Ytringer. I de kommende Aar tager Uroen mere og mere Fart, og det har sikkert i en Overgang ikke været rigtig klart for Hans Detlef og Line, hvilket Parti de skal slutte sig til, navnlig synes ganske enkelte Ytringer i Brevene fra Line at tyde paa, at hendes Usikkerhed er meget stor; forøvrigt er Brevene fra denne Periode

meget sparsomme. Fra 1847 har vi et Brev fra den gamle Brygger, der trods de truende politiske Uroligheder, vidner om, at der stadig tænkes paa Forflyttelse. Ogsaa i dette Brev viser den gamle Brygger sin Ængstelse under de urolige Forhold: „men min kiere gode Hans, jeg har endnu kuns at bede dig med et Faders Hierte at være meget forsegtig baade i Ord og Skreft i din Embedsstilling for jeg merker nok at det er en meget uroelig og bevegelig Tiid derover og som maa være ubehagelig for envær Embedsmand kiere gode Tag mig nu ikke mit velmeente Raad ilde op“.

Forøvrigt melder han alt vel fra den øvrige Familie, skønt hans Hustru allerede længe havde været svagelig; det næste Brev fra 11. August s. A. er da ogsaa Bryggerkonens sidste Brev, og 5 Uger senere, d. 9. September, døde hun af Astma kun 57 Aar gammel.

Den 23. Marts 1848 udnævnes saa Hans Detlef til Amtsforvalter i Aabenraa, lige midt i de alleruroligste Dage og tilmed i en saa tysk præget By som Aabenraa.

I et Brev af 29. s. M. til Svogeren, Præsten, giver han allerede Udtryk for sine Følelser. Brevet er som alle hans Breve paa tysk, det Sprog, som han altid talte og skrev. Jeg citerer dette og følgende Breve fra ham i Oversættelse: „Du ser efter Overskriften, min gode Ven, at jeg er kommet til Aabenraa; om i en lykkelig Stund maa Guderne vide, jeg haaber det og har tiltraadt mit Embede med fuld Tillid til Gud; han alene og ingen anden formaar at løse det øjeblikkelige Virvar. Jeg kom hertil den 23. d. M. efter at have afleveret mit andet Embede d. 20., og her er jeg nu den 25., altsaa for faa Dage siden, blevet indsat i mit nye Embede og har saaledes gjort Begyndelsen paa min Amtsforvalterstilling i Aabenraa.

Det er en smuk d. v. s. bekvem og tillige en ret indbringende Tjeneste, som jeg her har naaet; jeg vil anslaa den aarlige Indtægt til 12—14,000 Daler Courant, hvoraf vi kan mere end leve og aarlig lægge en Del op, og dertil kommer saa den særdeles skønne Omegn, langt skønnere end den Egn, hvorfra vi kom.

Line er her endnu ikke, hun kommer først med Børnene

om nogle Uger, hvis ellers ikke noget uventet indtræffer. I Løbet af nogle Dage har Forholdene her dog udfoldet sig saaledes, at man til enhver Tid maa være forberedt paa det værste. Hvad der er foregaaet her og i Danmark og navnlig med Ministeriet, det har Du kunnet læse af Aviserne. Her har der dannet sig en provisorisk Regering og har stor Indflydelse paa Embedsmændene. Saa vidt som jeg ved, skal Amtsforvalteren i Tønder, Holstein, have gjort et Forsøg paa at flygte med Kassen, men er bleven indhentet paa Flugten og bragt tilbage til Tønder. Om Amtsforvalter Kornerup Borch*) fortæller man en lignende Historie, og han skal være kommet heldigt fra det. Amtsforvalter v. Krogh**) i Haderslev har nedlagt sit Embede og er gaaet til Rendsborg og traadt ind i Militæret. Den stedlige Politimester Lassen***) er det gaaet paa samme Maade..... Flere anerkendte dansksindede Mænd som Professor Paulsen, Kiel, o. a. har under den almindelige Opstand grebet Flugten. — Her i Aabenraa gaar det særlig strengt til, ingen fremmed passerer frit igennem, han bliver først undersøgt og maa legitimere sig. De Soldater, som i disse Dage er indtrufne her for at gaa til Regimenterne i Jylland, er bleven holdt tilbage, og af Magistraten er der udbetalt dem Penge til at rejse til Rendsborg. Efter hvad jeg hører, skal flere af disse Soldater dog ad andre Veje være naaet til Jylland. — Igaar ventede vi her 2,000 Mand, blandt hvilke der skal befinde sig mange Studenter fra Kiel, Berlin og ogsaa andre Universiteter; de kom dog ikke og er, efter hvad jeg hører, bleven i Flensborg.

For at faa en Forestilling om de Forhold, hvorunder vi for Tiden lever, maa man med egne Øjne se, hvad her foregaar. Stemningen er helt igennem slesvig-holstensk, og den, der ikke deler den Stemning, er ilde faren. Frihedsfanerne (sort, rød, gul) hænger i hvert et Hus. Enhver

*) Etatsraad Søren Kornerup-Borch, Amtsforvalter og Kirkeskriver i Haderslev Amts østre Del.

**) Kammerjunker Georg Friederich v. Krogh, Amtsforv. og Husfoged i Haderslev Amts vestre Del.

***) Justitsraad Gustav Friederich Lassen, Borgermester, Politimester og Byfoged.

Skoledreng har siden d. 25. smykket sig med Frihedskokarden ..... Gud styre alt dette til det bedste, thi her ser det slemt ud. Endnu er alt dog løbet godt af, intet Sted er der forefaldet Uroligheder, men vi har jo ogsaa endnu blot set Begyndelsen af dette Uvejr..... Og nu Gud befalet, min gode Ven. Hils alle dine kære

fra din H. D. Krogh.

Om Begivenhederne ellers i Aabenraa er det ikke lykkedes mig at skaffe mere detaljerede Oplysninger udover følgende korte Bemærkning*). „I Aabenraa, hvor Øvrigheden var voldsomt slesvig-holstensk, blev Oprørsregeringen hyldet allerede om Morgen den d. 25. ds., og nogle tysksindede Borgere havde travlt med at løbe væbnede om og jage Skræk i det dansksindede Flertal, som for det meste bestod af Smaafolk, og af hvilke den trofaste Redaktør Fischer fandt sig nødt til at flygte nordpaa til Haderslev og Kolding. Men dette hindrede ikke Tømmermændene ved Skibsværfterne fra at drage om i Gaderne med Dannebrogflag.“

Vi har endnu et Par Breve vedrørende Begivenhederne i Aabenraa, denne Gang fra Line; jeg anfører dem, da de i mange Henseender forekommer mig oplysende.

Apenrade, 11. April 1848.

Min kjære Broder Andreas! min kjære Bolette!

Tak mine kjærlige Venner for Eders gode Tilbud at komme til Eder i Nødens Time. Hvem kan vide, hvorledes det kan gaae. Vi have nu ellers ret godt Haab. Du veed vist af Aviserne allerede, at Flensborg atter er i danske Hænder, Hans var der igaar en lille Tur for at overbevise sig om Tilstanden. — Det er jo en Sejr**) Andreas! men bedrøvelig, Broderblod flyder! Kongen drog ind Kl. 9 i Aftes og blev modtaget med stor Jubel. Og de tyske Krigsfolk droge sig tilbage; vi have mistet 70, de tyske omtrent 500, d. v. s. med saarede, døde og dem, der ere blevne tagne til Fange. Deriblandt mangan vakker Student.

*) Rosenberg, C. Danmark i 1848, Side 175. Ved Udv. f. Folkeopl. Fremme. Kbhvn. Gad. 1873. — Desuden henvises til N. P. Jensen: Den første slesvigske Krig. Kbh. Tryde 1898.

**) Slaget ved Bov, 8. April 1848.

Alle, endog de danske Militære sige, disse Friskarer (for det meste Studenter fra de tyske Universiteter) have holdt sig tappert; men deres Militær svigtede dem for tidligt, og Prinsen af Nør løb sin Vej, og saa maatte disse Stakler bøde. — Det gjør mig ubeskrivelig ondt, Broder Andreas! for disse unge Mennesker. I Sandhed Du, de tro ogsaa at kjæmpe for en retfærdig Sag. De kjende ikke vore Forhold, de ere vildledede, men desuagtet at beklage. I det hele taget er denne Krig nu meget sørgelig. — Beseler*), Prinsen (af Nør) og alle disse have nu meget at forsvare; dem under jeg den haardeste Straf, men alle, alle andre beklager jeg. — Du kan ikke forestille dig, hvorledes de og deres Hjælperes Hjælpere forstaa at virke paa Folket. Jeg har baade set det og hørt det i Niebüll; men nu er jeg her, og her er fredeligt og godt, forsaavidt. Krigen strækker sig mod Syden. — Du er ængstelig for Hans; søde Andreas, jeg kan Gud ske Lov trøste dig i den Henseende. Du har misforstaaet hans Brev; han har egentlig slet intet havt at gjøre med den provisoriske Regjering. Og man har hverken set eller rørt hans Kasse; han har for en Sikkerheds Skyld sendt dens Beholdning til Vejle. Han har ikke villet . . . . (den 18. April) Jeg blev afbrudt den Dag, og nu har jeg glemmt, hvad det var, han vilde; jeg vil fortsætte. Han staar sig saa godt med sine Foresatte, at man har constitueret ham tillige i Løgumkloster som Amtsforvalter i den fangne Harbo's Sted. Grev Sponneck**) har selv bæret ham med et Besøg. Han kjendte ham ikke; han stod ganske flittig for sin Pult fordybet i sit Arbejde, da denne, i denne Tid for Hertugdømmerne almægtige Mand, traadte ind; han var overordentlig venlig og artig mod Hans. Men Hans fortjener ogsaa sine Foresattes Agtelse; han er lige saa vel og holder lige saa fuldt paa sin Embedsed, som han er flittig

*) Beseler, Advocat i Kiel, Medlem af den provisoriske Regjering.

**) Grev Sponneck, 1787—1874., Marius, Solinus, Wilhelm. I 1828 Stiftsamtin. i Ribe „Regeringens Tillid til ham i hine Aar (1848 og 49) viste sig bl. a. deri, at han strax efter Oprørets Udbrud 1848 sammen med Kirstein blev beordret til som extraord. Kom. indtil videre at overtage Regjering i Slesvig, en Virksomhed, der p. Gr. af Fjendens hurtige Fremtrængen kun blev af kort Varighed“. Bricka: Da. biog. Lexikon 1. Udg., Side 233.

og virksom; det var Uret, naar man ikke lagde Mærke til ham. — Et Bevis mere paa den Tillid, man skjænker ham, er, at han i tre Dage har haft en Udbetaling til Armeen i sit Hus af 150,000 Daler i 15 Fustager. Vi havde Skildvagt om Natten i Kontoret i den Tid, for Apenrade er en Øglerede; saa bad Hans Kommandanten om Vagt, og det skete straks. Igaar var H. i Lygomkloster og modtog sine Papirer. Igaar og i Dag er det roligt, men vi længes meget efter Efterretninger fra Syden; det er en pinlig Stillestaen; men jeg har i disse 8 Dage forandret min Mening meget; jeg har virkelig hidindtil delt mine Sympathier noget; men nu er jeg ganske mit gamle Dannebrog hengiven; den Maade, disse Mennesker vil føre Krig paa, er oprørende, og jeg har senere hørt fra Flensborg saa mange simple og lave Træk af disse tyske Hærskarere, at jeg virkelig foragter dem. — Hvad skulde vel Enden blive, Broder A., jeg synes Slesvig [skulde]* vedblive at være dansk, giver Kongen [efter] og lader Slesvig blive fastere forbunden med [Holsten], voxer de ham rent over Hovedet. Kongen har ikke saa mange tro Embedsmænd i sit Hertugdømme, som han har Fingre paa sin høire Haand. Her sidder en Provst og en Amtmand, — det er et Under, at de sidder her endnu — og af den Slags er egentlig alt i Apenrade. — Kongen kom her igennem i Forgaars; men der blev ikke det mindste gjort af ham, en meget tarvelig Illumination om Aftenen var det hele. Han besøgte Lazarettet; han saa baade bedrøvet og ærgerlig ud. Han gav ingen Audiens, og Kl. 10 Form. rejste han igjen tilbage til Haderslev. Den Stakkel, han blev tidlig nok Konge. — Jeg burde egentlig fortælle dig langt mere, søde Andreas, men min Tid er knap, mine Piger er syge, og Arbejdsfolk har jeg i hele Huset. Hjem skal jeg ogsaa skrive, — i Dag har Hans ikke Tid, han gør det alene ud for mig imellem. Du kan ikke tro, hvor jeg har haft en Byrde af alt dette. Maatte vi dog snart faae en hæderlig Fred. Hils Bolette og alle Smaapigerne. Eders Line.

*) [-] Gætninger, da der er Huller i Papiret, hvor Seglet har siddet.

Allerede fra den 20. April er det følgende Brev, jeg ogsaa medtager. Det er rettet til Søsteren Signe.

Min elskede Sine.

Jeg har saa meget at skrive dig i Dag; jeg vilde ønske, jeg havde det alt paa Papiret, som jeg har det i Hovedet. Først vil jeg takke dig for dit sidste Brev. At I alle, mine elskede, er raske, er en stor Beroligelse. Fader skulde egentlig ikke overarbejde sig, det er ikke i sin Orden. Ogsaa der gør Krigen Fortræd; havde den dog en Ende, at Fader kunde faa sine Karle igen. Og lille Marie springer rask omkring. Gud ske Lov, men hvad gør min Gudsøn*), jeg har over al den sidste Tids Begivenheder næsten glemt den lille Fyr, hvad hedder han? Han er vel ikke døbt. Jeg beder dig indstændig; hils Jacob og Frida fra mig. Er Frida dog ret vel? Jeg skrev til Broder Andreas i Forgaars, men skønt jeg to Gange har skrevet det, var det dog kun barbenet (?) Brev; jeg blev altid forstyrret; nu vil jeg se i Aften at gjøre mine Sager bedre. Min Lise har jeg faaet hjem fra sin krigerske Rejse, men hun blev strax syg; igaar og i Dag er hun da paa Benene igen; et Kors kommer sjældent alene. — Mit Hus begynder at komme sig, men mere heller ikke, for vi har Haandværksfolk rundt om og Kalksvineri fra oven til neden, og da der foretages Reparationer baade uden og inden, bliver det vist de første 3 Uger ikke godt. — Mit Gods har jeg faaet alt sammen, men det er ikke saa ømt behandlet, som jeg gjerne havde seet: men i Krigstider kan det vel ikke være andet. Der er dog intet ganske forkommet. — Maatte vi bare for alt faa en god Fred, vil nok alt det andet jævne sig; i denne Tid kan man da kun have det ene sande Ønske. Du skrev i et Brev, jeg fik maaske fornemmere Besøg end Majoren og L.; morsomt nok, dine Ord bekræftede sig paa Stedet, for samme Dag havde vi et Besøg af en Baron Rosenkranz. Disse Herrer besøge os jo egentlig ikke, for Forretninger føre dem jo til Hans; men jeg kalder det dog saa, for jeg faar og min Part af dem; men høiere og høiere op,

*) Viggo Krogh, født $28\frac{1}{2}$ 1848, Søn af Lines Broder Jacob til Vogstrupgaard.

hvad mener Du. Forleden staar Hans ganske flittig ved sin Pult nede i Kontoret; det banker. „Herein!“ Hans vender sig om, en Officer med et Par geveldege Epauletter staar for ham, men man er jo vant til at se saadan Stads nu, saa Hans blev ikke i mindste Maade altereret, gaar ham et Skridt i Møde; denne ser temmelig skarpt paa ham og siger: „Er De Kammerraad Krogh?“ „Ja!“ siger Hans og bukker. „Jeg er Grev Sponneck!“ „Den Teufel auch!“ tænkte Hans lidt forblyffet (han har selv saaledes fortalt mig det), men ganske gesvindt fik han sin gamle Lænestol trukket lidt videre frem til sin høie Gæst, hvor denne tog Plads. Talte derpaa med Hans om Forretningerne, lurede ham lidt ud, erkyndigede sig om Kassen o. s. v., men fik paa alting saa fyldestgørende Svar, at Manden var og blev ganske charmant. Hans fortalte ham, at han ventede den følgende Dag en Sum af 150,000 Daler til Armeen, som han skulde opbevare indtil videre Ordre. Den gamle nikkede, for han vidste det nok. Egenlig var nok hans Ærinde at føle denne Amtsforvalter paa Tænderne, man i disse farlige Tider betroede en saadan Sum; men min Hans bestod Prøven godt, for Enderesultatet paa dette Besøg blev, at Sponneck halvt bød ham Lygumkloster Amtstue til for en Tid, hvis han kunne overkomme Forvaltningen, og Hans forsikrede, at intet var lettere. Med et venligt Haandtryk og et „Jeg vil tale med Kirstein“ gik Hans's nye Velynder bort, og i Forgaars kom Sort paa Hvidt, at Hans tillige var konstitueret Amtsforvalter i L.

Langfredag Morgen ^{21/4} 1848.

Det klinger efter noget stort, men Hans siger, man skulde tro, det var kun [for Honnørens Skyld han havde faaet sit Embede*), da han nu har været her i 4 Uger og har i den Tid indtaget 4 Skilling, den hele Indtægt. Det er [en Overgang*), maa vi trøste os med. Tiden og Kri-gen bringer denne Stilstand, der maa da for Pokker komme en bedre Tid. Kloster vil og give mere Omkostninger end Indtægt, men H. siger, det er et Tegn paa Tillid, jeg dog

*) meget utydeligt p. Gr. af Rifter og manglende Stykker i Papiret.

glæder mig, og saa maa det andet hjælpe sig. Saa længe Harbo ikke er forhørt og afsat, saa længe trækker han Gagen, og Familien benytter jo Boligen og Embedslandaueren, altsaa den konstituerede Amtsforvalter har den Ære at gjøre Arbejdet. — Han var der i Forgaars og eftersaa sine Papirer. Den Fuldmægtig, der er, beholder han, og saa vil han derhen, naar vi engang faar Vogn eller saa; vor lille Vogn har vi her (den store staar endnu i Niebüll), og saa tager H. Leieheste. — Vore Heste og vor Kusk have vi givet i Armeens Tieneste for saalænge Krigen varer, efter den Opfordring, der kom for 8 Dage siden, at man havde fuldkommen med Seletøj forsynede Heste og frivillige Kuske nødvendig til Brug for Intendanturen og Ambulancerne. — Vi havde først i Sinde at beholde Hestene i Sommer for Fornøielsen, men i al den Nød fandt vi det upassende og sendte dem til Lindholm og overlod dem en Mand for 160 Daler Cour. bare for at blive af med dem, men denne lod sige, at han tog dem kun for at gjøre H. en Tieneste, han kunde faa dem igen til samme Pris i Løbet af Sommeren. Og nu da Hans læste den Opfordring, sendte han Nommen*) ud efter Hestene og hele Stadsen ud til Armeen. Vore Heste skal nok skikke sig, naar bare Nommen skikker sig. Han har megen Hengivenhed for os, men der stikker dog frisisk Blod i ham, men Hans mener, det skal nok gaa. Han staar der jo under Officerernes Kommando, — desuden han er Artillerist, han var paa saa Fald kommen med nu, og paa denne Maade har han det jo lettere. — Han hører paa en Maade til Bagagen. — Hans har befalet ham at lade høre fra sig engang, saa faar vi vel at vide, hvor han med sine Heste er støjen og fløjen.

Vi havde igaar Efterretning fra Leiren. Hans har gjort Bekjendtskab med en frivillig under Jægerne (en Student, Søn af Oberstløjtnant Vaupell i Kolding). Han ledsagede sin døende Kaptejn Hegermann Lindencrone her ind til Apenrade og blev indquarteret, efter at have bragt ham til Lazarettet, hos vor Vært Bageren. Vi syntes saa godt om ham, at vi

*) Familiens Kusk.

bad ham ind til vort. Han maatte fortælle os om Kampen og sin brave Kaptain. Han græd som et Barn for ham; i hans Arme var han styrtet om, og han havde forbunden paa Marken hans farlige Saar, inden Lægehjælpen kunde komme. En Broder af ham er Løjtnant i Armeen. Det var en vakker lille Fyr. Hans laante ham sit Ur; finder der en Kugle Veien til dette unge Bryst, ser Hans det ikke mere, men det kan da og være det samme. H. ledsagede ham til Flensborg med det samme. Hans skulde selv derhen. Og igaar havde vi et lille Brev, skrevet paa Feldvagt ved „klein Dänevirke“ ved Slesvig — Tropperne længes efter at slaaes, denne Stillestaaen er pinlig. Nogen sløves derved, og andre blive end mere forbitrede. Igaar blev Hegermann Lindenchrone begravet med Sörgemusik og ledsaget af det samtlige herværende Militær. 4 Søofficerer og 50 Matroser fra Briggen, der ligger i vor Havn, med en Dannebrogspane saa stor. Og alle Skibstømmerfolk, to og to, ledsagede ham. 6 Smaapiger med sorte Klæder og 6 med hvide strøede Blomster. En Del Borgere var og med, og begge Præster, men Hans var den eneste Embedsmand. Tænk engang, ikke engang Amtmanden. Nej, han er en Rakker, Du. Han haaber, den provisoriske skal endnu staa sig, og det haaber Husfogden og Würdemberg selv. — Jeg bliver saa angst, Sine, naar jeg hører saadan noget; men det er vel umuligt. Vore brave Danske meene det saa vel. Igaar Eftermiddags besøgte vi den Plet, hvor de have lagt min Landsmand. — Han har det nu godt. —

Pengeleverancen kom an i 4 Diligencer, der var 15 Fustager med Specier, stod her i 3 Dage, blev saa afhentet paa samme Maade af en Officer fra Armeen. — — Kongen har været her i A., som Du veed; men han havde en lunken Modtagelse, havde Skibstømmerne og Matroserne ikke hurraet, havde der nok været helt stille. Byen var illumineret om Aftenen, men det var nichts. Jeg havde 12 Fag Vinduer og kun 4 Lysstager og kun 4 Fag Gardiner; men den gode Villie og Bagerjomfruens Hjælp bragte dog 4 Praase i Stand i hvert Fag. „Ein Schelm thut mehr als er kann.“ Kongen logerede hos Agent Bruun. Han besøgte Lazarettet og saa

gyselig sur ud; han gik lige forbi vore Vinduer. — Han bli'r saa tyk; det kan jeg ikke lide, jeg havde forestillet mig ham smukkere. Hans var paa Pletten, da han kom og ogsaa den anden Dags Formiddag; han vilde gærne havt Audiens, men der var slet ingen, der fik, — ikke engang Amtmanden. Kongen er vist utilfreds med Apenrade i høi Grad, men han har da god Grund dertil. — — Jeg troer ikke, alt Artilleri er kommet denne Vej; naar Armeen kommer tilbage, faa vi atter en Del af den at se. *Maatte den dog vende sejrrig og ærefuld tilbage.* Sine, jeg er nu ganske dansk; de andres Opræden som Røvere og Banditter har oprørt mig; oh, vilde dog en Mængde vildledede vende om i rette Tid, den tænkende, den bedre Del er ked af Røverregimentet, og hvad lider ikke Landet at skulle føde en saadan Masse Mennesker. Men nu sidder der en saadan Mængde bortløbne Embedsmænd i Rendsborg; der tyer alle til; deres Stilling have de tabt og derfor maa de blive ved Oprørerne og haabe og virke med dem, i det Haab der at faa noget. — — Hvilke Tider, hvilke Tider, bedste Signe, det er den forkerte Verden. — — — — — Jeg elsker ene og alene den danske Sag nu. Vore tyske Brødre udarte, min Søster, det er tungt at skulle sige det, men det er sandt. — Nu kom Berlingske; af den haaber jeg Trøst, — og jeg fik den, vi slaa os vel endnu igennem. Adio min gode Søster, min kære Fader. Hans hilser Eder, og begge bede vi om Brev snart igen. Eders hengivne Line.

Hvad der er sket i den følgende korte Tid, unddrager sig vor Viden; men Situationen maa have udviklet sig med rivende Hast, saaledes at Familien i Huj og Hast har maattet flygte, efterladende alle deres Ejendele. Flugten er foregaaet til Maibølle paa Lolland til Broderen Andreas, og som Line skriver „Jeg bragte jo kun med, hvad jeg gik og stod i, og knapt det“. Ogsaa hendes Mand er kommet med, men maa være rejst direkte til København, hvor han modtog Line og Børnene, da de kom fra Lolland. Hun skriver i et Brev fra København af 18. Maj, at „Hans har talt med alle sine foresatte; han er bleven meget godt modtaget, og man har og lovet ham nogen Understøttelse, til Tiderne forandre sig“.

I Begyndelsen tager Familien Ophold i Bryggergaarden, men allerede inden Udgangen af Maj har de lejet en møbleret Lejlighed paa Jagtvejen (5 Værr. og Have) lige ved Kirkegaardsmuren. Hendes Brev er ganske fortrøstningsfuldt. Derimod nærer hun ikke ringe Betænkeligheder ved, hvorledes det skal gaa hendes Mand, der jo af Naturen er meget virksom. Hans eneste Beskæftigelse er at spadserere. Fra København følger man med Interesse Begivenhederne i Hertugdømmerne. Professor Hermansen*) har bragt den Efterretning, „at det danske Flag atter vajer fra Apenrade Raadhus; ikke just at Byen var besat af dansk Militær, men at Fjenden var ude“. Straks ved denne Efterretning er hendes Mand gaet ind i Kancelliet for at høre, om der kan være Mulighed for at vende tilbage til Embedet. Men ogsaa nogen Mismod kommer til Orde hos hende, som: „Gud bedre desværre, Broder A., Krig overalt. Jeg siger Sandhed, naar jeg siger, Livet er langt nok; der er Øjeblikke, hvor jeg finder, at det er meget for langt“.

Hans Detlef lader i et Brev til Svogeren ogsaa sine Bekymringer komme til Orde. De er mest af økonomisk Art. „Den saakaldte provisoriske Regering husserer i den Grad i Hertugdømmerne, som skulde aldrig mere den gamle Regering faa Overhaand,“ og „bliver ikke Oprøret i Hertugdømmerne snart undertrykt, og Styrelsen taget fra Oprørerne, saa frygter jeg for, at den største Del af mine surt erhvervede Penge gaar fuldstændig tabt i Oprøret. Min Frygt vil Du, min gode Ven, vel finde begrundet, naar jeg siger dig, at den saakaldte provisoriske Regering har fattet den Plan at udsende 2 Millioner Sedler, for dermed at imødegaa den der herskende Pungenød. Heraf bliver Følgen, at enhver Skyldner vil søge at betale sin Gæld med disse værdiløse Papirpenge. Men vi vil trods de øjeblikkelige Udsigter ikke opgive Haabet om en straalende Sejr i denne Kamp. Af Nyheder kan jeg fortælle dig, at min gode Ven Schlüter, tidligere i Reinbeck, er gaet frivillig med blandt de holstenske for at kæmpe mod Danmark; blot han nu ikke maa komme

*) Prof. theol. ved Universitetet.

til at fortryde det. Her (i Kbhvn.) bor for Tiden følgende Amtsforvaltere fra Hertugdømmerne: Dircking Holmfeld*) fra Pinneberg, Boldt**) fra Slesvig, Holstein***) fra Tønder og jeg. Vi her tilstedeværende Embedsmænd er blevet behandlede meget godt, idet vi 'har beholdt det meste af vor Tjenesteløn i Vartpenge". Han udtaler Haabet om, at den forestaaende Vaabenstilstand, hvorom der tales meget, maa være Forløber for Freden.

En saadan afsluttedes i September Maaned, men bragte ikke den meget ønskede Genoptagelse af Arbejdet i Slesvig, og drevet af sin Utaalmodighed besluttede Hans Detlef at foretage en Rejse til Slesvig for personlig at danne sig et Skøn over Sagernes Stilling, en Rejse, der fik et yderst dramatisk Forløb, og derfor fortjener at meddeles efter det Brev, han efter Hjemkomsten sendte Svogeren i Maibølle.

Kiøbenhavn, d. 22. Novbr. 1848.

Kære Ven og Svoger!

Efter helskindet at være vendt tilbage til mine kære, vil jeg give dig en udførlig Beretning om mine Oplevelser. Den 6. d. M. tog jeg med Diligencen til Kolding. Efter Ankomsten der forefandt jeg min Nommen og Hestene og kørte altsaa i egen Befordring videre og først til Fætter Anton****) i Brænore, som jeg fandt vel tilpas og i godt Humør. — — —

Fra denne gode Fætter tog jeg d. 9. d. M. videre til Stollig (i Løjt Sogn) ved Aabenraa og passerede igennem Haderslev, hvor jeg talte med mange gamle Bekendte, desuden saa meget fremmed Militær og fandt en Stemning imod Danmark, som slet ikke behagede mig. Jeg ilede derfor hurtigst muligt videre, i Haab om i Aabenraa at finde det anderledes. I Stollig tog jeg ind hos en god Bekendt, fra hvem jeg havde Indbydelse; men maatte umid-

*) Holjægermester Johann Daniel Carl Ulysses Friherre von Dircking-Holmfeld, R. p. p.

**) Kammerraad Nicolaus Boldt, Amtsforv. i Gottorp A.

***) Ulrich, Adolf v. Holstein, Amtsforv. i Geestharden.

****) Brænore—Frørup Gr. V, 2 f. 1800. (Om Besøget hos ham se Side 28.

delbart efter min Ankomst erfare, at Aabenraamagistraten den selv samme Dag havde beslaglagt og forseglet alle mine Sager. Den næste Morgen tidlig tog jeg til Aabenraa, overbeviste mig om mine Sagers Tilstand og vendte mig derefter til Borgmester Schou for at faa en Forklaring paa denne usædvanlige Forholdsregel, der var truffen under min Fraværelse. Schou gav mig det Svar, at Magistraten paa Opfordring af Amtsgaarden i Aabenraa, havde beslaglagt Effekterne, og at jeg maatte henvende mig der for at faa nærmere Forklaring. — Jeg gik herefter til Amtmand Stemann*), udbad mig af ham Underretning om denne Fremgangsmaade og fik som Svar følgende Erklæring; Han havde bragt i Erfaring, at jeg havde indbetalt de pr. April d. Aar indgaaede Penge til Danskerne. Denne Indbetaling var sket uden hans Vidende og mod hans Villie; han maatte varetage Hertugdømmernes Interesse, maatte beskytte Hertugen mod saadanne Tab, og da han vidste, at jeg i de nærmeste Dage vilde komme for at sende mine Sager til København, saa havde han ladet dem alle konfiskere for derved at faa Dækning for de 900 Rigsdaler, som jeg havde indbetalt i Vejle Amtstue. Hvis jeg var rede til at betale den omtalte Sum tilbage med det samme eller stille tilbørlig Kaution for samme, vilde Konfiskationen straks blive hævet, og jeg kunde straks sætte mig i Besiddelse af mine Ejendele.

Paa denne dumme Forklaring gav jeg Amtmanden det passende Svar, at jeg hverken vilde tilbagebetale de kongelige Penge eller stille Kaution for dem; men jeg vilde yderligere oplyse Amtmanden om, at jeg i Stollig havde to Heste og min Vogn og i Niebüll endnu en Vogn staaende, hvis han ønskede ogsaa at beslaglægge dem, og vilde han sikre sig min Person, saa var jeg jo til Stede. Paa dette sidste Forslag vilde han dog ikke inklade sig. Paa mit Forlangende fik jeg en Afskrift af Beslaglæggelses-Protokollen, og dermed skiltes vi.

Saaledes gik det mig i Aabenraa: et ondt Varsel for min videre Tur mod Syd, og du maa tro, at det ikke var med

---

*) Kammerherre Christian von Stemann.

noget let Hjærte, at jeg den 11. forlod min venlige Vært, som ønskede mig lykkelig Rejse og snarlig Tilbagekomst.

Med disse Ønsker drog jeg af Sted alene og naede henad 7 Aften til Lindholm*), hvor jeg tog ind hos Værten Ingwersen og som gammel Husven fik en hjærtelig og venlig Modtagelse. Aldrig er jeg bleven saa godt modtaget, tænkte jeg, bare det maa vare. Den 12. om Morgenen tog jeg af Sted til Niebüll, tog ind hos Gæstgiver Buchmann og blev ogsaa der modtaget paa det hjærteligste, spiste efter hans Ønske til Middag der, talte med adskillige af mine gamle Bekendte, besørgede flere Forretninger og gik om Eftermiddagen til Dietzbüll**), hvor jeg erfarede, at mine udestaaende Fordringer gik godt ind. Kort sagt: jeg fandt min gamle By og Indbyggerne ganske uforandrede; overalt hvor jeg kom, fandt jeg en venlig Modtagelse. Men det skulde snart blive anderledes, og min Glæde ved at være blandt de fremmede skulde blive kort. Da jeg om Eftermiddagen Kl. ca. 4 var paa Hjemvejen, mødte jeg nogle Dreng, som haanede mig og under Afsyngelsen af den bekendte Sang: „Schleswig-Holstein stammverwandt, jag die Dänen ut dat Land“ skreg „jag de Verräther Krogh ut dat Land“. De fulgte mig lige til Pastor Hanstedts Hus og fortsatte deres Sang og Spektakkel foran Huset.

Fra Hanstedt begav jeg mig, efter at have taget Afsked, omkring Kl. 5 tilbage til Lindholm, fulgt af Drengene over den store Fælle. Hos Ingwersen traf jeg samme Aften flere Bekendte og flere af mine Debitorer, og alle var venligt sindede overfor mig, kort sagt, intet Sted, hvor jeg havde været, havde jeg mærket en anden Stemning imod mig. Efter Aftensmaaltidet gik jeg til Ro; Klokken var da 9. Henimod Midnat vækkede min venlige Vært Ingwersen, mig, og paa mit Spørgsmaal, hvorfor han forstyrrede mig i min Nattesøvn, fortalte han mig i faa Ord og med dirrende Stemme, at Friserne fra Westermoor (fra Niebüll, Dietzbüll

---

*) Lindholm } ca. 2 Mil fra Tønder — omtr. ude ved Kysten lige over
**) Dietzbüll } for Øen Föhr.

og Christian Albrechts Kog*) var forsamlede om hans Hus og krævede min øjeblikkelige Fjærnelse. Polititjener Peter Andersen fra Niebüll var ogsaa kommen og havde Befaling til at skaffe mig ud af Huset. Jeg hørte i min Seng rolig paa Ingwersens Beretning, forlangte at tale med Politiet, som derefter kom ind til min Seng og meddelte mig, at jeg havde saa hurtigt som muligt at forlade Huset. Jeg var næppe kommet i Klæderne, før Degnen Jansen fra Dietzbüll trængte helt ind i mit Værelse i Spidsen for en hel Flok og holdt følgende Tale til mig: „Es thut mir leid Herr Krogh, dass wir uns so treffen sollen. Sie besassen lange Zeit das Vertrauen der Friiser, dieses Vertrauen haben Sie verloren durch Niederlegung Ihres Amtes in Apenrade, und durch Ihren Uebergang zu den Dänen. Sie sind ein Feind Schleswig-Holsteins, ein Verräther“. Saaledes vedblev Jansen en Tid og endte med følgende Ord: „Wir Friisen dulden keinen Verräther unter uns, und fordern, dass Sie sofort das Haus und die Herde verlassen sollen“. Jeg erklærede, at de maatte give mig Tid til at klæde mig paa, pakke mine Sager og faa mine Heste forspændt.

Medens jeg klædte mig paa, fløj en stor Sten ind gennem Vinduet, heldigvis uden at træffe. I største Hast kom jeg paa Vognen, greb Tøjlerne og forfulgt af den larmende Hob, slap jeg saaledes ud af Kløerne paa disse Mennesker, og kun mine Hestes Raskhed kunde jeg takke for, at jeg slap helskindet fra Forfølgelsen.

Umiddelbart efter min Hjemkomst har jeg i en udførlig Klage gjort Ministeriet bekendt med den Behandling, jeg har faaet“. — — —

Denne Oplevelse gjorde et stærkt Indtryk paa Hans Detlef; han var i lang Tid yderst nedslaaet og saa med nogen Betænkelighed Fremtiden i Møde. Han var jo kun 44 Aar gammel og i sin bedste Arbejdskraft, saa det var

*) Kog: Ved Allejring af Slik i Marsken bliver Vaden forhøjet saa meget, at den ikke mere oversvømmes ved daglig Flod, og den faar nu, dersom den hænger sammen med Fastlandet, Navnet Forland, eller dersom den er en Ø Hallig. Naar Beboerne vil sikre sig mod Oversvømmelser, maa de naturligvis danne et særegent Værn; Forlandet omgives derfor med Diger og er nu forvandlet til en Kog.

svært nok at ligge stille. Line, der i den sidste Tid har lidt en Del af Gigt, har det nu bedre, men forøvrigt ventes der til Sommer en Forøgelse af Familien. Saa gaar Vinteren, og den 6. Juni, Dagen efter Grundlovens Stadfæstelse, fødes en Dreng *Johann Dreckmann Krogh*. Skønt Faderen sikkert ikke i nogen Grad har interesseret sig for den constitutionelle Forfatning, nævner han dog i et Brev til Svogeren med en vis Stolthed Drengen som „der erste constitutionelle Bürger“. Uvirksomheden mærkes i Sommertiden ikke saa stærkt, og hele Familien glæder sig til et Besøg hos Svogeren paa Landet.

Om Krigsbegivenhederne i Løbet af 1849 indeholder de bevarede Breve intet, Tanken er helt og holdent optaget af Familien. Først henimod Aarets Slutning begynder atter hans Utaalmodighed at vise sig; samtidig giver han Udtryk for sin Forbavselse over den Ubekymrethed, der præger Københavnerne, idet Teatre, Concerter og Maskerader besøges flittigt.

Endelig umiddelbart før Jul 1849 aabner der sig Mulighed for Hans Detlef til igen at komme i Arbejde*). Det maa være kommet ret pludseligt. Vi har et Brev fra ham fra 6. Decbr.; hvori han intet antyder om den forestaaende Mulighed, og i et Brev af 26. Decbr. meddeler Line til sin Broder „Fra Hans faar jeg regelmæssig hver Lørdag Brev med Dampskibet; han er i Flensborg, ansat interimistisk som Kassekontrollør ved den nyoprettede Kontrolkasse. — Til Apenrade er der ingen Udsigt til at komme tilbage, og saalænge Kammerherre Stemann sidder, skal han det heller ikke; de to kunne umuligt gaa ved Siden af hinanden paa Embedsvejen. Hans's to sidste Breve have været ret tilfredsstillende — Gud ske Lov. Han begynder at interessere sig for sine Forretninger; han faar ogsaa taalelig gode Diæter. — — — Saa langt det svenske Militær*) staar, lystre Folk

*) Der var da nedsat en Bestyrelseskommission for Slesvig. Den bestod af Kmhr. Tillisch for Kongen af Danmark; Grev Eulemburg for Kongen af Preussen og den engelske Oberst Hodges. —

**) Besættelsestropper under Vaabenstilstanden. Den svensk-norske Troppestykke, der skulde besætte det nordlige Slesvig ankom til Svendborg d. 21. August. Hovedkvarteret var Flensborg.

endda temmelig. Paa den anden Side af Demarkationslinien vil det endnu ikke gaa. — — — — Faa vi Fred i Stand i Vinter, eller holder Landforvaltningen sig ad Aare, ville vi til Foraaret drage til Flensborg til Hans, Børnene og jeg, og der bygge og bo indtil videre; denne Tjeneste beholder han nu, til der viser sig andre Udsigter, og vi kan meget godt leve deraf. En fælles ordentlig Husholdning vil endog koste mindre end som nu, Børnene bo her og Hans der. — —“

Hvornaar det lykkedes Line og Børnene at komme over til Slesvig til Manden, ved vi ikke noget om, da ingen Breve fra Sommeren til Efteraaret er bevaret. Det næste Brev er skrevet i Slesvig By 1. Juledag 1850, men da var der jo sket store Begivenheder. Slaget ved Isted havde staaet 24. og 25. Juli. Praktisk talt var Oprøret slaaet ned, og nu skulde atter ordnede Tilstande indføres; men det gik nu ikke saa let.

Brevet, der er rettet til Broderen Andreas, fortjener for største Delen at refereres:

Min inderlig elskede Broder Andreas.

Du har i den Grad glædet mig med dit Brev, at jeg strax sætter mig til at besvare det, — — — — Om Stemningen og Tilstanden vil Du vide noget, ja min Ven, det er Snavs, vi ere ingenlunde vel tilmode over denne evige Uvished. Siden den nye General*) er kommet til Insurgentterne, vente vi hver Dag Slag. I Søndags 8 Dage bleve vi svært alarmerede. Vi sade i den bedste Ro og morede os over et Parti Schack, det første i Slesvig, Klokken var vel $\frac{1}{2}$ 9; jeg tabte da som sædvanlig og staar op med de Ord: „men Æren er reddet“ en Willesensk Talemaade, som du veed. „Ja“, siger Hans leende, „Æren er reddet, men der er en Halløj udenfor, som Du slet ikke har bemærket, og som jeg maa vide, hvad betyder.“ Han gaar hen og slaar Gardinerne til Side, smækker Skodderne tilbage, og den mest forstyrrede Larm naer vort Øre. Vi bo i Altstadt

*) Willisen, Wilhelm v., f. 30. April 1790, førte i 1850 den slesvig-holstenske Hær mod Danmark.

paa det store Torv, kun en lille smal Gade skiller os fra Pladsen, hvor Domkirken staar. Paa Torvet staar et Batteri Kanoner, og paa Kirkepladsen staar 2 Batterier, og de kommer skiftevis hveranden Aften ud paa Feltvagt. Hans kastede en Frakke paa sig og ilede udenfor, og jeg stod ved Vinduet og saa og hørte Militæret samle sig, Kommandoraab, Hestetrampen, Folk samle sig i Hobe, nogle klage og frygte, andre jubilere.

At jeg ikke var godt tilmode, kan Du begribe, især da jeg vidste, at det var vore Kanoners stille Aften. Endelig kom Hans ind; det hed sig, at Insurgenterne var brudt igennem ved Midsunde; alt vort Militær parat paa første Ordre at marchere ud, Kanonerne ogsaa forspændte henne paa Pladsen, Bagagevogne, Reserveheste, alt i den herligste Orden. Og det var sandt, da først alle var færdige, var der derude den fuldstændigste Stilhed mellem de store dunkle Masser, og saaledes stod de i $1\frac{1}{2}$ Time, hver Artillerist saa at sige med den ene Fod i Stigbøjlen og Office-terne til Hest, som de var groed til Pletten, forventende nærmere Ordre, som da ogsaa kom, men Gud ske Lov saaledes at ingen Fare var, hver skulde gaa til sit igen. Og inden et Kvarter var ogsaa alle Soldaterne forsvundne med samt deres krigerske Rekvisitter, og den ensomme Skildvagt gik atter om sine Kanoner. Og nu gik vi ogsaa til Ro takkende Gud, for det var blind Alarm. — For os selv frygte vi intet, vi bo i den rolige Udkant af Byen, at vi, vel ude af den, strax ere sikre. Hans har, paa hvilken Tid, Dag eller Nat, der kommer noget paa Færde, strax to forspændte Vogne for Døren til Pengekiste, Papirer og Familie. Men vi have vore tapre Landsoldater saa kjære, at vi, skulde det komme saa vidt, ville græde blodige Taarer; jeg finder, der er flydt godt dansk Blod nok. —

Alle mene, at det er en ren Umulighed at tage Slesvig, saa ypperlig forskanset er den, men alene et større Slag igen vilde være forfærdeligt; der bliver paa begge Sider intet vundet og saa ubeskriveligt mange Mennesker uheldige, *og vi vente hver Dag saadant*. Det er jammerlig, at Stormagterne ikke ville gribe ind, hvad nytter al den Skriven,

vi har Handlen nødig. Saa længe Insurgenterne tør ligge overfor os med en saadan Armé, have vi dog Krig. — Og Du kan ikke tænke dig, Broder Andreas, hvor dette Væsen ogsaa griber ind i alle borgerlige Forhold. Handelsfolk, Haandværkere, Tjenestefolk alle tværige, aah; man gaar paa Æg mellem disse Slesvigere, for undvære dem kan man jo ikke. — Amtstuen og dens mangfoldige Affærer ere ogsaa efter 3 Aars forskellige Regjeringer kommet aldeles i Ulave, at Hans næsten har større Last paa sine Skuldre, end han kan bære, og Folk, endsige dygtige Folk, ere slet ikke at faa. Han har hidtil haft en Kopist fra Regjeringen, en ret dygtig Fyr, men ham have de nu skrevet efter, og til Nytaar gaar han, og det er meget fatalt, de to andre, han har, kunne ikke saaledes Forretningerne, han er saa godt som alene om dem. Og Du kender hans Arbejdsiver og hans Ærekyndhed, at jeg virkelig frygter for, at han overarbejder sig. Kl. $\frac{1}{2}$ 6 er han paa sit Kontor, og jeg ser og taler ikke med ham uden ved Spisetiderne. Stakkels Hans er ogsaa altid Arbejdskarl. Hans Indtægter ere heller ikke ordnede efter hans Udgifter og Arbejde, men i næste Uge tager han til Flensborg til stor og vigtig Konference med Tillisch, og jeg ønsker ret, at han maa faa alting afgjort til sin Tilfredshed. Han vil med det samme tale med Tillisch om Stepping og Frørup*). Kaldet er endnu ikke bortgivet, og hvem kan vide, hvad der endnu kan ske. — Det vilde være mig en stor Glæde at faa dig og Bolette herover; jeg har altid været en ensom og fremmed Fugl her til Lands, at have saa nære og kære Slægtninge herovre vilde blive saa hjemligt. — — —

Men vi ere endnu ikke kommet saa vidt, kjære Venner. Fred, Fred vilde jeg ogsaa gjerne have her i vort lille Hertugdøm, inden vi tør aldeles ønske Eder og Eders kjære, lille Flok velkommen iblandt os. — Jeg er saa kjed af Krigen og dens Følger, oh, saa kjed. Det tager formelig paa mig. Andreas**) sagde til mig forleden: „Moder, din

*) Sognekald, som Broderen Andreas søgte, ligesom han i det hele en Tid var ivrig efter at blive Præst i Slesvig.

**) Den ældste Søn.

Næse bliver saa spids, synes jeg!" Og ved at føle op til den, fandt jeg virkelig, at den havde tabt noget af sin sædvanlige Førlighed. Ja, jeg bliver urimelig mager; i en belejret By kan man jo heller ikke trives, vel; det er nu ikke rigtigt, en By i Belejringsstilstand hedder det. — — Her hersker ellers en overmaade god Orden; efter Kl. 9 maa her ikke passere et Menneske paa Gaden. Nogle enkelte af de høiere Embedsmænd have af Kommandanten en Passerseddel, ellers kort Proces: sidde i Vagten om Natten. Og det er meget rigtig, Pokker skulde være her, naar det var anderledes.

Om der kommer danske hos os, spørger Du; ja de forskellige Embedsmænd; Forretninger føre dem næsten alle til Hans — — — Hans har i Sinde at faa alle Amtets Embedsmænd hos sig paa Søndag til et lille Parti, vi bliver 12 Herrer, lutter Patrioter, Kongens tro Mænd. Militære Personer kjender vi saa faa, dem kommer Hans ikke i Embedsberørelse med; han forlader aldrig sit Kontor for at besøge noget offentligt Sted.

(Forsat 1. Nytaarsdag 1851).

Hans's Selskab stod overordentlig vel af i Søndags. De vare 15 Herrer. Det er det første Selskab, jeg har haft, jeg fik ved den Lejlighed mine Værelser at se fra en meget fordelagtig Side. Til en hyggelig Vinteraften for en lille Familie som vor egner denne Bolig sig ikke Vi lide af Træk og Kulde, omendskjønt vi i ikke 3 Maaneder har brændt 10 Favne Brænde omtrent, for det er lutter Sale, vi har; 8 Værelser en suite og 5 for oven. Ovenpaa have vi Kontoristerne indkvarteret i den ene Ende og 5 tapre Landsoldater i den anden; det øvrige staar tomt; men jeg har sat et Værelse i Stand, stemmende for en Kandidat til mine Dreng, og Professor Hermansen, min besonders gode Ven, gjør sig al Umage, men ingen Kandidat vil til Slesvig; naar de høre, det er hertil, betænke de dem. — Og mine Dreng trænge saa uhyre til en Skolemester. De besøge Domskolen, men de 7 af Lærerne ere løbne med Tyskerne; kun Professoren*), en gammel lax Fyr, der nok bærer Kap-

*) I. P. Jungclaussen fra Ditmarsken Rektor fra 1837—55.

pen paa begge Skuldre, og en gammel skikkelig Seminarist besørge en lærd Skole paa 100 Elever. Saa kan du tænke dig det øvrige. — — — Om min Bolig var det jo, ja vi have to store Kontorer, og dernæst en Spisestue, nej Sal; saa en Sal, 4 Gange saa stor som den i Nybrogade, saa et Sovekammer, som tillige er Dagligstue for Børnene og Barnepigen, og hvor jeg for det meste opholder mig ved mit Arbejde, saa et Soveværelse bagved igjen for Børnene og deres Sager, saa et Værelse for Jomfruen og saa en dejlig Havesal med Glasdøre, Vinduer næsten ned til Gulvet, Veranda udenfor og en høj Stentrappe ned til en meget smuk Have med Plæner, Blomsterpartier, Lysthuse, mange gode Træer og herlige spiselige Sager som Asparges, Jordbær, m. m. Fra Havestuen er der en overordentlig smuk Udsigt over Slien og Danevirke.

Men det er Goder om Sommeren, og nu have vi kolde, fugtige Vinterdage; her er trods den pragtfulde Indretning meget forfaldent. Her er indmurede Spejle i alle Værelser og er 7 Alen højt til Loftet, hollandske Skydevinduer, men som hverken er til at faa op eller i, almægtige Fløjdøre rundt om, men ingen af dem slutte godt. I Kælderen er Kjøkken, Domestikværelse, Spisekammer, alt sammen ligesaa kolossalt, men fugtigt og koldt. I Kjøkkenet er Komfur; og rent Vand kommer af sig (selv) gennem en Hane i Væggen, og det smudsige løber bort af sig selv gennem en Rende i Gulvet. — — — — Da vi havde fremmede, var her smukt, disse høie Værelser godt oplyste tage sig ud, og Sal og Spisestue har jeg meget vel møbleret — — Amtsbudet gjorde Tjeneste som Tjener, han er meget geschick. De fik koldt Kjøkken, Rombudding og Kage, 3 Sorter Vin: rød Vin, Madeira og rhinsk Vin. Man fortæller i de sidste Dage, at der er saadan en Konfusion blandt Insurgentene, at det gaar vidt. Generalen vil ikke som Statsholderskabet vil, og Armeen vil ikke, som Generalen vil, og det kan vi jo le af, gid de bare vilde begynde at slaas indbyrdes.

— — — Gud ske Lov, Hans er saa rask og kan overkomme alting, det er en stor Lykke. Han har et umaadeligt Ansvar. Han har en Oppebørsel paa næsten 1 Million; men

da han forstaar sine Ting saa vel, saa gaar det nok, han har kun saa daarlig Hjælp“.

Jeg har refereret disse Breve saa udførligt, fordi det forekommer mig, at de giver helt gode Billeder af det noget usikre Liv, der leves i disse første Tider, inden Forholdene blev mere rolige. Det Embede, der er Tale om, er Embedet som Amtsforvalter for Gottorp og Hütten Amter, som Hans Detlef nu tiltræder, og da Slesvig i de kommende Aar indtil Krigen 1864 bliver Familiens Bopæl, da Søsteren Signe med sin lille Datter, Mimi, ja endog en Tid den gamle Bedstefader, Bryggeren, flytter derover, vil vi i det følgende ofte høre slesvigske Lokalteter benævned, hvorfor en kortfattet Beskrivelse af Byen Slesvig fra den Tid, bygget paa Traps Danmark 1. Udg. 1863 ikke kan siges at være urimelig. Byen havde i 1855 12.400 Indbyggere, en Fremgang paa over 1000 fra Tællingen i 1845, og er mærkelig paa Grund af sin uhyre Udstrækning. Egentlig bestaar den af 3 sammenbyggede Byer omkring en meget lang Hovedgade. Sydligst ligger den forholdsvis nyere Del af Byen, Friederichsberg; saa følger det meget dominerende Gottorp Slot ved en Arm af Slien. Over Dæmningen „Grosser Dam“ kommer man mod Øst til den Del af Byen, der hedder Lollfus, hvor Hovedvejen mod Flensborg gaar næsten direkte mod Nord. Følger man Hovedgaden i Lollfus, der løber næsten ret Øst—Vest, kommer man til Altstadt, den egentlige, gamle Bydel, hvor ogsaa Domkirken ligger, med snævre og krogede Gader. Mod Syd gaar Gaden ud i Skibsbroen ved Slien, og hinsides Holmer Nord (ogsaa mod Syd, lidt til Øst) ligger Holmen med Johannes Kloster og Friheden, hvis Have gik ned til Holmer Nord.

Det er Altstadt, der er Skuepladsen for de Begivenheder, vi beskæftiger os med. Syd for Domkirken laa Domskolens; paa Domkirkepladsen, der senere blev beplantet med Linde paa Foranstaltning af Hans Detlef, der en Tid var Kirkeværge, stod det da brøstfældige Klokketårn; Kirken var kullet, kun med en Tagrytter; det nuværende Tårn er opført i 80'erne af det forrige Aarhundrede. Øst for Kirkepladsen og forbunden med den ved nogle smalle Stræder fandtes „Grosser

Markt“ og fra Domkirkepladsen udgik mod Nord Langenstrasse, der forsattes i Pferdemarkt. Her paa Grosser Markt havde Hans Detlef og Line den ovenfor beskrevne Bolig.

I Løbet af Aaret 1851 bedrer Forholdene sig meget; der kommer større Tryghed i Arbejdet, som gaar godt og til Regeringspræsident Tillisch's store Tilfredshed, som var Hans Detlef meget venlig stemt. I det hele mærker man, alt som Forholdene ordner sig, mere Glæde ved Opholdet i Slesvig, der sikkert var Lines lykkeligste Tid, navnlig da Søsteren og Faderen tog Bolig hos dem. Naar hendes Mand nu klager over det store Embede og det tunge Ansvar, finder Line, at han behøver saamænd slet ikke anstrenge sig saa meget, men Fejlen er den, at han ikke vil overlade sit Personale at udrette noget, men gøre alt selv. Med en vis Stolthed erklærer hun overfor Broderen »at Regeringen har ingen anden at ty til.« Bekymringen for Drengenes Undervisning er nu ogsaa slukket, idet en cand. Gjersing*) er bleven engageret som Huslærer. Ogsaa af den gamle Fader aflægges der om Sommeren Besøg — som et Kurisum kan det anføres, at Line i sit Brev til Broderen for første Gang frankerer med et Frimærke — Senere faar de Besøg af Signe og Mimi, der kommer sejlene til Flensborg med Dampskibet Caroline Amalie. Et Hovedpunkt i Søsterens Besøg har en Udflugt til Hamborg været; man ser deraf, at Forbindelserne maa have været nogenlunde i Orden.

Boligspørgsmaalet skulde ogsaa ordnes, da de ikke ønskede at beholde Lejligheden paa Grosser Markt, der i mange Henseender var uegnet. Uagtet der ikke var saa lidt at vælge imellem, har de dog haft megen Besvær med at vælge. Line skriver i Juni til Broderen: „Efter at have beset 21 Lejligheder og akkorderet om de to eneste, der var store nok, uden at kunne komme til et Resultat med de slesvigholstenske Eiere, have vi — hvad mener Du — lejet Prinsen af Nørs Palais**) i Friderichsberg, en superb Beboelseslejlighed ovenpaa og mageløst dejlige Kontorlokaler neden. Med Prinsen have vi ikke noget at skaffe, som Du nok

*) senere i Odense

**) Den ahlefeldtske Gaard, opr. bygget af Baron v. Görtz.

tænker. Magistraten har nedsat en Kurator for hans Eien-
domme, og denne leier dem ud; de ville ellers forfalde og
skulle jo dog svare Afgifter. Vi kunne flytte ind til 1. August,
og saa skal Hans give indtil Mikkelsdag næste Aar 250 Daler
kour. eller 400 Bankdaler. Saa have vi en kostelig Have,
11 Værelser og alle øvrige Bekvemmeligheder. En fyrstelig
Forstue og Trappeløb. Kontoret beholder de 4 Værelser
nede, oppe faar Hans 2, Børnene 2 og jeg 5, rigtignok
store, men mærkværdigvis ikke større dog, end jeg godt
tror, at vi kunne faa dem varme, her er tykke Mure og
kolossale Kakkelovne. I vores eget Sovekammer graa Silke-
damaskes Tapeter, og i Dagligstuen ved Siden af karmoi-
sindrøde med forgyldte Lister og Spejle og Broncelampetter
paa Væggene rundt om. Saa kommer den store Sal, som
gaar gennem 2 Etager, og har en Lysekrone, som bliver
hængende; den agter jeg slet intet at gjøre ved — af
gode Grunde, Du! Hans og jeg er enige om, at den er
pompøs nok i sig selv med sine kostelige Spejle, den skal
vedblive at være ganske tom. Men paa den anden Side er
ogsaa et dejligt Værelse; det vil jeg gjøre til Sal paa bor-
gerlig Vis, og der indenfor atter et stort dejligt Gæstekam-
mer igjen. Saa kommer Børnenes; i Hr. Gjersings er et
havblaadt Kobberloft; ret en aparte Bygning.“

Om Flytningen, der fandt Sted, medens Signe og Mimi
var der paa Besøg, fortæller Mimi meget morsomt i sine
Erindringer: „Den Dag, da selve Familien flyttede ud til
Palæet, regnede det, og Vejen gennem Altstadt, Lollfus og
over Dæmningen forbi Gottorp Slot ud til Friederichsberg
var næsten $\frac{1}{2}$ Mil lang, saa vi kørte derud i lukket Vogn.
Onkels voldsom store tigrede Hund Boston, en New Found-
lænder, blev kommanderet op paa det flade Trinbræt, bag
paa Kareten. Den var lydlig, men ked af denne Plads, saa den
gøede med sin mægtige dybe Stemme under hele Kørselen,
saa Folk kom til Vinduerne. Men da den elskede at bade og
svømme, saa kunde den, da vi kom til Waschwasser, ikke
længere holde ud at sidde paa Tjenersædet, men styrtede
sig derpaa, plump, lige ned i Bækken og svømmede det
sidste Stykke til Broen ved Palæets Gaard.“

I Løbet af Efteraaret 1852 skete der i Styrelsen den Ændring, at Grev Carl Moltke traadte ind i Bluhmes Ministerium som Minister for Slesvig*). I København var man imidlertid ikke saa begejstret over dette Personskifte. Endnu er Belejringsstilstanden ikke hævet, men man haaber det, ogsaa fordi „Militæret d. v. s. Officererne dominerer i den Grad, det lader sig ikke nægte“. Om Stemningen skriver Line til Broderen: „Du spørger om Stemningen i vor By, ja den er unægtelig langt bedre end i Fjor, baade Kjøbmandsfolk og Haandværkere ere meget gode at komme ud af det med. I saadanne Folk ligge egentlig ikke Spektakkelmageriet, de ville have Ro og Fortjeneste, og dermed ere de tilfredse. Det var de fatale Embedsmænd her i Byen, der opæggede dem og bildte dem ind, at de bleve undertrykte; nu, de have et bedre Exempel for Øje, er her virkelig ret godt, og vi tro, Hans og jeg, det vil gjøre umaadelig god Virkning, naar Belejringsstilstanden bliver ophævet, for Militæret driller og opægger grueligt. Ikke Soldaterne, nej de ere meget skikkelige, og hvor de ikke er det, er det paa Kommando; men Officererne, de ere overmodige; i enhver indfødt Slesviger se de en Fjende.“

I Maj Maaned 1852 rejser Line til København, for, som hun skriver, at faa nye Tænder sat ind, men sikkert ogsaa med et andet Formaal for Øje. Den gamle Far er bleven saa ked af Bryggeriet, at han har solgt det, og nu sætter Signe og Line igennem, at han skal flytte over til Slesvig og tage Bolig der, samtidig med at ogsaa Sine flytter derover, for siger hun: det vil aldrig være godt for ham at se fremmede færdes og regjere i Nr. 21 „Og saa ville vi have ham til Slesvig til det gamle Hjem, og da ogsaa Signe kalder Hertugdømmerne sit Hjem og det med saa megen Grund, saa have vi foreslaaet det.“

Denne Plan stødte paa heftig Modstand hos Broderen Jacob, og heller ikke den ældre Broder Andreas var begejstret; man faar det Indtryk, at Søsteren gennemfører den lagte Plan som et Kup og stiller Brødrene overfor et

*) Grev C. Moltke. Bricka. Da. biogr. Lexik. 1. Udg. XI, Side 402.

fait accompli. Signes Gods er allerede indpakket. Flytningen foregik efter den lagte Plan. — Under Opholdet i København har Line, uvist af hvilken Grund, skrevet et Brev til Fætteren i Syd Amerika, et Brev, der skulde faa vidtrækkende Følger*). I Brevet har hun talt om, hvad der er foregaaet i Landet og Familien i de forløbne 10 Aar, og jeg skulde være tilbøjelig til at tro, at hun i sin Beretning har skildret de Forhold, hvorunder de lever, i livlige Farver. Hun har i alt Fald udtalt Haabet om, at de engang maa ses igen; de kan være sikre paa at faa en god Modtagelse. Johan Peter Ernst tager hende øjeblikkelig paa Ordet i et Brev af 2. Juli 1852. Vi vender os atter til Mimis Livserindringer, der giver et livligt Billede af Forholdenes Udvikling.

„En skønne Dag, netop da ogsaa vi var flyttet ind i Palaisen, ankom der et langt Brev fra Angostura. Hr. E. Krogh skrev meget bedrøvet om sin Hustrus Død. En ung Søn, Felipe, ca. 10 Aar gl. var allerede sendt til Europa for at opdrages i en Kostskole i Bremen, og nu maatte ogsaa Datteren (11 $\frac{1}{2}$ Aar) sendes af Sted, da det var umuligt at faa sine Børn standsmaessigt uddannet i de daarlige spanske Skoler. Han havde kun disse to Børn, vred sig ved at skulle skilles fra dem, men lagde stor Vægt paa, at de fik en god Opdragelse og især Uddannelse i fremmede Sprog saasom Tysk, Fransk og Engelsk! Nu var det faldet Faderen ind, at hans Fætter Amtsforvalter Justitsraad Kroghs Hjem i Slesvig netop frembød saadanne Forhold, under hvilke han kunde ønske, at hans unge Datter voxede op! Han stoledes i saa Henseende paa Fætter Hans's og Tante Lines Familiekærlighed og Gjæstfrihed, og endte Brevet med den overraskende Meddelelse, at Maria ledsaget af sin Moders Tante Donna Leocadia Jofardo di Drummond var under Vejs over Verdenshavet, vilde gøre et kort Besøg i Bremen hos Felipe, medbringe denne og ankomme til Slesvig i en nær Fremtid. — — — — Nu ventede vi i Spænding paa de fremmedes Ankomst, jeg ikke mindst. Og se, en

*) Om S sammenspillet under Udviklingen af de Begivenheder, der nu følger, maa henvises til Omtalen under Skovgaard (Vejle) Grenen.

skøn Sommerdag*) holdt Vognen foran Palaisets ydre Trappe. Der var Donna Leocadia, høj, statelig og skøn trods sin fremrykkede Alder, Felipe en lille, mørkhaaret, livlig Dreng og Maria en stor, køn Pige med gult Haar og blaa Øjne efter sin danske Far. Hun og Tanten kunde kun tale spansk, men Felipe havde lært meget Tysk paa det ene Aar i Bremen, saa han agerede Tolk, især naar de tre Tanter vilde fortælle hinanden noget. . . . . Onkel førte med megen Anstand den smukke Spanierinde til Bords hver Dag i den hvide Sal, bukkede, smilede og sagde: „buen provetio!“, naar man rejste sig. — — — Sommeren lakkede mod Enden, Aftnerne blev kølige, den spanske Tante maatte have et Fyrfad med Gløder at varme sig paa, men hun og Felipe viste ikke Tegn til at ville bryde op og vende tilbage til Bremen. — —“

Atter tænker man i Slesvig paa at flytte. Det vilde blive det tredje Sted i Slesvig i Løbet af faa Aar; under Opholdet i København fra 1848—50 flyttede man ogsaa flere Gange; men denne Uro er karakteristisk for Hans Detlef. Man havde da set sig om efter noget andet, og det skulde denne Gang være et Køb. Den Ejendom, man havde udset sig, laa paa Holmen, altsaa sydlig for Altstadt, hvor Fiskerkvarteret laa. Den hed ligesom den græsbevoksede Fælle, der bredte sig tæt ved ned mod den Del af Slien, der hedder „Noret“, „Friheden“ og lige overfor det adelige Kloster Johannesklosteret. „Den**“) adelige Familie von Warendorf, der havde ejet den, var flygtet efter Danmarks Sejr og havde efterladt sine Samlinger af Malerier og gamle Kobberstik, som blev indbefattet i Købesummen for Huset, Haven, Marken og Engen.“

I dette rummelige Hus var der Plads for baade Familien, Tante Sine med Mimi og senere den gamle Brygger. Kontorerne var der ogsaa. Navnlig Haven var imponerende smuk med to lange Elmealleer ned mod Noret. „Den lille

*) Ankomsten fandt først Sted d. 5. Oktober, saa her er en Erindringsforskydning, ligesom ogsaa kort efter, hvor Maria skildres som lyshaaret og blaaøjet. Paa de opbevarede Billeder er hun ganske mørk af sydlandsk Ydre og sikkert mørkøjet.

**) Jeg citerer atter Mimis Erindringer.

spanske Kusine befandt sig vel, lærte snart at tale Tysk, ja endog Dansk, trods Faderens Forbud. Opholdet blev dog ikke af saa lang Varighed, som det var forudsat fra Begyndelsen af. Der kom den følgende Sommer Meddelelse om, at Johan Peter Ernst havde giftet sig igen, og Line ønskede saa ikke at beholde Maria længere, hvorfor det ordnedes saaledes, at hun drog til det samme Præstehjem ved Bremen, hvor Felipe var.

Samme Aar fødtes d. 12. November 1853 det yngste Barn, Christian, i Familien. Og nu følger i det følgende Aar Opbrudet af den gamle Brygger, der ikke kunde føle sig tilfreds i de slesvigske Forhold. Sagen var den, at han, der i sin Ungdom havde lært Tysk, i Aarenes Løb havde glemmt dette Sprog og nu fandt Tiden lang, da han ikke kunde underholde sig med sine Omgivelser. Ved hans Bortrejse inddroges de ledige Værelser til Kontorer, og samme Aar drog ogsaa Sine og Mimi ud, etablerede en egen Lejlighed i Langestrasse og førte selv Hus. Naturligvis var de alligevel meget sammen med Familien paa „Friheden“, og man har Indtrykket af, at baade de ældre og yngre kom udmærket ud af det med hinanden. I disse Aar falder ogsaa om Sommeren Badeudflugterne til Föhr og til Sylt. I Aarenes Løb gjorde Kong Frederik VII gentagne Besøg i Slesvig og boede da i Almindelighed i Amtsgaarden i Friedrichsberg eller i et stort rødt og hvidstribet Kongetelt. En Gang vilde Kongen om Aftenen køre en Tur helt ned igennem den lange By til Kvarteret „Holmen“, og man ventede, at Turen ogsaa skulde naa ned til „Friheden“ og Johannesklosteret lige overfor. Mimi skriver: „Alle de lave Fiskerhuse i Holmens Smaagader og rundt om dens Kirkegaard var pænt pyntede med Blomster og illuminerede efter bedste Evne, alle Vinduerne paa „Friheden“ og ligesaa alle Kammerherre, Klosterprovst v. Buchwalds Vinduer straaled med mange Lys. Onkel havde sagt, da han drog til Kongemiddagen, at vi kunde jo lade Lysene brænde, til Kammerherrens slukkede deres, og akkurat samme Besked havde Kammerherren givet sine Tjenestefolk. Resultatet blev, at Lysene først slukkedes sent, da Herrerne kom hjem.

Naar den uundgaelige Grevinde Danner var med Kongen paa disse Besøg i Slesvig, var der „Cour“ hos hende, og alle de højeste Embedsmænds og Officerers Fruer havde at møde, saa vel som Herrerne præsenteredes for Kongen. To Gange maatte Tante Line til en saadan Audiens. Jeg husker det, fordi Tante til hver Gang fik en saa dejlig Kjole, hvortil Stoffet i Tide blev forskrevet fra Hamborg. Tante var meget ked af disse Præsentationer, og det var mærkeligt, at Grevinden kunde finde paa noget at sige til alle disse ubekendte Damer. Men den anden Gang, da hun hørte Tantes Navn, sagde hun: „Aa! De er den Frue, hvis Mand har de store Pengekasser at passe paa!“ — — I Marts 1859 udnævntes Hans Detlef til Etatsraad, en Udnævnelse, som kom ham yderst overraskende og forbavsende. Da han i den Anledning modtog Lykønskninger fra mange Sider og ogsaa fra Svogeren Andreas, skriver han til denne: „At denne (Udnævnelsen) kom mig lige saa uventet som min Udnævnelse i 1850 (Justitsraad) er vist, ja jeg tør gerne sige, denne Titel har ikke frembragt hos mig nogen Glæde, fraset den Udgift, der er forbunden dermed.

Jeg har nu engang i den Retning mere Lykke end nogen Anden, og det er ogsaa den, der har bragt mig den nye Titel, ikke min Fortjeneste, thi hvad jeg udretter i mit Kald, vil enhver kunne gjøre og muligvis langt bedre. —

Mine Sønner maa søge at høste Fordel af denne min Ophøielse, og det er ikke umuligt, at den vil kunne komme dem til gode, forudsat at de stræber hen til det Maal at blive nyttige og dygtige danske Mænd“. Som vi vil se i det følgende, slog disse Forhaabninger ikke helt til; Krigen i 1864 fik dem til at briste; den ældste Søn sluttede sig til Slesvigholstenerne. Den næstældste Søn Alexander var i 1861 blevet anbragt i Hamborg for at lære Maskinbyggeri, men fik i disse Aar frygtelige Næseblødninger, der svækkede ham saa meget, at han ikke havde Kræfter til at modstaa det Angreb af Tyfus, som han i 1863 blev et Offer for; men døde af Lungebetændelse 23. Oktober 1863.

De urolige Tider nærmer sig atter. Hans og Line er jo ogsaa blevet disse 13 à 15 Aar ældre; de føler sig ikke

helt saa godt hjemme i Slesvig mere. Flere af deres nærmeste Venner er døde eller forflyttede. En vis Uro gør sig paa flere Maader gældende.

I November 1863 døde Frederik d. VII*), og snart antog Omgivelserne ved Slesvig By, efter som Forholdene paa Grund af den politiske Situation blev mere spændte, et meget krigerisk Udseende, som antagelig kulminerede, hvad Troppeantal, Kanoner og Ammunition angik, ved Juletid 1863. Juleaften havde mine Forældre 32 Mand af daværende 20. Bataillon i Kvarter, som beværteedes paa bedste Maade. Denne Indkvartering afløstes snart af andre, og inden vi saa os om, oprandt d. 2. Februar 1864, da de første skarpe Skud faldt. —

I Dagen fra 2.—6. Februar tyede min Moder med os Børn om Dagen, naar Skydningen var stærkest, -- vi havde nemlig paa den omtalte Excercerplads 4 store 84 pundige Kanoner staaende, som blev beskudt af Fjenden, der havde opkørt et Batteri paa den anden Side af Slien ved Fahrdorf, kun $\frac{1}{4}$ Mil fra Haddeby — ned i vort Hus's grundmurede Kælder. — Jævnlig listede dog vi Børn os op paa Loftet, hvor vi tydeligt hørte Kuglerne pibe over Huset, og efter Danevirkes Rømning fandt vi i vor Have store Mængder af Granatstumper; en Granatstump var endog fløjet ind til vor nærmeste Nabo, uden dog at anrette nogen Skade af Betydning. — Fra vort Loft, hvorfra man havde Overblik over Slien, skælnede vi ganske tydelig Geværildten paa den anden Side, og vi saa Troppemasser bevæge sig hid og did. —

Som en lille Episode fra de Dage maa jeg fortælle, at jeg ved Byens Skibsbro i Altstadt en Eftermiddag sammen med Fader var Vidne til, at en Granat ikke 20 Skridt fra os og andre Civilister, der stod nær ved nogle Soldater, sprang imod en Hjørnesteen over et Plankeværk og ind i nogle Kalksten uden at explodere.

Om Eftermiddagen den 5. Februar herskede der en usæd-

---

*) Den følgende Skildring af Begivenhederne i Slesvig til Tiden efter Danevirkes Rømning er væsentlig bygget paa min Faders egne efterladte Optegnelser, isprængt lidt anekdotisk Stof fra Mimis Livserindringer. *Udg.*

vanlig Travlhed paa den foran vort Hus liggende, min Fader tilhørende Fæled, thi 4 Krudtvogne, som hørte til de oven omtalte Kanoner, tømtes af mange rastløse Artillerister; nogle sprættede Krudtposerne op, andre tømte Indholdet ud paa Jorden, andre bar Projektiler af forskellig Størelse bag om vor Have og sænkede dem igennem Isen ned i Vandet, for at saa lidt Ammunition som muligt skulde falde i Tykernes Hænder.

Paa den Maade blev Retræten fra Danevirke forberedt.

I Langestrasse hos Signe Dreckmann havde man ogsaa Indkvartering. Samme Dag hørte de, at den der indkvarterede General af Reserven, Caroc*), i Timevis vandrede op og ned ad Gulvet i sin Stue, — det var nok, da han havde deltaget i Krigsraadet med General de Meza, hvor Rømningsen blev besluttet. Generalen blev anmodet om at drikke The med og tog mod Tilbudet. „Om Eftermiddagen var lille Christian kommet løbende ganske forfærdet: „Tante, alle vore Soldater vil nu gaa deres Vej, de store Kanoner lader de staa, og „Pulveret“ strør de ud i Sneen. Far og Mor har siddet lidt med os i Svalegangen inde under Domkirken, for der faldt Bomber paa Frihedspladsen.“ Generalen, en ældre, meget venlig Mand, bekræftede Udsagnet. „Vi gaar,“ sagde han, „men vi sætter ikke Ild paa Byen, som Slesvigholstenerne er saa bange for.“

Allerede Klokken 7 samme Aften var vor Indkvartering, gamle, gifte Folk, afmarcheret. Da vi boede i den Ende af Byen, der laa langt borte fra Hovedlandevejen til Flensborg, hørte vi ikke saa meget til al den Tummel, Hærens Afmarch førte med sig; Snetæppet paa Jorden dæmpede jo ogsaa Lyden meget. Vi gik meget sent i Seng den Aften og vækkes af vor urolige Søvn ud paa Morgenstunden ved et stærkt Knald, som vi senere erfarede hidrørte fra en Bro-sprængning fra de sidst bortdragende Danske.

Den 6. Februar herskede der med temmelig tæt Snevej fra Morgenstunden umaaelig Stilhed og Tomhed allevegne; hvilken Modsætning til de sidste Dages Røre! Dog varede

*) Caroc, Frederik Carl Vilhelm, 1811—1882. Se Bricka: Da biogr. Lexik., 1. Udg., B. III., Side 385.

denne Stilhed ikke længe; snart hist, snart her kom et slesvig-holstensk eller tysk Flag til Syne, og i utrolig kort Tid var saa godt som ethvert Hus iført denne Klædedragt, ja mange havde endog 2, 3 og 4 Flag ude. Vi Drengene var naturligvis paa Gaden og overraskedes snart ved Synet af den første østrigske Husar, iført sin hvide Slængkappe, drivende nogle enkelte danske Efternølere som Fanger foran sig. Snart saa vi flere og flere Husarer, og inden vi naaede Lolfus, saa vi ogsaa Infanteri.

Gaden var fyldt eller fyldtes snart med Masser af civile Folk, som dels kom med de indrykkende Østerrigere, dels var Byens egne Folk. Denne Folkeskare gik i lange Rækker med hinanden under Armen, pyntede med den slesvig-holstenske, blaa-rød-hvide Kokarde, op og ned ad Gaden med Begejstring syngende „Schleswig-Holstein meerumschlungen“. Paa Grosser Markt kulminerede Skaren, og her proklameredes under Mængdens begejstrede Raab Hertugen af Augustenborg som Herzog Friederich d. VIII zu Schleswig und Holstein.

Da vi Drengene kom hjem, havde to af Byens Borgere været rundt hos Embedsmændene, ogsaa hos Fader altsaa, for at tilkendegive dem, at de inden to Timer efter denne Tilsigelse maatte være ude af Byen, med mindre de vilde aflægge Ed til den nye Landsherre Hertugen. Fader svarede Nej paa denne Anmodning og forlod, først efter fornyet Opfordring, Byen den 8. Februar, idet han med egen Hest og Vogn (Jernbanen var afbrudt) kørte til Rendsborg, hvor han solgte begge Dele. Derpaa rejste han over Hamborg, Rostock og Ystad til København.

Personlig har man ikke haft noget imod ham. Mimi skriver i sine Erindringer, at hendes Moder om Morgenen den 8. Februar traf sin Vært, der skulde op for at hejse det slesvig-holstenske Flag; han sagde da: „Nun haben wir im Bürgerverein beschlossen, dass alle dänische Beamten verjagt werden sollen; Krogh kann bleiben!“ Mama svarede ganske rolig, at Etatsraaden allerede i Ro og Mag i sin egen Vogn var kørt bort, han skulde nok selv nedlægge sit Embede hos vor retmæssige Konge. Hun tilføjede ikke, at hele

Kassebeholdningen ogsaa var sendt til København — men det havde Onkel i god Tid sørget for.

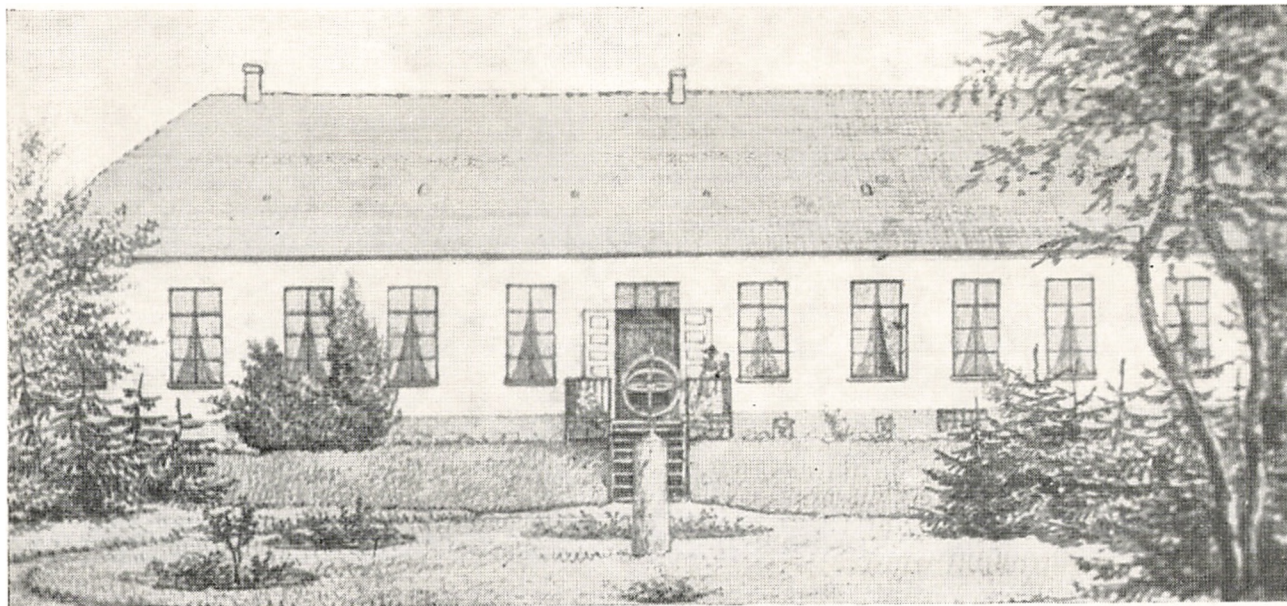
Moder forblev med os Børn i Slesvig, og vi led ingen Overlast, takket være maaske min ældre Broder Andreas, som med de tyske Tropper var kommet til Slesvig fra Kiel, hvor han studerede Medicin. Andreas var, paavirket af de politiske Forhold, tysksindet og derfor vel lidt af Borgerstanden og fjærnede vistnok paa Grund deraf mange Ubehageligheder for Moder, hvis store Støtte han var i den Tid.

Paa ganske enkelte Undtagelser nær blev alle danske Embedsmænd i Slesvig By og Omegn jagede bort hin 6. Februar. Domskolen, som jo var hævet paa Grund af Begivenhederne og Lærernes Fjærnelse, retableredes hurtigt med nye tyske Lærekræfter, og vi Drengene sendtes atter i Skole for ikke at drive Tiden hen.

Fader kom efter Forjagelsen fra sit Embede aldrig mere i Stilling; i Juni Maaned kom han fra København, men kun for at hente Moder og os. Vi tog straks til Helsingør, hvor Tante havde bosat sig i „hollandske Mølle“, medens vore Forældre drog tilbage til Slesvig for at pakke ind. I Sommerens Løb lykkedes det at sælge „Friheden“ til den tyske Superintendent Godt, som vilde bo der; faa Aar efter nedbrændte Huset.

Som pensioneret Embedsmand flyttede da Hans Detlef med sin Hustru og de yngre Børn midt i August til København og tog Bolig paa Vestergade Nr. 29. 1. Sal. De bedste Møbler fra Slesvig var taget med, og med dem gjorde Line sit bedste for at gøre den mindre Lejlighed hyggelig og komfortabel. Den lille Lejlighed, den mindre Husholdning med kun een Pige var bedst forenelig med Lines aftagende Helbred.

Men nægtes kan det ikke, at det var en meget stor Omvæltning, foretaget voldsomt og brat. Ganske vist var Hans Detlef 63 Aar gammel, men havde dog indtil dette Tidspunkt ikke følt sig gammel eller træt. Den voldsomme Overgang har virket lammende, og Følelsen af Alderdom er kommet ret snart efter som en Reaktion. Her sad han nu, delvis som en fremmed, i København, opvokset under

„Friheden“ i Slesvig.
Side 82.

Paa Billedets Bagside stod:

An die Freiheit in Schleswig.
Leb' wohl, leb' wohl, Du liebes Haus!
Von Dir wir zogen in Kriegs Gebrausch
Wir kehren nimmer zu Dir zurück,
Doch denken oft an Dich zurück!

Meinem lieben Sohn in Stockmarke sende ich
umstehendes Bild, als eine theure Erinnerung, der
auf der Freiheit verlebten glücklichen Jahren mit
Deinen Eltern u. Brüdern.

Kopenhagen, d. 17. Jan. '870.

Dein lieber Vater
Hans Detlef.

Hans Detlef Krogh
1803 -1878.

Marenline Krogh
1814—1867.

Stamtavlens Grundlægger.

Efter Daguerreotypi.

Christian Krogh, Andreas Krogh, Johan D. Krogh, Alexander Krogh.
Børn af ovenstaaende.

Efter Daguerreotypi.

Enevælden, trofast mod sin Embedsed, en veltjent Embedsmand, der trods alle et langt Livs store Omskiftelser havde været tro mod den Post, hvor han var bleven sat. Man kan ikke vente, at han skulde føle sig i Kontakt med den nye Tid. Konservativ havde han været alle Dage og altid hyldet Helstatstanken. Det kunde ikke være andet, end at han maatte føle sig ene; i hans nærmeste Slægt forstod man ham ikke. Svogeren, Andreas, som han i Ungdomsdagene havde staaet saa nær, var nu ivrig optaget af en liberal Politik, som han ikke kunde give sin Tilslutning; at hans ældste Søn havde sluttet sig til Slesvig-Holstenerne paadrog ham endog Mistanken om, at han selv nærede tyske Sympatier. Denne falske Forestilling levede hos adskillige Medlemmer af Slægten helt op mod den Tid, da jeg kunde begynde at skønne; det har derfor været mig en stor Tilfredsstillelse og noget af en Retfærdighedshandling igennem denne Fremstilling, der overalt bygger paa Fakta, at vise, hvorledes det sande Forhold var. Min Bedstefader var ikke dansk; han var Slesviger; men i Ufredstider maatte han tage en bestemt Stilling, og han valgte — maaske nok efter nogen Vaklen — at blive tro mod den Konge, til hvem han havde aflagt sin Embedsed, og han holdt ud, indtil han i 1864 tvunget af Forholdene kunde nedlægge sit Embede og med god Samvittighed sige, at han ærlig og redelig havde fyldt sin Plads.

„Moder læste meget, mest for sig selv, men ogsaa højt for Fader, for at Tiden bedre skulde gaa for ham. For at slaa Tiden ihjel spadserede Fader meget og var daglig Gæst i Athenæum, et Læseselskab paa Østergade; af og til fik han sig om Vinteren enten hjemme eller hos andre fordrevne Slesvigere et Parti Whist. Baade Vinter og Sommer fik han sig dagligt et eller flere Partier Schack, et Spil, hvori han var Mester“.

Det var ogsaa i denne Tid, at han grundlagde den Stamtavle, der nu naar sit foreløbige Endemaal med denne Slægtsbog.

Da i 1865 Sine og Mimi flyttede fra Helsingør til København, blev de naturligvis hyppige Gæster hos deres gamle Venner fra Slesvig. Ogsaa Prof. theologiæ Hermansen og

Agent, Brændevinsbrænder Brøndum hørte til den gamle Kreds fra Nybrogade, som nu samledes der.

Drengene var bleven sat i Metropolitanskolen under Rektor Borgen, men havde naturligvis svært ved at følge med; deres Skolegang havde været alt for uregelmæssig. Lines Svaghed blev større og større, men endnu i 1865 var hun dog i Stand til at foretage en Rejse til Norge i 14 Dage, hvorfra hun vendte oplivet tilbage. Sin sidste Sommer tilbragte hun i Fredensborg, hvor hun i Landluften skulde vinde Kræfter. Det lykkedes tilsyneladende ogsaa, men allerede tidligt paa Efteraaret blev hun atter daarligere. Broderdatteren Johanne kom fra Lolland for at hjælpe og pleje hende, styre Huset, glæde og støtte os Drengene og om muligt opmuntre Onkel lidt. Men trods Lægetilsyn, trods opofrende Pleje bukkede hun under for sin Sygdom og døde stille og roligt d. 26. Januar 1867. I Løbet af 1868 vendte Johanne Krogh igen tilbage til sit Hjem.

De nu følgende Aar har været trange og ensomme for Hans Detlef. Ingen af Børnene var mere hjemme; hans Sind blev sygt og tvært, Forbindelsen med Børnene kun ringe. Ganske vist boede Johann hos ham, da han i 1871 laa paa Landbohøjskolen, men det kunde ikke opmuntre ham; man har det Indtryk, at Fader og Sønner slet ikke forstod hinanden. Betegnende er det saaledes, at han ikke var til Stede ved Sønnen Johanns Bryllup d. 27. Oktober 1876 med Johanne Henriette Grønbek. Brudeparret gjorde efter Brylluppet en Rejse til København for at hilse paa ham, og blev meget overraskede ved at finde ham indlagt paa Kommunehospitalet lidende af Blærebetændelse. Denne Sygdom kom atter og atter igen i de følgende Aar og nødte ham til oftere at lade sig indlægge paa Kommunehospitalet, hvor han døde d. 29. Marts 1878 i en Alder af 75 Aar.

I Ægteskabet var der 8 Børn (5 Drengene og 3 Piger), men kun 3 Sønner overlevede Faderen.

VI,1. *Karen Marie Elisabeth*, født d. 18. Februar 1838 i Niebüll, død d. 30. April 1838 af Kighoste.

VI,2. *Andreas Michael Krogh*, født d. 3. Marts 1839,

død d. 24. Maj 1903, ægtede d. 6. August 1868 Mathilde Brolund, født d. 27. December 1851, død 1904.

Ogsaa han fødtes i Marsken. Da Familien i Oprørsaaet 1848 maatte flygte til København, var han omtrent lige begyndt paa Skolegangen, som saa fortsattes der, indtil Familien i 1850 flyttede tilbage til Slesvig, hvor han kom i Domskolen og blev Student i 1860. Af de efterladte Breve fremgaar det, at han oprindelig havde tænkt sig at studere Jura. Imidlertid gik han som Student til Universitetet i Kiel, der jo var Slesvig saa nær, og studerede Medicin. At han her kom under slesvig-holstensk Paavirkning, kan jo ikke undre, men vakte megen Harme hos hans Morbroder Præsten Andreas Krogh.

Da i 1864 Krigen med Prøjsen brød ud, sluttede han sig til Tyskerne, tog Stilling som Læge paa Krigslazaretterne og var i denne første svære Tid, da Faderen som dansk Embedsmand var forjaget, til megen Støtte for sin Moder, der var bleven i Slesvig. At han saa afgjort sluttede sig i Tyskerne, bevirkede jo en Adskillelse i Familien, men det var i hine Tider intet enestaaende Fænomen. Det forskellige politiske Sindelag har, mig bekendt, aldrig gjort Skaar i Forholdet mellem Brødrene. Naturligvis taltes der imellem dem aldrig Politik. Andreas var ikke særlig politisk interesseret, selvom han paa sin Væg havde Billeder af Bismarck og Moltke.

Han bosatte sig i Hohenwestedt, en Landsby paa Banen Neumünster—Husum i Holsten, giftede sig d. 6. August 1868 med Mathilde Brolund fra Kiel, født d. 27. December 1851, og altsaa 17 Aar yngre end han. I en Del Aar havde han en udmærket Praksis, beboede et hyggeligt Hus med stor Have, holdt Hest og Vogn, og han og hans Hustru var et meget lykkeligt Par. Trods det at han var en stor svær Mand med buskede Øjenbryn og et vist barsk Udtryk i Ansigtet, var han alligevel meget godmodig, og i mange Henseender fik han aldrig rystet Barnet af Ærmet. Hans Liv henrandt yderst stilfærdigt i Landsbyen, og kun sjældent kom han paa Besøg i Danmark, derimod besøgte hans yngre Broder Johann ham med sin Familie ret regel-

mæssigt i en Aarrække. Engang kort efter Bismarcks Fald foretog han en Rejse til Friedrichsruhe, og ved den Lejlighed fik han ogsaa et Glimt af den store Mand at se i Parken. Begeistret skrev han til sin Broder Johann om Oplevelsen: „Es war ein Blick für's Leben“.

I senere Aar, da yngre Konkurrenter bosatte sig dels i selve Byen, dels i Omegnen, gik det tilbage med hans Praksis. I den Anledning indrettede han i sit Hus en privat Nerveklinik, der trivedes godt i en Række Aar. I 1893 fejrede han sit Sølvbryllup med en stor Fest i sit Hjem. Den 24. Maj 1903 døde han ganske pludseligt; hans Hustru var da allerede meget svag og overlevede ham kun $\frac{3}{4}$ Aar. Jeg mindes med megen Glæde mange fornøjelige og hyggelige Sommerbesøg i deres hyggelige Hjem.

I Ægteskabet var der kun 1 Barn, en Søn.

VII, 1. *Hans Nikolaus Mathies Axel*, født d. 17. Juli 1869. Han gik i Skole i Neumünster, studerede derefter Medicin ved forskellige tyske Universiteter og nedsatte sig omkring 1900 i en lille By, Rödelheim, tæt udenfor Frankfurt am Main, hvor han har oparbejdet en Praksis.

Da Verdenskrigen i 1914 udbrød, maatte han gøre i hvert Fald en Del af Krigen med som Læge og blev saaret i Benet. Straks ved Krigens Udbrud var han greben af den almindelig Krigsbegejstring, men snart var den dunstet bort, og da Nøden under Krigen voksede, skrev han engang et hjerteskkærende Brev til sin Farbroder Johann i Nykøbing Falster, og denne sendte ham straks Fødevarer.

Da Krigen var endt med Tysklands Nederlag, skrev han i et Brev til mig ganske ubehersket om sit Haab til Fremtiden om, at Frankrig maatte komme i ligesaa stor Nød, som Tyskland var, og medens han beklagede, at han ikke selv kunde deltage i flere Krige, haabede han, at hans Sønner maatte voxte op og hævne sig paa Frankrig. Jeg besvarede ikke dette Brev, og siden 1918 har der ingen Forbindelse været imellem os. Han er gift med en tysk Dame Lilly Schmalz, og i Ægteskabet er der to Sønner.

VIII, 1. *Hans Krogh*, født d. 5. Maj 1901.

VIII,2. *Axel Krogh*, født d. 12. Maj 1905.

Om disse Børn, der jo nu er voksne, ved jeg intet. Deres Fader har engang skrevet, at de skulde uddannes ved Handelen og senere søge deres Lykke i Amerika. Om dette er realiseret, ved jeg ikke. Hvis de er forblevne i Tyskland, kan der fra dem opstaa en fuldstændig tysk Gren af Slægten.

VI,3. *Alexander Jacob Krogh*, født d. 3. Juni 1843, død d. 23. Oktober 1863. Han uddannedes til Ingeniør blandt andet i Hamburg, blev syg af Tyfus i Forbindelse med Lungebetændelse i Efteraaret 1863. Efter Krigen flyttedes hans Kiste til København og begravedes i Familiegravstedet paa Assistenskirkegaard. Hans Død var en uhyre Sorg for hans Moder.

VI,4. *Carl Ludvig*, født d. 8. Maj 1844, død d. 8. Maj 1847,

VI,5. Pige, født og død d. 8. Juni 1845.

VI,6. *Karen Margrethe Victoria*, født d. 25. Februar 1847, død d. 29. April s. Aar.

VI,7. *Johann Dreckmann Krogh*, født d. 6. Juni 1849, død d. 16. April 1916, ægtede d. 27. Oktober 1876 Henriette Johanne Grønbek, født d. 24. Juli 1845, død d. 25. Januar 1899.

Han fødtes i København under Familiens Ophold der under Oprøret, og da han fødtes Dagen efter, at Grundloven var bleven underskrevet af Frederik VII, kalder hans Fader ham i et Brev til Svogeren „der erste constitutionelle Bürger“. Sin første Skolegang fik han i Slesvig hos en ældre Kone, Frau Peters, der holdt Skole for Smaabørn; senere kom han sammen med Brødrene i Domskolens, af hvis Klasser han passerede 1.—4. Klasse. Da Krigen i 1864 brød ud, og Familien blev forjaget, kom han i København i Metropolitanskolen. Det var naturligvis svært for den tysktalende Dreng nu at skulle modtage sin Undervisning paa Dansk; ganske vist havde han i Helsingør faaet Privatundervisning, men han blev dog kun antaget paa Prøve i Metropolitanskolen. Han havde sikkert svært ved at følge med, og Moderens Død i 1867 gjorde det jo ikke lettere. Da Aarsprøven ved

Sommereksamen faldt mindre heldigt ud, tog hans triste og utilfredse Fader ham ud af Skolen og stillede samtidig den Fordring til ham, at han i Løbet af 2 Dage skulde bestemme sig for en eller anden praktisk Livsgerning.

Han bestemte sig for Landvæsenet og blev i Oktober Landvæsenselev paa Gaarden Bartofte i Nærheden af Maribo. I Maj flyttede han med sin Principal, Søn af Godsejer, Justitsraad Wilhjelm, til Øllingsø, som denne havde arvet efter sin Fader. Hans Morbroder var ved den Tid blevet forflyttet som Præst til Arninge ved Nakskov, hvor han nu blev en kær Søndagsgæst, og hvor Døtrene blev ham som en Flok Søstre. Aaret efter blev han Elev paa Maribo Ladegaard under Løjtnant Meincke, der der var Forvalter. Sommeren 1870 tilbragtes paa „Thomasminde“ ved Aarhus for at lære Mejeribrug. September 1870 var han paa Landbohøjskolen. I Maj 1871 indkaldtes han til Soldatertjenesten som Artillerist. Efter at være permitteret September 1872 tiltraadte han Dagen efter en Tjeneste som Forvalter hos Forpagter Maag paa „Stora Hyllinge“ ca. 2 svenske Mil fra Helsingborg. I Beg. af 1873 overtog han med sin Faders Billigelse, da Onkelen var bleven forflyttet fra Arninge til Ørslev paa Falster, Forpagtningen af dennes 82 Tdr. Land store Præstegaardsavling. Han nød naturligvis i høj Grad det genoptagne Liv med Familien, men Udsigterne var iøvrigt ikke lyse, da Kornpriserne netop da var stærkt faldende, og nye Driftsformer begyndte at trænge i Forgrunden. Helbredet slog heller ikke altid til over for det haarde Arbejde, saa at den Tanke at finde noget andet end Landvæsenet, i alt Fald for en Tid, begyndte at træde mere og mere i Forgrunden.

Et begyndende Venskab med Hospitalsforstander Grønbecks i Nykøbing F., hvor den yngste Søn Reinhold var forlovet med Inger Krogh, førte til en Forlovelse mellem Johann og Grønbecks yngste Datter, Henriette. Hensynet til Ønsket om snart at indgaa Ægteskab virkede fremmende paa Planerne om at forlade Landvæsenet, og da gamle Grønбек, der foruden at være Hospitalsforstander ogsaa var Stiftskasserer og Amanuensis hos Biskoppen, gerne vilde have

ham til at overtage Stillingen som Fuldmægtig hos sig, — den blev netop ledig ved Nytaar 1876 — hvorved der aabnedes en Mulighed for med Tiden — Grønbek var da 75 Aar — at blive hans Eftermand, — opgaves resolut Landvæsenet, og en helt ny Livsbane aabnede sig for den 27-aarige Mand.

Brylluppet ansattes til Oktober Maaned 1876. Paa Hjørnet af Nygade og Tvergade, lige overfor den daværende Præstegaard, havde den gamle Grønbek netop paabegyndt Opførelsen af et Hus med Tanken om, at det skulde være Hvilehjem for ham, hans svage Hustru og den ældste, ugifte, Datter Laura. — Det indrettedes nu til Bolig for de unge Folk, og Fredagen d. 27. Oktober 1876 stod Brylluppet. Under beskedne Forhold løb Tiden hen til 1884, da gamle Grønbek døde. I de forløbne Aar havde det vist sig, at Kontorarbejde og i det hele administrativt Arbejde i en sjælden Grad laa for Johann, hvortil naturligvis hans udprægede Ordenssans og ubestikkelige Redelighed i Pengesager i høj Grad bidrog. Det store Spørgsmaal rejste sig nu, om han kunde blive Grønbeks Eftermand. Han konstitueredes i Embedet, og Ventetiden blev lang; men endelig bestemte Stiftsøvrigheden sig til at udnævne Amtsfuldmægtig Olivarius til Hospitalsforstander, og Johann beholdt Stillingen som Stiftskasserer og Amanuensis.

I økonomisk Henseende maatte der passes meget nøje paa, men en lille Sum Penge, arvet efter Faderen, var en god Støtte. Desværre stødte der i de Aar Sygdom til, en langvarig Mavekatarrh, dog væsentlig af nervøs Natur, men som først hævedes efter 6 à 7 Aars Forløb. I 1883 foretoges for Helbredets Skyld en Rhinrejse, der dog ikke havde det forønskede Resultat, en Baderejse til Carlsbad i 1886 var ogsaa resultatløs, men efterhaanden vandt hans sunde Natur Overhaand over Sygdommen.

Da Børnene (en Dreng og en Pige) imidlertid voksede til; da ogsaa Udgifterne blev større og Huset lovlige lille, maatte der tænkes paa baade at skaffe større Indtægter og mere Plads. I 1891 skred man da til at sætte en Etage paa Huset, hvorved der skaffedes større Kontorplads og Bolig

for Svigerinden Laura Grønbek, der siden Faderens Død havde levet under mindre gunstige Forhold.

Johann nød sine Medborgeres Tillid, saaledes at han i en Periode var Medlem af Byraadet, et Arbejde, der interesserede ham stærkt og formentlig banede Vej for ham til at blive Byens Kæmner i 1893. Det nye Embede blev meget byrdefuldt. Han maatte holde baade Fuldmægtig og Skriver. Den kommunale Administrations gammeldags Indretning, der maaske havde passet 30 Aar tidligere, da Byen var ganske lille, slog slet ikke til mere til dens daværende Størrelse og Udvikling. Det laa imidlertid Johann Krogh fjærnt at indarbejde nye Regnskabsformer; og sikkert havde han heller ikke hos sine Overordnede fundet Forstaaelse derfor.

Men arbejde med det gamle samvittighedsfuldt og redeligt, det kunde han, selv om det voldte ham uhyre Kvaler til Tider. Lidt nervøst arbejdede han, ængstelig for at lade Publikum vente, og mange, mange Aftener arbejdedes der, efter en Dag med større Oppebørslar, feberagtigt, for at Kassen kunde stemme; og Lyset slukkedes først, naar alt var klappet og klarat. I 1896 havde han den store Glæde at se sin Søn blive Student; denne naaede, hvad han selv ikke havde naaet, og nu skulde han studere videre.

Imidlertid faldt der atter en dyb Skygge over det lykkelige Samliv, idet hans Hustru Henriette begyndte at skrante og efter 3 Aars aftagende Helbredstilstand og efter en gennemgaaet Operation døde den 25. Januar 1899. Dette Tab forvandt han aldrig helt, selvom han i senere Aar nok kunde være glad og munter.

Endnu forestod der en stor Omskiftelse i hans Livsvilkaar. I 1903 døde ret pludseligt Hospitalsforstander Olivarius, og atter stod man overfor det Spørgsmaal, om Embedet nu kunde tilfalde ham. — Ogsaa denne Gang konstitueredes han, og efter en lang Konstitution blev han Hospitalsforstander. Det store Ansvar med den kommunale Inkasso kunde nu opgives, og den rolige Opgave som Forstander for Hospitalet kunde indebære Betingelse for, at hans Livsaften kunde blive lang og fredelig. I 13 Aar levede han

Sommer i Hohenwestedt 1899.

Chr. Krogh.
Side 98.

Mira Krogh.
Side 97.

Andreas, Mathilde.
Side 90.

Johann D. Krogh.
Side 93.

Alex. Krogh.
Side 97.

Johann D. Krogh 9 Aar.

Side 93.

Christian Krogh 5 Aar. 1853—1909.

Side 98.

Johann D. Krogh 14 Aar.

1849—1916.

Side 93.

Johann D. Krogh 18 Aar.

Side 93.

Johann D. Krogh ca. 60 Aar.

Fortsatte Stamtavlen.

Side 93.

Maren Krogh. 1801—1880.
Side 52.

Johan Christian Krogh. 1818—1911.
Side 101.

4 Generationer. Johan Christian Krogh. 1818—1911.
Peter Jørgensen Krogh. 1845—1930.
Side 102. Peter Krogh. f. 1905.
Side 102. Johan Chr. Krogh. f. 1877.
Side 102.

lykkelig i denne Stilling, som i sjælden Grad laa for ham, elsket af de gamle Damer, hvis trofaste Ven og Raadgiver han blev, og æret af sine Medborgere, indtil han pludselig døde den 16. April 1916.

I Ægteskabet var der to Børn, en Dreng og en Pige.

VII,1. *Reinhold Alexander Krogh*, født d. 9. August 1877 i Nykøbing Falster, gift d. 4. April 1916 med Estrid Mølsted Jürgensen, født d. 17. April 1899.

Student fra Nykøbing Katedralskole 1896, studerede til Skoleembedseksamen, som toges 1904. I Efteraaret 1. November 1904—15. Januar 1905 Vikar ved Rungsted Kostskole; 15. Januar—8. Juli 1905 Huslærer hos Hofjægermester Sehestedt Juul til Ravnholt, Fyen; fra 20. August s. Aa.—8. Juli 1906 Lærer ved Rungsted Kostskole. Fra 10. August til 20. December sm. A. Ophold i London for at se paa Skoler, særlig Kostskoler. Fra 7. Januar 1907—8. Juli samme Aar Vikar ved forskellige Skoler i København. Fra 15. August 1907—31. Januar 1908 Patient paa Silkeborg Privatsanatorium. Fra 1. Februar 1908—8. Juli 1915 Skolebestyrer paa den nyoprettede Nærum Kostskole sammen med cand. mag. Thornberg. Fra 20. August 1916 og indtil videre ansat ved Viborg Katedralskole først som Timelærer, derefter som Adjunkt og senere som Lektor. I Ægteskabet er der 3 Børn.

VIII,1. *Jacob Andreas*, født d. 9. Marts 1918.

VIII,2. *Hans Detlef*, født d. 20. November 1924.

VIII,3. *Frieda Merceditta*, født d. 30. Juni 1926.

VII,2. *Johanne Marie (Mira)*, født d. 11. Maj 1879, ægtede d. 11. Februar 1913 Pastor Johannes Iørgensen, født d. 3. Maj 1871. Præst ved de døvstummes Kirke i København.

Hun kaldte sig som lille selv „Mira“, og dette er blevet hængende ved hende hele Livet. Efter sin Moders Død maatte hun, 19 Aar gammel, overtage Styrelsen af Hjemmet, en Gerning, som i Længden ikke kunde tilfredsstille hende. I 1912 tog hun da en rask Beslutning og lod sig engagere som Husbestyrerinde hos Pastor Iørgensen, som var Enkemand, hvem hun Aaret efter ægtede. I Ægteskabet er der 3 Børn, 2 Piger og en Dreng.

VIII,1. *Mira Iørgensen*, født d. 2. Februar 1914.

VIII,2. *Johan Detlef Iørgensen*, født d. 26. Marts 1916.

VIII,3. *Lis Iørgensen*, født d. 9. Marts 1919.

VI,8. *Hans Detlef Christian Waldemar*, født d. 12. November 1853 i Slesvig, død d. 3. Februar 1909, ægtede d. 6. November 1880 Johanne Sophie Bolwig, født d. 25. April 1858.

Gik som Brødrene i Slesvig Domskoles første Klasser, førtes ved Familiens Bortjagelse i 1864 til København, hvor han i nogle Aar gik i Metropolitanskolen, men overflyttedes i 1868 til Odense Katedralskole, hvorfra han blev Student 1871. Landbrugséksamen 1875. Forvalter paa Risinge; senere lærte han Mejeridrift paa Hofmannsgave og Jomfruens Egede. Han drog i 1876 eller 77 til Lifland, hvor han ventede at finde gode Fremtidsmuligheder, og overtog Godset „Sotaga“, som tilhørte Byen Dorpat. Livet i Østersølandene skuffede imidlertid, Uheld fulgte paa Uheld: Ildebrande, Kvægsyge og Misvækst. Da Svigerfaderen i 1892 døde, sattes han ved en lille Arv i Stand til at løse sig fra sine Forpligtelser paa Sotaga, hvorefter han fik Plads som Inspektør paa Godset Neschnowo i Ingermanland. Han følte sig dog skuffet, og da Helbredet ikke i Længden slog til, og Længselen efter Danmark voksede, drog han i 1897 med sin Familie tilbage til Danmark som en skuffet Mand, der havde brugt sine bedste Manddomskræfter, mistet sin Kapital og nu var uden videre Haab til Fremtiden.

I nogen Grad smilede Lykken dog nu til ham; han fik en lille Gaard (Taaruplund) i Nærheden af Odense og fik forskellige Hverv indenfor det fynske Landbrug, bl. a. blev han Sekretær ved Fyens patriotiske Selskab og de samvirkende Landboforeninger i Fyens Stift. Han var medvirkende ved Oprettelsen af Andelsbogtrykkeriet i Odense, der nu er Landets næststørste udenfor København. I 1906 blev han ved Landboforeningernes Jubilæum Ridder af Danebrog. Han fandt Tilfredsstillelse i sin Gerning, skønt han levede under beskedne Kaar; men Kræfterne slog i Længden ikke til, en Aareforkalkning i Forbindelse med et Hjerteonde fra

de unge Aar udviklede sig stærkt i de følgende Aar; en Baderejse nyttede ikke noget, og i 1909 afgik han ved Døden. Landboforeningerne satte et Minde paa hans Grav. I Ægteskabet var der 6 Børn, hvoraf dog de 3 er døde.

VII,1. *Constant Alexander Krogh*, født d. 5. November 1881 i Lifland. Familiens vanskelige Kaar i de sidste Aar i Lifland forklarer i visse Henseender den omtumlede og usikre Livsbane, han har faaet. Han gik i Skole i det tyske Ridderskabs Privatgymnasium i Dorpat. Det var oprettet paa Grund af de meget daarlige Skoleforhold i de russiske Skoler. Dog havde det ikke Dimissionsret, men kunde kun give privat Vidnesbyrd om, at han havde erhvervet de Kundskaber, der krævedes til Studentereksamen. Hans Tanke var at blive Læge, men Forholdene medførte, at han maatte se sig om efter en praktisk Virksomhed.

I 1899 kom han til Danmark og skulde nu til at skabe sig en Livsstilling, og for hurtigt at kunne hjælpe sin Fader, valgte han Handelsvejen. En Tid var han i Lære hos Grosserer Gædecken, men kunde ikke modstaa et Tilbud om en Plads hos Bornholdt i Riga, hvor han haabede at komme hurtigere frem. Senere fik han en Stilling hos et tysk Firma Schaub, der havde en Filial i Odense, hvorfra han senere kom til Hamburg og Budapesth. Rejselivet passede ham, og da Schaub vilde anbringe ham fast i Hamburg, foretrak han at forlade denne og drage til Kina i tysk-østasiatisk Tjeneste med Stilling i Hankow. Chefen var urmelig og syg, saa længe blev han der ikke, men drog til Shanghai, hvor han efter Port Arthurs Fald kom i Lag med de russiske Officerer. Med dem tog han til Tientsien og fik en Stilling ved den russiske Kommunalforvaltning under Generalkonsul Laptew. Her arbejdede han i flere Aar, lærte den kinesiske Befolkning at kende, blev afholdt af den og modtog flere Æresbevisninger. En skønne Dag blev hans kære Chef Laptew myrdet af en Polak, og da han nødig vilde begynde med en ny Chef, modtog han en Stilling i Dansk Ø. K. i Wladiwostok. Her ledede han flere Expeditioner til Kamschatka, var med Skib paa Laxefangst i Amur og med Hundeslæde paa Indkøb i Sibirien.

Senere slog han sig ned som selvstændig Købmand i Changtung, hvor et langt Sygeleje og utro Venner ødelagde en ellers god Forretning. I flere Aar var han Skibsmægler i Dairen (Dalny), er nu Ejendomsmægler i Shanghai.

Han har været gift to Gange, første Gang med en Japanerinde, er skilt fra den anden Hustru, der var russisk, og har ingen Børn.

VII,2. *Karen Marie Elisabeth*, født d. 6. December 1883, død d. 13. November 1886.

VII,3. *Andreas Johann Dellef*, født d. 4. Marts 1885, død d. 30. Juni 1885.

VII,4. *Rahel Marguerithe*, født d. 24. August 1887 i Lifland, ægtede d. 30. Juli 1909 Marius Hansen, født d. 14. Juni 1884.

Hun gik i Skole i Odense, tog Præliminæreks. 1905, fik Ansættelse i Landbosparekassen for Fyen indtil sit Ægteskab. Hendes Mand blev 1920 administrerende Direktør i Landbosparekassen for Fyen. I Ægteskabet er der 3 Børn.

VIII,1. *Gudrun Margrethe Hansen*, født d. 31. Juli 1910. Student 1928. Ophold i England i 1 $\frac{1}{2}$ Aar.

VIII,2. *Bodil Agnete Hansen*, født d. 15. Oktober 1914.

VIII,3. *Ellen Birgitte Hansen*, født d. 13. September 1919.

VII,5. *Edith Gabrielle*, født d. 25. Februar 1893, ægtede d. 6. Juni 1922 Herbert Willis Rowland, født i London d. 10. December 1886.

Efter endt Skolegang og Ophold hos Farbroderen i Nykøbing Falster blev hun Bankfuldmægtig i Andelsbanken i København og fik pro cura 1. Januar 1919. Foretog derefter en Rejse til England paa Bankens Vegne. Hendes Mand har i 25 Aar været ansat i engelsk Civiltjeneste. Han deltog i Verdenskrigen, var ved Fronten i 15 Maaneder, blev saaret ved Vimi-ridge for 3. Gang og i Maj erklæret for ganske utjenstdygtig. Efter et Aars Sygeleje vendte han tilbage til den civile Tjeneste. Familien er bosiddende i Udkanten af London. I Ægteskabet er der 2 Børn.

VIII,1. *Gabrielle Krogh Rowland*, født d. 12. Maj 1925.

VIII,2. *Ebba Elisabeth*, født d. 18. April 1928.

VII,6. *Jens Geert Bolwig Krogh*, født d. 22. Februar 1896, død d. 10. December 1918.

Var en Tid ved Handelen, lærte i Firmaet Plum i Assens. Var i de første Maaneder efter Verdenskrigens Udbrud tjenestegørende i Livjægerkorpset. Blev Rekrut i 1914, Kornet i 1916 og døde som Sekondlieutenant.

V,3. *Michael Thussing Krogh*, født 1805, død 1812.

V,4. *Margrethe Krogh*, født d. 3. August 1808, død 1846. Hun blev gift med Landmand Niss Jørgensen fra Stauersbøl 3 Mil fra Haderslev. I Brevene fra Line Krogh (Side 54) omtales hun som meget sympathetisk. Der var i Ægte-skabet en Søn, som, da Faderen døde snart efter Moderen, drog til Amerika.

V,5. *Christine*, født 1816, død 1825.

V,6. *Johan Christian Krogh*, født d. 2. Februar 1818, død d. 1. Juli 1911, gift d. 4. August 1842 med Elisabeth Margrethe Jørgensen, født d. 23. Februar 1815, død d. 22. Maj 1904.

Efter Konfirmationen i 1835 kom han først til en Degn i Starup By ved Haderslev for at lære Tysk og andre Kundskaber, for hvilket Broderen Hans Detlef betalte. Derpaa lærte han Landvæsenet og var i 5 Aar hos sin ovennævnte Søster i Stauersbøl. Det var under Opholdet her, at han lærte sin senere Hustru at kende. Efter at have holdt Bryllup købte han en Gaard i Lintrup Sogn. Her boede efter Traditionen Faderen en kort Tid hos ham.

I 1846 solgte han denne Gaard, uden at han dog tjente noget paa den Handel, og købte saa for sine egne og Hustruens Penge en Ejendom i Høirup, ogsaa i Haderslev Amt for 1400 Daler Courant. Ejendommen med Bygninger var nok i en daarlig Forfatning, da han overtog den, og det var meget smaat for dem, men ved at anlægge en Boghvedemølle med Hestekraft kom det dog nogenlunde til at gaa for ham. Tiderne bedredes, og det lykkedes ham ved egen og andres Hjælp at bygge en Vindmølle i 1859. Hans Hovedhaandtering blev herefter Mølleri, og det gik ham

herefter ganske godt, men kun med den største Flid og Arbejdsomhed. Her oplevede han Krigen i 1864 med dens Følger.

Paa Grund af sit danske Sindelag havde han, som oftest vistnok uforskyldt, mange Bryderier med de tyske Autoriteter. I 1874 solgte han Møllen for 11,500 Reichsmark og flyttede til Haderslev, hvor han købte sig et Hus for 4500 Reichsmark med 8 Tdr. Land; alt i alt stod Ejendommen ham nok i ca. 9000 Rm. Han holdt da 2 Heste og 3 Køer.

Han havde indrettet en Boghvedemølle til Hestkraft, og ernærede sig saaledes baade som Møller og Avlsbruger. Han døde 93 Aar gammel. I Ægteskabet var der kun en eneste Søn.

VI,1, *Peter Jørgensen Krogh*, født d. 8. November 1845, død d. 9. Januar 1930, ægtede d. 5. Maj 1876 Marie Christine Nissen, født d. 13. Juni 1852.

Han aftjente sin Værnepligt i Danmark og var, skønt boende i Haderslev, dansk Undersaat. Han fortsatte sin Faders Bedrift, og hans udpræget danske Sindelag bragte ham ofte i Konflikt med Tyskerne, der betragtede ham med fjendtlige Øjne. I sine senere Aar afstod han sin Forretning til Sønnen Johan Christian og beboede sin meget smukke Ejendom Slotsgrund. (Se Billede i Trap 4. Udg. Side 50).

VII,1, *Johan Christian Krogh*, født d. 25. September 1877, ægtede Marie Schmidt, født d. 16. September 1883. Forretningen er nu udvidet til ogsaa at omfatte Automobilforretning.

VIII,1, *Peter Krogh*, født d. 15. Januar 1905, er beskæftiget i Forretningen, ægtede d. 11. Maj 1933 Nelly Esther, født Jensen, født d. 1. Oktober 1911 paa Læssø.

KORSØR (KALUNDBORG) GRELEN.

Niels Mygind Krogh.
1778 – 1859.
Side 105.

IV, 2, 4.   *NIELS MYGIND KROGH,*

Stamfader til Korsør (Kalundborg) Grenen, fødtes d. 5. Juni 1778, død d. 19. Februar 1859, ægtede d. 27. August 1819 Maren Kirstine Klein, født d. 3. Oktober 1793, død d. 2. April 1841.

Han var den fjerde Søn af Christen Christiansen Krogh (se foran Side 12). Han skildres som en høj, mager Mand i sine senere Aar. Billeder er desværre ikke bevaret af ham. I en Alder af 23 Aar deltog han i Slaget d. 2. April 1801 paa Orlogsskibet Aggershus*), ved hvilken Lejlighed han blev saaret i den ene Fod, en Kvæstelse, han bar Mærke af hele Resten af sit Liv. Han blev indlagt paa Søkvæsthuset og senere paa Frederiks Hospital. Hvori hans

*) Om Kampen 1801 har jeg, særlig for Aggershus's Vedkommende søgt flg. Oplysninger, der forhaabentlig kan være af Interesse. I „Den dansk-norske Sømagts Historie 1700 – 1814 af H. G. Garde, Side 357 flg.: I den danske Linie laa „Aggershus“ som det 11. Skib regnet i Linie fra Syd til Nord. „Aggershus's Bestykning var 20 Kanoner og Mandskabet 214 Mand under Anførsel af Prlt. Thomas Fasting“. „Aggershus“ kaldtes en „Cavalleripram“ og hørte altsaa ikke med til Blokskibene. Den var forsynet med Sejl, men var ikke sejlbare“. Side 362 ff. „Endelig oprandt den i de danske Aarbøger stedse ufor-glemmelige Skærtorsdag morgen. Allerede Kl. 5 kaldte Fischer Mandskabet under Vaaben ved at give Signal til klart Skib . . . . . Vinden, som Dagen i Forvejen havde føjet den britiske Helts Sejlads, ... var ham ligesaa gunstig den 2. April. . . . . Kl. 10 vagede Fischers Signal til at begynde Slaget, saa snart Fjenden kunde naaes — — Kl. 10½ aabnede Prøvestenen en velrettet Ild. . . . . henimod Kl. 11 var Slaget i fuld Gang fra det sydligste til det 11. Skib i Linien. — — Repetiteuren Elven samt Prammen Aggershus, hvilken sidste laa indenfor Linien, havde tilsammen 67 Stk. (Kanoner), men blev beskudt af det fjendtlige Admiralskib. . . . . Medens saaledes efter 4 Timers heftig Kamp Defensionens 6 sydligste Skibe var ødelagt. . . . . havde man heller ikke været ledig i Centrum. . . . . ; men Dannebrog, Aggershus og Sjælland bør heller ikke glemmes . . . . . Repetiteuren Elven og Prammen Aggershus maatte snart

Kvæstelse bestod, omtales ikke nærmere. Han oppebar senere en lille Pension som Krigsinvalid. Den 11. Februar 1809 modtog han Ansættelse som Told- og Konsumptionsbetjent i Kalundborg, hvor han gjorde Tjeneste til 1843, da han under 6. December modtog sin Afsked paa Grund af Alder og Svagelighed. Han var da 65 Aar gammel og har sikkert efter hans Skrift at dømme været en udslidt Mand; hans Humør synes dog ikke at have fejlet noget.

Han holdt d. 27. August 1819 i Rødby Bryllup med Maren Kirstine Klein, der var født i Viborg d. 3. Oktober 1793. De levede i et lykkeligt Samliv i 22 Aar, indtil hun døde d. 2. April 1841. Den gamle Niels Mygind levede da videre formentlig sammen med Datteren, der var gift, indtil han i 1856 flyttede til Thisted, hvorhen Datteren Nielsmine (kaldet Mine), gift med Tømremester Fritz Tetens, var flyttet.

Han levede dog kun 1 Aar her og døde d. 19. Februar 1859. Hans gamle Skade, en Fodlidelse, var da brudt op igen, og efter 11 Ugers Sengeleje sov han stille hen. Uagtet han kun saa kort havde været i Byen, og uagtet hans Datter og Svigersøn ogsaa var nye Folk i Byen, fik han dog som Veteran en meget smuk Begravelse, der efter Brevene at dømme ogsaa har overrasket Børnene. Datteren skriver

vige, men bleve dog frelste fra at falde i Fjendens Hænder . . . . . Aggershus, Prltn. Fasting (senere Statsraad og Chef for Marindepartementet i Norge), var noget over Kl. 1½ i en jammerlig Forfatning. Af alle danske Skibe havde den, næst efter Flaadebatteriet, som vi snart skulle omtale, forholdsvis de fleste Døde og Saarede, nemlig over 1/3 af Besætningen, og Takkelagen saa forskudt, at den uagtet sine Sejl dog ikke ved egen Hjælp kunde komme bort fra den fjendtlige Ild. Til Lykke kom da Cavalleriprammen Nyborg, efter i synkefærdig Tilstand at have maattet forlade sin Post ved den sydlige Fløj, ved Hjælp af Stumperne den forbi, og da Rothe saa dens Tilstand, glemte han sin egen, tog den paa Slæbetoug og fik den ogsaa lykkeligt over Revshalen, ... den landsattes da mellem begge Kalkbrænderierne, hvor den løb fuld af Vand. . . . . Side 391. Hvad Tabet af Skibe angaar, var det jo unægteligt langt større paa dansk Side. Af hele Defensionslinien Syd for Batteriet reddedes kun de tre bagved liggende Skibe: Corvetten Elven, Cavalleriprammene Aggershus og Nyborg. . . . . De Danske havde 370 Døde og 665 Quæstede, ialt 1035, hvilket udgør omtrent 1/10 af den hele 5324 Mand stærke Besætning. Desuden savnedes 205 Mand, uden at man erholdt nogen Efterretning om dem". Vedrørende Aggershus anføres: Besætning 214 Mand; Døde 19; Saarede 54; Savnede 9. Udskadte komne i Land 132.

saaledes til Broderen, at de ikke havde gjort andet end som sædvanlig averteret Dødsfaldet i Thisted Avis, men paa Begravelsesdagen „mødte et Følge, som vi har hørt mange sige bagefter ikke har været set i Thisted siden den forrige Amtmænds Død, som er mange Aar siden. Der mødte for det første alle Byens Skippere, som bar ham til Jorden med fire deilige Danebrogsflag foran, og et Flag bad de om Tilladelse til at lægge over Kisten som et Hæderstegn, da han var en gammel Helt fra 2. April; dernæst mødte Stadens Musikkorps, som gik foran lige fra Sørgehuset til Graven med fuld Sørgemusik gennem Gaderne, og saa et Følge, hvoraf jeg vil optegne nogle af de første — vores ærede Amtmand, Kammerherre Rosenkrantz, som Tetens byggede for paa Sophiendal*), Byfogden, Justitsraad, Amtsforvalter Bertelsen, Capitajn Holm, vores Dokter, Distrikslæge Wille-mose og Præsten m. fl. og saa en stor Del af Byens Borgere baade af .Handelsstanden og ogsaa af Haandværker-standen, saa Du kan tro, at det var smukt og storartet. Der blev beværtet med Vin og Kage; heller ikke maa jeg forglemme at fortælle Dig, at han blev foræret en stor Mængde Kranse og Kors til at pryde Kisten og Graven med“.

Af hans Brødre levede paa den Tid endnu kun Bryggeren Andreas i København. At de, i alt Fald lejlighedsvis, har haft Forbindelse med hinanden kan sluttes af, at Niels Mygind, før han drager til Thisted, aflægger et Besøg hos Broderen i København. Paa sit sidste Sygeleje har han ogsaa bedt om, at der maatte blive skrevet til Broderen, hvad Mine ogsaa har gjort, men der er intet Svar kommet, hvad Mine er meget forbitret over. Han havde i sit Ægteskab 3 Børn, 2 Sønner og 1 Datter.

V, 1. *Martin Christian Mygind Krogh*, født d. 14. Oktober 1820 i Kalundborg. Han førte et yderst eventyrligt Liv, idet han efter Konfirmationen i 1834 gik til Søs allerede i 14 Aars Alderen og tumlede sig mest om i Amerika og kun aflagde enkelte Besøg hjemme. Om hans Skæbne har

*) Sophiendal: Herregaard i Veng Sogn (Hjelmslev Herred).

man kun Underretning gennem en Række Breve, ialt 23 Stk. fra Aarene 1837—55. Efter det sidste Brev, der er dateret 7. Juni 1855, ophører enhver Efterretning, og man ved intet om ham efter hans 35. Aar.

Ved Hjælp af disse Breve vil vi prøve i store Træk at faa lidt Underretning om hans Skæbne. Et Træk, der gaar igennem alle Brevene, er hans store Kærlighed til Faderen og Hjemmet. Trods Afstanden og den uhyre uregelmæssige Korrespondance søger han stadig at følge Begivenhederne hjemme. Det virker da ogsaa saa meget mærkeligere, at da han i 1847 endelig faar Lejlighed til at komme paa et Besøg i Hjemmet, higer han blot efter at komme bort igen, og efter godt 1 $\frac{1}{2}$ Maanedes Ophold i Danmark drager han atter over Havet.

Endnu et Træk, der præger alle Brevene, er hans barnlige Tro paa Gud. Han nærer den faste Tro til, at Vorherre nok skal holde sin Haand over ham, beskærme ham mod alle Fristelser og Farer, og da efter mange forgæves Forsøg Haabet om at blive selvstændig alligevel glipper, trøster han sig med, at det saaledes er Guds Villie. Da Broderen Asmus Emil Anton paa Professionens Vegne er paa Valsen i Tyskland, udtaler Martin sin Frygt for, at han ikke kan holde sig fri af de mange Fristelser, som han forestiller sig langt farligere for den, der færdes paa Landjorden, end for den, der er til Søs.

I de første af Brevene tiltaler han Forældrene med „De“, og Tonen er ret formel, men Indholdet er ellers varmt og kærligt. Han anfører, at han altid har haft Lyst til Søen og at se sig om i Verden. At slutte efter det første Brev fra 5. December 1837 har han de første Aar sejlet med Kul paa Østersøen, men dog forhyret med et engelsk Skib. Han haaber, at Skibet til Foraaret skal losse Kul i Kalundborg Havn, saa at han kan besøge Forældrene.

Der følger nu en Pause paa 7 Aar, hvorfra ingen Breve er bevarede. Det er sandsynligt, at han imidlertid har været hjemme paa et lille Besøg. Hans Moder er død, og han selv, der nu er 24 Aar gammel, er nu i New York. Han er (det er Marts 1844) lige ankommet fra Liverpool, og efter

2 à 3 Timers Forløb er han atter forhyret, denne Gang i en Skonnert, der skal til Havanna og maaske videre til Para i Syd Amerika. Allerede i det næste Brev har han faaet Lyst til at købe Land, da han kender en Mand fra Frederikshavn, der handler med Jord og har overbevist ham om denne Plans Ypperlighed; af Mangel paa Penge maa Planen dog indtil videre opgives.

Han tager atter Hyre paa Syd Amerika og haaber at faa Lejlighed til at se Fætter Ernst, (Grundlægger af den syd-amerikanske Gren). Det fremgaar ikke af de følgende Breve, at de har truffet hinanden, men de har vexlet Breve.

Efter Hjemkomsten fra denne Rejse faar han Ansættelse i det amerikanske Kystoldvæsen, der krydser efter Smuglere, og han faar Station i Key West paa Floridas Kyst. Tiden falder ham ofte lang, og i Brevene beskriver han, hvad der er at se fra Skibet „en lang øde Landstrækning mellem Floderne Mississippi og Republikken Mexico og kaldes Texas“. Imellem disse to Stater er der udbrudt Krig. Han tjener ganske godt og udtaler atter Haabet om „at kunne styre til Danmark næste Aar og ikke mere gaa til Søs, hvis jeg „kan hjælpe det“. Krigen mellem de to Stater tiltaler ham ikke, og man faar ærlig talt det Indtryk, at han enten ikke er meget modig eller saa fredselskende, at Krig er ham uhyre imod. — Det er forøvrigt ganske interessant at sammenholde hans Følelser overfor Krigen med Kusinen Lines, som vi lige har hørt om, og Fætteren Ernst i Venezuela, for hvem Krig ogsaa er en Vederstyggelighed. — Han har endog været saa vidt, at han har været ved at realisere en Plan om at desertere; men Dagen før modtager han et Brev fra sin Fader, der netop advarer ham mod dette Vovestykke. Deri ser han Himlens Styrelse og opgiver sit Forsæt. Han er dog ked af Forholdene, vil lade sig afmønstre for at købe en Skonnert; men da han i et Brev har hørt om Søstere ns Forlovelse fra 1846, gribes han atter af Længsel efter at se Familien, og $\frac{3}{4}$ Aar efter finder vi, at han er i Danmark.

I et Brev af 13. Juni 1847 opfordrer han paa det kraftigste Broderen Asmus, der er i Tjeneste som Sadelmager i Horsens, til at komme hjem, hvis han ønsker at se ham, da

han allerede en Maaned senere vil tilbage til Amerika, og virkelig hører vi, at han den 15. August er i Helsingør, faar Skibslejlighed til Bordeaux for at vende tilbage til Amerika.

I de følgende Aar, efter Tilbagekomsten fra Danmark, stiller Forholdene sig relativt gunstigt for ham, og for første Gang faar han Sødmen ved Selvstændigheden at smage. Han køber billigt en Skonnert, som rigtignok viser sig at være ret daarlig; men han faar den dog sat i Stand; hvorved han saa desværre paadrager sig Gæld. En enkelt Fragttur udføres heldigt, og alt tegner helt godt. Saa tillidsfuldt ser han paa Forholdene, at han endog opfordrer Broderen til at tage over Havet til ham. Han giver mange gode Raad, mener, at det maa kunne lykkes ypperligt. Grunden til disse kraftige Opfordringer er hans Afsky for Krig. I en europæisk Avis har han læst noget om, at der er politiske Forviklinger mellem Danmark og Tyskland, og Emil vil naturligvis straks blive taget til Soldat. „Nej, her er et dejligt Land, og jeg har halvt om halvt købt en lille Landejendom, men tør ikke slutte noget Køb for Aarsager, jeg ikke her kan beskrive“. Man gætter paa, at der maa være en Kvinde med i Spillet, hvilket ogsaa i de følgende Breve viser sig at være Tifældet.

Endnu i det næste Brev (Oktober 1848) staar alt i rosenrødt Skær. Emil har skrevet, at han tænker over Sagen, og i straalende Farver udmaler Martin, hvor godt det skal gaa. Fortsættelsen er nu ikke saa straalende og maa antages at have kølnet Emils Iver betydeligt, for Martin fortæller, at hans Skonnert er bleven konfiskeret og solgt for at klare Gælden, og at han har maattet betale en stor Mulkt for ikke at komme i Fængsel.

Disse nedslaaende Forhold bevirker en Standsning i Brevene til Oktober 1851. Det er gaaet ned ad Bakke for ham siden Falitten. Han er bleven tvungen til at gaa til Søs igen og ejer næsten ikke Klæder paa Kroppen. Ogsaa hans Kærlighedsaffærer har faaet en traurig Afslutning. Han fortæller nu om den Pige, han har forelsket sig i; hun er Datter af en amerikansk Skibskaptajn og meget ombejlet af Folk, der er betydelig bedre stillet end han, men som snart

blev nødt til at trække sig tilbage, alligevel ikke „førend jeg havde duelleret med 4 af dem“, skriver han ganske pralende. „Det er denne Kærlighed, og den alene, som vedligeholder min Ambition, min Stræben“.

Og saa fortsætter han med at fortælle sit Livs store Oplevelse: „Jeg forlod Baltimore i en, hvad vi kalder top-sail-schooner af omtr. 120 Tons og gik ned paa den spansk-amerikanske Kyst med den, for at handle med Indianerne, Syden for Dairew (?); vi havde solgt Ladningen og var ladede igen med Kokos-Nødder, Cacao Bønner for Chokolade, og Skildpaddeskaller. Jeg var Styrmand, og vi var paa Hjemvejen, førend jeg blev fri for Feberen; da (vi) var i Nærheden af Cap Antonio, Cuba, saa vi et Skib, som driftede (!) omkring; næsten ingen Sejl havde det oppe, og styrede 20 forskellige Kurser. Vi stod ned til Skibet og fandt, at Kaptajnen var død, 5 Mand vilde dø hver Time, og ikke een, der kunde gøre Tjeneste om Bord. Jeg gik om Bord med Medicin og et Par Høns. Styrmanden bad om en eller to Mand til at hjælpe ham i Havn, han var ikke bedre (raskere) end de andre; men ikke een vilde gaa om Bord til dem. Jeg spurgte Kaptajnen, om han vilde lade mig gaa, og fik hans Tilladelse.

Min Stilling efter (at) Skonnerten var gaaet, kan Du vel begribe dig, omringet af Syge, Døde og Døende. Jeg satte selv Sejl paa Skibet, og efter 4 Dage bragte det ind til Key West, uden i denne Tid at have spist eller nydt andet end de tørre Beskøjter og Vand, og en anden Mand imidlertid død, alle sendt paa Hospitalet, 1. Styrmand og anden blev vel. Styrmanden tog Kaptajnens, jeg Styrmandens Plads, tog en Fragt og nyt Mandskab, og saaledes kom her; jeg har ikke faaet engang Tak for, hvad jeg har gjort.“

I det næste Brev gentager han sine Beklagelser; det er afsendt fra Key West, og han fortæller, at Pigen nu har forladt ham og giftet sig med en anden. Og han selv, ja han ligger i Key West som en Slags Lods for de Skibe, som tidt løber paa Grund paa Florida Reef, „hvor en Mand kan fortjene mere paa een Dag, end han kan gaa for Hyre for eet Aar, og jeg har nu været i 3 Skibe, som

har gjort Havari her, og min Part vil formodentlig blive 150 spanske Dollars.“ — — Han har hørt om Kampene med Indianerne; men hvad der har gjort et endnu dybere Indtryk paa ham, er Mødet med Guldgraverne fra og til Californien, og han fatter straks Haab om at gaa derhen. „Jeg har nylig været i New Orleans med 40 Passagerer fra California. — — Alle Passagererne havde flere 1000 Dollars Værdi af Gulddust (!) og een havde 160,000 Dollars hos sig.“

Atter kommer der en Pause i Brevskrivningen paa 2 Aar. Han har ikke ladet sig rive med af Eventyret med Guldgravningen. Vor Viden slutter med det sidste korte Brev fra d. 7. Juni 1855, hvori han meddeler, at han har hørt, at han „har Ret til 160 acres Land, Værdi omtr. 400 Dollars; denne Ret hører jeg er tilladt alle dem, som var i den mexikanske Krig.“

Derefter hører vi intet mere om Martin Christian Krogh, som muligvis kan have efterladt sig Efterkommere et eller andet Sted i Amerika. Han var jo da kun 35 Aar gammel.

V,² *Asmus Emil Anton Krogh*, født d. 9. Marts 1822, død d. 4. August 1880, ægtede d. 6. Juli 1852 Vilhelmine Jørgine Frederikke Lauremberg, født d. 14. Marts 1821, død d. 9. September 1888.

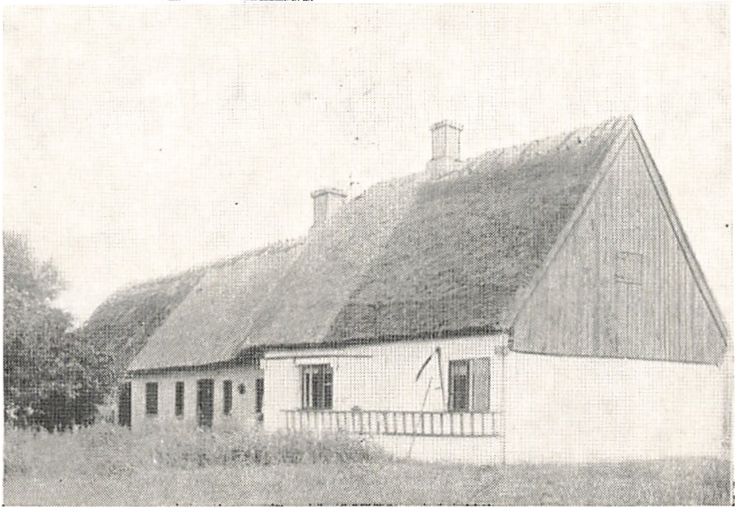
Han fødtes i Kalundborg og tilbragte sin Barndom der. Var en kort Tid i Handelslære i Slagelse, senere i Sadelmagerlære i Holbæk og i 1847 i Vejle, hvorfra han aflagde Besøg hos sin Farbroder Jens paa Skovgaard. Der er nu Planer om, at han skal søge at nedsætte sig paa Samsø, hvor den gamle Fader mener, at han har gode Forbindelser. Disse Planer krydses imidlertid af Oprørskrigen, som han gør med som Sadelmager ved Randers Dragoner, hvor han overværer Gadekampene i Kolding, Efter Oprørets Afslutning faar han Plads hos en Sadelmager Lønberg i Ringsted. Planen om Samsø synes dog ikke opgivet, da Faderen atter tilbyder sin Hjælp. Samtidig drager Faderen paa et tre Maaneders Besøg hos sin Broder paa Skovgaard, dels agter han sig paa Besøg hos Broderen i det gamle Hjem i Brænøre.

Asmus Emil Anton Krogh.
1822–80. Side 112.

Vilh. Jørgine Frederikke Laureberg.
1821–88. Side 112.

Langemark paa Samsø.
Side 113.

I 1850 forlover Asmus sig med Frederikke Lauremberg fra Korsør, Datter af Postfuldmægtig Vilhelm Jørgensen Lauremberg og Hustru Ane Johanne Møller, født i Vejle d. 14. Marts 1821. I Løbet af 1851 nedsætter han sig saa paa Samsø, hvor det dog varer noget, inden han kan faa Papirene i Orden. I 1852 holder han saa Bryllup i Korsør, men i 1858 aflægger han Mesterstykke i Korsør og flytter til denne By, hvor han lever i trange Kaar til sin Død. Han var en stærkt patriotisk Natur, siger hans Søn, ærlig og redelig i al sin Færd. Hans Hustru overlevede ham i 8 Aar og boede i sin Alderdom hos sin næstældste Søn. De efterlod sig 3 Børn, 2 Sønner og en Datter. Et Spædbarn var død, 5 Maaneder gammel.

VI,1. *Niels Vilhelm Martin Krogh*, født d. 4. Februar 1854, ægtede i 1879 Mariane Lovise Grøn-Knudsen, en Landmandsdatter fra Egnen mellem Skive og Viborg, født d. 19. December 1857, død d. 3. Februar 1911.

Efter Konfirmationen kom han i Malerlære og gjorde Svendestykke i Nyborg 1873. Derefter arbejdede han i en Tid i Firmaet Bernhard Schrøder i København. Drog i 1874 paa en Svenderejse til Hamborg o. a. tyske Byer. Sin Forlovede stiftede han Bekendtskab med under et Besøg i Korsør. Brylluppet stod i København, hvor han opholdt sig et Aar, og det var egentlig Meningen, at han skulde nedsætte sig i Jylland og oparbejde en Virksomhed der.

Hans Liv fik imidlertid et helt andet Forløb, idet han i Anledning af Faderens Død kom til Korsør og ligesom tilfældigt kom til at overtage et Malerværksted der i Byen. Ved velvillig Hjælp fra forskellige Sider stilledes der nogen Driftskapital paa Benene, og da Forretningen lededes med Omsigt og Økonomi, ligesom Byens Udvikling ved Opretelsen af Dampfærgeforbindelsen fik ny Fart, blomstrede Forretningen op og havde til Tider over en halv Snes Svende i Virksomhed.

Efter Datidens Skik havde Hustruen alle Svendene paa Kost, saa det maatte være en dygtig Kone, der kunde støtte og hjælpe sin Mand. Og dygtig var hun, da de fik adskillige Børn, hvoraf en hel Del døde, dels som spæde, dels

som halvvoxne. Det var tungt at miste en stor Pige paa 13 Aar og en ung lovende Søn paa 19 Aar. Den sidste Sorg overvandt Moderen aldrig. I 1911 afgik hun ved Døden efter 32 Aars Ægteskab.

Niels Vilhelm M. har altid været en rask og sund Mand, med et aabent Øje for, hvad der rørte sig omkring ham. Han har udvidet sin Horisont ved flere Rejser. Ogsaa efter Verdenskrigen, da han var 68 Aar gammel, foretog han alene en lang Udenlandsrejse. Han har paa Cykle besøgt Landets forskellige Egne, været paa Slægtens gamle Hjemegn og færdes endnu næsten 80 Aar gammel rask og rørig omkring.

I 71 Aars Alderen afstod han sin Forretning til sin næstældste Søn og hengav sig til et velfortjent Otium. I 30 Aar har han været Direktør for Sparekassen for Korsør og Omegn. Af andre Hverv har han været indvalgt i Hjælpekasse og Ligningskommission. Frimurer siden 1886.

VII,1. *Martin Emil Krogh*, født d. 28. Februar 1880 i København, har været i Boghandlerlære i Korsør og Vordingborg. Nu har han en Stilling om Bord i Amerikabaaden „Hellig Olav“ i Restaurationen der. Han er gift med Rigmor Petersen af København. De har ingen Børn.

VII,2. *Emil Anton Asmus Krogh*, født d. 14. Januar 1882 i Korsør, ægtede d. 29. December 1908 i Korsør Asta Johanne Mohr Johnsen, født d. 5. Marts 1886, Datter af afdøde Skomagermester J.

Han kom i Lære i Faderens Forretning og har senere overtaget den. Han har faaet en fortrinlig Uddannelse, dels her i Landet, dels paa Rejser i Udlandet, i Tyskland (Malerskole i München) og Schweiz. I Ægteskabet er der 3 Børn,

VIII,1. *Vilhelmine Marie Krogh*, født d. 18. December 1909.

VIII,2. *Jens Vilhelm Krogh*, født d. 10. Januar 1911.

VIII,3. *Hans Christian Krogh*, født d. 25. Februar 1912.

VII,3. *Jens Lauremberg Krogh*, født d. 3. Oktober 1883, død d. 13. Januar 1885.

VII,4. *Jens Lauremberg Krogh*, født d. 25. Juli 1885, død d. 22. Januar 1886.

VII,5. *Vilhelmine Lauremberg Krogh*, født d. 11. September 1886, død af Menigitis d. 28. Februar 1900.

VII,6. *Jensine Oline Krogh*, født d. 18. April 1888, død d. 13. Juli s. Aar.

VII,7. *Jens Lauremberg Krogh*, født d. 24. August 1889, Gartner, død af Blindtarmsbetændelse d. 18. Juni 1908.

VII,8. *Anna Ottende Krogh*, født d. 1. Marts 1891, død af Difteritis d. 30. November 1894.

VII,9. *Mariane Louise Krogh*, født d. 1. Juli 1894. Har lært Husholdning paa Vældegaard. Har alle Dage været meget nervesvag og er bleven behandlet paa forskellige Hospitaler og Kliniker.

VI,2. *Martin Oluf Krogh*, født d. 13. Februar 1855, død d. 26. November 1907, ægtede d. 23. Februar 1887 Poulina Christine Ortved, født d. 23. Marts 1857, død d. 18. April 1917.

Kom efter Konfirmationen i Sadelmagerlære i Nyborg. Uddannede sig yderligere ved Rejser i nogle Aar i Tyskland og Frankrig. Var efter Hjemkomsten i Faderens Forretning, som han overtog efter dennes Død i 1880. Han var en meget intelligent Mand, dygtig i sit Fag og afholdt i Selskabslivet for sit Vid. Han var Medlem af Bestyrelsen for Korsør Haandværker- og Industriforening.

VII,1. *Jens Anton Vilhelm Krogh*, født d. 26. September 1883, ægtede Ingeborg Gullaksen, født d. 12. December 1886. Overtog efter Faderens Død i 1907 Forretningen.

VIII,1. *Kay Krogh*, født d. 26. December 1911.

VIII,2. *Erik Krogh*, født d. 17. September 1916.

VII,2. *Johanne Anna Christine*, født d. 7. December 1885, gift med Vognmand Peter Carl Justesen, født d. 5. Marts 1883 i Korsør. De har 4 Børn.

VII,3. *Emilie*, født d. 28. November 1886, gift med Ølhandler Vilhelm Andersen i Rungsted. 2 Børn.

VII,4. *Poul Georg Krogh*, født d. 30. Marts 1889, gift med Margrethe Hofmann, født d. 27. September 1897. Han er Tømrer i København.

VIII,1. *Yna Krogh*, født d. 18. Marts 1921.

VIII,2. *Ebba Krogh*, født d. 9. September 1929.

VII,5. *Axel Oluf Krogh*, født d. 28. Juli 1891, gift med Dagmar Harriet Jacobsen, født d. 9. Oktober 1892, død d. 18. April 1929.

VIII,1. *Ove Krogh*, }
 VIII,2. *Bent Krogh*, } fødte d. 18. November 1925.

VII,6. *Kay Asger Krogh*, født d. 13. Januar 1897, gift med Margot Hansen, født d. 17. Juni 1898, af Korsør. Han er Restauratør i København.

VIII,1. *Knud Krogh*, født d. 29. Januar 1926.

VIII,2. *Tove Krogh*, født d. 31. Marts 1927.

VII,7. *Hans Holger Krogh*, født d. 11. April 1903. Kon-
 torist i Holbæk.

VI,3. *Christine Marie Krogh*, født d. 14. Juli 1857, død 1920, gift d. 13. November 1903 med Slagtermester Jens Thygesen, født d. 13. Maj 1843, død d. 27. November 1912. Ingen Børn.

V,3. *Nielsmine Christine Jacobine Marie Krogh*, født d. 5. Januar 1823, gift med Tømrermester Tetens i Thisted, død d. 28. December 1894. En Datter.

VI,1. *Emma Tetens*, pensioneret Lærerinde.

V,4. En Datter, født d. 12. Februar 1876 død.

BRYGGER GRELEN.

IV, 2, 5.   *ANDREAS KROGH,*
født d. 2. Maj 1780, død d. 7. Januar 1858, ægtede
1808 Jfr. Marie Bri(c)k, født d. 17. August 1788,
død d. 19. September 1847.

Da Faderen døde, var Andreas kun 5 Aar gammel og blev opfødt i meget fattige Kaar; til sin lille Datterdatter fortalte han, at han i sin Barndom vogtede Kvæg*). I sit 12. Aar kom han i Bagerlære i Haderslev hos en Bager Christian Preibsck. Da han var ganske opvakt, blev han af Bageren ofte anmodet om at komme ind i Stuen for at spille Dam med ham, og det tiltalte Drengen nok saa meget som Arbejdet i Bageriet, hvis Varme generede hans Øjne. Det varede dog ikke længe, før det gik op for ham, at dette jo ikke vilde føre til noget, hvorfor han i 1800 pakkede sin Randsel og drog til København, hvor den yngre Broder Jens allerede tidligere var taget hen og nu var Marketender**).

Jens tog imidlertid meget køligt imod ham, hvorfor Andreas tog Tjeneste som Bryggerkarl hos Brygger, Kammeraad Parth for en Løn af 5 Mark om Ugen.

Nogen større Fremtid var der ikke heri, og da Broderen Jens en skønne Dag kom med Forslag om, at de skulde slaa sig sammen og selv begynde at brygge Øl, „da Andreas

---

*) Kilderne til Skildringen er for det første min (Udg.) Faders Optegnelser, for det andet: hans Datterdatter Mimi Dreckmanns ret udførlige Skildring, for det tredje: hans Søn Præstens Skildring gennem dennes Datter Inger.

***) Paalideligheden af denne Bemærkning drager jeg i Tvivl. Jens var født 1784 og altsaa i Aaret 1800 kun 16 Aar gl. Han kunde paa den Tid næppe være Marketender, i alt Fald næppe selvstændig. Det synes ikke, at Hæren fra den Tid har Lister over sine Marketendere; det er i al Fald ikke lykkedes at finde ham i Kbh. paa den Tid.

jo nu maatte forstaa det“, og han selv havde sparet nogle Skillinger sammen, slog han til. De lejede saa et Bryggeri i Trompetergangen*).

Her oplevede de Bombardementet af Byen 1807. Ilden og Bomberne regnede ned over dem, saa de havde nok at gøre med at slukke og passe paa i Gaarden; men da de den tredje Nat ikke havde sovet, sagde Andreas, der af Brødrene var den, der tænkte og sagde noget: „Dette her gaar Fa'en fare i mig ikke længer, Jens“. Jens var af samme Mening, at det gik ikke, og saa spændte de deres fire Bryggerheste for en Ølvogn, pakkede deres vigtigste Ejen-dele og Papirer i nogle tomme Øltønder og kørte ud paa Amager, hvor mange Københavnere var tyet hen efterladende Hus og Hjem til deres Skæbne. Paa Amager kom saa Hestene paa Stald hos en Bonde, og Bryggerne kom i Seng og fik hvilet ud. Næste Dag maatte de dog ind at se, om Huset stod endnu, og af Sted kom de; men just som de traadte ind ad Amagerport, styrtede Spiret paa Frue Kirke ned, et Syn, der forfærdede dem, som om selve Danmark faldt i Grus. Uvilkaarligt vendte de dog deres Fødder mod deres kære Bryggergaard, og den stod. Et Par Bomber var ganske vist faldet i og ved den, men uden at anrette synderlig Skade, og da nu Freden snart indtraadte, fik Folk travlt, og man trængte svært til Øl. Andreas og Jens bryggede alt, hvad de kunde, og med god Fortjeneste. Det maa erindres, at der her kun er Tale om Hvidtøl; andet Øl kendte man ikke, før Brygger Jacobsen, der var Andreas's gode Ven, begyndte paa Brygning af Bayerskøl; men det var først ved den Tid, da Andreas solgte sit Bryggeri, fordi han godt anede, hvilken Omvæltning det nye Øl vilde foraarsage i Folks Smag.

Mangen en fed Gaas blev købt paa Torvet, baaret hjem i det ene Ben, stegt paa Køllen**) og fortæret i stor Ungkarlegemytlighed; men det kunde da ogsaa hænde, at Jens

*) Niels Hemmingsensgade mellem Skindergade og Graabrødre Torv.

**) Køllen, Maltkøllen, Øvn til at tørre Plantestoffer i, især et opvarmet Rum, hvor den spirede og tørrede Malt tørres yderligere til Brug for Ølbrygning. Dahl og Hammer: Da. Ordbog I, Side 552.

fik en Gæst, en Jydesvend, der kom og lugtede Gaasen, meldte sig selv til Gæst, og naar Andreas kom hjem, var Gaasen spist. Naar han begyndte: „Fa'en fare i mig — —“, forsikrede Jens, at han kunde ikke andet end traktere med den.

Jens blev imidlertid ked af Bryggeriet. Brødrene blev enige om at gaa hver sine Veje, og Andreas købte mellem April 1808 og April 1809 for en billig Penge en Brandtomt i Nybrogade Nr. 26 lige for Kanalen.

Her fik han snart Bryggeriet i Gang og senere Gaarden bygget ud til Holmens Kanal med smukke Lejligheder efter den Tids Fordringer. Det var da ogsaa lutter „fine Folk,“ der var Lejere. Bryggeriet gik udmærket, og der tjentes gode Penge, og da Bryggeren var en akkurat Mand, vandt han ogsaa snart Velstand. Sine Ting saa han ordentlig efter; hver Aften, ja, endog om Natten gjorde han sin Runde med Lygte oppe og nede. Han fulgtes da gjerne af sin trofaste Missekat, der sad og ventede paa ham paa Køkkentrappen og gik Turen med, idet den legede med hans lange Slaabrokbaand, der ikke var bundne, men hængte ud bag paa. Saaledes kom han en Nat over et Maltloft, hvor det forekom ham, som om noget rørte sig; en anden Aften hørte han, ligesom nogen trak Vejret haardt; men — — der var intet at opdage; den brune friske Malt fyldte Rummet, saa det var snart overset. Det maatte altsaa være Indbildning, men næste Aften var det det samme; saa noget maatte der jo være. Med sin store Sindsro gik Andreas ned til sine Bryggerkarle og kaldte dem op: „I maa op, Karle, tag jeres Skovle med og kast mig den Malt om oppe paa 1. Maltloft.“ De var snart paa Benene og i Kast med Arbejdet. Snart beordrede han: „Stop! Hører I ikke noget?“ En mente, at der var noget, som „puslede.“ Lidt efter blev der atter gjort Holdt; nu saa man tydeligt Maltdyngen bevæge sig; man begyndte igen, men saa sprang pludselig en lurvet Fyr ud og overgav sig; der havde han ligget og gemt sig og spist af de Skinker, som Andreas røg for Folk. Tyven blev selvfølgelig overgivet til Politiet. — En anden Gang kom Andreas ned til Ildstedet under Køllen, hvor der staar

en Karl og maser med en stor Egeknude, som han vilde have ind, og som nu sad fast i Hullet og hverken kunde komme frem eller tilbage, og inde i Køllen jamrede en anden Karl sig. Han var gaaet derind for at hjælpe, men der var hedt derinde, og Emmerne ulmede op ved Bevægelsen. Han raabte, og Skrigene: „Jeg brænder, skaf mig ud!“ lød netop, da Andreas kom.

Hurtig og stærk som den gamle var, i Forening med hans rolige Aandsnærværelse, saa han sig om, greb med eet Tag en Jernpumpestang løs, huggede den ind imellem Karmen og Muren, hvorved han brækkede Karmen løs med et vældigt Brag. Karlen kastede sig ud af Aabningen og var frelst, men Skrækken havde gjort ham syg i flere Dage.

Om Andreas's Kærlighedshistorie foreligger der en Anekdote i to forskellige Versioner. Hans Kæreste var Datter af en Brændevinsbrænder Bri(c)k i Adelgade, og han har sagtens haft andre Planer med sin smukke Datter, og dem har Andreas formodentlig været klar over, og at det ikke nyttede at optræde som rigtig Frier, for han lokkede hende til at sætte sig i Besiddelse af sin Daabsattest og øvrige Papirer, selv løste han Kongebrev og kørte saa hen i Adelgade og inviterede Jfr. Inger Marie Bri(c)k til en Køretur. De kørte imidlertid lige til Frederiksberg Kirke og blev viet, hvorefter de sendte Bud hen i Adelgade, at hun kom ikke hjem mere, hvorved der blev stor Bestyrtelse.

At deres Vielse foregik i al Stilhed og et Par Dage før Bryllupet skulde have staaet, er sikkert nok; men den anden Version af Historien synes mig rimeligere, nemlig at Andreas, der trods alt var en beskeden Mand, gjerne vilde undgaa al den Staahej, der den Gang var Mode ved Bryllupper, med Lys i alle Vinduerne og et vældig Gilde, og at han derfor overtalte Kæresten til at lade sig vi et Par Dage før. Da nemlig hans egen Datter Line skulde giftes med sin Fætter Hans Detlef, der havde faaet Ansættelse som Lehnsfoged i Marsken, gik det efter Fortællingen alt sammen saa hemmeligt til, at Lines Broder Andreas, den senere Præst, der dog da var en ung Mand paa 18 Aar ikke havde nogen Anelse om, hvad der skulde foregaa. Da han en Dag kom

fra Skole, blev han meget overrasket ved at se den holstenske Vogn staa forspændt i Porten, og hans Faders Stemme lød til ham: „Naa er du der, Andreas! Spring rask op med dine Sager og pynt dig lidt, saa kan Du køre med, om Du har Lyst!“ I en Fart fik han sig ordnet, kom ned, fik Sæde hos sin Far paa Bukken, nede i Vognen sad Hans Detlef og Line, og saa gik det af Sted til Sengeløse Præstegaard. En halv Time senere traadte Line ud i hvid Kjole med Krans og Slør; man begav sig saa over i Kirken, hvor Præsten viede dem d. 6. December 1835. Efter et tarveligt Maaltid i Præstegaarden kørte de igen tilbage til København, og nogle Dage efter drog det unge Par over til Marsken.

I Aarenes Løb blev Andreas en anset Mand i Byen; hans Forretning trivedes godt; i hans Ejendom boede der ansete Folk, der satte Pris paa deres Vært. Blandt hans aller nærmeste Venner maa nævnes Brændevinsbrænder, senere Agent, Brøndum*), med hvis Families forskellige Medlemmer Venskabet var meget nær.

Ved de stadige og store Leverancer af Øl til Kaserne blev han bekendt med flere højtstaende Officerer, f. Eks. den senere General Bauditz**), og mellem de to Familier udviklede der sig et mangeaarigt Venskab.

Blandt Lejerne i Nybrogade kan nævnes den senere Gehejmekonferensraad Johnsen***), hvor Familiens Unge ogsaa kom. Ingen kom dog til at staa Familien Krogh saa nær som Prof. theologiæ Hermansen****). Han kom i sine yngre Dage til at bo hos Bryggeren og holdt sin Bopæl der i mange Aar, til han som gammel Pebersvend giftede sig med Frk. Secher fra Skafføgaard i Jylland. Hermansen var en grundlærd, men meget upraktisk Mand, hvormed der gik mange morsomme Historier. Naar han om Aftenen studerede noget og blev meget optaget af det, blev han

*) Christian Anton Brøndum, 1777—1846, Brændevinsbrænder. Bricka: Da. biogr. Lex., 1. Udg., III., Side 215.

**) Christian Ferdinand Bauditz, f. 1815, se Bricka: Da. biogr. Lex., 1. Udg., I., Side 597.

***) Vilh. Ferd. Johnsen, 1788—1879, se Bricka: Da. biogr. Lex., 1. Udg., VIII., Side 521.

****) Christen Hermansen, 1806—1882, se Bricka: Da. biogr. Lex., 1. Udg., VII., Side 390.

ofte siddende hele Natten ved Lampen til helt op paa næste Dag for de tillukkede Vinduesskodder. Bryggerens Kone tog sig nu, da de blev mere bekendt, af ham paa mange Maader. Hermansen holdt ikke meget af Rengøring. Det skete en Sommer, da Hermansen var rejst til Skafføgaard, at Bryggerens Kone gik ned i hans Lejlighed med Pigen for at sige Besked om Rengøringen. Saa hang der en gammel fedtet Slobrok, og Pigen fik Besked paa ogsaa at vadske den, da den godt kunde taale det. Da nu Professoren kom hjem og fik sin pæne og rene Slobrok paa og velbehageligt stak Haanden i Lommen, da oh Rædsel! laa der deri en uformelig graa Klump, en Dejg af alle de Sedler og Notitser i de gamle Sprog, som Professoren Tid efter anden havde stukket derned, naar han beskæftigede sig med sin Bibeloversættelse*).

Hver Søndag spiste han til Middag hos Bryggeren, og den lærde Mand kunde med Interesse passiare flere Timer med den gamle, om Aftenen spillede han gerne Whist med Bryggeren og Datteren Sine. Juleaften havde Professoren Gaver til alle og var til Stede som Husets Søn.

Heller ikke kan her forbigaaes endnu en af Husets Venner, en underlig sær Pebersvend, nemlig Herman Rasmussen, som i mange Aar var en fast Gæst om Lørdagen. Han var fuld af muntre Historier, som han havde oplevet paa sine Rejser. Han var Kunstner og gav sig af med at restaurere gamle Oliemalerier, særlig rundt paa Landets Herregaarde.

Det er ogsaa ham, der har malet Billedet af den gamle Brygger, hvoraf flere Fotografier findes i Hjemmene.

Den enstemmige Dom blandt Børnene er, at den gamle Brygger var en streng Mand, der regerede sit Hus med et Jernscepter, og at hans Kone, der var svag af Helbred, førte et trykket Liv. Sønnerne omtaler altid med nogen Bitterhed de mange Prygl, de fik for den mindste Forseelse. Saaledes var det strengt forbudt at færdes paa Gaden uden for Porten, og kom den gamle hjem fra Byen, hvor han havde mange

*) Hentyder til Hermansens Gennemsyn af den danske Oversættelse af det gl. Testamente, som førte til den reviderede Text, der blev autoriseret ved kgl. Reskript af 25. April 1871.

Forretninger bl. a. med at opkøbe Byg til Malt, og Drengene blev truffet ude, fik de Piskeren at smage. Efter Sønnernes egne Optegnelser skulde der have været ligesom to Partier i Hjemmet, hvor den ældste Datter Sine holdt med Faderen og elskede ham højt, medens Moderen holdt med Drengene.

Af de ganske vist ikke mange Breve, jeg har fra den gamle Brygger og hans Hustru, faar man nu ikke dette Indtryk bekræftet. Tiderne var jo andre den Gang, saa Pryglene fra Drengearene har nok senere taget sig alvorligere ud, end de var. En Historie, der ogsaa gaar i Familien, at Hans Detlef, da han gik paa Frierfødder hos Line, engang paa Grund af en uoverlagt Ytring skulde være bleven forvist fra Huset et helt Aar, synes heller ikke meget paalidelig, naar henses til det overmaade elskværdige Forhold, der skinner frem fra de bevarede Breve.

Da Datteren Line i 20 Aars Alderen blev gift og drog til Marsken, følger Forældrene hende med megen kærlig Omhu. Den gamle Brygger paatager sig den ene Kommission efter den anden og følger deres Ve og Vel med stor Interesse. Senere da de politiske Forhold i Hertugdømmerne begynder at blive vanskelige, giver han Svigersønnen de venligste, kærligste Formaninger om ikke at udtale sig ufor-sigtigt. Og da den anden Svigersøn, Dreckmann, er død, skriver han til Hans Detlef og beder ham hjælpe Datteren i hendes Nød.

Stiv i Pennen har den gamle Brygger ikke været, og hans Hustrus Evner til at skrive dansk har været lige saa ringe. Naar hendes Breve desuden næsten er ulæselige, skyldes det hendes Gigt i Hænderne. Jeg kan ikke afholde mig fra at citere et Par af Linierne af hans og hendes Breve. Da Budskabet om Dreckmanns Død er kommet, skriver hun til Line:

Din bedrøvede Søster vor gode Sine og hendes lille Barn har io den gode Fader at stole paa endnu gud være lovet og aldt skal med guds hjælp og bistan blive godt ikke sandt bare gud vil holde sin faderlig Haand over vor høist bedrøvede min kæiere Sine skal og vil komme igen

til sommer og skal ikke komme fra os mere din Moder er saa ofte fuld af længsel i sit hjerte for en datter og nu vil gud den høieste fader give mig hende igen og min Marie. Ikke sandt lieen (Line) vad kan det hjælpe os at græde saa meget og han var io dog altid meget syg. Og i samme Brev skriver Bryggeren:

Min kiere gode Hans og Line det værste indtraf den gode Dreckmann er død; dette er io en stor Sorg for os alle, men i særdeleshed for vores gode Sine men den gode Mand har io været søg og lidende meget længe og som maatte være forfærdelig hort for vores gode Sine at se paa at hans Opløsning gik vær Dag nærmere imøde og kunde ikke blive anderledes. Og altsaa synes mig at vi maa takke Gud at han er udløst af hans Søgdom og smerter og hun ogsaa for de beklagelige Qualer ved at se daglig hans Lidelser og smerter.

Havde den gamle Brygger ikke selv mange Kundskaber, ønskede han naturligvis, at hans Sønner skulde have en god Undervisning, hvorfor de blev anbragt i St. Petri tyske Kirchenschule, hvorfra de senere overførtes til Borgerdydskolen i København. Han aabnede gæstfrit Hjemmet for Sønnernes Venner; navnlig Andreas, den ældste, fik Bekendtskab fra Skoledagene med nogle af dem, der senere skulde blive førende Mænd i politisk Henseende. Ogsaa Døtrene fik en passende Uddannelse og var bl. a. meget dygtige i Sprog, særlig Engelsk. Desuden musiceredes der en Del.

Om Moderens Travlhed i ca. 1836, da hun endnu var rask og rørig, skriver Sine i et Brev til Søsteren Line: „Mama spinder, og Stuepigen spinder, det gaar, som det var smurt. Moder har et Stykke Dynevaar i Værk, som skal være til Brødrene; de skal til Sommer have Krølhaars Madrasser. Du kan ellers tro, at siden B (?) rejste, er Moder ret lykkelig, og spiser Mælkebrød og Finker, som jeg finder fortræffeligt, og desuden er Jacob (den yngre Broder) blevet i den sidste Tid saa udmærket flittig, saa hun har aldeles ingen Sorger, men forskrækkeligt travlt, hun kappes med Pigerne om først at have Totten af, og saa gør hun sig en

lille Motion op paa Kvisten, hvor Brødrenes Værelser er, og saadan er hun i evig Bevægelse.“

Den gamle Kone var hele sin Tid meget svag, men har ellers sikkert været en smuk og nydelig Dame, som maa have haft meget smukke Øjne, hvor om en lille Anekdote minder. Det fortælles om en Dame, som kom af og til paa Besøg, at hun en Dag, da Bryggerkonen allerede havde voxne Børn sagde: „Aah, sikke Øjne De har, Madam K., hvis jeg havde saadanne Øjne, skulde jeg nok vide at bruge dem.“ Bagefter sagde Madam Krogh til sin Datter Signe: „Sine, hvad tror Du dog, at Fru Meisling vilde ha' brugt mine Øjne til.“

Faa Aar før Bryggerens Kone døde, oprettede han et Testamente, iflg. hvilket hans Sønner og Døtre skulde gaa lige i Arv*).

Testamentet blev underskrevet hjemme i Stuen i Nær-værelse af Notarius publicus, og da Bryggerkonen traadte ind i sin fine lilla Silkekjole, Kniplingskrave og Kappe, udbrød Notarius, slaaet af hendes Skønhed: „For en saa ung og smuk Dame er det for tidligt at tænke paa Testamente.“ Svag som hun var, døde hun af Asthma d. 19. September 1847 kun 59 Aar gammel. De øvrige Børn var da spredte hver i sin Stilling, og det faldt da ganske naturligt, at Sine, der jo var Enke siden 1843, med sin lille Pige flyttede ind i Bryggergaarden, hvor Livet nu i nogle Aar forsattes. I Huset fandtes som Kokkepige og siden som Husholderske for den gamle Brygger en Søsterdatter af hans afdøde Hustru Marie Gotfredsen. Under Oprørskrigen fra 1848—50 havde han yderligere den Glæde, at Datteren Line med Familien flyttede til København og tog Ophold.

Med Brødrene Peter i Haderslev og Jens paa Kjær Mølle var der stadig om end ikke hyppig Forbindelse. I Brevene sendes der jævnlig Hilsener frem og tilbage. Bryggerens eneste Søster Margrete var til stor Opmuntring for Line, da hun ofte følte sig ene i de øde Marskegne. Jens kom endog engang paa Besøg i Kbhvn., men det maa ligge

*) Indtil Lov af 29. Decbr. 1857 arvede en Mandsperson altid dobbelt Lod (Broderparten) imod en Kvindeperson.

forud for de Begivenheder, vi her omtaler. Episoden er imidlertid ganske betegnende og medtages derfor her. Det er Præsten Andreas Laurits, der fortæller Historien: „Han besøgte os engang i de Tider, da man ikke rejste af Sted med Damp som nu. Han maa formodentlig have meldt sig, for Far spurgte os en Dag, om vi skulde køre Farbroder i Møde, det kom ham for, som om han snart maatte komme. Vi fik de fede Bryggerheste for Holstenskvognen og kørte ud ad gl. Kongevej. „Hvor langt skal vi?“ — spurgte jeg Fader. „Nu kører vi først til Roskilde,“ var Svaret. — I Roskilde spurgte Fader Værten i Kroen, om han ikke havde set hans Broder. „Hm! hm! kan gerne være, her var en Fyr ret nylig; han kunde vel ligne Jer, han tog ad Byen til.“ „Saa maatte vi jo have mødt ham undervejs,“ mente Fader. Jeg mente, at han muligvis kunde have siddet i Glostrup Kro, da vi kørte der forbi. „Sludder Dreng, Du hører jo, at han var til Kros her,“ svarede Fader. Imidlertid vendte vi, og da vi kom forbi den omtalte Kro, pegede jeg ind i Stalden, hvor en stor sort Hest med et tærnet Hestedækken kom til Syne. „Det skulde da ikke være Farbroders Hest?“ spurgte jeg. „Hm! jysk stivbenet Dyr, kan Fa'en fare i mig gjerne være, Drengen har Ret“ svarede Fader. Og ganske rigtig; i Døren viste Farbroder sig selv, det var nu den Maade han rejste paa. —“

Alderen begyndte imidlertid at trykke den gamle Brygger, der nu var over 70 Aar. Driften af Bryggeriet og Regnskabet med Kuskene blev ham besværligt, især efter at han havde haft et lettere apoplektisk Anfald. Helt nye Tider i Bryggerfaget var ved at oprinde, idet Brygger Jacobsen var begyndt at brygge bajersk Øl, saa han var klog nok til nu at tænke paa at trække sig tilbage.

Han var bleven en velhavende Mand; hans Gaard var værdifuld paa Grund af sin udmærkede Beliggenhed. Det var en ung velhavende Slagtermester, der meldte sig som Køber, og Gaarden blev godt betalt. Imidlertid var det bleven aftalt mellem Døtrene Sine og Line, at den gamle sammen med Marie Gøtfredsen skulde drage over til Slesvig, foreløbig paa et langt Besøg, men dog med den Bagtanke, at han skulde fæste Bo der.

Brygger Andreas Krogh. 1780—1858. Side 119.

Marie Krogh, f. Bri(c)k, hans Hustru. 1788—1847.

Denne Bestemmelse vakte ikke ringe Mishag hos den yngste Jacob, dengang Ejer af Gaarden Vogstrupgaard i Nordsjælland. Naar man læser de i den Anledning vexlede Breve, faar man unægtelig ogsaa Indtryk af, at han stilles overfor en fuldbragt Kendsgerning, der nok kunde støde ham, saa meget mere som han var af et heftigt Temperament.

I Forsommeren 1852 kom Familien saa til Slesvig og tog Bolig hos Amtsforvalteren. Her oplevede den gamle Mand bl. a. Ankomsten af de spanske Slægtninge (se nærmere derom Side 81). Tilsyneladende var Overflytningen lykkedes helt godt. Den gamle fandt sig i Begyndelsen godt til Rette, navnlig da man var flyttet ud paa „Friheden“, hvor der var lidt Landeri, som det morede den gamle at beskæftige sig lidt med; men i Længden gik det dog ikke. Sagen var den, han havde i Tidens Løb glemt at tale tysk; ganske vist talte Husets Beboere dansk til ham, men alle andre talte jo tysk, saa han kunde ingen Passiar faa med dem. Og nu var han for gammel til at lære det paany. Da man nødigt saa ham rejse tilbage til København, foreslog man ham at foretage en Rejse til det nordlige Slesvig for at besøge de derboende Slægtninge. Rejsen, hvor han ledsagedes af sin Datter Sine og hendes Datter Mimi, gik til Christiansfeld, hvorfra der blev gjort Ture i Omegnen bl. a. til Brænøre, hvor Antoni nu var Gaardejer paa Gyldenhavn. Rejsen fik imidlertid slet ikke det forønskede Resultat. Den gamle Brygger tog til København sammen med Marie Gøtfredsen, lejede sig en Lejlighed i det vante Kvarter, hvor han havde levet i saa lang Tid, sidst paa Vandkunsten. Han fandt nogle af sine gamle Omgangsvener, tog paa Besøg hos den yngste Søn Jacob paa Vogstrupgaard, og i den Tid Sønnen Andreas var Folketingsmand, boede han hos ham.

Et Par Aar levede han saa i København, indtil han døde d. 7. Januar 1858.

I Ægteskabet var der 4 Børn, 2 Piger og 2 Dreng. Den ældste var

V, 1. *Christsigne Marie Elisabeth Krogh*, født d. 7. August 1809, død d. 11. September 1876.

Hun har sikkert været en meget karakterfast Dame og i den Henseende lignet sin Fader. At hun har følt det Ansvar tungt, hendes dødssyge Ægtemand lagde paa hende, nemlig at opdrage deres lille Datter uden al Sentimentalitet, kan der ikke tvivles om; og har saa denne Ansvarsfølelse mødt de faste Træk i hendes Karakter, saa forstaar man bedre, at hun kunde styre sin lille Datter med Øjnene.

Hendes Brødre klager endnu paa deres gamle Dage over hendes Strenghed. Andreas Laurits mindes med en vis Bitterhed „alle de Prygl, hun har forskaffet mig“, som han siger, og den yngre Broder Jacob, der ikke var flittig i Skolen, og med hvem hun skulde læse Lektier, beklager sig højlydt.

Paa den anden Side var hun dog meget afholdt af Svogeren Hans Detlef; hans Børn talte altid om hende med Kærlighed, og af den Korrespondance, der er bevaret mellem hende og hendes senere Svigersøn Viggo, faar man Indtryk af det hjærteligste Forhold.

Det faar nu være. Om hendes Barndom ved vi intet udover, at hun fik en god Opdragelse, sluttede sig nær til Faderen, og altid var hans nærmeste Fortrolige.

Hun træder os første Gang i Møde i et Brev nogle Maaneder efter Søsteren Lines Bryllup med Svogeren Hans Detlef. Hun er fuldt optaget af Forberedelserne til en Forarsrejse derover og udmaler sig i Tankerne en Sviptur til Hamburg. Jeg citerer af Brevet:

„Dog tror jeg, at det er den ivrige Travlhed, som jeg nu har begyndt paa for at faa mit Tøi i den skønneste Orden, til jeg skal over til dig, der især gør mig livlig. — — Igaar var jeg ude og købte mig $\frac{1}{2}$ Dus. fine Lærredslommetørklæder med lilla Kanter og $\frac{1}{2}$ Dus. pæne Bomuldsstrømper. Af min blegrøde Bomuldskjole har jeg i Dag syet mig en lækker Nattrøie, først vilde jeg syet nye viide Ærmer i Kiolen, men den var dog forslidt i Livet, men nu fik jeg en pæn Trøie med Skjøder, som dine hvide, og desuden bliver der Tøi til to smaa Forklæder. Men synes Du ikke nok, at jeg skal købe saadant blegrødt af samme Slags igjen til Kjole, jeg har netop 4 Rdl., og jeg synes den Cou-

leur klæder mig saa godt. — Hvad de lilla Reisekjoler angaar, saa har jeg faaet en Prøve af Tøiet, som er ægte og efter min Smag smukt, det tror jeg, at jeg tager, Gingshans*) krøller lettere og er dyrere, 22 Alen Bomuldstøj tænker jeg kan slaa til til 2 Kioler, saa kommer der stort Slag og meget viide Ærmer, de blive aabne foran som en Morgenkjole, men Liv og Nederdel i eet som paa en Kaabe eller Bluse, og saa holdes de sammen om Livet med et bredt Bælte af samme Tøi, som maa være godt afstivet med Fiskeben — — Igaar bar jeg min hvide Hat op og gemte den i Kisten, og saa tog jeg min lille grønne ned igen; nu er det Foraar, og med sort Slør paa kan den godt gaa an; det er ellers kjedeligt Du, at vi har de kjedelige Hatte fra i Fjor, thi et Par nette ublegede Kammerdugshatte med grønne Slør vilde være klædeligere og langt hensigtsmæssigere, da de taale bedre Regn og Støv, end baade den grønne og Straahattene. Et Par nye simple Parasoller var da ogsaa uundgaaelig nødvendige. Og hvad siger Du til graa Brunelsstøvler med sorte Kanter og Remme, det kunde vist være pænt.“

Hun er 27 Aar, men glad som en ung Pige, der for første Gang skal ud i Verden. Som et lille Hjertesuk kommer det lidt længere henne i samme Brev: „Besyderligt Line og sommetider ganske ufatteligt er det dog, noget af det, vi for mange Tider siden drømte, det skete dog, om ikke ganske som vi ønskede det, saa dog omtrent, og nu ruster jeg mig virkelig til at besøge min gifte Søster. — —“

Hendes Stemning kan dog være meget svingende, hvad hun ogsaa selv er klar over og beklager sig over. Hun maa have haft et Sværmeri og kan ikke rigtig glemme vedkommende. Saaledes skriver hun i et Brev fra samme Sommer, efter Hjemkomsten fra Rejsen, en Søndag, der har været ualmindelig trang at komme igennem: „Naar saa Erintringen vaagner om de svundne Tider, da jeg havde noget at haabe, noget at ønske, og jeg saa maa erkiende, at alt dette er forbi, er det da saa underligt, om den kjedede piinte

*) Navn paa en Slags Bomuldstøj.

tomme Sjæl skaffer sig Luft i Taarer. Oh, tro Du mig, saadan en Taarestrøm letter. — — — — Jeg kan slet ikke begribe, hvorfor jeg evig skal tænke paa et Menneske, fordi han for 7 Aar siden syntes at gøre noget af mig, det er jo forskrækkeligt, at den Tid er et Middelpunkt, hvorom min Tanke altid drejer sig, og som jeg *ikke kan glemme*. Det er jo et Slags Vanvid at piine sig med at tænke paa en Tid, der ikke kan komme tilbage; og jeg ved jo godt, at han aldrig har lagt Vægt paa det Kurmageri, at jeg aldrig har været uden en øieblikkelig Betydning for ham, og han visselig slet aldrig vilde kunne begribe, at *han* var Genstanden for en saa dyb Tilbøielighed; — — — Du ser selv, at jeg igaar blev utaalmodig overfor Fader og græd og piinte mig med at tænke paa B (L)? i Stedet for efter Pligt og Ret at høre paa Faer — — —.“

Saa hører vi intet igen en Stund, og nu følger Sines korte Lykke. Den 17. August 1839 ægtede hun Johann Dreckmann, Toldforvalter i Wandsbeck nær Hamburg, født d. 7. November 1799. Han var født i Ditmarsken og uddannet i det tyske Kancelli i København under Kirstein. Han var svagelig, led vistnok af Brystsyrge og døde d. 26. November 1843, da hans eneste Barn Marie Magdalene Dreckmann kun var 1½ Aar gammel. Dreckmanns Sygdom var i længere Tid gaaet op og ned; man turde ikke vente Helbredelse og haabede dog. I Brevene, citerede foran, ser man, at Ulykken dog kom for Forældrene, de gamle Bryggerfolk, som en Lettelse; for Sine var det et Tordenslag. Det Brev, som hun samme Morgen sendte til Svogeren og anraabte om hans Hjælp, fortjener at kendes i sin Helhed:

Mandag Morgen.

Kjære Svoger Hans!

Nu ringe Klokkerne for min D., igaar Kl. 3 slumrede han stille hen som et Barn. Kom nu til mig, kom nu, oh, jeg trænger saa haardt til dig, jeg er saa fortvivlet. Kom før Søndag, lad mig ikke være den svære Dag allene, jeg har saa længe kæmpet allene. Skaan min søde Søster, lad hende tænke paa sit lille Barn. Mit lille stakkels Barn er

faderløs. Hans! min Smerte er saa stor, kom nu, jeg læn-
ges saa inderligt efter dig. J. havde en blid Dødsstund.
Jeg kan ikke mere. Lines og din trofaste Søster

Sine Dreckmann.

Med Hans Detlefs Haandskr. staar:

Eingegangen 27. November 1843, Abends 9 Uhr. pr.
Express.

Den lille Mimi (som hun kaldtes) var meget svag og
netop i denne Tid syg; der kunne ikke være Tale om fore-
løbig at flytte. Først i Foraaret flyttede hun til København;
den gamle Brygger hentede dem hjem og først fik de Lej-
lighed paa Værnedamsvej; senere da Sines Moder (1847)
døde, flyttede de, som ovenfor omtalt, ind i Bryggergaarden
igen, tog senere Bolig i Slesvig til Krigen 1864. En Tid
— straks efter Krigen — boede hun saa i Helsingør, hvor
Brodersønnerne Viggo og Carl havde deres Tilhold hos
hende. I Aaret 1865 flyttede hun til København, og da
Datteren, Mimi, d. 16. Oktober 1873 ægtede sin Fætter Viggo,
flyttede hun med de unge Folk til Grenaa, hvor hun døde
d. 11. September 1876.

VI,1. *Marie Magdalene Bolette (Mimi) Dreckmann*, født d.
8. Juni 1842, død d. 24. April 1927, ægtede d. 16. Oktober
1873 Andreas Viggo Ditlev Krogh, født d. 28. Februar 1848,
død d. 28. Juli 1925, vil, forsaavidt hun ikke allerede er
nævnt, blive yderligere omtalt sammen med sin Mand.

V,2. *Marenline Petrine*, født d. 8. August 1814, død d.
21. Januar 1867, ægtede d. 6. December 1836 sin Fætter
Hans Detlef Krogh (Haderslev Grenen), hvor hun udførligt
omtalès.

V,3. *Andreas Laurits Krogh*, født d. 5. Oktober 1816,
død d. 10. April 1881. Ægtede d. 28. Juli 1843 Bolette de
Braës, født d. 19. December 1818, død d. 4. April 1892.*)

Vi kan lade ham selv fortælle om sine første Barndoms-
aar: „Saasart der var en Mulighed for at anbringe mig i

*) Kilder: Et ganske kort autobiografisk Fragment, Datteren Johannes
Levnedsskildring suppleret med enkelte andre Oplysninger, og en
Del Breve vekslede med Søsteren Line, Svogeren H. D. og Nicen
Mimi.

en Skole, maatte jeg (altsaa) følge med mine ældre Søstre hen i en Pigeskole, en Jomfru Arentzens Institut i Snaregade. Mellem Pigerne passede jeg daarlig og blev tidt sat i Skammekrogen, og en engelsk Lærer Mr. York var min stadige Bussemand. I Aaret 1824 kom jeg ind i St. Petri deutsche Knaben Realschule paa daværende Ulfeldts Plads (nu Graabrødretorv), hvor jeg gennemgik de to næstnederste Klasser d. 4. og 3. Den første Rektor var Sternhagen, den senere Bruhn, og jeg traf her sammen med Orla Lehmann og hans Broder, Wolfhagen o. a., der senere fik bekendte Navne i Personalhistorien. Om jeg end ikke lærte meget i min unge Alder, fik jeg dog det tyske Sprog godt ind og en stor Færdighed i at opskrive alle Ting, da man drev meget paa skriftligt Arbejde.

I Sommeren 1826 kom jeg ind i Borgerdydskolen i København, som den berømte Pædagog Professor M. Nielsen*) forestod. I denne ansete Skole gennemgik jeg alle Klasserne og kom i Berøring med mange udmærkede Lærere og dygtige Drengene, hvis Navne senere er kommet igen i Tidshistorien. Jeg var jævnt flittig og fulgte godt med i de første 5 à 6 Klasser af dette otteaarige Skoleliv, idet jeg stedse hørte til de øverste i Klassen; paa den sidste Tid faldt det mig sværere, da Skolen vilde brillere med, at Disciplene skulde opgive saa meget Latin og Græsk, der udfordrede cursorisk Læsning ved Elevernes eget Arbejde. For at hjælpe i Latinsk Stil kom jeg meget sammen med Heinrich Lehmann**) (den senere bekendte Øjenlæge) og Broder til Orla Lehmann***). Derved skete det, at jeg tidt kom i det Lehmannske Hus og følgelig lærte baade Orla og hans Forældre at kjende. Jeg dimitteredes i Oktober 1834 til Universitetet og var usigelig lykkelig ved at blive befriet fra

*) Michael Nielsen, 1776—1846, overtog 1811 i Forening med cand. theol. Peder Rosenstand Wøldike, 1781—1850, Bestyrelsen af den københavnske Borgerdydskole, der da var i Forfald, indtil 1844. Bricka: Da. biogr. Lexik. 1. Udg., XII., Side 254.

**) Heinrich Lehmann, 1815—1890. Bricka: Da. biogr. Lexik., 1. Udg., X., Side 164.

***) Orla Lehmann, 1810—1870, se Bricka: Da. biogr. Lexik., 1. Udg., X., Side 170.

det trykkende Skoleaag, som i Slutningen tyngede med 9 à 10 Timers daglig Ophold paa Skolen, da man lærte sine Lectier paa selve Skolen i 2 à 3 Aftentimer under en Lærers Vejledning.“

Hermed slutter hans egen Beretning, og hans Datter Johanne har fortsat med nogle enkelte Oplysninger, der i det flg. vil blive suppleret med Oplysninger hentet fra hans Breve.

Phil. exam. tog han med Karakteren Laud. i 1836 og Attestats 1840 ligeledes med bedste Karakter. Han var Sekretær i Pastoralseminariet og kunde fortælle mange gode Træk om gl. Dr. Münter*), der var Kandidaternes Lærer her. I de første Kandidataar var han Lærer i Helliggeists Sogns offentlige Skoler og i Dronning Caroline Amalies Asylskoler, samt i Jfr. Zeuthens dengang bekendte Pigeskole.

I disse Aar boede Andreas naturligtvis hjemme i Nybrogade, hvor der paa 3. Sal var kommet til at bo en Fru Braës, som i 1840 fik sin unge Slægting Bolette Braës i et længere Besøg. Hun lagde sig efter Blomstermaling og skulde have Undervisning deri. Hun kom til København netop den Dag, da Andreas var bleven Kandidat, og de to unge saas først flygtigt paa Trappen; men de fik snart dybere Interesse for hinanden, og et Aarstid efter at det første Bekjendtskab var gjort, blev de forlovede. Da var Bolette Braës**) for længst rejst hjem til sin Moder, der var Præsteenke fra Holeby Kald paa Lolland og boede i det Wichfeldtske Enkehus i Nyk. paa Falster. Andreas's unge Kæreste havde meget formaaende Slægtinge paa Lolland bl. a. Kammerherre Wichfeldt***) paa Engestofte, og de

*) Balthasar Münter, 1794—1867; Lærer ved Pastoratseminariet fra 1837.

**) Forældrene var Johann Adam Braës, født i Frederikssund 4. Januar 1782, (Søn af Regimentskriver Didrik Chr. B. og Hustru Caroline Sophie Frederikke Brathe) ægtede 11. November 1814 Bodil Cathrine Wichmann af Vaabensted, født 11. December 1795. I Ægteskabet var der 1 Søn og 1 Datter.

***) de Wichfeldt, Jørgen, 1800—1888, ældste Søn af Kammerherre, Oberstlieutenant Henning de W. til Stamhuset Engestofte, født 1767, d. 1846 og Anna Henriette Marie v. Braës, født 1778. Hun var ældste Datter af Diderik Chr. v. Braës, Major ved Kongens Regiment født paa Bil-

satte sig i Bevægelse for snart at skaffe ham et Kald. Af hans Breve kan man forstaa, at han har aflagt et Besøg paa Lolland og ogsaa hilst paa flere af disse formaaende Mænd. Resultatet maa da ogsaa siges at være straalende, idet han d. 12. December 1842 udnævntes til Sognepræst for Majbølle, Soesberg og Hjelm Menigheder paa Lolland i Følge Instilling af Lehnsbaron, Kammerherre Rosenørn*), Ejer af Baroniet Guldborgland, der havde Kaldsret. I et aldeles overstrømmende Brev meddeler han denne overraskende Nyhed for Søsteren og Svogeren „Bolette og hendes Moder takker jeg alene for den Lykke, som 400 Laudabilister med 10 Aars Anciennitet ikke kunde opnaa, thi Kaldet er paa 1200 Rigsdaler netto, een Kirke, dejlig Beliggenhed ved Guldborgsund, omgivet af Sø og Skov o. s. v. o. s. v. Fader, Moder og Jacob er henrykte, Fader tilbyder Penge og er i den 7de Himmel. — — — Paa Fredag Aften rejser jeg til Lolland og bliver der i 14 Dage for at se og aftale det fornødne; om 1 Maaned eller 6 Uger vil jeg blive ordineret.“

I 21 Aar levede de unge Præstefolk her. I Maibølle Kirke blev de viede 28. Juni 1843, her blev deres 8 Døtre fødte. Fuld af Virkelyst var den unge, kun 27 Aar gamle Præst; han bygger Præstegaarden om, driver selv sin Avling, bliver Formand i Sogneraadet, en Stilling han beholdt i 21 Aar, derimod hører man kun lidt om præstelig Virksomhed. Vejen fra København til Lolland var jo ikke uoverkommelig, og den gamle Brygger og Sine aflægger da ogsaa Besøgene dernede. I 1844 meldes om Fødselen af den 1. Pige, der skal hedde Johanne efter den afdøde Dreckmann. — Da de politiske Begivenheder i 1848 begynder at udvikle sig, og da Søsteren og hendes Børn maa flygte over Hals og Hoved fra Aabenraa, iler de straks til Maibølle, hvor de maa ekviperes paa forskellig Maade, da de intet har kunnet tage med. Under Begivenhedernes Udvikling holdes Andreas

lesbølle i Fyen, død 1802 og Caroline Sophie Frederikke Brathe, født 1745, død 1816. D. Chr. Braës var yngste Søn af Peder Enevold Braës til Kokkedal (1701—1771) og Hustru Anna v. Buchwald.

*) Rosenørn-Lehn, Otto Ditlev, 1821—1892. Brick: Da. biogr. Lexik. 1. Udg., XIV., Side 317

**Johanne Krogh, Andreas Lauritz Krogh, Poulina Krogh.
Side 133 og følg.**

**Øverste Række: Henriette Krogh, Johanne, Inger, Poulina.
Eva, Andrea, Clara, Side 139 og følg.**

Sølvbrylluppet i Arninge ^{28/7} 1868.

Siddende i 1. Række: Henriette, Signe Dreckmann — Sølvbrudeparret, Johanne, Mimi Dreckmann.
Staaende t. v.: Clara. — Melleim Pillerne: Rasmus, Karlen, Reinhold Grønbek, Inger, — Eva, Poulina, Laura og Mathias Grønbek.
Staaende t. h.: Andrea, Johann Krogh.

Etatsraad Hans Detlef Krogh
ca. 75 Aar.
1803—1878. Side 52.

Marenline Petrine Krogh.
1814—1867. Side 52.

Bolette Krogh, f. de Braës.
1818—1892. Side 133.

Pastor Andreas Laurits Krogh.
1816—1881. Side 133.

af Svogeren underrettet; det vil her være tilstrækkelig at henvise til de nærmere Forhold under Omtalen af Hans Dellefs Liv. —

Da Oprøret var endt, da H. D. og hans Familie var vendt tilbage til Hertugdømmet og havde faaet Embede i Slesvig, opstod der ogsaa hos Andreas Lyst til at blive Præst dernede. Han søgte forskellige Kald, men uden Held; ja hvis han vilde søge Kald i det sydlige Slesvig og paatage sig at prædike Tysk, kunde han vente Befordring. Dertil havde han imidlertid ikke Mod, men forblev foreløbig i sin Præstegaard i Maibølle, mere og mere optagen af Politik. Han skriver bl. a. politiske Artikler i Lolland—Falster Stiftstidende under Mærket M., Artikler, der vakte nogen Opsigt og undertiden optoges i andre Provinsblade. Han udgav i 1855 „Danmark—Norges Ritual“, som skaffede ham en lille Indtægt, der satte ham i Stand til at foretage en længe ønsket Rejse til Rom under en 2 Mdr.s Permission. — Disse Aar maa siges at have været meget lykkelige for ham, hans Breve viser altid Tilfredshed, maaske lige undertagen det, at han idelig skuffes i at faa en Søn. Vil man forestille sig ham, skal man tænke sig en ret høj og før Mand med et noget strengt, lidt arrogant Udtryk i Ansigtet, egentlig en ret smuk Mand. Myndig var han i sin Optræden, taalte ingen Modsigelse, men vilde i vore Dage sikkert have vakt Opposition. I sit Hjem var han lige saa myndig. Han fordrede, som Datidens Forældre, en ubetinget Lydig-
hed af sine Børn; om de lærte noget videre, var ham ikke særlig magtpaaliggende, men da han fyldte Hjemmet med sin Personlighed, talte meget og gærne, var fyldt af mange Interesser, meddelte han uvilkaarlig sin Omgangskreds en Del almindelig Dannelse. Han yndede som pater familias at samle sine Børn om sig om Aftenen i en lyttende Kreds, hvor Skolelæreren og andre ogsaa var velkomne. Nevøen Johann D. Krogh (dog først efter 1867), der i nogle Aar var Landvæsenselev paa Lolland, fik der som sit andet Hjem og elskede hele Kredsen, der kom til at staa ham nær Resten af Livet. Johanne, den ældste Datter, fortæller: „Fader havde den Egenhed, at han helst vilde beholde sine

Døtre om sig i Hjemmet, og hver Gang een af hans mange Døtre blev forlovet, betragtede han det næsten som en Uret, og det kostede ham stor Overvindelse at forsone sig med det; men naar han saa lærte sine Svigersønner at kende, saa optog han dem ogsaa i sit Hjerte, elskede dem som sine Sønner.“ I 1857 stillede Forholdene sig saaledes, at han kom ind i Folketinget, først som Suppleant for Procurator Georg Aagaard til Bennitze, der døde midt i en Valgperiode, senere valgt gennem 9 Aar indtil 1866. I de første Aar tiltalte dette Liv ham meget; men i Længden trættede det ham dog; han traadte jo i Forbindelse med en hel Del af Tidens mest fremtrædende Mænd.

I 1863 blev han endelig forflyttet til Arninge paa Lolland nær ved Nakskov. Kaldet var bedre end det i Maibølle, men det var jo omtrent samtidig med den sørgelige Krig, der i saa høj Grad betog Folk som Andreas Krogh, der trods al Politiseren ikke havde forstaaet, hvorhen det bar.

Johanne giver i sin lille Skildring et hyggeligt og indtagende Billede af Livet i Arninge Præstegaard, hvor Døtrene jo nu var blevne voksne. Jeg citerer: „Den store Dagligstue i Arninge afgav om Aftenen et helt festligt og hyggeligt Skue med sine brogede hjemmegjorte Gardiner, mange Blomster og grønne Planter og med den store Familie samlet; vi vare en Tid alle 7 Søstre hjemme og jævnlige var Fætter Johann hos os; der blev musiceret, spillet Whist, passiaert, spist Æbler og knækket Nodder til seent paa Aftenen, — — jeg ser Fader saa tydeligt som Midtpunkt i dette Familiebillede, Kalotten lidt skudt tilbage paa hans brede kloge Pande, det kjærligste Smil paa hans Ansigt; naar jeg længe havde spillet og vilde rejse mig, sagde han tidt: „Lad os faa noget mere Musik, det lyder godt.“ — — —

I 1868 fejredes Sølvbryllup i Arninge med en stor Familiefest. Efter 10 Aars Forløb blev Andreas Præst i Ønslev og Eskildstrup paa Falster 1873. I disse sidste Aar af hans Præstevirksomhed trak han sig ganske ud af al offentlig Virksomhed. Han nøjedes med sin Gerning som Præst, og drev med stor Kærlighed sin herlige Have, som han ofrede meget paa; lige til sine sidste Aar plantede han nyt. Fra

Sommeren 1880 gik det stærkt ned ad med hans Helbred, idet han blev angreben af stærke Asthmaanfald, hvorfor han søgte Lægedom i København, hvor han døde ganske pludseligt 10. April 1881 efter en Præstegerning paa 39. Aar. Hans Enke flyttede til Roskilde, hvor hun boede endnu i mange Aar og døde som en elskelig gammel Dame 4. April 1892, 74 Aar gammel.

I Ægteskabet var der 8 Børn, alle Døtre, men en af dem Holga blev kun 1. Aar gammel.

VI,1. *Johanne Marie Cathrine Krogh*, født d. 28. April 1844, død d. 5. Februar 1923. Oplært hjemme kom hun efter sin Konfirmation paa et Vinterophold i Slesvig hos Familien der i Aaret 1861. Derefter var hun Lærerinde for sine yngre Søsken, men var, som hun selv siger, i de Aar ikke meget. I 1866–68 opholdt hun sig atter i København for at pleje sin syge Tante Line Krogh. I disse Aar fik hun et nøje Kendskab til de Familier, som var Omgangsfæller bl. a. med Tante Sine. — Da Faderen var død, og Familien flyttede til Roskilde, var det hende, der med stor Opofrelse holdt Hjemmet sammen og for at skabe større Indtægter holdt Pensionat, dels for unge Disciple ved Katedralskolen, dels for ældre ensomme Mennesker. En stor Række unge Mennesker er gaaet gennem Huset og skylder Johanne Krogh Tak for moderlig Omsorg, og mange gamle Mennesker har været glade og trygge ved at have hende ved deres Side i deres Dødsstund. For sin Søsters lille, nyfødte Pige var hun en trofast Moder.

VI,2. *Pouline Sophie Augusta Krogh*, født d. 17. November 1845, død d. 7. August 1928, gift d. 25. Maj 1877 med Sophus Matzen, født d. 9. Juni 1849. Hun var et meget praktisk, dygtigt Menneske, der som ung kom ind paa Mejeridrift paa Kanningaarden (nu Aagesholm) ved Furesøen for Grosserer Buch, der interesserede sig for rationel Smørfabrikation. Paa samme Tid var Soph. Matzen, Søn af Proprietær M. til Petersminde ved Odder, Forvalter paa Dronninggaard; han lærte Pouline at kende, og de blev forlovede. Først havde de et lille Mejeri i Marbjerg ved

Roskilde. I 1882 blev Matzen Bestyrer af Saunsøgaard ved Nakskov, i 1888 Forpagter af Juellinge hos Grev Krag-Juul-Vind-Frijs indtil 1918, da han fratraadte Forpagtningen og flyttede til København, hvor han endnu lever. Med hendes Død afsluttedes et sjældent virksomt Liv, hvor hun var sin Mand en usædvanlig trofast Hjælper. Med stor Nøjsomhed og Sparsommelighed lykkedes det Familien igennem gode og mindre gode Aar at samle en ret stor Formue sammen, hvoraf de senere med rund Haand hjalp og støttede adskillige nære Slægtninge, der var i Trang.

VII,1. *Poul Krogh Matzen*, født d. 8. November 1880, død d. 27. Februar 1881.

VII,2. *Carl Johan Krogh Matzen*, født d. 29. April 1883, ægtede d. 25. Juni 1925 Andrea Margrethe Sophie Grønnegaard, født d. 21. September 1893. Kom efter endt Præliminæreksamen i Handelslære hos P. G. Krøyer i Nakskov fra 1899—1903; Brochske Handelsskoler 1905. Efter Soldatertiden ansat i Ø. K. i Siam 1906—07. Landvæsenselev paa forskellige Gaarde. Overtog 1918 Forpagtningen af Halsted Klosters Avlsgaard efter sine Fader.

VIII,1. *Ida Krogh Matzen*, født d. 25. Maj 1926.

VIII,2. *Poul Krogh Matzen*, født d. 8. August 1928.

VII,3. *Emil Krogh Matzen*, født d. 15. Februar 1886, ægtede d. 3. Oktober 1912 Ella Hovmand, født i Rødby d. 11. August 1891. Købte i Maj 1912 „Gammeleje“ ved Nakskov, efter at være uddannet til Landmand.

VIII,1. *Karen Margrethe Krogh Matzen*, født d. 23. Juli 1913.

VIII,2. *Inger Marie Krogh Matzen*, født d. 27. Februar 1916.

VIII,3. *Bente Krogh Matzen*, født d. 27. Juni 1919.

VI,3. *Inger Marie Krogh*, født d. 13. November 1847, død d. 25. Oktober 1923, forlovet d. 28. Maj 1868 med Reinhold Christian Grønbech, født d. 18. November 1841; død d. 24. Juli 1871. Ved Sølvbryllupsfesten i Arninge Præstegaard deklareres Forlovelsen til stor Glæde for hele

Familien; stor var derfor Sorgen, da Reinhold Grønbek døde af Tyfus i 1871. Inger kom aldrig over den Sorg. Hun uddannede sig til Tegne- og Skrivelærerinde i København, hvor hun nød stor Anseelse i en Virksomhed, der strakte sig henimod 30 Aar. Et Bekendtskab med den fremragende Malerinde Vilhelmine Bang førte til, at de slog sig sammen i en fælles Husholdning og et Venskab gennem de mange Aar. De foretog flere Rejser med hinanden til Udlandet, baade Italien, Tyskland, Sverrig, Norge. —

VI,4. *Andrea Alma Merceditta*, født d. 11. Februar 1849, død d. 30. Juli 1886, gift d. 15. Juni 1876 med Præsten Otto Moe, født d. 4. November 1849, død d. 16. Maj 1931. Hendes Livsbane blev ret kort. I Ægteskabet fødtes der i Løbet af 10 Aar 9 Børn, først 2 Tvillingedrenge, dernæst 2 Tvillingepiger. Efter det yngste Barns Fødsel d. 25. Juli 1886 døde hun. Hun var fin og yndig at se paa og var meget elsket af alle Mennesker, som hun kom i Berøring med.

VII,1. *Axel Moe*, født d. 11. Juni 1877, Tvillingebroder til Nr. 2. ægtede d. 26. August 1906 Marie Christiane Fischer-Nielsen. Præst paa Færøerne 1904—16; derefter i Lovns i Jylland 1916—19, Sognepræst i Ærøskøbing fra 1919.

VIII,1. *Eivind Moe*, født d. 31. Juli 1907.

VIII,2. *Thurid Moe*, født d. 7. Juni 1910.

VIII,3. *Fritjof Moe*, født d. 23. November 1914.

VIII,4. *Harald Moe*, født d. 10. Marts 1917.

VII,2. *Andreas Moe*, født d. 11. Juli 1877, Tvillingebroder til Nr. 1, ægtede 1) Clara Sjødal, født d. 9. September 1886 (Ægteskabet opløst), 2) Henny Foersom, født d. 12. November 1885. Kom i Malerlære, men viste kunstneriske Anlæg, blev Elev paa Krøyers Skole, har studeret paa Akademiet i Antwerpen og München. Udstiller paa Charlottenborg, Medlem af Kunstnersamfundet og malende Kunstneres Sammenslutning. Paa Efteraarsudstillingen paa Charlottenborg 1930 købte Carlsbergfonden 2 Billeder. Børn af 1. Ægteskab:

VIII,1. *Eigil Carl Moe*, født d. 19. Juli 1909.

VIII,2. *Vibeke Hedvig Ina Moe*, født d. 9. August 1912.

VII,3. *Ingeborg Moe*, født d. 3. December 1878, Tvillingesøster til Nr. 4, ægtede d. 10. Oktober 1910 Christian Winberg, født d. 11. April 1887, der nu er Ejer af Missionshotellet i Marstal.

VIII,1. *Olav Alex Jønsson Winberg*, født den 10. August 1911, Dekorator og Manufakturkommis.

VIII,2. *Andrea Margrethe Merceditta Winberg*, født d. 31. Marts 1913, Damefrisørinde.

VIII,3. *Inger Johanne Regitze Moe Winberg*, født d. 11. Marts 1917.

VII,4. *Margrethe Moe*, født d. 3. December 1878, Tvillingesøster til Nr. 3. Blev dimitteret 1906 fra Københavns Forskoleseminarium og blev samme Aar kaldet til Lærerinde i Tybjerg pr. Herlufmagle. Blev 1914 i Maj kaldet til Vejby-Tibirke Kommune. Ugift.

VII,5. *Otto Moe*, født i Juni 1880, død i August 1881.

VII,6. *Elisabeth Moe*, født d. 4. November 1881, død d. 9. Maj 1882.

VII,7. *Martha Marie Moe*, født d. 9. December 1882. Præliminæreksamen 1898. Privatlærerinde i en Aarrække, drog til U S. A. i 10 Maaneder. Fra 1914 Uddannelse som Sygeplejerske paa Kommunehospitalet i København. Derefter Assistent paa Bispebjerg Hospital i 3 Aar og i 7 Aar Over-sygeplejerske paa Vejlelfjord Sanatorium. Gik i 1929 ind under Kirkens Korshær, Forstanderinde for „Børnely“ i Charlottenlund. Ugift.

VII,8. *Olaf Thorvald Gustavus Moe*, født d. 23. April 1885, gift med Meta Jensen, født 1890. Uddannet til Gartner. Efter svære Aar drog han med sin Hustru til Amerika, hvor han har haft Held med sig, sidder i en god Bedrift og nyder stor Anseelse indenfor det danske Menigheds-samfund. Der er 3 Døtre, alle voksne.

VII,9. *Andrea Alma Merceditta Moe*, født d. 25. Juli

1886, ægtede d. 24. Maj 1913 Aage Teglbjærg, født d. 6. December 1890, Trafikassistent i Roskilde. Da hendes Moder døde ved hendes Fødsel, blev hun opdraget hos sine Mostre i Roskilde.

VIII,1. *Svend Aage Teglbjærg*, født d. 1. Oktober 1914.

VIII,2. *Inger Marie Teglbjærg*, født d. 13. Marts 1922.

VIII,3. *Anna Elise Teglbjærg*, født d. 17. Juli 1925.

VI,5. *Henriette Hermine Krogh*, født d. 31. December 1850, ægtede d. 28. Juni 1871 Eiler Holch, født d. 17. Februar 1835, død d. 5. Marts 1905.

Fin og yndig var hun, lignede allerede som Barn sin Moder uhyre meget. Hun blev kun 20 Aar gammel gift med Eiler Holch, der den Gang var Købmand i Køge. Senere flyttede Familien til Præstø, hvor Forretningen gik godt, saa at der endog en Tid lang var en Filial i Faxe. De unge Folk fik i deres Ægteskab en stor Børneflokk, ialt 11, men de blev ikke forskaanede for store Sorger. I 1887 mistede de i Oktober, November og December tre af deres Børn, sidst den næsten 13-aarige Datter Ellen. Det var i de Aar, hvor Difteritis gjorde saa rig en Høst blandt Børnene og optraadte med stor Voldsomhed, endnu før man havde Helbredelsesmetoder. Børnene overstod Sygdommen, men døde senere af Lammelse. Særlig hjerteskerende var det, da den 13-aarige Ellen, der var gammel nok til at forstaa, selv blev angrebet af Lammelsen; hun forstod da, at hun var fortabt, og hendes Fortvivelse gjorde et meget dybt Indtryk paa Forældrene. Ogsaa andre af Børnene døde i Barneaarene. I 1897 ramtes Holch af et apoplektisk Tilfælde, hvorfor han maatte afstaa sin Forretning og flytte til København. De havde i deres gæstfrie Hjem i Præstø modtaget uhyre mange nærmere og fjernere Slægtninge, var yderst vellidte og samlede hurtigt omkring sig i København, hvor de boede paa Gl. Kongevej 167, en stor Vennekreds, og vi er mange af Familiens unge, der staa i stor Taknemmeligheds Gæld til dem. Holchs Helbred gik gradvis tilbage, og Henriette var ham en yderst opofrende Hustru. Den 5. Marts 1905 døde han. Endnu en stor Sorg skulde Henriette

opleve, idet den ældste Søn pludselig døde i 1917 45 Aar gl. Af hele den store Børneflokk lever saaledes kun 2.

VII,1. *Svend Aage Holch*, født d. 22. September 1872, død d. 28. Juli 1917. Lærte Handelen i Maribo, var senere etableret i Randers, senere endnu i København, ægtede Laura Schioldan og døde ret pludseligt af Blindtarmsbetændelse. I Ægteskabet var der ingen Børn.

VII,2. *Ellen Holch*, født d. 18. Februar 1874, død d. 11. December 1887.

VII,3. *Karen Margrethe Holch*, født d. 1. April 1875, død d. 1. Maj s. A.

VII,4. *Inger Marie Holch*, født d. 20. Maj 1876, gift med Overretssagfører Michelsen, bosat i Thisted, derefter i København, lever af Agentvirksomhed.

VIII,1. *Eiler Holch Michelsen*.

VII,5. *Hans Peter Christoffer Holch*, født d. 7. December 1878, død d. 29. Oktober 1887.

VII,6. *Margrethe Holch*, født d. 27. Januar 1881, død d. 13. Marts 1881. Tvillingsøster til Nr. 7.

VII,7. *Andreas Holch*, født d. 27. Januar 1881, død d. 23. November 1887.

VII,8. *Hother Holch*, født og død 1883.

VII,9. *Niels Holch*, født d. 6. Februar 1884. Afsluttede sin Skolegang i København. Viste tidligt udprægede Evner for Handel. Efter endt Uddannelse tog han til de dansk-vestindiske Øer, da man gjorde det sidste Forsøg paa at bevare Øerne under dansk Herredømme. Efter kort Tid tog han i 1903 til Staterne, hvor han ved sin store Flid, Nøjsomhed og Akkuratesse snart kom i Stilling. Efter fire Aars praktiske og teoretiske Studier begyndte han som Obligationsmægler i New York. Han har oparbejdet en god Forretning og maa, i hvert Fald efter danske Forhold, siges at have skabt sig en indbringende Stilling. Den 9. Juni 1913 ægtede han Elsa Wolfram født d. 12. August 1887, Datter af Carl Berthold Wolfram, og Hustru Amalie Wolfram, Indehaver af to tyske Aviser i New York „New Yorker

Herold“ og „New Yorker Revue“. Han er bosiddende i 125 Ascan Ave, Forest Hills, Long Island, New York U. S. A.; men har aflagt adskillige Besøg her i Landet. I Ægteskabet er der flere Børn.

VIII,1. *Helga Eleanor*, født d. 16. Oktober 1914.

VIII,2. *Carl Eiler*, født d. 7. December 1917.

VIII,3. *Hunter*, født d. 14. Oktober 1921.

VIII,4. *Ellen Li*, født d. 30. August 1925.

VIII,5. *Richard Arnold*, født d. 6. Juli 1926.

VII,10. *Mogens*, født d. 28. April 1888, død d. 4. Januar 1889, Tvillingbroder til Nr. 11.

VII,11. *Johanne Holch*, født d. 28. April 1888, gift med Ingeniør Axel Bendixen, har en Tid været ansat paa Java nu i Argentina.

VI,6. *Clara Mathilde Krogh*, født d. 12. April 1853, død d. 9. April 1931, ugift, var en Tid Privatlærerinde paa Boderup paa Falster, derefter i 26 Aar Lærerinde hos Frk. Lønholt i Roskilde.

VI,7. *Eva Benedicte Krogh*, født d. 29. Marts 1854, aandelig saa vel som legemlig meget svækket og har derfor altid levet nær Søstrene og andre nære Slægtninge.

V,4. *Jacob Emil Krogh**), født d. 23. Juni 1822, død d. 17. December 1902, gift d. 25. September 1846 med Frida Fischer, født d. 15. Januar 1821, død d. 19. August 1910.

Med ham møder vi den mest sammensatte Natur af vore forskellige Slægtninge. Af hans egne Breve og af alle de Breve, der er vekslede angaaende ham mellem Familiens Medlemmer, og ogsaa af hans egen Levnedsskildring, der dog er meget kortfattet, fremgaar det, at han har været meget uligevægtig af Sindelag. Paa den anden Side ser vi i Brevene mellem ham og hans ældste Søn det kærligste Forhold. Han hjælper ham med Raad og Daad; fra det Øjeblik Sønnen Viggo er etableret som Skibsbygger i Grenaa,

*) Kilder: En Række Breve, dels vekslede mellem hans Fader og Svogeren Hans Detlef, dels mellem ham selv og hans ældste Søn; endelig nogle Optegnelser af ham selv.

gaar han fuldstændig op i hans Arbejde, og omfatter hans Virksomhed med den mest levende Interesse.

Han siger selv i sin lille Levnedsskildring, at han fra Begyndelsen af var ked af sin Skolegang og gerne vilde ud i det praktiske Liv; men det stødte paa den stærkeste Modstand fra hans Faders, Bryggerens, Side, som ønskede, at han skulde studere og blive Præst. Som Følge af denne Lede ved Skolegangen er han naturligvis ikke flittig; dette medfører ligesaa selvfølgelig en Mængde Ubehageligheder, og der etableres en kraftig Kontrol med hans Arbejde. Signe, Søsteren, bliver sat til at læse med ham. En kort Tid viser han forøget Flid, idet han lokkes til Arbejdet ved, at der loves ham 4 Skilling for hvert ug, medens han skal betale 4 Skilling for hver slet Karakter, og i Marts Maaned 1836 driver han det til 16 ug'er og kun 7 daarlige Karakterer. For yderligere at hjælpe paa Fliden omdannes to Kvistværelser til Læse- og Soveværelse for ham og den ældre Broder, der er teologisk Student.

Kun 6 eller 7 Aar gammel rammes han af det Ulykkestilfælde, der gør ham blind for Livstid paa det ene Øje, og maaske har ogsaa dette bidraget i nogen Grad til at gøre ham bitter. Han fortæller selv, hvorledes Broderen Andreas en Dag med en Flitsbue morede sig med at skyde til Maals mod et Landkort, der var ophængt paa Væggen, og havde sat Jacob til af være Markør og vise de skudte Pletter.

En Pil fløj imidlertid saa uheldigt, at den sprang tilbage fra Kortet og ramte Jacobs ene Øje. Han led store Smerter, og Helbredelsen lod vente paa sig; saaledes maatte han tilbringe et helt Aar i et halvmørkt Værelse. Trods dette Forsøg paa Helbredelse var Synet borte paa det Øje. Han blev siden hurtig træt og kunde kun med stor Vanskelighed arbejde ved Lys.

Med megen Bitterhed taler han om Faderens Strenghed, om alle de Prygl, han fik, og om hvorledes ogsaa Søsteren Signe med sin heftige Karakter bidrog til at forbitre ham Skolelivet. —

Endelig 16 $\frac{1}{2}$ Aar gammel fik han Lov til at komme til Landvæsenet og skulde være Elev paa Gaarden Rothenstein,

mellem Kiel og Eckernförde, hos en Forpagter Goldbeck, idet han dog skulde tilbringe den første Vinter hos Svogeren og Søsteren i Niebüll. Turen foretages med en Skipper Bruse til Flensborg, og man mærker i hans Beretning om Turen hans Glæde over at føle sig fri. De var 8 Dage undervejs, idet Skipperen hver Aften kastede Anker og først lettede igen næste Morgen, naar Kaffen og en Pibe Tobak var nydt. — I Flensborg saa han sig om og fatter da den Beslutning at vandre paa sin Fod de 6 à 7 Mil tværs over Landet til Vestkysten til Svogeren, hvor han tilbringer en helt fornøjelig Tid. Han hjælper lidt paa Kontoret, læser de tyske Klassikere og tiltræder saa sin Plads i Foraaret 1839. At han befinder sig vel i sine nye Omgivelser fremgaar af Udtalelser som „det var de lykkeligste Aar af mit Liv. Hvor forsulten og udslidt Arbejderbefolkningen end var, var det gode og altid lystige Sjæle.“

Med et godt Skudsmaal drager han derfra og er nu Forvalter paa forskellige Gaarde, indtil Faderen i 1846 køber Vogstrupgaard til ham. Efter hans egen Beskrivelse var Gaarden kun i maadelig Stand, med stenede og simple Marker, 140 Tdr. Land, men kun 10 Tdr. Hartkorn. Sagføreren, der ordner Sagen for ham og hans Fader, finder endog, at han maa udtale nogle Betænkeligheder, hvorfor han tager ham til Side og siger til ham: „Gode, unge Hr. Krogh, hvad vil De dog med denne skrækelige Gaard.“

Han tager imidlertid fat med gode Kræfter og godt Mod. Gaarden kostede 12,000 Rdl., som Faderen laante ham; men Driftskapital var det naturligvis smaat med. Allerede samme Sommer er de gamle Bryggerfolk derude paa en Visit. I et Brev af 20. Juni til Line skriver Bryggerens Kone: „Jeg skal nu hilse fra Jacob, jeg og Fader var derude forrige Tirsdag og blev der Natten over. Hans gamle Jomfru laver god Mad og er et godt Menneske, men stærk er hun ikke.“

Den 25. September holder han saa Bryllup med Frida Fischer, en Købmandsdatter fra Nakskov, der maa have været af den Wichfeldtske Slægt, da hun boede hos sin Moder i det Wichfeldtske Enkehus i Lille Kirkestræde i Nykøbing F.

Den manglende Driftskapital volder ham imidlertid stadig Kvaler, og naar han ikke faar de ønskede Penge, løber hans Irritation af med ham overfor Faderen og Svogeren Hans Detlef, der i og for sig nok vil laane ham Penge. At der dog arbejdes med Energi derude paa Gaarden, har vi et Bevis for i et Brev fra den gamle Brygger, der den 16. Januar 1847 skriver til Svigersønnen: „Det maa jeg sige til Jacobs Fordel, at saa vel Gaarden som dens Jorder har faaet et langt bedre Udseende, end da jeg købte den.“

Om den glædelige Fremgang, som Jacob selv har Øje for, skriver han: „— — Jeg sad og huttede mig igennem til 1852, da vi fik Kreditforeningen stiftet. Gaarden og dens Marker var dog alt i alt i de 7 Aar saa meget forbedrede i Udseende, at jeg erholdt et 1te Prioritetslaan paa 15,000 Rdl., hvoraf jeg udbetalte Fader sine(!) 12,000 Rdl. og havde endog 3,000 i Driftskapital. Hvad der særlig bidrog til Jordens Forbedring, var en udmærket Kalkmergel, jeg fandt og foreviste Prof. Forchhammer. Ved Anvendelsen af dette Middel paa den døde Skovmuld, som indeholdt mange uopløste Plantedele, begyndte jeg allerede 1848 at høste udmærket — — og efter 29 Aars ihærdigt Arbejde solgte jeg Gaarden i 1874 paa Toppunktet af den gode Tid for 140,000 Kr. med udmærkede grundmurede Bygninger og en Besætning af 50 Køer, 12 Stk. Ungkvæg, 10 Heste foruden Faar og Svin. Jeg havde i Aarenes Løb købt saa megen Jord til, at jeg nu havde ca. 170 Tdr. Land foruden Eng.“

Politisk interesseret var han og ivrig, næsten fanatisk, Venstremand; denne politiske Interesse delte han med Broderen Andreas. Herom skriver hans Hustru i et Brev. Hovedinteressen samler sig om et politisk Møde, der har været afholdt i Gaarden med Talerstol prydet med grønt, hvorom ca. 200 Mennesker samlede sig. „Jeg havde arrangeret et godt Frokostbord, som efter Talerne blev nydt af Baronen og de andre med stor Appetit.“

Om hans Hustru, Frida, er ikke meget oplyst. Hun har med stor Iver arbejdet for at holde Hjemmet oppe under de i Begyndelsen ret smaa Kaar. Man faar dog det Indtryk, at hun trods alt har været en glad Sjæl, som nok kunde

lide noget under Ensformigheden paa Landet. Gennem to Breve til Svigerinden Bolette i Maibølle og i Arninge tegner hun ganske ubevidst et helt godt Billede af sig selv, hvorfor jeg ogsaa citerer det meste af dem nedenfor:

Vogstrupgaard 29/9 1855.

Kjære gode Bolette!

Naar man har været i Besøg hos en Familie, pleier man straks efter Hiemkomsten at skrive og takke for de behagelige Dage, man har tilbragt i deres Midte, for venlig Modtagelse, for al udvist Opmærksomhed og al udsøgt Smiger, og jeg veed ikke hvad, alt saadant smukt og nydeligt. Alt dette har Du vist for længe siden ventet af mig, og jeg skal ikke nægte, at jeg har tøvet længe, men som bekjendt, den Prosit der kom sent, er bedre end aldeles ingen, og derfor siger jeg nu Tusind Tak for de Dage, jeg tilbragte hos Eder, hvor der er rart og hyggeligt i Maibølle Præstegaard, og Præsten, ja Bolette, Præsten ham kan man ikke andet end holde af. Du bliver vel ikke jaloux, naar jeg fortæller dig, at jeg virkelig er lidt indtaget i ham. Du ler og troer ikke, det er sandt, men det er virkelig sandt, jeg er og bliver lidt indtaget i ham, men det gjør jo ingen Ting. Du veed, at jeg altid har sværmet for Præsterne, og Du kan derfor nok give mig Lov til at sværme for din med. —

Saa er jeg da atter i mit Hjem efter en hel Maanedes Forløb, saa er jeg da atter i mit Hjem, hvor alt synes at tilsmile mig, mine Blomster modtog mig med Blomster, mine Børn med Kys, mine Jomfruer med Glæde, mine Ænder og Gæs, mine Høns med Kyllinger nikker alle og siger: „Goddag Frida“, ja selv de kalkunske Kyllinger springer i Brønden af bare Opmærksomhed, og Musene danser Polka i Pulterkammeret rundt om Sukkerfjerdingen af lutter Glæde; min Gemal er ogsaa glad over at have faaet sit lille Huskors hjem igen, tænk dig Bolette hvilken galant, elskværdig og opmærksom Mand jeg har, han hentede mig hos Føhtzes (Vøhtz’); Onsdagften kom han, og Taarsdagen seilede vi igjen.

I København modtog de to ældste Sønner os tillige med deres Lærerinde. Jacob forærede mig flere kiønne Ting, og uagtet Søren Kirkegaard siger Forsagelse, Forsagelse af alle jordiske Goder, Forsagelse, dersom Du vil være en Christen, tog jeg dog derimod, da jeg holder meget af, hvad der er smukt i Verden; jeg kan ikke fatte den Mand, jeg kan ikke give ham Ret i noget, der umulig kan efterleves. Hos Vøhtzes morede jeg mig dejligt, det lille Gartnerhus ligger venligt og fortryllende. Svogeren var behagelig, Søsteren elskværdig, ret en sød Kone, Børnene skrigende og jeg selv munter og lystig; vi tog imod Visitter, gjore (sic!) Visitter, og det var som i Edens Have, lykkeligt og rart, derfor gik Tiden vel ogsaa saa hurtigt der, og de 8 Dage, jeg havde bestemt til mit Ophold, var snart forbi. — — — —

Høsten er nu til Ende hos os, og snart tilsaaet, saa kommer den rolige Tid for Landmændene i Selskab med den kiedelige, mørke, triste Vinter. Hu! hvor her somme-tider er kiedeligt, endskiøndt her er fuldt hele Vinteren, nok at tænke paa og nok at bestille kan det nok engang imellem falde mig ind at kiede mig, Du gode Gud kiede sig, naar man har Huset fuldt af Børn, det falder vist aldrig dig ind Bolette; men jeg er ogsaa en underlig een, det siger da i det mindste min Svoger, men jeg tror ham heller ikke, for en underlig een er det samme som een, der er ganske forskellig fra andre, og det er jeg ikke — vel lille Svoger. Min Gemahl er i København med 40 Tdr. Raps; han havde ventet at høre fra Maibølle, før han reiste, men da det ikke skete, antog han, at Rejsen til Rom var udsat en 8te Dage endnu. Gud være lovet, at Jacob tog selv til København, for jeg havde saadan en voldsom Lyst til at vende op og ned paa alting efter denne lange Udenlandsrejse, men jeg turde ikke; nu er jeg færdig hermed og nu sidder jeg i Solen og ser mig om til alle Sider, jo! alle vegne propert og nydeligt som (ja giæt engang Bolette!) hos en Pyntedukke eller hvad jeg vilde sige hos een, der har Lyst til at pynte op, hvor jeg dog sludrer, og derfor vil jeg ogsaa nu holde op af Frygt for at kiede dig, min Pen løber saa let,

for jeg er saaledes stemt i dette Øieblik, at jeg kunde elske hele Verden, og ønske, at hele Verden vilde elske mig igen. Se saa nu inte mer for denne Gang end en flittig Hilsen til Jfr. Krøyer — — Lev vel Bolette, og naar Du engang bliver i det samme Humør, som jeg er i Dag, saa sæt dig ned og skriv til din Svigerinde og fortæl mig en heel Deel nyt. Lev vel!

Frida Krogh.

Og det følgende Brev to Aar senere; Humøret er ikke mindre højt.

Vogstrupgaard, d. 20/11 1857.

Kjæreste Bolette.

Jeg har i Dag sat og talt paa mine Knapper, skal Du eller skal Du ikke skrive et Brev til Bolette, for da det er saalænge siden jeg skrev, syntes jeg, at det var omtrent det bedste at lade det reent være, men mine Knapper sagde ved Gud: Du skal, og altsaa her har Du mig, siddende bag et nedrullet Gardin for at ikke min Skønhed og mine utallige Nakkekrøller skal tage Skade af denne blændende Sol, som denne Efteraarsdag opvarter med. Altsaa ser Du mig siddende ved et gult Bord midt i mit Sovekammer efter at have spist til Middag, en Middag som jeg slet ikke holdt af, men som jeg maatte nøjes med paa Grund af, at jeg slet ingen opfindsom Madam er, hvad Mad angaar, eller maaske paa Grund af, at jeg ikke haver de Artikler i Huset, som kan gjøre mig opfindsom, men nok herom, her har Du mig, og det er Hovedsagen, men hvad jeg skal skrive om, ser Du, det er Knuden, thi mit Liv gaar ikke frem og tilbage som Krebsens og heller ikke som Quindernes Romaner et Liv fuldt af Afvexlinger og Eventyr, men bestandig fremad, fremad i Galop og ligesaa regelmæssigt ensformigt som mit Vækkeuhr, der hver Morgen forkynder mig, at nu begynder atter en ny Dag, hvis Ensformighed jeg kiender; dog saaledes er vel Livet allevegne paa Landet, saa jeg ikke er den eneste, der er det underkastet, men det er netop Livet paa Landet, der gør een saa gammel, egentlig gammel længe før Tiden, og Du ved jo nok, at det er det,

jeg ikke kan lide at blive. — Jeg spekulerer i denne Tid paa at faa mine Høns til at gjøre Æg, men hvor meget jeg spekulerer, saa duer det dog ikke, da det ikke er Tiden.

Der var en Kone paa Landet,
hun havde en Høne blandt andet;
nu lægge Æg er Hønenes Sag,
og hun vilde have et endnu i Dag.

Dog Hønen sagde: „Det er ei min Tid,
om ogsaa Du gjør dig al tænkelig Flid,
det hjælper, det hjælper sku ikke en Stump.
jeg kan ikke gjøre Æg paa Slump.

Dersom jeg ikke vidste, at Du loe af mine Vers, saa kunde Du faa mange af den Slags for:

At skrive, at digte er i Dag min Lyst,
jeg lyder kun Hjærtets tiltraabende Røst.

Og ved Du, hvad det siger, Bolette! det siger, at jeg er uefterrettelig mod min Slægt og Venner, at jeg meget godt kan naa at skrive, fordi jeg haver Huus og Hiem, Mand og Børn, Ænder og Giæs, da det dog langt fra er hele Læs.

Kan mit Brev nu være dig til lidt Adspredelse en Vinteraften, kan det mere dig lidt, skal det være mig kiært.

Thi at lee, det haver jo alle lært.

Det er noget, jeg holder saa meget af, naar jeg ret af Hiærtets Grund kan lee og faa noget at le af; nu skal jeg sige dig noget:

Forleden her var en Mand, som hed Kopp,
jeg loe saa jeg gav et lille Hopp.
Han fortalte saa meget, saa Taarerne randt,
ja, det var Kommers, ja, det er skam sandt.

Hvorledes vi have det, er sagt med faa Ord, vi have det som sædvanlig med lidt Gnaveri, lidt Kjedsommelighed. . . .*) lidt Ladhed, lidt ondt og lidt godt L. . . ., hvad der er det vigtigste Poderne. . . . raske og søde, vi havde ventet din

*) Huller i Papiret, hvor Seglet har siddet.

Jacob Emil Krogh.
1822—1902. Side 145.

Frida Krogh, f. Fischer.
1821—1910.

Vogstrupgaard i Nordsjælland.

Mimi Krogh, f. Dreckmann.
1842—1927.

Viggo Krogh.
1848—1925.

I de unge Aar.

Mimi og Viggo Krogh.
Side 157 og følg.
Som ældre.

Gemal herud paa Løverdag, men han kommer ikke, og derfor siger jeg, han er, ja, gæt engang, han er! han er! en Veirhane, men sig det ikke til ham igen, for saa bliver han vred paa sin Svigerinde Frida, og det maa han ikke, for dersom jeg var i hans Sted, vilde jeg heller ikke komme ud paa Vogstrupgd., der er saa bansat (sic) kjedelig.

Du har, bedste Bolette, imødekommet et af mine Ønsker, idet Du har givet din Mand et Vink om den nye Salmebog, og jeg har endnu ikke takket dig derfor, utaknemmelige Skabning. I lige Maade skylder jeg dig vist Penge for de smukke Armbaand Du købte, vil Du sige mig engang, hvad de kostede, vil jeg betale dem til Præsten og med det samme faa Aflad for alle de Synder, jeg har begaaet mod hans Hustrue.

Hils din lille Poulline og tak hende tusinde Gange for det hækledede Stykke, det passer udmærket og ligger hver Dag paa Stolen, men før hun hækler mig et til, faar hun ingen Brev, da jeg har to Stole.

Se nu er Solen gaet og imidlertid mit Papir blevet fuldt, og jeg haaber, Du er ikke saa slem en Kritiker, da mit Brev er blevet besat med Feil og Rettelser. Skriv mig kun snart til og fortæl mig lidt nyt, efterlign ikke min Handling, men mine Ord, og disse Lyder (?) paabyder: Du skal skrive ret flittigt til Frida, (h)vis Du ikke skriver til Frida, begaar Du Synd, og Synd er vederstyggelig for Herren, lev nu vel Bolette og læg dig mine Ord paa Hjærtet. Hilsen fra os alle til alle.

F. Krogh.

Aarene gik, Børneflokken voksede til, Sønnerne kom hjemmefra, og Brevene fra dem blev Indholdet i deres Liv. Endnu saa sent som i 1868 faar man et stærkt Indtryk af de økonomiske Hensyn, man stadig maatte tage, i et Brev fra hende til Viggo, der paa det Tidspunkt er i Skibstømrelære 18 Aar gl. Det er fra December Maaned og en lille Del af det fortjener at citeres:

„Da jeg veed, at Du ikke selv er rig og dog gjerne vil have smaa Presenter hjem til Børnene, sender jeg dig hermed 2 Rdl., de kan vi vist med Sparsomhed købe lidt f. Eks.

til Frida og Carl, en Bog rød smaa Skrivepapir hos en Boghandler, og med det samme faa deres Navne trykt deri; det har jeg hørt koster intet, der har de saa til 25 Breve, det skulde jeg mene var en billig og nobel Present, som jeg veed de vil blive glade for. Til Anna Noahs Ark; til 3 Mark tænker jeg Du faar den; den til 24 Skilling er for lille; til Vitta ingenting, da hun aldeles ingen Forstand har endnu; til din Fader en ny Almanak; efter alt dette bliver der vistnok et Par Mark tilovers, som Du kan anvende paa Emil, dersom din Opfindelse kan opfinde en glimrende Ide, og din Ide opfinde en glimrende Present passende for Emil. Det er alt, hvad min Rigdom kan afse, desuden har jeg ogsaa andre Legater saa som Fridas og Carls — — Hvad er vi dog i Sammenligning med den nylig i Paris afdøde Rothschild. Guds Død, hvilken Formue han dog har skrabet sammen, hvor i Alverden kommer dog alle de Penge fra; havde jeg blot en lille Part i Arven, blot et Tusind af alle hans Milliarder Frcs. saa skulde jeg snart komme til København og besøge dig, som jeg iøvrigt nok kunde have Lyst til; jeg kunde med Anstand vise mig hos Tante Signe med ny Hat, ny Kaabe, nye Støvler og ny Underkjole. — — “

For øvrigt var hun langtfra stærk. Hendes Ben voldte hende meget Besvær, idet hun saa ofte fik Huller paa dem, og de var svære at faa lægte igen.

I 1871 da Vigggo forlovede sig med sin Kusine Mimi, sender Moderen ham sin Lykønskning i et Brev. hvoraf jeg citerer:

„I Dag skriver jeg til dig og sender dig dobbelt og dobbelt min Velsignelse med alle de Bønner og Ønsker, som kun et Moderhjerte kan rumme. Gid det maa gaa Eder vel, og gid I trofast og kærligt med hinanden i Fremtiden kan dele Ondt og Godt, Glæde og Sorg, Medgang og Modgang, være hinanden alt og ikke svigte i Eders Pligter mod Eder selv, Eders Gud og eders Næste.“

Meddelelsen om Forlovelsen blev modtaget med stor Glæde, og man har det Indtryk, at Forældrene nok har haft Følesen af Viggos Tanker, men frygtet for, at Mimi ikke vilde modtage hans Frieri. Derfor er Glæden nu ogsaa

saa meget større. Tante Signe omfattede Viggo med megen Kærlighed, og man har af den bevarede Korrespondance Lov til at antage, at Forlovelsen ogsaa hos Tante Signe har været Opfyldelsen af et længe næret Ønske.

I 1874 solgte saa Jacob Emil Vogstrupgaard; som han selv siger overfor, havde han et særdeles tilfredstillende Udbytte af Salget og dermed Belønning for Aarenes trofaste Arbejde. En Tid boede han i København, hvor han købte sig en Ejendom, hvilket imidlertid viste sig som en uheldig Spekulation, da Ejendomspriserne sank, saa at han kun slap derfra med Tab. En Tid boede han med sin Hustru i Roskilde eller maaske Sorø.

I disse Aar blev hans Sind vanskeligere og vanskeligere, og Sønerne samt Svigersønnen Dr. Vøhtz ansaa det for meget ønskeligt at faa ham under Kur og Pleje; han lod sig da om end først efter nogen Overtalelse lægge ind paa Oringe, hvor et toaarigt Ophold i nogen Grad gjorde ham rask. Medens den gamle Proprietær var paa Oringe fra 1887, tog hans Hustru Ophold i Grenaa hos Søn og Svigerdatter, hvor den lille Ejendom lige overfor Bryggergaarden blev købt og indrettet til dem. I de Aar, de boede i Grenaa, var han livlig og interesseret og fik kun sjældent Anfald af Hidsighed. Han tog sig særlig af det lille Jordbrug, der var knyttet til Bryggeriet, og havde tit svært ved at forstaa, at Bryggeridriften maatte gaa forud. Hans Hustru overlevede ham i en Aarrække og bevarede til det sidste sit kærlige Sind og gode Humør.

De er begge begravede paa Grenaa Kirkegaard.

Inden vi forlader ham og hans Hustru for at gaa til Omtalen af deres Børn, maa det erindres, at Jacob Emil ogsaa udfoldede digterisk Virksomhed. I Familiens Eje findes et lille Hæfte med Digte, han har skrevet. Blandt dem henter jeg Digtet „Til min Hustru“. Den 16. Januar 1871 (Sølvbryllupsaaret).

Ved Vintertid i den lille By
paa Øen ved Nakskovs Strande,
da Stormen tuded, og Sneen paany
bedækked' Huse og Lande,

Da var der Glæde i stille Bo
for Glutten, som fødtes til Verden
hos Fader og Moder; og begge to
velsigned al hendes Færden.

Og Aarene skifted og Foraaret kom,
og Blomster fremspiret af Jorden,
den Lille var blevet en Jomfru skøn
til Glæde for Moder og Verden.

Og atter omvexled' de Tider igjen,
og Løvet hvirvled' fra oven,
da drog hun som Brud til sit nye Hjem,
at hygge sit Hus bag Skoven.

Men hvad Du loved, det har Du holdt,
saa trofast Du virked og stille,
kun Lykke og Glæde Du har forvoldt,
vor kjærlige Moder, Du Milde.

Du aldrig dig undte Rist eller Ro
for at pleje Børnene spæde,
Du arbejded tidlig og sildig for To,
og fandt kun i dem din Glæde.

Saa gik da hen de mange Aar
i Livets Uro og Bulder,
men Gud velsigne vor gamle Mor,
som gaar herhjemme og tuller.

Men Vinteren atter er kommet i Gaard,
og Sneen paa Marken sig flokker,
og hisset ude nu Skoven staar
med Rimfrost i sine Lokker.

Nu atter Du feirer dit Fødselsaar,
halvhundred Aar er henrunden,
lad Kinden kun blegne, med Sølvstænk i Haar.
Du Hjertets Seir har vunden.

Modtag da vor kjærlige Tak tilsidst
for al din Omhu og Møje,
vi lover alle for Gud og forvist,
dit Exempel at have for Øje.

Fra dine taknemmelige Børn.

I Ægteskabet var der 7 Børn (3 Drengene og 4 Piger).

VI,1. *Andreas Viggo Ditlev Krogh*, født d. 28. Februar 1848, død d. 28. Juli 1925, gift d. 16. Oktober 1873 med Maria Magdalene Bolette Dreckmann, født d. 8. Juni 1842, død d. 24. April 1927. Som et Kuriosum kan anføres, at ved hans Daab var hans senere Hustru til Stede. Efter at være privat undervist hjemme, kom han senere til Helsingør, hvor han lærte Skibstømmerprofessionen fra 1863—69. I disse Aar nød han og hans yngre Broder godt af, at hans Faster, Tante Signe, endnu boede i Helsingør og tog sig moderligt af dem. Derefter aftjente han sin Værnepligt ved Garden 1869—70 og tog derefter til Frederikshavn, hvor han havde faaet Ansættelse ved Buhls Skibsværft der. For ham byggede han i 1871 Havnen paa Læssø. I Sommeren 1872 arbejdede han paa John Elders og Co.'s store Jernskibsværft i Glasgow. Samme Aar etablerede han sig i Grenaa, og dette Foretagende imødeses med store Forventninger af hans Fader, der igennem en hel Række Breve viser sin levende Interesse for Sønnens Arbejde. Han er utrættelig i at indkøbe Træ til ham; dels hentes det fra Gribskov dels hentes det fra Sydsjælland. Smaa Skippere fra Gilleleje fragtes til at føre Tømmeret over. Ogsaa fra Sverrig gøres der Indkøb. — I dette Efteraar indtraf den store Stormflod, der ogsaa bortførte en Del Tømmer, som Viggo havde tinget paa hos en Ingeniør Weber. I et Brev fra Broderen Emil, der paa denne Tid er i Køge i Plads, skrives der: „Fra vor Skibsbro kan man tælle 20 strandede Skibe langs med vore Kyster, foruden 5, som strandede i selve Havnen. Tre store Barkskibe ligge lige udenfor Byen. Aldrig har jeg set et saadant Syn. Da Stormfloden henimod Middag var paa sit høieste, stod alle de lavere Quarterer af Byen under Vand, og Landet var til alle Sider et vildt og brusende Hav, saa langt Øiet kunde naa. Beboerne flygtede grædende med deres smaa Børn; mange, som ikke hurtigt nok kunde komme bort, maatte søge Frelse paa Lofterne. Andre, nemlig dem, som var i største Nød, bleve ved Skibbyggenes Virksomhed frelste i Baade. Byen var paa alle

Sider omgivet af Vand, og kun Torvet med de høiere liggende Gader gik fri — — — —

Havnen er aldeles oprevet, og alt det Tømmer, som var oplosset paa Havnepladsen, deriblandt Webers Egetømmer, er feiet aldeles bort, noget ligger oppe i Byens Gader, noget langs Jernbanen og meget langt inde i Landet mellem Huse og Gaarde.“

Ogsaa for Bogholderiet ved Skibsværftet interesserer Emil sig og tilbyder at anlægge et saadant.

Lykken synes virkelig ogsaa at tilsmile den unge Skibsbygger. Der gøres Bestillinger hos ham, saaledes en Skonnertbrig, en mindre Skonnert, 4 større Pramme og mindre Baade, ligesom ogsaa nogle Havarister benyttede Værftet.

I Længden kunde det imidlertid ikke gaa, Træskibenes Tid var ved at være omme til Fordel for Jernskibe; at omdanne Værftet i Grenaa til ogsaa at omfatte Bygningen af Jernskibe er flere Gange paa Tale i Brevene mellem Fader og Søn, men opgives fornuftigvis af Hensyn til de store Omkostninger, der er forbundet dermed og med Henviisning til den Konkurrence fra det store Værft Burmeister og Wain i København, der allerede er følelig.

Det maa da sikkert siges at være en sund Tanke, da man i 1877 opgiver Skibsværftet og køber et mindre Hvidtølsbryggeri i Byen.

Det betød imidlertid ikke gyldne Dage for Indehaverne; der maatte slides haardt, arbejdes Dag og Nat og vises den største Økonomi og Taalmodighed for at fremstille en konkurrencedygtig Vare. I 1881—1882 omdannes Bryggeriet til tillige at omfatte Brygning af bajersk Øl, hvilket gjorde Arbejdet endnu mere omfattende og Risikoen større.

Der arbejdes imidlertid med stor Energi og Arbejdslyst, og Mimi var ham en uvurderlig Hjælp i de svære Aar, under forholdsvis smaa Forhold og med den voxende Børneflokk. Man fik Indtryk af glade og lykkelige Mennesker, der smilende tog imod deres Gæster og saa deres største Glæde i deres Børns Fremtid og Arbejde. Han var ogsaa blandt sine Medborgere en anset Mand og var i mange

Aar Medlem af Havneudvalget, Byraadsmedlem i 5 Aar og i adskillige Aar Medlem af Søretten.

I Længden blev det naturligvis umuligt at konkurrere med de store Bryggerier fra Aarhus og navnlig København, der med de moderne Samfærdselsmidler langt hurtigere kunde føre deres Varer frem paa Markedet, og i 1908 solgtes Bryggeriet til et Interessentskab, og Familien flyttede til København, hvor ogsaa flere af Børnene, der nu alle var fra Haanden, levede. Det var nu ikke for at nyde et i og for sig veltjent otium, men for at overtage en Stilling som Redaktør af Dansk Søfartstidende, der ejedes af et Aktieselskab. I denne stille Gerning levede han, indtil Søfartstidende blev solgt og omdannet i 1924, og døde 1925. Hans Hustru levede til 1927, da hun stille og fredeligt afgik ved Døden; de ligger begge begravede i Grenaa. I deres Ægteskab var der 6 Børn (3 Dreng og 3 Piger).

VII,1. *Schack August Steenberg Krogh*, født d. 15. November 1874, gift d. 24. Marts 1905 med Marie f. Jørgensen, født d. 25. December 1874.

Student fra Aarhus 1893; mag. scient. 1899; Dr. phil. (Frørnes Hud- og Lungerespiration) 1903; Assistent ved Universitetets fysiologiske Laboratorium 1899—1908; Docent i Dyrefysiologi ved Universitetet 1908. Professor 1916.

Medlem af Videnskabernes Selskab 1916; Æresmedlem af Medicinsk Selskab i København fra 1922. Korresponderende Medlem af en Række udenlandske Akademier og Selskaber. Tilkendt Nobelpræmien i Fysiologi og Medicin for 1920 for Opdagelsen af den kapillariomotoriske Regulationsmekanisme. Dr. jur. h. c. ved Edinburghs Universitet 1921; Silliman Lecturer (Yale Universitetet) 1922; Charles Mickle Fellowship (Medicinsk Fakultet, Toronto) 1925.

Publikationer: Lærebog i Menneskets Fysiologi (6. Udg. 1929); Respiratory Exchange of Animals and Man (Longmans London) 1915; Anatomy and Physiology of Capillaries (Yale Press, New Haven 1922), tysk Udg. Berlin 1924. Insulin, En Opdagelse og dens Betydning (Universitetsprogram) 1924. En Række, navnlig fysiologiske Afhandlinger, særlig i engelske og tyske Tidsskrifter.

Formand i Bestyrelsen for den selvejende Institution Nordisk Insulinfond 1924; Formand for Insulin Laboratoriets Bestyrelse.

Hans Hustru er født paa Vosegaard i Eskør, Datter af Landmand A. Jørgensen og Hustru Ane, født Christensen. Student fra Zahles Skole 1901; medicinsk Eksamen 1907. Dr. med. (Luftdiffusionen gennem Menneskets Lunger) 1914. Ansat ved Statens Lærershøjskole 1915. Censor ved Faglærerindeeksamen 1917; Censor i Fysiologi ved medicinsk Eksamen fra 1919. Censor i Fysiologi ved Tandlægeskolen fra 1923, har offentliggjort en Del fysiologiske Afhandlinger.

I Ægteskabet er der 4. Børn.

VIII,₁ *Erik Viggo Krogh*, født d. 30. Oktober 1908, ægtede d. 1. Juli 1933 Dagmar Albrechtsen. Han studerer Medicin.

VIII,₂ *Ellen Rigmor Krogh*, født d. 1. Februar 1913, studerer Medicin.

VIII,₃ *Agnes Helga Krogh*, født d. 31. Januar 1917.

VIII,₄ *Bodil Mimi Krogh*, født d. 3. November 1918.

VII,₂ *Jacob Emil Andreas Krogh*, født d. 19. December 1876, gift med Sophie Albertine Lockwood Larsen, født d. 25. November 1886.

Sømand fra 14 Aars Alderen. Styrmandseksamen 1896; Lærer ved Fanø Navigationsskole 1899—1900; cand. phil. 1903; en Tid nautisk Medarbejder ved Politikken. Medarbejder ved dansk Søfartstidende 1903; Redaktør af samme 1906—08; Sekretær i dansk Sejlskibsrederiforening 1908; Chef for Søfartskontoret i Ministeriet for Industri, Handel og Søfart 1909, fra 1929 under Søfartsministeriet. Medlem af Kommissionen angaaende Københavns Havn 1909 og Navigationskommissionen 1911; befuldmægtiget Delegeret ved den internationale Konference i London 1913—14 angaaende Sikkerheden til Søs. Regeringens Repræsentant i Fragtnævnet 1917—20; udsendt Repræsentant for Handels- og Justitsministeriet til Færøerne med det Hverv gennem Forhandling med Lagtinget og Myndighederne m. fl. at ordne forskellige færøske Skibsfart og Fiskerianliggender 1918; forberedt

Bryggergaarden i Grenaa.

Bryggergaarden i Grenaa, mod Nederstræde.

Christsigne Marie Elisabeth Krogh,
gift Dreckmann. 1809—1876.
Side 129.

Prof., Dr. phil. August Krogh.
f. 1874.
Side 159.

Edel Christine Krogh, f. 1878.
Side 161.
Emil Krogh, f. 1876.
Side 160.

Frida Krogh. 1882—1922. Side 161.
Johan D. Krogh. Inger Marie Krogh.
f. 1880. Side 161. f. 1885. Side 161.

Navigationsskolernes Overgang til Stat og Kommuner 1921—22; organiseret Statens Isbrydervæsen 1922—25 efter Forhandling med Erhvervene og Havnene; Befuldmægtiget Delegeret ved og Formand for Konferencen i København 1925 mellem Danmark, Finland, Island, Norge og Sverrig angaaende Skibes Sødygtighed og Udrustning; afviklet Registrerings- og Skibsmaalings-Bureauets Forhold 1927; Befuldmægtiget 1. Delegeret ved den diplomatiske Konference i London 1929 angaaende Sikkerheden til Søs; 1. Delegeret ved Forhandling i Stockholm 1929 angaaende fælles dansk-svensk Isbrydningstjeneste paa Søvejen til og fra Østersøen.

VIII,1. *Johan Viggo Krogh*, født d. 22. November 1918.

VII,3. *Edel Christine Krogh*, født d. 27. August 1878, gift med Niels Juul Wegener, født d. 28. Marts 1866. Ægteskabet er opløst 1914. Præliminæreksamen 1895. Siden 1915 Kontorassistent i Finansministeriet.

VIII,1. *Eyvind Viggo Juul Wegener*, født d. 9. December 1901. Dim. fra Herlufsholm. 1923 paa Borsigs Maskin- og Lokomotivfabrik i Tegel ved Berlin; cand. polyt. 1929. Odense Staalskibsværft 1927—29; tog til Californien 1929. Stilling i Los Angeles Shipbuilding and Dry Dock Corporation. Forlovet med Gudrun Ingwersen.

VIII,2. *Esther Vibeke Margrethe Juul Wegener*, født d. 19. December 1911. Student fra Metropolitanskolen.

VII,4. *Johan Dreckmann Krogh*, født d. 6. November 1880. Uddannet Apoteker. cand. pharm. 1907. Drog samme Aar til Chile, hvor han, fraset et Besøg i Danmark 1912—13 for at sætte sig ind i Mejeridrift og et Besøg April—August 1921, siden har boet. Sidst Kemiker ved en Cementfabrik.

VII,5. *Frida Christiane Krogh*, født d. 22. December 1882, død d. 6. September 1922 ved en Badeulykke. Privatlærerinde 1901. Lærerindeexamen fra N. Zahles Seminarium 1910. Fra 1912 Lærerinde særlig ved Mellemskolen paa Enghaveplads i Naturhistorie og Geografi.

VII,6. *Inger Marie Krogh*, født d. 27. December 1885, gift 1908 med Harald Christiani, født d. 20. September 1882.

Afrejste 1908 til Java med sin Mand, som nu er administrerende Direktør indenfor den nederlandsk-indiske Sukkerindustri, Medlem af Javas Sukkersyndikats Hovedbestyrelse og Formand for den stedlige Arbejdsgiverforening.

De besøgte Danmark i Vinterhalvaaret 1924—25 og atter Vinteren 1931—32.

VIII,1. *Minna Christiani*, født d. 20. Marts 1909, optaget i Frk. Langs Skole i Silkeborg 1925. Student 1928; efter et Besøg i sit Hjem paa Java studerer hun ved L' Ecole d' Etudes Socials i Genève, gift d. 10. Juni 1933 med Cyril William Ashton.

VIII,2. *Helga Christiani*, født d. 3. Maj 1911, optaget paa Frk. Langs Skole i Silkeborg 1925, forlod Skolen med Realeksamen og tog til sit Hjem paa Java, er siden 1931 paa Kunsthaandværkerskolen i København.

VI,2. *Jacob Emil Krogh*, født d. 5. Maj 1849, død ugift d. 17. Marts 1933.

Efter sin Konfirmation kom han i September 1863 i Købmandslære i Holbæk hos en Købmand Nissen, der maa have haft en stor Forretning. I Begyndelsen kneb det noget for ham, der jo var ganske ung, da han led en Del af Hjemve. Lypunktet i den første Vinter er et bebudet Besøg af Broderen Viggo i Julen der. Forholdsvis hurtigt finder han sig dog til Rette i Forholdene og bliver tilfreds med Arbejdet. At være i Lære, eller at være Handelsbetjent, som det den Gang kaldtes, var langt mere anstrengende end i vore Dage. Butikken aabnedes Kl. 7 og lukkedes først Kl. 9 Aften, og paa Markedsdage var der ikke et Øjeblik Ro. Om Søndagen var Butikken aaben til Kl. 9 og igen efter Kl. 4. Livet glider ellers stiltfærdigt hen i Byen; hjem kommer han ikke ret meget, Vejen er for lang og Trafikmidlerne for sparsomme. I Januar 1866 er han meget optaget af, at Gassen nu er tændt for første Gang i Holbæk By. Samme Sommer faar han Tømmergaarden at passe, hvorved han opnaar mere Selvstændighed. I Eftersommeren 1867 er han udlært, men beholder foreløbig sin Plads. I Julen er han hjemme medhavende følgende beskedne Presenter til

Familien: Til Faderen et Cigaretui; til Moderen 1 Syetui; til Søsteren Frida en Syæske; til Broderen Carl en Kniv; til Søsteren Anna et Stykke Legetøj. I et Brev udtaler han forøvrigt, at Udsigterne i hans Fag kun er ringe, og taler om Mulighederne for at udvandre til Amerika, noget han forøvrigt flere Gange i den senere Tid kommer tilbage til. Efter Soldatertjenesten, der aftjenes som Infanterist, overvejes forskellige Pladser; en Tid er han som frivillig Hjælper hos nogle bekendte paa Bornholm; hans Farbroder, Præsten Andreas Krogh, lover at skaffe ham Plads hos Konsul Hage i Nakskov, men det bliver dog ikke til noget, hvorfor han søger og faar Plads hos en Købmand Frederiksen i Køge. Eiler Holch, forlovet med Kusinen, Henriette Krogh, fra Maibølle er etableret i Køge som Manufakturhandler, og de omgaas, og efter Holchs og Henriettes Giftermaal er han hyppig deres Gæst. Forøvrigt er han vistnok ikke saa glad for Pladsen, da der handles meget med Manufaktur, som ikke interesserer ham videre. Af et Brev faar man et ganske godt Indtryk af Handelsbetjentenes Vilkaar i de Tider. Om en Søndag — November 1871 — skriver han saaledes: „Kl. 10 gik jeg i Kirke og Kl. 12 i Seng, hvor jeg blev, til jeg atter skulde i Butikken, ikke fordi jeg fejlede noget, men fordi jeg havde en god Bog af Vilh. Bergsøe, og det var for koldt til at sætte sig til at læse oppe. Mine bedste Timer ere nu forresten fra 9—11 om Aftenen, efter at vi have lukket Butikken; thi vi have nu begyndt at lægge lidt i Kakkellovnen paa Kammeret og jeg gjør mig det saa behageligt som muligt enten i Kakkellovnskrogen eller i Sengen med en god Bog, desværre mangle vi et Bord i vort Værelse, ellers skulde jeg til at arbeide lidt med mit dobbelte Bogholderi igien.“ Han er ellers en ivrig Danser og Selskabsmand, der endog engang har sin Søster paa Besøg i Anledning af et Bal. Da Broderen Viggo begynder sin selvstændige Virksomhed i Grenaa, bliver han næsten lige saa ivrig som Faderen for at hjælpe ham. Han tilbyder at indrette hans Bogholderi for ham; han køber Træ fra de sydsjællandske Skove til ham. Under disse Forehavender oplever han i November 1872 Stormfloden, hvorom der er fortalt Side 157.

I Aarene 1873—79 er han etableret som Købmand i Stege. Fra 1882—1908 er han Medhjælper og Parthaver i Broderens Bryggeri i Grenaa og deler ondt og godt med ham. Efter at Bryggeriet er blevet solgt, har han levet som Privatmand i Grenaa. Han var Direktør i A/S Spare-, Laane- og Diskonto Instituttet for Grenaa og Omegn. Siden 1893 var han Værge for Grenaa Kirke.

VI, 3. *Carl Gustav Tscherning Krogh*, født d. 3. September 1853 paa Vogstrupgaard, gift med Ebba Marie Agnes Hoffmann, født d. 29. August 1868.

Efter sin Konfirmation kommer han i Gartnerlære hos sin Onkel Gartner Vøhtz paa Pederstrup paa Lolland. Han bliver derved en hyppig Gæst i Præstegaarden i Arninge hos Onkelen, som han bl. a. hjælper med at pynte Kirken ved en Julefest. Han udtaler sig om Henriettes Forlovelse med Eiler Holch. „Saa blev hun dog forlovet før Andrea, tænkte jeg det ikke nok; hendes Væsen er mere behageligt, thi Andrea siger, hvor Skabet skal staa.“ I et andet Brev til Viggo fra Nytaar 1871 giver han følgende Beskrivelse af Eiler Holch: „Vel, lad os se, om jeg kan give en saadan en; forestil dig en Mand af Middelhøjde, 35 Aar gammel, pudret (purret) Haar, Bakkenbarter og en kløftet Hage. Hans Figur er meget net, og han har meget smaa Fødder, men er Pebersvend; han har altid sin Sax i Lommen, den bruges til alt, til at klippe Tøj, rense Negle o. s. v.“

Til Brylluppet i Juni 1871 glæder han sig meget, men beklager dog, at saa mange af navnlig de mandlige Gæster har sendt Afbud. — „Dog maa erindres Grønbeks, Prof. Hermansen, Provst Tobiesen og jeg i egen høje Person.“

Fra 1874, i 26 Aar levede han i Estland og Ingermannland, hvor han giftede sig, men vendte omkring 1900 tilbage til Danmark. Sine senere Aar lever han i København.

I Ægteskabet har der været 11 Børn; naar de i det flg. omtales saa kortfattet, skyldes det, at de ikke har ønsket at give Bidrag til Slægtshistorien.

VII, 1. *Harald Christian Krogh*, født d. 11. Januar 1892,

gift med Dorthea Hansen, født d. 22. Oktober 1895. Han er oplært ved Tømrerfaget.

VIII,1. *Bodil Ragnhild Krogh*, født d. 21. Oktober 1923.

VIII,2. *Elli Harriet*, født d. 12. August 1926.

VII,2. *Gerda Vilhelmine Krogh*, født d. 16. April 1893, død d. 29. Maj 1894.

VII,3. *Camilla Elisabeth Krogh*, født d. 30. Marts 1895, Sygeplejerske, Assistent paa Kommunehospitalet i København.

VII,4. *Mary Andrea Krogh*, født d. 18. Juni 1897. Udvandrede 1927 til Canada, hvor hun er bleven gift med en Farmer Ferdinand Peters fra Jylland.

VIII,1. *Søren Ferdinand Peters*.

VII,5. *Ebba Merceditta Krogh*, født d. 11. November 1898, udvandrede i 1927 til Canada, Sygeplejerske paa Hospitalet i Wayne, Alberta, gift senere med Ingeniør Peter Knudsen fra Jylland.

VII,6. *Paula Margaretha Krogh*, født d. 28. Januar 1900, gift med Søren Guldmann, Kriminalbetjent.

VIII,1. *Ruth Dorothea Guldmann*, født d. 17. November 1919.

VIII,2. *Robert Poul Guldmann*, født d. 23. Januar 1922.

VIII,3. *Hugo Emil Guldmann*, født d. 11. Maj 1927.

VIII,4. *Ebba Andrea Guldmann*, født d. 18. August 1928.

VII,7. *Svend Aage Krogh*, født d. 2. Februar 1902, død d. 2. Juli 1908.

VII,8. *Frida Christiane Krogh*, } fødte d. 28. Oktober 1903,

VII,9. *Anna Maria Krogh*, } døde d. 24.—25. Decem-
ber 1903.

VII,10. *Martha Maria Krogh*, født d. 8. April 1905, gift d. 12. August 1927 med Kontorist Gustav Petersen.

VII,11. *Hans Adam Krogh*, født d. 2. November 1907, Bogbinder.

VI,4. *Frida Bolette Krogh*, født d. 31. December 1854, gift d. 12. April 1878 med Johannes Christian Vøhtz, født d. 9. August 1848, død d. 7. Januar 1930.

Han var igennem mange Aar en meget anset Kvindelæge og Kirurg i Aarhus og søgtes af Klienter fra hele Jylland. Sine sidste Aar tilbragte Familien i København.

VII,1. *Georg Reinholdt Vøhtz*, født d. 9. Februar 1879, død d. 10. August 1927, cand. phil. Lærer ved forskellige københavnske Skoler.

VI,5. *Anna Maria Merceditta Krogh*, født d. 26. Marts 1862, gift d. 6. Juni 1885 med Hans Henrik Schou, født d. 20. Januar 1860, død d. 26. September 1928. Han var en meget anset Mand, Ejer af Mullerup Teglværk, og grundlagde 1897 A/S Knabstrup Teglværk med Kalkværk og Lervarefabrik og var administrerende Direktør for Selskabet indtil sin Død.

VII,1. *Hans Jacob Schou*, født d. 20. August 1886 paa Mullerup ved Slagelse, gift d. 12. Oktober 1915 med Margrethe Brodersen, født d. 21. September 1887 i Lyngby, Datter af Læge Johannes Brodersen (død 1911) og Hustru, født Heikel (død 1921).

Studerede Polyteknik 1905—06; Student (privat dimitteret) 1906; med. Eks. 1913; Assistent ved Rigshospitalets Nervepoliklinik og Kommunehospitalets 6. Afd. 1916—18; Afdelingslæge paa St. Hans 1919—22; Dr. med. (Studier over den tidlige syfilittiske Meningitis) 1922. Overlæge ved Nerve-Sindssygehospitalet Filadelfia fra 1922.

Medlem af Kolonien Filadelfias Bestyrelse fra 1922. Næstformand i Foreningen af danske Sindssygelæger 1926—29; Næstformand i Kristelig Lægeforening fra 1918, Formand fra 1929; Medlem af Østerlandsmissionens Hjemlandsudvalg fra 1928; Medlem af Bestyrelsen for Knabstrup Teglværk 1919—31; Medlem af Bestyrelsen for Foreningen „Broen“ fra 1927; Formand for neurologisk Selskab 1928—31; Medlem af Bestyrelsen for nordisk neurologisk Forening fra 1929. Formand for nordisk Epilepsiforening 1932. Har udgivet „Religiøsitet og sygelige Sindstilstande“ 1924; „Folkesanatorier for nervøse“ 1928; Artikler i udenlandske og indenlandske Fagblade.

VIII,1. *Henrik Abelin Schou*, født d. 4. August 1916.

VIII,2. *Mogens Abelin Schou*, født d. 24. November 1918.

VIII,3. *Niels Abelin Schou*, født d. 29. April 1921.

VIII,4. *Anna Greta Abelin Schou*, født d. 26. Oktober 1925.

VIII,5. *Hans Abelin Schou*, født d. 4. December 1930, død d. 22. Marts 1931.

VII,2. *Ellen Margrethe Schou*, født d. 15. Oktober 1887.

VII,3. *Clara Elisabeth Schou*, født d. 11. Juni 1889. Præliminæreksamen 1907 ved Kruses Skole, København. Indtil 1925 Sekretær ved K. F. U. K. i Roskilde, efter i 1921 at have deltaget i et Kursus paa St. Cathrine's Diacness House i London. Siden 1923 Ejerinde af „Wartheim“ ved Slagelse, „Wartheim“ er beliggende paa Antvorskov Grund, som i en længere Aarrække har tilhørt Familien Schou. Huset er bygget af afdøde Amtsforvalter Rothe, der skænkede Huset til „Dansk Missionsselskab“ til Opholdssted for hjemmевærende Missionærer. Da Huset nogle Aar senere trængte til en gennemgribende Reparation, og da Beliggenheden viste sig at være upraktisk for Formaalet, blev det udbudt til Salg, og Direktør Schou købte Huset og overlod det til Børnehaveleder Frk. Agnes Schultz til Brug som Hjem for Børn. Han bekostede den nødvendige Reparation og lod det derefter overgaa til sin Datters private Eje, som fra 1925 har delt Hjemmet med sin Veninde, og i Fællesskab har de siden holdt Børnehave og Underskole i Forbindelse med Pensionat.

VII,4. *Hedevig Schou*, født d. 16. Juni 1891, gift med Harald Ivar Granzow, født d. 20. Juni 1883, som er Lektor ved Th. Langs Gymnasium i Silkeborg. Formand for Silkeborg Husmoderforening.

VIII,1. *Merete Beate Granzow*, født d. 8. Januar 1919.

VIII,2. *Bente Elisabeth Granzow*, født d. 6. Februar 1923.

VIII,3. *Elsebeth Merceditta Granzow*, født d. 19. Marts 1926.

VII,5. *Frida Marie Schou*, født d. 16. Juni 1891. Uddannet i sin Faders Virksomhed. 1914 Bestyrer af Mullerup

Teglværk; 1918 Forpagter af Engvanggaard og Møllemosegaard. 1928 teknisk Direktør for A/S Knabstrup Teglværk; 1932 administrerende Direktør for samme.

VII,6. *Inge Merceditta Schou*, født d. 2. Januar 1902, cand. mag. i Naturhistorie og Geografi med Udmærkelse 1931. Adjunkt ved Rysensten Gymnasium samme Aar.

VI,7. *Vita Krogh*, født 1865, død 1879.

SKOVGAARD (VEJLE) GRELEN.

IV, 2, 6. *JENS CHRISTENSEN KROGH,*

den yngste af de 6 Søskende i Christen Christensen Kroghs andet Ægteskab med Maren Brick (Pedersdatter), fødtes d. 20. April 1784. Da han var to Aar gammel, døde hans Fader, medens Moderen levede til 1817 og døde i en Alder af 74 Aar.

Tidligt lod han sig lokke af Hovedstaden og tog derind; vi ved ikke nøjagtigt hvornaar, men han var der kort før 1800, da Broderen Andreas, født 1780 og altsaa 4 Aar ældre, i det Aar kom derover. Vi gætter næppe meget galt, naar vi antager, at han er draget af Sted straks efter sin Konfirmation. Vi ved heller ikke, hvad han dengang har givet sig af med, men i Vej maa han have været; for ifølge Traditionen stillede han sig i Begyndelsen ret afvisende over for Broderen og vilde intet have med ham at gøre.

Da Andreas ikke saa længe efter havde faaet en Stilling hos Brygger, Kammerraad Parth, kom Jens en skønne Dag og spurgte, om de ikke skulde gaa i Kompagni, han havde „lidt Skillinger“, og Andreas forstod vel nu at brygge*). I Forening lejede de saa et Bryggeri i Trompetergangen, hvor de oplevede Bombardementet 1807. Kompagniskabet, der gav gode Penge, ophævedes dog snart, da Andreas købte en Brandtomt i Nybrogade og giftede sig i 1808.

Efter Ophævelsen af Kompagniskabet har Jens været Marketender paa Sølvgadens Kaserne, en Tradition der be-

---

*) Det maa erindres, at der i de Tider med Ølbrygger forstodes Hvidtølsbrygger.

kræftes af Sønnedatteren Emma; men da der ingen Liste over Marketendere findes, har det hidtil ikke været muligt at faa dette bekræftet. I København giftede han sig med Maren Ernestine Præstiin, ligeledes efter Tradition en slesvigsk Bondepige, hvornaar vides ikke, og i København er hans to ældste Børn, Sønnerne Christian og Johan Peter Ernst fødte, henholdsvis 1812 og 1814. Datteren Marieline derimod er født i Hejls d. 22. Januar 1822, betegnet som Datter af Møller Jens Krogh i Kjær Mølle. Denne har han altsaa købt i Aarene mellem 1814 og 1822.

Indtil 1837 lever nu Familien paa Kjær Mølle, Børnene vokser til. I 1829 udvandrede Johan Peter Ernst til St. Thomas, senere til Syd Amerika og gensaa aldrig mere sit Hjem. Blandt Naboerne nævnes en Familie Proprietær Buchwald fra Angel, der nok har hørt til Familiens nærmeste Omgang at slutte af, at baade Jens og hans Hustru anføres som Faddere til Børn af Familien Buchwald, der senere kom i endnu nærmere Berøring med Familien Krogh. Forbindelse har der ogsaa været med Slægten i Haderslev, idet Sønnen derfra Hans Detlef (Side 53) var Fadder til Datteren Marieline.

I 1837 er den ældste Søn Christian bleven 25 Aar gammel, og der maa nu tænkes paa en Gaard til ham. Samme Aar d. 4. August køber saa Jens den gamle Gaard Skovgaard*) i Kollerup Sogn, Torrild Herred, hvorefter jeg har benævnt Slægtsgrenen. Købesummen var 23,500 Rdl. Gaardens Tiliggende var 124 ha. Ager, 2 ha. Eng, 13 ha. Skov.

I Tilgangslisten i Kirkebogen anføres det, at Hr. Jens Krogh er tilflyttet Sognet. Tilføjelsen Hr. antyder, at han er Herremand. Jens flytter altsaa i August med sin Hustru og den ugifte Søn Christian, der skal være Arving til Herligheden, ind paa den gamle Gaard. Søsteren Henriette Marieline, kommer i Oktober samme Aar fra Wolstrup Sogn Syd for Flensborg.

Allerede 1 Maaned senere afgaar imidlertid Maren, Jens's Hustru, ved Døden, d. 20. November 1837 og begravnes

*) Om Gaarden henvises iøvrigt til Trap: Danmark IV. Udg., B. VIII, Side 650.

paa Kollerup Kirkegaard i Veisel Sogn. Aaret efter d. 9. Oktober 1838 gifter Christian sig med Frederikke Augusta Caroline Jansen, og Afgangslisten for Sognet udviser, at Jens Krogh, der nu kaldes Aftægtsmand, rejser til Ødis.

Om Jens's videre Skæbne ved vi ikke meget. Senere, vi ved ikke fra hvornaar, er han Ejer af et lille Hus, „Frydensbjerg“, i Vejle som laa et Stykke ud ad Jellingvejen skraas overfor en Gaard, der hed „Sophiesminde“, og her døde han 1854 og begravedes paa Kollerup Kirkegaard.

Datteren Marieline arvede det lille Hus.

Vi følger nu de to Sønners Livsskæbne.

V,¹ *Christian Krogh*, født d. 18. Oktober 1812, død d. 21. December 1885, ægtede d. 9. Oktober 1838 Frederikke Augusta Caroline Jansen, død 1844. Christian ægtede derefter d. 17. Oktober 1845 sin Svigerinde Elisabeth Margrethe Jansen, der døde d. 11. November 1885.

Han fødtes, som ovenfor nævnt, i København, boede senere hos Forældrene i Kjær Mølle og søgte Skole i Haderslev. Blev i 1837 Ejer af Skovgaard. Hans Hustru var Datter af Ludwig Heinrich Jansen, født i Criseby, Siesby Sogn, i det slesvigske. I Maj 1839 fødes det første Barn, der i Daaben faar Navn Marie Henriette. Blandt Fadderne nævnes Familiens Venner Proprietær v. Buchwald samt Christians Søster.

Paa Skovgaard fødes af dette Ægteskab endnu Ludwig, Mathilde og Jens. Efter dette sidste Barns Fødsel dør hans Hustru, og Aaret efter ægter han sin Svigerinde, der da var 23 Aar gammel. Af Børnene i dette Ægteskab fødes Frits, der holdes over Daaben af Svigermoderen, Fru Dorthea Cathrine Jansen, født Henslev fra Criseby, endvidere Thora, Valdemar og Alvine paa Skovgaard.

I 1853 solgte han Skovgaard for 45.000 Rdl.; et Rygte vil sige, at han solgte den i løftet Stemning, fortrød Handlen, men kunde ikke faa Gaarden tilbage. Et Aar var han Indsiddet i Ilved Sogn, hvor Emma fødtes; derefter købte han Gaarden Laage beliggende i Sindbjerg Sogn, 2 Mil Nord for Vejle, ved Vejle—Viborg Landevejen, hvor de øvrige Børn fødtes.

Laage Hovedgaard er paa 64 ha., altsaa meget mindre end Skovgaard, deraf 51 ha. Ager, 3 ha. Eng og 6 ha. Skov. Af Besætning var der paa Laage foruden Svin, Faar og Ungkreatur 40 Malkekøer og 8 Heste. Efter Datidens Forhold holdtes der en hel Del Folk, bl. a. var der en Møllersvend, da der til Gaarden hørte en Mølle. Der dreves hovedsagelig Kornavl, men ogsaa efter Datidens Forhold betydelig Smørfremstilling. Laage havde sit eget Mejeri, der forestodes af Husets Frue, der fra sin Hjemstavn i Angeln var godt kendt med Mejeridrift. Hun bistodes deri af en af Døtrene Thora eller Alvine, sidstnævnte havde været i Omegnen af Eckernførde for at lære Mejerivæsen. Smørret aftoges af Grosserere i Vejle.

Mod Slutningen af 60'erne kom Chr. Krogh ud for mange Vanskeligheder. Det var i Aarene efter den ulykkelige Krig. Han havde kautioneret for en Ven, der ejede Daugaard Teglværk, som han senere selv forpagtede, og maatte indfri Kautionen. Endvidere maatte han paa ubejlig Tid ud med bl. a. Ludwigs Mødrearv. Endelig havde han Uheld paa Gaarden: Sygdom og Død blandt Kreaturer og Heste. Han betegnes ellers som en dygtig Landmand, og Gaarden blev passet godt, bl. a. lod han alle Gaardens Marker dræne, hvilket kostede mange Penge. Den solgtes da ogsaa i 1869 for 42.000 Rdl.

Den interessanteste Tid paa Laage var i Krigen 1864, hvor flygtende Danskere passerede Gaarden, forfulgte af Preussere og Østerrigere. Disse sidste indkvarteredes i længere Tid paa Laage og var glade for at være der, da saa vel Christian som hans Hustru talte Tysk. Sønnen Ludwigs Forlovede, Henriette v. Buchwald, var desuden paa Besøg, og hun talte ligeledes Tysk. En østrigsk Reserveofficer friede til Datteren, Thora, men fik en Kurv. Østerrigerne var de elskværdigste; de tog intet uden at betale for det; men Preusserne slog Møllens Døre itu til Ildebrændsel. En preussisk Soldat havde en Dag uden Forlov taget en Hane; Thora rev den fra ham, og det kom til Haandgemæng mellem dem, indtil en Officer kom imellem og gav Thora Medhold.

To Dage efter Slaget ved Vejle kom nogle danske Troppeafdelinger flygtende forbi Laage. Lidt senere saa man pludselig Gaarden fuld af Østerrigere eller rettere ungarske Uhlaner. De prikkede alle Vegne i Lader og paa Loftet efter danske, men fandt ingen. Nu var Christian og hans Hustru kommet til, og da man hørte, at Christian talte Tysk, befalede man ham at følge med og vise Vej. Der blev hurtigt opsadlet en af Gaardens Heste, og Krogh, der var iført Lædertøfler (afskaarne Støvler), vilde klæde sig bedre paa, men det maatte han ikke. Officererne lo og befalede ham at stige til Hest i Tøflerne. Da Optoget passerede en lille Landsby nord for Laage, raabte Konerne til hinanden: „Herre Jøsses! Krist-Krogh er med!“ Krist-Krogh var den sædvanlige Omtale af ham. —

Indenfor Slægtsgrenen nærer man den Anskuelse, at Christian nærede slesvig-holstenske Sympathier. Der kan ikke føres noget Bevis derpaa, men meget kan tyde paa denne Anskuelses Rigtighed. Hans Hustrus Slægt var Slesvig-Holstenere, og der taltes meget og gjerne Tysk i Hjemmet paa Skovgaard og Laage, ligesom der var livlig Forbindelse med Svogeren, Ludwig Jansen paa Tirsbæk Mølle, der næsten ikke kunde tale Dansk.

I 1869 solgte Krogh Laage og boede derefter til Leje i ca. 2 Aar paa en lille Gaard „Sønderskov“ under Godset Mattrup ved Horsens. (Sønderskov var en lille Luxsusjendom, som gennem Tiderne havde været beboet af Velhavere; at bo der fordrede Penge, da Ejendommen ikke gav store Indtægter). Derpaa forpagtede han Daugaard Teglværk mellem Horsens og Vejle, som han dog ikke beholdt længe, men afstod Forpagtningen og overtog den lille Gaard „Sønderskov“, Jorden var kun til 2 Heste og 6 à 8 Køer. Da han imidlertid samtidig havde faaet et daarligt Ben (Ledevand og Benedder), maatte han opgive ogsaa dette Landbrug og flyttede i 1874 til Odense, hvor han tog Bolig i Vindegade Nr. 4 og senere i en Bygning, som benævnedes „Pantheon“, hvor der var Cirkus, Palmehave og flere andre Forlystelsesarrangementer. I Odense havde han ingen Beskæftigelse, men hans Hustru drev Pensionat og udlejede

Værelser til unge Mennesker, der gik paa Landbrugsskolen eller lignende. Her kom det store Bohave fra „Skovgaard“ og „Laage“ Kroghs tilgode. — Sidst boede han i en Kvistlejlighed paa Middelfart Landevej lige overfor Sukkerkogeriet.

Omkring 1883 begyndte Kroghs Hustru at skranke; hun led af en Leversygdom, og i Midten af Oktober 1885 maatte hun til Sengs og døde d. 11. November 1885. Hun blev begravet i Odense.

Nu stod Chr. Krogh alene efter et langt og lykkeligt Ægteskab, og han tog sig sin Hustrus Død saa nær, at han ikke kunde finde Ro noget Sted. Efter Begravelsen tog han ud paa Rejser for at besøge sine Børn: til Sønnen Hans i Aarhus, og derfra til Korsør til Datteren Thora, hvor han skulde holde Jul. Nogle Dage før Højtiden forlod han, uden at nogen vidste det, imidlertid Thoras Hjem, der laa ca. 1 Mil udenfor Korsør, og han fandtes først efter Nytaar som Lig, drevet i Land ved Sjællands Sydvestkyst, adskillige Mil fra Korsør. Det var Sønnen Jens, der i Bladene havde set, at et Lig var fundet. Han tog til Korsør og genkendte sin Fader. Krogh er uden Tvivl faldet over Bord fra Storebæltsfærgen, men det er aldrig bleven opklaret, hvorvidt det var et Ulykkestilfælde, eller om Sorgen og Savnet af hans elskede Hustru har drevet ham i Døden.

Begravelsen fandt Sted i første Halvdel af Januar 1886 i Sadelmager Kroghs Gravsted paa Korsør Kirkegaard. Til Stede var Jens, Charles, Thora og hendes Mand, Hans Olsen, desuden Medlemmer af Kalundborg (Korsør) Grenen, bosiddende i Korsør.

Han efterlod sig et stort Afkom, nemlig 13 Børn (7 Sønner og 6 Døtre), hvis Skæbne har føjet sig højst forskellig, som vi i det efterfølgende skal se. Forskellen i Alder er naturligvis meget stor; det ældste Barn fødtes 1839, det yngste 1863.

Det kan ikke være andet, end at man med Undren konstaterer, at denne Mand, der har ejet to store Gaarde, i sine sidste Leveaar sad saa daarligt i det, at han endog maatte hjælpes af Søkende og Børn. Om dette Forhold

kan man kun udtale Formodninger, der bl. a. gaar ud paa, at Christian Krogh handlede letsindigt ved det hovedkuls Salg af Skovgaard og maaske endnu mere letsindigt ved Køb af den meget mindre Hovedgaard Laage, hvis Jorder var af langt ringere Beskaffenhed. Paa den anden Side indbragte den ham 46.000 Rdl., men det er ikke oplyst, hvormeget han ejede af Gaarden. De tidligere anførte Omstændigheder: Udbetalingen af Mødrearven til Ludwig, den uheldige Kaution i Daugaard Teglværk samt de følgende Uheld i Bedriften maa vel alle tilsammen siges at have medvirket.

Af Børnene i det første Ægteskab beskæftiger vi os først med

VI,1. *Marie Dorthea Henriette Louise*, født d. 22. Maj 1839, døbt i Kollerup Kirke d. 7. Juli. Den 9. Maj 1864 ægtede hun Ludvig Ulrich, født d. 1. Juli 1834, Landmand paa Lolland, der døde d. 16. Februar 1912. Selv døde hun d. 30. Januar 1927, 88 Aar gammel.

Blandt Fadderne ved Daaben nævnes Proprietær Ludwig v. Buchwald fra Hejls og Fasteren, den unge Henriette Marieline. Hun gik i Skole i Aalborg og boede da hos Fasteren, der var gift der. Efter at have lært Husholdning hjemme, fik hun senere Plads som Husbestyrerinde hos Ulrich paa Hellebæksgaarden og ægtede ham. Efter at have været Forpagter af „Kærup“ ved Ringsted, tilhørende Hofjægermester Grüner, var hendes Mand i en lang Aarrække Forpagter af Aalholm Ladegaard ved Nysted. Hun var et meget dygtigt Menneske og en stærk Personlighed, havde mange ydre Træk fælles med andre af sin egen Generation, og ikke uden Grund udtaltes det ved hendes Død, at hun havde været en elsket Moder og Bedstemoder. I Ægteskabet var der 8 Børn. Først et Tvillingepar:

VII,1. *Frederikke*, født d. 23. Marts 1865.

VII,2. *Sophie*, født d. 23. Marts 1865.

VII,3. *Sigismunda*, født d. 19. Januar 1867, ægtede d. 7. Juli 1891 Frederik Christian Sophus Sauerbrey, født d. 19.

April 1861 paa Fedgaard. Forpagter paa Sprettingegaard under Bregentved.

VIII,1. *Georg Sigismund Sauerbrey*, født d. 9. Juli 1892, død d. 13. September s. A.

VIII,2. *Erik Frederik Sigismund Sauerbrey*, født d. 30. September 1893.

VIII,3. *Justus Lannés Sauerbrey*, født d. 24. December 1894.

VIII,4. *Else Marie Sauerbrey*, født d. 17. Marts 1900.

VIII,5. *Inger Marie Sophie Frederikke Sauerbrey*, født d. 23. August 1901.

VIII,6. *Minna Marie Sauerbrey*, født d. 14. Juni 1909.

VII,4. *Georg Gustav Ulrich*, født d. 15. Oktober 1868, ægtede d. 12. Maj 1916 Astrid Kabell, født d. 5. Juli 1880. Han var Elev paa Sorø 1880—84. Elev ved Statsbanerne 1. Juni 1886. Godsekspeditør i Slagelse d. 1. Februar 1915. Stationsforstander i Tønder fra 15. Juni 1920, falden for Aldersgrænsen Oktober 1933. Ridder af Dannebrog.

VIII,1. *Else Ulrich*, født d. 30. April 1905.

VIII,2. *Stig Ulrich*, født d. 11. December 1907.

Begge adopterede.

VIII,3. *Kirsten Lisbeth Marie Ulrich*, født d. 3. December 1917.

VII,5. *Theodor Ludvig Ulrich*, født d. 14. Juli 1870. Lærte Handelen hos Carl I. Ulrich i Haslev og søgte derefter Wirens Handelsakademi. Etableret i Slagelse 1897. 1915 Formand i Bestyrelsen for Grønvold og Schou's Trælasthandel. 1913 Medlem af Repræsentantskabet for Banken for Slagelse og Omegn og 1927 Medlem af dennes Bestyrelse. Gift med Gunnhild Tøpfer, født i Storehedinge d. 1. April 1876.

VIII,1. *Kaj Flemming*, født d. 21. Juli 1901, gift med Frida, født Nørgaard.

VIII,2. *Niels-Juul*, født d. 15. Marts 1904.

VIII,3. *Jørgen*, født d. 31. Oktober 1907, død d. 15. Januar 1908.

VIII,4. *Gregers Ludvig Bayard*, født d. 17. Oktober 1909.

VIII,5. *Jytte Marie*, født d. 19. Januar 1915.

VII,6. *Marie Gyrithe Ulrich*, født d. 15. Juni 1872, gift med Einar Jessen, født d. 15. November 1869. Havari-ekspert i Assuranceselskabet „Baltica“, pensioneret Kaptajn i Marinen.

VIII,1. *Gert Staal Jessen*, født d. 4. November 1902, cand. polyt. Ingeniør hos Raadgivende Ingeniør Berthelsen, København.

VIII,2. *Effie Elsie Jessen*, født d. 16. December 1904, gift med Direktør Gottlieb.

VII,7. *Inger Margrethe Ulrich*, født d. 30. Juni 1874 paa Kærup ved Ringsted; tog Præliminæreksamen 1891; var dernæst Lærerinde i Rusland (Charkow Gwm.) fra 1893—96, ansat fra 1897—1908 ved et Forsikringssselskab, ægtede Otto Budtz-Jørgensen, født i Odense d. 21. Marts 1877. Autor. Vand- og Gasmester i København. Ingen Børn.

VII,8. *Justus Valdemar Ulrich*, født d. 26. Marts 1876, ægtede d. 9. September 1922 Gudrun Ipsen, født d. 12. April 1888. Uddannet ved Landvæsenet. Ejer af Bartofte 1909—14; derefter af Raunstrup pr. Herlufmagle fra 1914—18 og af Sørup ved Ringsted fra 1918—23. Driver nu Handel med Landbrugsmaskiner, Repræsentant for Firma Johs. M. Jensen, København og bor paa Krebshusgaard pr. Sorø.

VIII,1. *Bente Ulrich*, født d. 28. April 1924.

VIII,2. *Anna Gyrithe Ulrich*, født d. 31. Juli 1925.

VI,2. *Ludvig Ernst Christian Krogh*, født d. 8. Februar 1841, død d. 21. Oktober 1928, ægtede d. 11. Maj 1869 Henriette v. Buchwald, født d. 28. December 1844, død d. 13. Februar 1932.

Det er sandsynligt, at han har truffet sin senere Hustru ved sin yngste Halvbroders Daab, hvor hun sammen med andre af Familien Buchwald, der var Jens Kroghs nære Omgangsfæller fra Hejls, var Fadder.

Fra 1850 til sin Konfirmation gik han i Aalborg Katedralskole, boende hos Fasteren Marieline, gift med Købmand

Kjølby. Han gennemgik Realklasserne og forlod Skolen i Efteraaret 1854 efter Konfirmationen. Derefter lærte han Landvæsenet, var Forvalter paa Hovedgaarden Haraldskjær ved Vejle, hvor han blev, indtil han i Sommeren 1863 aftjente sin Værnepligt i Fredericia. Fra d. 1. Marts 1863 blev han Forvalter hos Lensgreve Wedell paa Wedellsborg paa Fyen, hvor han indkaldtes til Hæren og deltog i Krigen 1864 i Kampene ved Danevirke og Dybbøl; vendte derefter tilbage til Wedellsborg, hvor han forblev, til han i Foraaret 1869 overtog Forpagtningen af Haulykkegaard paa Lolland indtil 1908, da han bosatte sig i Charlottenlund. I Ægteskabet er der fire Børn.

VII,1. *Ingeborg*, født d. 25. Februar 1870. Kun 11½ Aar gammel kom hun i Skole i København, hvor Undervisningen afsluttedes med Præliminæreksamen, kort efter at hun var fyldt 17 Aar. I 1897 blev hun antaget som Elev paa Kommunehospitalet i København og Aaret efter ansat paa Operationsstuen. I 1910 blev hun Plejemoder paa 1. Afdeling; hun er nu pensioneret og levede sammen med sin gamle Moder til hendes Død.

VII,2. *Erik Krogh*, født d. 21. November 1873, død d. 28. Februar 1877.

VII,3. *Kaj Krogh*, født d. 12. September 1878, gift med Mary Gertrude Andersen, født d. 12. December 1887, død d. 9. Oktober 1931. Han er Ejer af og bebor Harpelunde-gaard pr. Harpelunde, Lolland. De har ingen Børn.

VII,4. *Helle*, født d. 1. Marts 1881, død d. 14. December 1903.

VI,3. *Mathilde Elise Merceditta**, født d. 20. November 1842 paa Skovgaard. Efter at have lært Husvæsen hjemme ægtede hun Murermester Andreas Boesen, der en lang Tid drev en meget stor Forretning og bl. a. byggede Vogterhusene paa Banestrækningen Fredericia—Aarhus. Endvidere byggede Boesen Høfder ved Vesterhavet, et Arbejde, der

*) Dette spanske Navn træffer vi her for første Gang, idet hun er opkaldt efter den udvandrede Farbroders første Hustru Merceditta Aqueda Dominguez. (Se nærmere om den spanske Gren).

beredte ham store Tab, saa at han maatte opgive og rejste udenlands. Familien tog derefter Ophold i engelsk Sydafrika, hvor den blev kendt af alle danske, og hvor Boesen drev en udmærket Forretning indtil sin Død d. 1. Marts 1890.

Om Andreas Boesens senere Livsskæbne fortælles, at han, efter at være ruineret i Danmark, besluttede at forlade Landet for at genvinde sin Formue i et fremmed Land. Han drog da i 1879 til Syd Afrika. Han slog sig ned i Durban, hvor der den Gang kun levede et ringe Antal Europæere. Skønt han kun kunde lidt Engelsk, lykkedes det ham dog at gøre saa god Fremgang, at han to Aar efter kunde sende Bud efter sin Familie. Det var særlig offentlige Bygninger, han tegnede, og alt saa lyst og godt ud, da Helbredet pludselig svigtede. I mange Maaneder var han saa syg, at han maatte forlade Natal, og han slog sig saa ned i Capetown, skønt Tiderne var vanskelige.

Opdagelsen af Guld i Johannesburgdistriktet bevirkede, at han forlod sin Familie i Capetown og sluttede sig til Guldsøgerne paa Vej til de nye Guldegne omtrent 1000 miles borte. Det var et meget haardt Arbejde, men han syntes at have Heldet med sig.

Hans Sønner Christian og Frederik sluttede sig til ham; den sidste vandrede 300 miles fra Kimberley.

Ved Juletid i 1889 samledes hele Familien i Capetown, men paa Tilbagevejen til Guldfeltet fik Boesen Tyfus og døde i Kloofraad d. 1. Marts 1890.

Frederik maatte nu sørge for Moderen og de yngre Søsken, hvoraf flere endnu var ganske unge; de yngste, var endnu ikke færdige med Skolen.

Moderen døde d. 22. Oktober 1922.

VII,1. *Elise Frederikke Boesen*, født d. 10. Juni 1867, ægtede d. 7. April 1893 Hermann Johannes Wasserfall, født i Syd Afrika d. 20. Maj 1869. Han er ansat i Reuters Bureau.

VIII,1. *Selma Mathilde*, født d. 20. December 1893, ægtede d. 8. September 1923 Charles Stanley Damp, født d. 27. April 1893.

IX,1. *Woodrow Lantrey Damp*, født d. 10. Januar 1925.

IX,2. *David Edgar Damp*, født d. 24. November 1930.

VIII,2. *Frederik Boesen Wasserfall*, født d. 24. April 1896, ægtede d. 16. November 1927 Alice Irene Mitchell, født d. 25. August 1902.

Han tog Examen som Apoteker; men opgav sit Arbejde, da Krigen brød ud. Han tjente under General Smuts, blev syg af Malaria, og efter at have genvundet sit Helbred blev han udnævnt til Flyver og gjorde Tjeneste forskellige Steder i Indien, Persien og Ægypten.

IX,1. *Jill Mitchell Wasserfall*, født d. 21. Maj 1928.

VIII,3. *Herman Wasserfall*, født d. 27. November 1898, ægtede d. 3. Juli 1930 Dorothy Muriel Green, født d. 9. September 1905. Han traadte ind i Hæren 17 Aar gammel, men maatte snart opgive enhver Deltagelse, da han blev gjort utjenstdygtig ved giftige Insektstik.

VII,2. *Christian Boesen*, født d. 20. Marts 1869, død d. 15. Juli 1930, ægtede d. 13. December 1900 Helen Maria Versfeld, født d. 2. Oktober 1881. Efter ved Faderens Død at have forladt Guldfelterne, slog han sig ned i Capetown i Broderen Frederiks Forretning.

VIII,1. *Mathilda Wilhelmina Boesen*, født d. 17 Juli 1903, ægtede d. 12. Januar 1924 Frank Melville Townsend, født d. 4. April 1894, bor i New York og har en Datter.

IX,1. *Shiela Brenda Townsend*, født d. 8. Oktober 1924.

VIII,2. *Valdemar Christian Boesen*, født d. 7. September 1905, ægtede d. 28. Marts 1929 Phoebe Yoya Tamlin, født d. 29. Januar 1909.

VIII,3. *Nancy Mildred Boesen*, født d. 8. August 1907, ægtede d. 1. Oktober 1927 Patrick Joseph Sammon.

IX,1. *Patrick Joseph Sammon*, født d. 1. September 1925.

IX,2. *Imelda Sammon*, født d. 5. September 1929.

VIII,4. *Iona Amelinda Boesen*, født d. 4. December 1909.

VIII,5. *Erna Alvina Boesen*, født d. 10. Januar 1914.

VII,3. *Frederik Boesen*, født d. 25. Januar 1871. Han

uddannedes til Murer og startede i 21 Aars Alderen sin egen Forretning som Bygmester og har haft Held med sig. Han har bygget adskillige smukke Kirker og Skoler Landet over. Han havde Lyst til at gaa til Søs, men efter at have været forhyret med en dansk Bark, fik han nok af Søen. Ægtede d. 22. December 1889 Elisabeth Jacoba Richards.

VIII,1. *Victor Andreas Boesen*, født d. 7. December 1899, ægtede d. 31. August 1924 Jessica Maclean.

IX,1. *Selma Boesen*, født d. 20. April 1926.

IX,2. *Valda Boesen*, født d. 8. Juni 1928.

VIII,2. *Roy*, født 1904, død 1905.

VIII,3. *Helga Boesen*, født d. 24. September 1906, ægtede d. 15. Marts 1927 Harold Victor Ruffey, født d. 5. Februar 1901.

IX,1. *Bruce Ruffey*, født d. 2. Juli 1928.

VII,4. *Marie Ingeborg Boesen*, født d. 12. Februar 1873, ægtede d. 11. Juli 1895 David Kennedy Macfarlane, født d. 25. Januar 1867. De levede i Kimberley, da Boerkrigen brød ud. Hendes Mand, der var Officer, gjorde Krigen med, og hun selv maatte udstaa Kimberleys Belejring. Det næstældste Barn, en lille Pige, var født umiddelbart før Belejringen, men kunde ikke staa Nøden og Sulten igennem og døde 3 Mdr. gammel. Under Verdenskrigen blev han Lejradjutant, og hans Hustru fulgte ham rundt til de forskellige Pladser.

VIII,1. *Eric Gordon Macfarlane*, født d. 24. Juli 1896.

VIII,2. *Gwendoline Elise Mathilda Macfarlane*, født d. 10. September 1899, død d. 24. December 1899.

VIII,3. *Yoyce Gerda Macfarlane*, født d. 11. September 1903. Hun var i Skole i Louvain, da Verdenskrigen brød ud; efter mange Eventyr slap hun endelig over til England, og i 9 Maaneder hørte hendes Forældre intet til hende. Hun ægtede i 1923 William Truter.

IX,1. *Elaine Truter*, født d. 14. April 1924.

VIII, 4. *Jan Kenneth Macfarlane*, født d. 2. Juli 1905.

VIII, 5. *Ronald Clive Macfarlane*, født d. 16. Februar 1908, deltog i Verdenskrigen i Vest Afrika. I August 1915 tjente han paa Vestfronten i det svære Artilleri fra Syd Afrika indtil September 1918.

VII, 5. *Louis Boesen*, født d. 22. December 1874, har haft en meget eventyrlig Livsbane. Han var udlært som Typograf, var i 1893 i Johannesburg, hvor han sluttede sig til Jameson og deltog i hans Overfald paa Boergrænsen. Tidligt i 1899 blev to Ekspeditioner sendt ud af Britisk Sydafrikansk Kompagni for at udforske Barotseland fra Grænsen af Syd Rhodesia til Central Afrika, nu kaldet Nord Rhodesia. Louis sluttede sig til Ekspeditionen under Ledelse af H. M. Watson, og Ekspeditionen bestod af 4 hvide Mænd og 150 Indfødte. De startede fra Buluwajo, og det tog 20 Dage at naa frem til Zambesifloden, en Strækning, der nu med Flyvemaskine kan tilbagelægges paa 3 Timer. Landet var beboet af fjendtlige Indfødte. Ekspeditionen naaede frem til Belgisk Congo. De maatte udstaa skrækkelige Anstrebninger. Ekspeditionen vendte tilbage efter 14 Maaneder midt under Boerkrigen.

Nogle Aar senere drog Louis til Østafrika som Repræsentant for forskellige Firmaer fra Sydafrika for at indlede Forretningsforbindelser og er den første hvide Mand, der tog den Tur.

Medens han i 1907 var i Nairobi, blev han indbudt til at deltage i en Jagtekspedition til Søen Navaasha, Skuepladsen for Rider Haggards Roman.

Derefter deltog han i en Elefantekspedition inde i Belgisk Congo. Endelig vendte han tilbage til Capetown, hvor han efter flere forgæves Forsøg i flere Retninger, maatte ty til den Profession, han havde lært oprindeligt.

Han ægtede først Sybil Irene Richards og d. 3. Januar 1929 Coroline Lavinia Percival, født d. 8. September 1893. Børn af første Ægteskab.

VIII, 1. *Elaine Sybil Boesen*, født d. 25. April 1904, død d. 10. April 1921.

Christian Krogh. 1812—1885.
Side 173.

Henriette Marieline Kjølby,
f. Krogh. 1822—1903.
Side 209.

Marie Dor. Henriette Louise Ulrich,
f. Krogh. 1839—1927.
Side 177

Herman Wasserfall. Frederik Boesen Wasserfall. Erik Gordon Macfarlane.
 f. 1898. Side 182. f. 1896. Side 182. f. 1896. Side 183.
 Fru Mathilde Boesen, f. Krogh.
 1842—1922. Side 180.

Familien Wasserfall, Syd Afrika. Damerne er: Øverst: Elise W., f. Boesen.
 Midten: Ingeborg W. Nederst: Olga W. Paa Hjørnet Olgas Datter.
 Barnet er Selma W.s Datter. Side 183—84.

VIII,2. *Holger Dudley Boesen*, født d. 27. Oktober 1905.

VIII,3. *Yolande Boesen*, født d. 9. September 1907.

VIII,4. *Vega Griffen Boesen*, født d. 13. Maj 1919.

VII,6. *Olga Boesen*, født d. 5. Marts 1877, ægtede d. 8. December 1898 en Efterkommer efter de britiske Kolonister i Syd Afrika fra 1820, James Tindall Robertson, død d. 5. September 1905, ægtede d. 12. Februar 1914 Richard Amm.

IX,1. *Vega Robertson*, født d. 9. December 1900.

VII,7. *Gerda Boesen*, født i Durban d. 10. November 1885 og er det eneste Barn af de indvandrede, der er født i Afrika, død d. 2. Oktober 1915, ægtede d. 5. September 1908 en Syd Afrikaner Neville Joseph i Potchafstroom.

IX,1. *Reginald*, født 1909.

IX,2. *Francis Major*, født d. 28. September 1915.

VI,4. *Jens Ditlev Krogh*, født d. 24. August 1844; død d. 19. September 1923, gift d. 17. December 1869 med Christine Jørgensen, født d. 12. November 1842, død d. 14. December 1928.

Hans Moder døde ved hans Fødsel. Han gik i Vejle Latin-skole fra sit 13. Aar. Et Par Aar senere blev han sat i Købmandslære i Faaborg; men han var, som han selv plejede at sige, „ikke skabt til at pille Rosiner“, og det varede ikke længe, før han rendte af Lære og gik til Søs. Han tog snart Styrmandseksamen, og efter at han i 1869 var bleven gift, sejlede han et Par Aar med en Toldkrydser og blev saa Styrmand i D. F. D. S. Den 6. Maj 1896 — paa hans ældste Datters Fødselsdag — modtog han Udnævnelse til Kaptajn og i næsten 25 Aar, førte han Øresundsdamperen „Gefion“.

Da D. F. D. S. i 1900 solgte Ruterne København—Malmø, Landskrona og Kystfartens Skibe, blev Jens Leder af og Direktør for det nystiftede Selskab „Øresund“, og i Løbet af de 20 Aar, han ledede Selskabet, drev han ved sejgt og taalmodigt Arbejde Ruterne op til deres nuværende ansete Standpunkt. Han trak sig tilbage i 1920, da han var 75 Aar gammel og døde 3 Aar senere. Han var høj Frimurer

og Ridder af den svenske Vasaorden. Jens Krogh var et typisk Eksempel paa, hvorledes en Mand kan skabe sig en smuk Karriere uden Protektion eller Hjælp af nogen Art udelukkende ved sit personlige Arbejde og ved sin store Redelighed og Pligtfølelse.

VII,1. *August Carl Frederik*, født d. 16. August 1870, gift med Henriette Elizabeth Landsberg.

Var Marinesoldat 1889. Ophold i Tyskland og Syd-europa 1890—93, Sverrig 1893—95; Sydafrika 1895—1907, i Danmark 1907—18. Har gennemgaaet det kgl. Akademi som Maler og Arkitekt. Drev en Grossererforretning 1916—18. Direktør for Forsikringsselskabet „Axelstad“ 1918. Det meddeles i 1930, at han igen har Ophold i Sydafrika, hvor hans Hustru er født. I Ægteskabet er der ingen Børn.

VII,2. *Einar Niels Christian*, født d. 7. Oktober 1872 i Køge, gift med Erna Kristine Jacobsen, født d. 6. Januar 1880, død d. 30. Januar 1933. Han har i mange Aar sejlet som Skibsfører. I Ægteskabet er der ingen Børn.

VII,3. *Oda Johanne Christiane*, født d. 6. Maj 1876, gift med Johan Peter Tuxværd, født d. 21. Marts 1876, død d. 29. Januar 1913. Har en Klasselotterikollektion.

VIII,1. *Johanne Birgitte Tuxværd*, født d. 26. December 1905.

VII,4. *Ellen*, født d. 6. August 1879, gift med Hans Frederik Fenger-Eriksen, født d. 30. April 1873. Koffardikaptajn, Inspektør. I Ægteskabet er der 6 Børn.

VIII,1. *Helene Mathilde*, født d. 17. Oktober 1901, død d. 14. Maj 1932, gift med Ingeniør Steen Due.

VIII,2. *Bertha*, født d. 11. December 1902, gift med Sølvsmed Bjarne Weimar.

IX,1. *Birgitte Weimar*, født d. 18. Januar 1929.

IX,2. *Lisbeth Weimar*, født d. 25. November 1931.

VIII,3. *Jens*, født d. 16. Februar 1907, stud. med.

VIII,4. *Grete*, født d. 9. Oktober 1908, gift med Tandlæge Oluf Larsen.

IX,1. *Jens Larsen*, født d. 11. April 1931.

VIII,5. *Frits*, født d. 25. Juli 1910, ved Handelen.

VIII,6. *Ellen*, født d. 12. December 1915 og død d. 13. Oktober 1925.

VI,5. *Frederik August Carl*, født d. 17. April 1846. død d. 20. November 1929, gift d. 14. Maj 1881 med Emma Müllenhauer, født d. 15. Juni 1861.

Efter endt Skolegang lærte han Landvæsenet hjemme paa Laage og blev Forvalter dels paa „Olufskjær“ ved Haderslev, dels paa „Sønderskov“ ved Vejen. I 1873 rejste han til Amerika og tog efter forskellige Oplevelser Ophold i Philadelphia. Hensigten med Rejsen til Amerika var at tjene Penge nok til at tilbagekøbe „Laage“, som Faderen havde solgt i 1869. Det var Fritz's ramme Alvor, og Maalet var ikke fantastisk, eftersom det i de Tider ikke var ualmindeligt, at unge raske Danske vendte hjem med Formuer fra Amerika. Og Fritz var en rask Mand. Desuden var han en smuk Mand — fhv. Hestgardist*) og Nationernes „Skønhedskonge“ blandt Emigranterne af hans Aargang, idet han blev udtaget til Audiens hos Præsidenten, der det paagældende Aar havde ønsket at se en Repræsentant for hver af Emigranternes Nationer. Endvidere var Frits en stærk og ogsaa en begavet Mand, saa alle Betingelser syntes at være til Stede.

I sin første Amerikatid indrettede han sig ogsaa fuldstændig efter Maalet, han havde sat sig. Men han blev engang syg, og den Mand, der skulde passe hans Kulforretning i Cleveland, bedrog ham, saa at han efter Sygdommen maatte begynde helt forfra. Paa et Hotel, hvor han efter Sygdommen fik Plads som Tjener, lærte han Ejerens Datter at kende og giftede sig med hende. Da Hustruen, skønt af tysk Afstamning, var opdraget som Amerikanerinde, saa Frits nu ikke længer nogen Mulighed for eller Rimelighed i at forfølge det Maal, han oprindeligt havde sat sig, og han slog sig til Ro i Philadelphia, hvor han blev Lagerforvalter i et Firma for Isenkram en gros. Han blev i denne Stilling

*) Han havde været med i 1865, da Korpset opløstes.

i 36–37 Aar og afgik med Pension. I Ægteskabet er der 7 Børn, hvoraf 3 Sønner.

VII,1. *Louise Virginia*, født d. 5. September 1883, ægtede d. 21. September 1907 James A. Miller.

VIII,1. *James A. Miller*, født d. 1. August 1908.

VIII,2. *Sarah A. Miller*, født d. 23. Maj 1910.

VIII,3. *William J. Miller*, født d. 2. December 1911.

VIII,4. *Eleanor V. Miller*, født d. 8. November 1915.

VIII,5. *Frederick C. Miller*, født d. 27. September 1918.

VII,2. *Frederick William Krogh*, født d. 15. Marts 1884, ægtede d. 30. Oktober 1905 Ada van Pelt Ewans, født d. 22. September 1883. Han er Sporvognskonduktør.

VIII,1. *Edna Claire Krogh*, født d. 18. Oktober 1906, ægtede d. 12. April 1923 Georg Alfred Nees, født d. 20. Oktober 1901.

IX,1. *Edna Clarie Nees*, født d. 28. Maj 1924.

IX,2. *George Alfred Nees*, født d. 30. December 1925.

IX,3. *Evelyn Marie Nees*, født d. 4. Januar 1926.

IX,4. *Lois Aldine Nees*, født d. 3. November 1928.

VIII,2. *Walter Krogh*, født d. 28. Januar 1909.

VIII,3. *Florence May Krogh*, født d. 22. Juni 1912.

VII,3. *George Mollenhauer Krogh*, født d. 5. Oktober 1887, død d. 8. Januar 1895.

VIII,4. *Emma Francis Krogh*, født d. 23. Oktober 1888, ægtede d. 29. Januar 1906 Thomas Nicolas Madgett, født d. 6. December 1886.

VIII,1. *Helen Marie Madgett*, født d. 6. Februar 1908.

VIII,2. *Howard Griffic Madgett*, født d. 19. Oktober 1910.

VII,5. *Andrew Eastwick Krogh*, født d. 28. Februar 1891, ugift.

VII,6. *Hermann Mollenhauer Krogh*, født d. 6. September 1896, ugift.

VII,7. *Ellen Christina Krogh*, født d. 1. April 1900,

ægtede d. 11. September 1920 William Edmund Lincoln, født d. 16. August 1893.

VIII,1. *William Edmund Lincoln*, født d. 8. Juli 1924.

VIII,2. *Robert Homann Lincoln*, født d. 7. Februar 1927.

VII,8. *Martha Sophia Krogh*, født d. 23. April 1905, ægtede 1930 Joseph Lord.

VI,6. *Thora Charlotte Krogh*, født d. 7. Oktober 1847, død d. 2. Marts 1912, gift i 1869 med Hans Olsen, født d. 19. September 1844, død d. 4. September 1916. Hans Olsen var Fæster under Stamhuset Espe ved Korsør. I Ægteskabet var der 6 Børn.

VII,1. *Karoline Frederikke Olsen*, født d. 14. November 1869, ugift. Har i mange Aar været Husbestyrerinde for Kaptajn Hagedorn i Hellerup.

VII,2. *Johan Christian Olsen*, født d. 13. Juni 1871, død d. 15. Juli 1897. Var Tømrer af Profession.

VII,3. *Elise Margrethe Olsen*, født d. 8. Oktober 1875, gift med Magasinpasser ved Statsbanerne Vilh. Christensen, Korsør.

VII,4. *Frida Marie Olsen*, gift med pensioneret Gasværksarbejder Lauridsen, Horsens.

VII,5. *Hans Gunner Olsen*, født d. 11. Marts 1884, Hestehandler og Boelsmand nær ved Barndomshjemmet.

VII,6. *Henrik Olsen*, født d. 26. Juli 1888, Gas- og Vandmester i Korsør.

VI,7. *Waldemar Alexander Krogh*, født d. 8. Maj 1849. I Handelslære i Middelfart; Soldat i 1871; avancerede til Sergent; tog sin Afsked i 1875 og rejste i 1879 til Amerika, hvor han i nogen Tid tjente paa en Gaard, som Broderen Frits bestyrede. I 1881 eller 82 rejste han til Omaha, hvor han blev Politibetjent. Døde i December 1885 af Malaria i Forbindelse med en Nyresygdom. Han var i det hele noget svagelig og havde, medens han var i Handelslære, en Kærlighedsskuffelse, idet han blev forlovet; men Pigens Forældre var imod Forbindelsen, hvad han tog sig meget nær.

VI,8. *Alvine Jacobine Henriette Krogh*, født d. 12. Juni

1851, død d. 3. Juni 1897, gift i 1876 med Rasmus Hartvig Andersen, født d. 20. December 1848, død d. 29. Marts 1929.

Efter Konfirmationen lærte hun paa Eckernførdeegnen hos sin Moders Slægtninge Mejerivæsen. Hun var en Tid Mejerske paa Laage, men efter Salget af Gaarden, maatte hun klare sig selv og blev Mejerske paa Kjær Mølle, hvor hun lærte sin senere Mand at kende, der da var ung Grænsegendarm og laa indkvarteret paa Møllen. Hendes Ægtefælle var da Korporal ved Grænsegendarmerne og havde fra 1876—80 Bopæl i Vejstrup, Slægtens gamle Egn. Fra 1. Maj 1880 forflyttedes han til Vamdrup som Sergent og 1. Januar 1884 til V. Vedsted som Inspektionssergent. I 1890 forfremmedes han til Oversergent, blev 1898 Dannebrogsmænd og hædredes i 1914 med Fortjenstmedaljen i Sølv. Efter Fødselen af den yngste Søn i 1891 var hun aldrig rigtig rask og døde 1897 som Følge af Vattersot og en akut Sindslidelse. Hun ligger sammen med sin Mand begravet paa V. Vedsted Kirkegaard.

Christian Krogh og Hustru var imod dette Ægteskab. Skønt de selv var i stærk økonomisk Tilbagegang, ventede de bedre Partier for deres Døtre. Forholdet blev dog senere helt godt, og Brylluppet fejredes d. 20. Maj 1876 hos Chr. Krogh i Odense. I Ægteskabet var der 4 Børn.

VII,1. *Frieda Elisabeth Margrethe Andersen*, født d. 6. Februar 1874, gift d. 3. November 1899 med nuværende pensioneret Vagtmester af Grænsegendarmeriet Peter Madsen Kjær, født d. 26. September 1862. I Ægteskabet er der 3 Børn.

VIII,1. *Hartvig Kjær*, født d. 30. August 1900, gift d. 28. September 1924 med Andrea Jørgensen, født d. 28. September 1899 i Obbekjær, død d. 8. Maj 1927 i Helsingør, hvor Manden er Vaskeriejer.

IX,1. *Andreas Kjær*, født d. 12. Marts 1927.

VIII,2. *Alvine Hansine Kjær*, født d. 14. November 1902, gift d. 14. November 1930 med Bogtrykker Jens Peter Stener Rothejsen, født d. 30. August 1894.

VIII,3. *Emma Christence Kjær*, født d. 29. Maj 1911.

VII,2. *Hans Jensen Andersen*, født d. 27. August 1878, Snedker og rejste som Svend over næsten hele Mellem-europa. Bosat i Haderslev en Tid, gift 2. Januar 1905 med Thyra Lykke, Datter af Smedemester Lykke i Haderslev, født d. 7. November 1885, død d. 29. Maj 1932 i Des Moines.

Han rejste i 1905 til Des Moines U. S. A., var hjemme 1920—22 og da bosat i Haderslev, men drog atter til Des Moines, hvor han endnu er. Han er inden for sit Fag en meget anset Mand, og meget anset i den danske Koloni.

VIII,1. *Svend Andersen*, født 1905 i Haderslev.

VIII,2. *Helmer Andersen*.

VIII,3. *Harald Andersen*.

VIII,4. *Alvine Hartvig Andersen*.

VII,3. *Marius Emil Andreas Kristian Krogh Andersen*, født d. 11. Oktober 1885, gift d. 17. November 1918 med Karen Juul fra Ribe, født d. 11. Juli 1893. Han er Tømrer og har ligesom Broderen berejst Tyskland og Svejts. Nu bor han i Vedsted i Forældrenes Hus, som han ejer. Ste-moderen, Emma Louise, født Krogh, bor hos ham.

VIII,1. *Alvina Andersen*, født d. 31. Januar 1919.

VIII,2. *Else Andersen*, født d. 10. November 1920.

VIII,3. *Emma Louise Andersen*, født d. 20. Juni 1922.

VIII,4. *Thomas Hartvig Andersen*, født d. 4. Juli 1924.

VIII,5. *Selma Andersen*, født d. 10. Maj 1926, død d. 7. Juli 1926.

VIII,6. *Karla Andersen*, født d. 20. April 1928.

VIII,7. *Asta Andersen*, født d. 7. September 1930.

VII,4. *Charles Vilhelm Krogh Andersen*, født d. 31. Marts 1891, gift d. 30. Januar 1921 med Selma Emma Schultz, f. d. 6. Oktober 1900, Datter af Glasslibemester Schultz, Odense, født i Schlesien. Besøgte Ribe Katedralskole 1904—08, hvorfra han tog Realeksamen, søgte Odense tek-niske Dagskole 1911—13. Bygningskonstruktør 1913. Teg-

ner hos Arkitekt Jep Fink i Aabenraa 1914. Konstruktør i Pommern 1915—16. Konstruktør hos Christiani og Nielsen 1918. Tegner ved Statsbanerne fra 1. Juni 1918; fra 1919 i Odense. Lærer ved Odense tekniske Skole.

VIII,1. *Erik Hartvig Krogh Andersen*, født d. 2. November 1921.

VIII,2. *Poul Julius Krogh Andersen*, født d. 23. December 1926.

VI,9. *Emma Louise Krogh*, født d. 30. August 1853. Hun rejste i 1890 efter Forældrenes Død til Amerika og opholdt sig i 2 Aar hos Broderen Frits i Philadelphia og 8 Aar i Chicago. I 1900 kom hun hjem for at styre Huset for sin Søster Alvin's efterladte Mand, med hvem hun blev gift d. 3. Marts 1901, den sidstlevende af Christian Kroghs Børn.

VI,10. *Christian Krogh*, født d. 8. Maj 1856, død d. 19. Juni 1917. Da han ikke kunde enes med sin Fader, boede han en Tid hos Tanten Mathilde, gift med Boesen. Efter Konfirmationen ønskede han at komme i Malerlære, medens Faderen ønskede, at han skulde lære Handelen og satte ham i streng Lære i Aabenraa. Et Ønske om at komme til Amerika modsatte Faderen sig bestemt, og da Broderen Frits sendte ham Billet til Overfarten, forbød Faderen ham at tage af Sted. Derefter brød han med sin Familie og flakkede temmelig meget om. En Tid var han Underforvalter paa Bonderup ved Korsør, hvor Søsteren Thora var Husjomfru, derefter Underforvalter paa nogle fynske Godser samt Tjele ved Viborg; har en Tid boet i Hyllested i Djursland. I 7 Aar var han uden Forbindelse med sin Familie, senere fik han Plads, hvor ogsaa Broderen Hans havde Arbejde. Her traf Brødrene hinanden, og Christian erfarede først her Moderens Død. Hans Fader kom paa sin Rundrejse ogsaa til Aarhus, hvor Fader og Søn mødtes og blev forsonede. I 1890 ægtede han Jensine Kirstine Jensen, født d. 15. Marts 1864. Indtil sin Død havde han derefter Ophold i Grenaa, hvor han døde d. 19. Juni 1917.

VII,1. *Frieda Elisabeth Marie Krogh*, født d. 28. Januar

1893. I 1928 Sygeplejerske paa St. Hans Hospital ved Roskilde.

VII,2. *Hanne Marie Christine Krogh*, født d. 12. Februar 1893. Hun ernærer sig som Syerske i Grenaa, og den gamle Moder bor hos hende.

VII,3. *Charles Vilhelm Krogh*, født d. 20. Januar 1902, udlært som Typograf. I 1930 opholdt han sig i Des Moines i Nord Amerika hos Fætteren Hans Jensen Andersen, men det meddeles, at han i længere Tid har været udenfor dennes Synskreds. Der vides altsaa for Tiden intet paa-lideligt om ham.

VI,11. *Hans Peter Ernst Krogh*, født d. 11. April 1859, død d. 23. November 1913, gift med Ane Kirstine Mogensen, født d. 31. Maj 1861. Han var først Sømand, men kunde ikke taale Søen, senere Møller, men kunde heller ikke taale Møllriet. Derefter blev han Havnearbejder i Aarhus, men fik snart Ansættelse ved Statsbanerne, først som Telegraf-arbejder paa Linien og allerede efter et Aars Forløb som Telegraformand paa Værkstedet i Aarhus. I Ægteskabet er der ingen Børn.

VI,12. *Frieda Elise Margrethe*, født d. 7. April 1862, død d. 3. Marts 1874. Hun blev slaet af en Møllevinge paa Laage og var aldrig rask siden.

VI,13. *Charles Vilhelm Krogh*, født d. 16. Juli 1863, død d. 28. Juni 1907, gift med Inger Marie Nielsen Flintholm, født d. 3. Juli 1867. Indtraadte i 1881 i Statsbanetjenesten og var 1893 Stationsforstander i Døstrup, Aars; fra 1904 i Flemløse. Begravet i Kolding. I Ægteskabet er der ingen Børn.

V,2. *Johan Peter Ernst Krogh*, næstældste Søn af Jens Christensen Krogh (Side 172) og hans Hustru Maren Ernestine Præstiin. Han fødtes i København d. 23. Februar 1814, og har tilbragt i alt Fald nogle Barndomsaar paa Kjær Mølle i Hejls Sogn, som hans Fader ejede, idet han i et af sine Breve til Fætteren Hans Detlef (H. G. S. 52) omtaler, at han ganske dunkelt erindrer Kusinen Sine (B. G. S. 129), senere gift Dreckmann. Han blev sat i Handelslære i Flens-

borg, men udvandrede allerede i 1832, kun 18 Aar gammel, til St. Thomas og gensaa aldrig mere sit Fædreland, idet han døde d. 10. Juni 1867, kun 53 Aar gammel i Ciudad Bolivar, forhen Angostura i Venezuela, hvor han drev Forretning.

Han blev Stifter af den spanske Gren af Familien, der uden at hæve sig til nogen imponerende Stilling endnu lever i bedste Velgaaende i Syd Amerika. Kun Efterkommere af de kvindelige Familiemedlemmer lever i Venezuela; de mandlige er nu Englændere, boende paa Trinidad.

Vort Kendskab til ham og hans Børns Skæbne har vi gennem en Række (11) Breve fra hans egen Haand til Fætteren Hans Detlef Krogh i Slesvig og navnlig til dennes Hustru Line. Endvidere foreligger der en Række (20) Breve fra Datteren Maria og Sønnen Felipe af 1. Ægteskab. Derefter følger Korrespondancen mellem Johann Dreckmann Krogh og Sønnen Ernesto (af 2. Ægteskab) og en Korrespondance mellem Udgiveren af Slægtsbogen Rein. Alex. Krogh og Robert Joseph Krogh.

Ud fra den Betragtning, at flere af mine Læsere kun ved ringe Besked om den sydamerikanske Stat Venezuela, har jeg samlet enkelte spredte Oplysninger af nyere og særlig ældre Tid, som jeg meddeler nedenfor. Om Byen Ciudad Bolivar hidsættes flg. hentet fra Leonard V. Dalton: Venezuela, Third Impression 1918, Side 211 ff.

„The capital . . . is the city of Angostura, named in ^{81/5} 1846 Ciudad Bolivar, in honour of the Libertador. Its intercourse with the outside world is carried on solely through Port-of-Spain, in Trinidad, from which shallow-draught river steamers run over in about two days once a week in the busy season.

Founded in 1764 by the then Governor of the Orinoco province, Don Joaquin Moreno de Mendoza, on the slope of a granite hill overlooking the river, the new city received the name of San Thomé de la Nueva Guayana . . . Later the name changed, naturally, to Angostura, from the fact that the river at this point narrows down to 800 metres . .

..... C. B. is the official port of entry not, only for the hinterland of Guayana but also for the eastern gold-mining region.“

Fra J. E. Wappäus: Die Republikken von Südamerika, Göttingen 1843 Side 130 henter jeg følgende: „Santo Thomas de la Nueva Guyana gewöhnlich Angostura genannt, am rechten Ufer eines Engpasses (Angostura) des Orinoco gelegen, wurde im Jahre 1764 gegründet, Die jetzige Stadt liegt amphitheatralisch an dem Abhange eines Hügels von Hornblendschiefer, der von aller Vegetation entblösst ist. Ihre Strassen sind schnurgerade. Während noch vor etwa 10 Jahren die Ankunft eines fremden Schiffes in Angostura eine Seltenheit war, betrug die Zahl der 1842 angekommenen und abgegangenen Schiffe unter fremder Flagge 98. Die weite Entfernung Angostura's von der Mündung des Hauptarms des Orinoco, welche auf dem Flusse 85 Meilen beträgt, ist für den Handel nachtheilig. Die Einfuhr nach Angostura ist sehr gestiegen; die Einfuhr aus den Hansestädten allein 1.347.623 und *die aus Dänemark, wovon ein grosser Theil auf Altona kommt 1.449.488 Pesetos betrug.* (Side 204) Vergleichende Uebersicht der Einfuhr der verschiedenen Nationen nach Venezuela während der Jahre 1832—34 und 1840—42 in Pesos ausgedrückt 18^{32/33} 833.444; 18^{33/34} 980.101; 18^{40/41} 1.257.618; 18^{41/42} 1.037.314 aus Dänemark westind. Col. St. Thomas. (Side 206) Vergleichende Uebersicht der Ausfuhr Venezuela's nach den verschiedenen Ländern Europas u. Amerika's; Dänemark St. Thomas 18^{32/34} 746.520; 18^{33/34} 740.205; 18^{40/41} 585.769; 18^{41/42} 506.870.“

Til Sammenligning tjener, at Indførselen til Venezuela fra U. S. A. og f. Eks. Tyskland i de samme Aar var henholdsvis 1.025.448; 783.061; 1.190.938 og 1.922.432. Fra Tyskland over Bremen og Hamburg tilsammen 18^{32/33} 261.247; 18^{33/34} 325.430; 18^{40/41} 1.539.494; 18^{41/42} 1.150.442.

Samhandelen mellem Danmark og Venezuela var altsaa i de Aar, hvor Johan Peter Ernst begyndte sit Arbejde der, slet ikke ringe.

Om Klimaet hedder det (anførte Bog Side 134) Das Klima von Angostura ist gesund und nicht so heiss, als man nach seiner Lage an einem kahlen dunkel gefärbten Felsen

erwarten sollte, da die Hitze durch den regelmässigen Passatwind, der vom Meere her weht und durch die Nähe des Flusses etwas gemildert wird.“ Og Side 91 Note „Es giebt jedoch in Venezuela auch einige Punkte, welche durch ihre örtlichen Verhältnisse zu den heissesten der Erde gehören z. B. la Guayra, der besuchteste Hafen des Landes, dessen mittlere Jahrestemperatur 28° betrægt, dessen wærmste Monate aber eine mittlere Temperatur von 29° haben.“

Efter disse Bemærkninger vender vi tilbage til Familiens Historie. Brevvekslingen var, som man kan tænke sig, i Midten og før Midten af det 19. Aarh., yderst usikker og langsom. Derfor gentages i Brevene hyppigt de samme Meddelelser, og Langsomheden bevirker, at der stadig klages over manglende Svar, ligesom utvivlsomt adskillige Breve er gaaet tabt.

Det første Brev er fra St. Thomas dateret d. 15. Februar 1836. Af Indholdet kan man slutte, at Fætrene om end med lange Mellemrum har vekslet Breve. Anledningen til dette Brev er Hans Detlefs Forlovelse eller snarere Ægteskab med Kusinen Marieline. Han længes noget hjem, men sætter sin Fortrøstning til Fremtiden. Han er ansat i et Firma Grüner og Co. og har den Følelse, at man er tilfreds med ham.

Der forløber nu et Tidsrum paa 6 Aar, hvorfra vi ingen Efterretninger har, da et Brev fra 1. Juli 1842 paany knytter Forbindelsen. Det er Svar paa et Brev, han har faaet fra Fæteren og Kusinen, der nu som Ægtefolk bor i Niebüll (Nybøl) ved Tønder. Dette Brev har været dateret d. 4. Januar; vi har det ikke, men har Lov til at antage, at de to, Hans Detlef og Line, der sidder derude i Marsken, en Vinteraften er faldet i Tale om Fæteren langt borte og saa har skrevet ham til. Først d. 7. Juni, altsaa efter 5 Maaneders Forløb, naar det ham, der nu ikke længere er paa St. Thomas, men i Angostura i Venezuela. Brevet er, som alle hans senere, affattet paa Tysk; men, som han selv siger, vil han i de efterfølgende Breve beflitte sig paa at skrive Dansk til Kusinen, skønt han ellers aldrig har Lejlighed til at bruge det Sprog. Han opfylder dog ikke sit

Løfte og erklærer i et af de næste Breve, at han ikke er i Stand til at skrive paa Dansk. Han fortæller ogsaa, at han er gift og har en lille Datter, Maria, der er 1 Aar gammel.

Efter 10 Aars Forløb genoptages i 1852 Korrespondancen. I den forløbne Tid har han oplevet adskilligt. Hans Hustru er død i 1845, efterladende den oven omtalte Datter Maria og en Søn Felipe, der siden 1850 har været i Tyskland nærved Bremen i en Skole der. Brevet er dateret d. 2. Juli 1852 og er Svar paa et Brev, som Line har skrevet til ham d. 20. April under et Ophold i København.

I Danmark er der foregaaet vigtige Begivenheder: Oprørskrigen 1848—50 er endt, og Hans Detlef sidder i Slesvig som Amtsforvalter. Line, der er født 1814 og lige gammel med Ernst, har i Brevet omtalt de gode Forhold, hvorunder Familien lever, og udtaler Haabet om en Dag at se ham og hans Børn hos sig, hvor de skal faa en god Modtagelse; thi „hvor der er Husrum, er der ogsaa Hjerterum.“

Havde den gode Line kunnet ane, hvilke Konsekvenser hendes Brev skulde faa, havde hun maaske betænkt sig paa at skrive det. I Brevet, der er ret vidtløftigt, omtaler Ernst først, at naar han har sendt Felipe til Bremen, er det for Skolegangens Skyld, for i Venezuela er der i de Tider ingen Mulighed for en tilfredsstillende Undervisning af Børnene. — Og saa meddeler han Line, at han som Følge af hendes venlige Indbydelse i Løbet af 14 Dage sender Maria af Sted til Fætteren og Kusinen i Slesvig, hvor han tænker sig, at hun kan blive i 3 à 4 Aar.

Med en aldeles paafaldende Ugenerthed bestemmer Fætter Ernst, hvad han ønsker, at Datteren skal lære: Tysk, Engelsk og Fransk, at danse, tegne, kort sagt, alt hvad en dannet ung Pige maa kunne. Maaske har han dog en Følelse af, at hans Raskhed kan blive taget ilde op, for han fortsætter: „Du undrer dig maaske over min Dristighed, saaledes over Hals og Hoved at bebyrde dig med en Datter, men det faar nu en Gang ikke hjælpe. Ganske vist bliver jeg ganske alene tilbage her i det fremmede Land, men det faar jeg finde mig i; det faar ikke hjælpe...“

Da imidlertid den lille Maria, der jo kun er 9 Aar gam-

mel, ikke kan rejse alene, vil hun blive fulgt over af en spansk Dame Donna Leocadia Jofardo di Drummond, som efter et Besøg hos Venner i Bremen snarest vil vende tilbage til Sydamerika. Hun, saa vel som Maria, taler kun spansk; men Maria vil naturligvis snart lære Sproget : tysk. Han paalægger Line at vise Donna Leocadia Opmærksomhed, da hun er en særdeles agtet Dame, der har taget sig meget af Børnene efter deres Moders Død.

En Forretningsforbindelse Hr. Lor. Lorenzen i Hamburg vil ordne alt det fornødne ved Modtagelsen. Betalingen maa aftales med ham, og han har Ordre til at betale et halvt Aar forud.

Ernst gætter paa den Mulighed, at Maria og den lille Mimi Dreckmann maa kunne blive gode Venner.

Om 14 Dage sejler Briggen „Minna“ af Oldenburg, og med dette Skib vil han skrive mere udførligt.

Ved saaledes kun at give kort Varsel forhindrer Ernst samtidig, at der fra Hans og Lines Side kan gøres nogen Indvending, og ganske rigtig d. 12. Juli 1852 gaar „Minna“ under Sejl for Europa med Maria og Donna Leocadia om Bord. En Sejlads over Atlanterhavet i en Brig var en langvarig Historie, og først d. 5. Oktober ankommer de rejsende til Slesvig. Om selve Rejsens Forløb hører vi intet udover, at den er gaaet godt.

Hvad Familien i Slesvig har sagt ved at modtage Ernsts Budskab om Datterens Afrejse, ved vi ikke; men med vort Kendskab til de to Menneskers Karakter, kan vi trygt sige, at da den første Overraskelse havde sat sig, har de været enige om at modtage Maria godt og venligt, og i et Brev af 25. September meddeler de, at hun skal være velkommen, og da de imidlertid vel har faaet Bud om Skibets Ankomst til Bremen, udskyder de Brevets Afsendelse, saaledes at Ernst paa een Gang faar Bud om, at hun skal være velkommen, og at hun er vel ankommen.

Maria har med sig et Brev fra Faderen, der i det hele gentager det forrige Brevs Indhold og bl. a. udtaler Haabet om, at Felipe den næste Sommer kan aflægge Besøg i Slesvig og være lidt sammen med Søsteren. Det meddeles, at

Maria er døbt i den katolske Tro og har nogle Helgenbilleder med, som gamle Tanter har givet hende med, men han ønsker, at hun ligesom Felipe skal opdrages protestantisk, naar Sprogvanskelighederne er overvundet, og konfirmeres lutheransk. Hun har Billeder med af Forældrene og af deres Hus, samt Breve, der bedes besøgede til den gamle Fader og Broder*).

I Februar 1853 følger det næste Brev, — Maria har da været borte i 8 Maaneder —, men i den forholdsvis korte Tid er der ikke sket saa lidt. Enkemanden fra 1845 har giftet sig igen; han har opgivet at flytte tilbage til Europa, hvad han tidligere har talt om, og indskrænker sig nu til, dog ganske svævende, at omtale et muligt Besøg i Europa. — Han kom aldrig. — Mærkeligt nok omtaler han slet ikke sin unge Hustrus Navn, men antyder, at Maria kender hende. Hun er en ung forældreløs Pige. Ogsaa sin økonomiske Situation gør han Rede for og betegner den som god, selvom han ikke har samlet sig Rigdomme. Han venter, skriver han, naturligvis Maria hjem til Fødelandet, naar Tiden er gaaet. Af denne Bemærkning faar man det Indtryk, at han paa Forhaand ønsker at imødegaa et muligt Ønske hos Maria, om at blive i Europa, thi Maria brød sig ikke meget om denne Stemoder, medens hun omfattede sine Stesøskende med megen Kærlighed.

Fra Maj er det følgende Brev, der atter hos Ernst røber levende Interesse for hans fjærne Familie og beder om, at man vil tilsende ham en Samling Billeder af Familiens Medlemmer; som en Opmærksomhed mod Familien har han afskibet en Sæk Cacao og 6 Flasker Angosturabitter, hvoraf de to er bestemt til den gamle Fader.

Efter Modtagelsen af Efterretningen om Ernsts nye Giftermaal maa Familien af en ikke anført Grund have besluttet sig at ordne sig med Ernst saaledes, at Maria forlod Huset; vi træffer hende nemlig i Efteraaret 1853 i

---

*) Naar man læser disse Breve ligesom ogsaa Niels Myginds Breve (Korsør (Kalundborg) Gren), studser man Gang paa Gang over deres Sprog og Form; disse slesvigske Bønderdrenge har virkelig ingen ringe almindelig Dannelse.

Nærheden af Bremen i samme Præstehus, hvor Felipe boede. Der bliver hun ogsaa konfirmeret og gør Ophold i Hamburg.

I 1858 rejser hun hjem. Donna Leocadia har atter maattet drage over Havet for at hente hende. Den Omstændighed, at hun ikke blev i Huset hos Onkelen og Tanten i Slesvig har ikke gjort Skaar i deres venskabelige Forhold. Da Afrejsen nærmer sig, gør Marie med Donna Leocadia et Afskedsbesøg i Slesvig. Ja, de drager endog helt op til Aalborg for at hilse paa Faster Marieline, gift med Kjølbye. Rejsen foretages paa den Maade, at de sejler fra Flensborg til Aarhus, hvor Kaptajnen, der har vist sig meget imødekommende, skaffer dem Ekstrapost til Aalborg. Paa Tilbagereisen aflægger de ogsaa Besøg paa Skovgaard. —

Brevene fra Ernst bliver nu sparsommere. Fra 1860 er der kun eet. I April 1862 rejser Felipe hjem, hvor han indtræffer i Juni samme Aar. Det er en stor Glæde for Faderen at modtage sin Søn igen efter 11 $\frac{1}{2}$ Aars Fraværelse. Desværre er Forholdene i Venezuela nu saa daarlige, at han ingen Udsigter ser for Sønnen. De stadige og vedvarende Revolutioner bringer en uhyre Utryghed i Forretningslivet. Der har i Maj været Gadekampe i Caracas og i La Guayra, og begge de stridende Parter er lige store Kæltringer.

Han klager forøvrigt over, at han, skønt Dansk, er ganske uden retslig Beskyttelse, idet den danske Generalkonsul Hr. Stürup har meddelt ham, at den danske Regering ikke beskytter sine Undersaatter. „Havde jeg været Fransk, Engländer eller Amerikaner, vilde jeg have modtaget Beskyttelse for Liv og Ejendom, nu risikerer jeg tilmed at blive gjort til Soldat.“ Den Bestilling har han intet tilovers for (se iøvrigt om Niels Mygind ovenfor).

For dog at give Felipe noget at bestille, lader han ham rejse til Cantatepati*), hvor der findes Guldminer, som han sammen med en Forretningsven vil til at bearbejde. — Idet hele gør han et skuffet Indtryk nu. Hans Forretning, skabt ved 25 Aars Sparsommelighed, er mistet, og han har ikke længere Tro paa Fremtiden. Ogsaa det, at han tager sin

*) Navnet er ikke meget tydeligt skrevet og har ikke været til at finde paa Kortet; maaske menes Guasipati?

Tilflugt til Bearbejdningen af Guldminerne er et Bevis i samme Retning. Hans eneste Glæde er Brevvexlingen med Familien i Danmark; til at komme hjem er der aldeles ingen Udsigt. Denne Brevvexling er endda yderst sparsom, idet han søger Oplysning om Broderen Christian, som han ellers ingen Forbindelse har med.

Hen paa Efteraaret har han faaet et Brev fra Hans Detlef, der ærgrer ham. Hans Detlef efterlyser nemlig i et Brev af 15. Oktober 70 preuss. Thaler, som Felipe laante umiddelbart før sin Hjemrejse, og dem ønsker Hans Detlef gærne refunderet. Atter omtaler han Borgerkrigens ødelæggende Virkninger. Det halve Land ligger nu øde. Han maa derfor paa det bestemteste fraraade Hans Detlefs ældste Søn Andreas at tænke paa at realisere sine Planer om at emigrere. Naar engang Forholdene igen bliver rolige i Landet, bliver det en anden Sag, for der tjenes virkelig helt godt; ganske vist maa naturligvis Læger underkaste sig en Prøve for at faa Lov til at praktisere.

En uhyre Sorg rammer nu Faderen, idet Felipe dør d. 28. September 1863, kun et Aar efter sin Hjemkomst.

Med det sidst omtalte Brev standser Korrespondancen, eller vi har ikke flere Breve. Hans Død, d. 10. Juni 1867, meddeles, og man faar det Indtryk, at han er død som en skuffet Mand.

I hans første Ægteskab med Mercedita Aqueda Dominguez var da de to tidligere nævnte Børn.

VI, 1. *Marie*, født d. 23 Maj 1841. Om hendes Ankomst til Onkelen og Tanten i Slesvig er der talt Side 81. Efter at have taget Ophold i Præstegaarden i Midlum ved Bremen vexler hun Breve med Veninden Mimi; de er barnlige af Indhold, men hun er jo ogsaa kun 12 Aar gammel. Efter hendes Hjemkomst i 1858 er der en Pause i Brevene, og først i 1860 hører vi igen. Hun gør da et utilfreds Indtryk, idet hun beklager sig over ikke at have Venner, føler sig glemmt, fordi hun saa sjældent hører fra Mimi, men indrømmer paa den anden Side, at hun selv er meget „schreibfaul“.

Efter 2 Aars Forløb, d. 25. Juli 1862, sætter hun sig atter i

Forbindelse med Mimi og fortæller meget fornøjeligt om den elskede Broder Felipes Hjemkomst. Hun laa, skriver hun, selv i Sengen, da Skibet, hvormed han ventedes, blev meldt. Hun styrtede op og ned i Stuen til Faderen, der med Sindsro drak sin Kaffe, da han ikke ansaa det for sandsynligt, at Sønnen var med. Endelig gaar Faderen til Skibet, og utaalmodig venter hun hans Hjemkomst. Hun stiller sig op ved et Vindue og ser lidt efter deres Huslæge komme med Felipe. Der blev naturligvis stor Glæde: „Papa hatte ihn seit 11 Jahren nicht gesehen“.

Atter følger der en Pause, denne Gang paa 6 Aar, til Januar 1868, men i disse Aar har hun haft mange svære Sorger. Felipe døde efter kun et Aars Hjemmeveren, og hendes Fader døde i 1867. Da Forholdet til Stemoderen aldrig har været helt godt, kan man forstaa, at hun har været nærved at fortvivle. Det er Efterretningen om Tante Lines Død, der faar hende til at skrive. Hun er kun 27 Aar selv, men synes, at Livet har været ret haardt ved hende. I 5 Aar har hun været i Europa og borte fra den elskede Fader, kun i 11 Aar har de levet med hinanden.

Hendes eneste Trøst er, at hun er økonomisk vel stillet. Hun ejer 2 Huse, et større og et mindre, samt 6000 Thaler. Da Faderens Død nærmede sig, bad han hende om at tage sig af de andre Børn, da hans Hustru var „kleinmutig“. Hun nævner nu de andre Børn: Mercedita er 14 Aar gammel og stor af sin Alder. Ernesto er 12 Aar, ligner meget Felipe i Skikkelse og Væsen; ham slutter hun sig hele Livet igennem meget til. Anita (Ana Marcolina) er en sød, lille Pige paa 3 Aar, et blondt Krøllehoved som en lille Engel midt i mellem alle de andre mørke, et Tegn paa den nordiske Afstamning. Hun bliver meget beundret, og ogsaa senere omtales de lyse Lokker som noget ejendommeligt.

Paa Grund af det mindre gode Forhold til Stemoderen er Maria flyttet ind i sit mindre Hus og har overladt det større til Stemoderen og Børnene; men sit Løfte til Faderen tro, ser hun dem hver Dag og tager Del i deres Skæbne. Selv bor hun sammen med Tante Leocadia;

denne trofaste Sjæl, der gjorde to Europarejser for Maria, tilbringer Resten af sit Liv som en Slags moderlig Støtte for Maria.

Hendes eget Liv forløber i Rolighed, dels paa Grund af de stadige Revolutioner, dels paa Grund af Helbredet, da hun lider af Feber og ofte af Øjendaarlighed.

Mod Slutningen af Brevet kommer der en opsigtsvækende Meddelelse om hende selv, nemlig at hun for to Aar siden havde haft i Sinde at gifte sig; men da hendes Fader ikke syntes om Partiet, føjede hun sig med et tungt Hjærte efter hans Ønske. Nu har hun imidlertid et nyt Projekt i Kikkerten: en ung Købmand, hvis Navn hun dog ikke vil nævne, saa længe intet er afgjort; men dette Parti vilde hendes Fader ikke have haft noget imod.

Man maa imidlertid antage, at Partiet ikke er bleven til noget; hun omtaler det ikke mere.

Det næste Brev er fra August samme Aar (altsaa 68) og aander relativ Tilfredshed. Hun har gode Omgangsvener, særlig Tyskere. Ernesto, der nu er 12 Aar gammel, skal af Sted til Frankfurt am Main for at faa en alsidig Uddannelse som Købmand, saaledes som det var lovet den afdøde Fader. Revolutionerne i Landet, som synes ganske uendelige, gør Forholdene usikre. Der skydes og dræbes adskillige Mennesker paa Gaderne. „Tante Leocadia kaster sig næsegrus paa Gulvet for at undgaa Kuglerne“. I tre Dage maatte de holde Vinduer og Døre lukkede og ikke gaa ud; i Caracas er det dog gaaet endnu værre, da over 300 Mennesker er bleven dræbt paa Gaderne.

Atter følger en længere Pause. Fra 12. Marts 1873 er der et Brev, der fortæller, at hun opretholder en sparsom Brevveksling med Fasteren Marieline Kjølby. Og saa fortæller hun om sin kortvarige Lykke, at hun d. 8. April 1871 ægtede en Mand ved Navn Honorio di Prieto. Hendes Lykke varede i 5 Maaneder, saa døde han, og uden Tante Leocadia vilde Livet have været uudholdeligt. Paa dette Tidspunkt er Ernesto i Bordeaux og Ana Marcolina (Anita), den blonde, rejser til Europa for at besøge sin forlovedes Familie. Fra Oktober 1875 melder et Brev, at hun stadig

lever i Ciudad Bolivar, skønt hun i forrige Brev talte om at tage Bolig i Caracas. Rosalina har været gift siden 24. Oktober 1874, og i Juli 1875 skal hendes første Dreng, Oscar Mönch, døbes. Stemoderen med Mercedita og Anita er flyttet til Trinidad, da hun lider af Leversyge. — —

Dette er det sidste Brev for lange Tider; naar Korrespondancen genoptages er det med Johann Dreckmann Krogh i Nykøbing Falster i Juni Maaned 1890, altsaa efter 15 Aars Forløb. Det er dog næppe det første; men det først opbevarede i Korrespondancen. Hun er nu i La Guayra (Havne-staden til Caracas), hvortil hun kom med Ernesto d. 10. Januar sm. Aar, da han har faaet Ansættelse i en Hr. Otto Winckelmanns Forretning. Det er dog ikke hendes Mening at blive der, da hun endnu har den gamle Tante Leocadia levende i Ciudad Bolivar, ganske vist blind. I det forrige Brev fra Johann Dreckmann har hun modtaget et Fotografi af de tre Brødre Andreas, Johann og Christian. Hun finder, at Andreas stadig er den samme, som da hun som ung kendte ham; Johann finder hun ligner meget hendes afdøde Fader. En Afskrift af Stamtavlen, som hun har faaet, er hun meget glad over. Om Broderen Gustavo Adolfo fortæller hun, at han med Hustru og to Drengene bor i Demerara, hvor han er Venezuelas Konsul. Fra 1890 er der endnu et Brev; hun er endnu hos Broderen Ernesto og fortæller om Søstrene og deres Mænd, at de paa Grund af de stadig urolige Forhold i Venezuela paatænker at flytte til Trinidad.

Med et ganske kort Brev fra December 1891 standser Korrespondancen, og d. 18. Marts 1901 meddeler Ernesto Søsterens Død d. 26. Februar 1901.

VI,2. *Felipe Silvestre*, født d. 31. December 1843, død d. 28. September 1863. I 1850 kom han til Europa for at blive uddannet og anbringes i Privatpension hos en Pastor Theobald i Midlum ved Bremen. Derfra aflægger han flere Gange Besøg hos Onkelen og Tanten i Slesvig og slutter Venskab med de ældre Fætre, Andreas og Alexander. I 1861 meddeler han, næst at takke for et Besøg i Slesvig, om et Uheld, han har været ude for, idet han med nogle

unge Landsmænd morede sig med Fleuretfægtning, og en Kaardespids trængte gennem Maskerne i Hjælmen og tilføjede Øjet en lettere Beskadigelse. Fra Hamburg fra April 1662 er der endnu et Brev. Han er nu ved at træffe Forberedelser til sin Hjemrejse, men er midt i sin Travlhed kommet ud for en Ubehagelighed. Faderens Forretningsforbindelse, med hvem han ellers har staaet i et behageligt Forhold, er pludselig bleven uvillig til at forstrække ham med flere Penge, og han staar nu og mangler. Han ved ikke, siger han, hvem i den vide Verden han skal henvende sig til undtagen til Onkel Hans og beder ham omgaende laane ham 70 preuss. Thaler og lover, at hans Fader med næste Post skal refundere Laanet. Onkel Hans opfylder straks hans Anmodning. — Postbeviset for Afsendelsen af 70 preuss. Thaler ligger endnu bl. Familiepapirerne og udviser Datoen d. 18. April.

Saa rejser Felipe hjem til Ciudad Bolivar, hvor han som omtalt faar en hjærtelig Modtagelse. Laanet fra Onkel Hans gaar i Glemmebogen, og da han bliver krævet, sender han et meget flovt Brev, hvor han beklager sin Uefterrettelighed. Dette er det sidste Brev; næste Aar døde han.

Af Børnene af 2. Ægteskab er den ældste

VI,2,1. *Mercedita*, født d. 8. December 1854, død d. 26. Maj 1923, viet d. 27. August 1881 til William Tidd, født 1849. I Ægteskabet var der fire Børn.

VII,1. *William*, født d. 16. Juli 1883, død 1906.

VII,2. *Alfredo*, født d. 22. Oktober 1884, død i August 1885.

VII,3. *Ernesto*, født d. 21. Juni 1888, død d. 8. August 1889.

VII,4. *Maria de Lourdes Tiid*, født d. 26. September 1889, død 1905.

VI,2,2. *Ernesto*, født d. 13. Juni 1856, død d. 7. April 1929, gift med Isabel Lopez Mendez, Enke efter General Santos Jurardo, og død 1928. Som Dreng kom han til Frankfurt a. Main for at lære Handelen og senere til Bordeaux, hvor han satte sig ind i Vinhandel. I Aaret 1886, i 31 Aars

Alderen, etablerer han sig med sin Broder Gustavo Adolfo, der da var 24 Aar gammel, paa Trinidad i Port of Spain, hvor ogsaa Moderen og Ana Marcolina var flyttet for en Tid. Firmaet drev Forretning med et Hus i London og et i New York og opkøbte Cacao, ligesom det indførte franske Varer. *Endvidere paabegyndte man Fabrikationen af Angosturabitter* efter en særlig Opskrift. I Anledning af denne Fabrikation fører han en livlig Korrespondance med Johann D. Krogh i Nykøbing Falster, idet han meget indtrængende ønsker sig et Eksemplar af „Familievaabnet“ tilsendt, idet han ønsker det anvendt som Etikette paa Bitterflaskerne, ligeledes ønsker han Forbindelse med nogle Agenter i København til Indarbejdning af Varen. — Denne Forretning har afgjort ikke haft Held. Kompagniskabet er snart bleven hævet. Ernesto skriver selv, „at der paa Øen ikke var mere at gøre“. Det var først hans Hensigt at tage tilbage til Ciudad Bolivar; men Svogrene Mönch og Wulff fraaadede det. I Februar 1890 faar han saa en Stilling i La Guayra hos et Firma Otto Winkelmann. Den trofaste Maria er hos ham, men længes meget efter sin øvrige Familie og Tante Leocadia. Han befandt sig sikkert vel her i La Guayra*), Chefen i Forretningen var over 70, og Sønnen og Ernesto ledede Forretningerne meget selvstændigt.

I 1912 trak han sig paa Grund af Nervesvaghed tilbage fra Forretningen og levede ganske tilbagetrukket til sin Død i et Hospital i Petau i Nærheden af Caracas. Ægteskabet er barnløst. Han var, skriver hans Nevø, Oscar Mönch, et prægtigt Menneske, intelligent, talte Spansk, Engelsk, Tysk og Fransk, højt dannet, af et fint, elskværdigt og behageligt Væsen, venlig og kærlig mod sine Slægtninge, som derfor alle holdt uhyre meget af ham.

VI, 2, 3. *Rosalina*, født d. 29. April 1858, død d. 18. April 1909, gift d. 24. Oktober 1874 med Oscar Mönch, født d. 8. April 1846, død d. 16. Juli 1916, af tysk Afstamning,

---

*) Caracas, Landets Hovedstad, og La Guayra, Havnestaden, var forøvrigt den Gang efter vore Begreber kun smaa Byer. Caracas med ca. 80,000 M. og La Guayra med ca. 10,000.

idet Stamfaderen Christian Gottlieb Mönch i Aaret 1700 udvandrede fra Brandenburg. I Ægteskabet er der 9 Børn.

VII,1. *Oskar Mönch Krogh*, født d. 28. Juli 1875, gift d. 18. Marts 1904 med Petra Hernandez Pinto, født d. 19. Oktober 1877 og død d. 19. Oktober 1929.

Han er Forretningsmand i Caracas og har efter Onkel Ernesto's Død antaget Navnet Krogh, og skriver sig, saa vel som hans Brødre, „Mönch Krogh“. I Ægteskabet er der 3 Børn.

VIII,1. *Oskar Maximo Mönch Krogh*, født d. 30. December 1905.

VIII,2. *Rosalina*, født d. 24. Februar 1912.

VIII,3. *Maria Viktoria*, født d. 12. December 1913.

VII,2. *Carlota Clotilda*, født d. 3. Juni 1877, ugift, lever i Caracas.

VII,3. *Ernesto August*, født d. 30. Oktober 1880, død d. 10. Februar 1907.

VII,4. *Rafael Enrique Mönch Krogh*, født d. 6. April 1883, død d. 24. Januar 1925, gift med Clotilda Bermendez.

VIII,1. *Ernesto*.

VIII,2. *Carlota*.

VIII,3. *Luis Rafael*.

VII,5. *Frederico Guillelmo Mönch Krogh*, født d. 26. Januar 1881, gift med Amelia Nunez, født d. 7. Oktober 1884. Leder af et Savværk i Caracas.

VIII,1. *Fritz Mönch Krogh*, født d. 1. Maj 1913.

VIII,2. *Andrea Christina*, født d. 28. September 1915.

VII,6. *Alfredo Felix Mönch Krogh*, født d. 12. Oktober 1887, gift med Delfina Siegert, født d. 7. December 1894, Agent for amerikanske og europæiske Firmaer.

VIII,1. *Alberto Benjamin*, født d. 1. Marts 1918; i 1931 i Skole i Hamburg.

VIII,2. *Alfredo Raul Delfin*, født d. 10. April 1919.

VIII,3. *Olga Mönch Krogh*, født d. 5. Februar 1922.

VIII,4. *Otto Mönch Krogh*, født d. 22 Februar 1927.

VII,7. *Maria Francisca Mönch*, født d. 10. Maj 1889, (Tvilling med efterfølgende VII,8.), gift med I. F. Diaz y Diaz, Tandlæge i Caracas, født d. 28. Februar 1875.

VIII,1. *Rosalina Diaz y Diaz*, født d. 10. Oktober 1918.

VIII,2. *Oscar*, født d. 28. Januar 1920.

VIII,3. *Maria Carlota*, født d. 25. Maj 1922.

VIII,4. *Josefina*, født d. 5. Oktober 1923.

VIII,5. *Olga*, født d. 30. December 1926.

VII,8. *Teodor Antonio Mönch*, født d. 10. Maj 1889, gift med Edna Mack. Han er Tandlæge i St. Louis i U. S. A. Der er ingen Børn i Ægteskabet.

VII,9. *Alberto*, født d. 2. December 1892, død 1914.

VI,2,3. *Gustavo Adolfo Krogh*, født d. 30. Juli 1861, død d. 12. Marts 1924, gift med Josefina Sellier, født d. 22. August 1864. Han fortæller selv, at hans Moder paa Grund af de stadige Revolutioner flyttede fra Ciudad Bolivar til Trinidad. Derved blev denne Gren af Familien engelske Borgere, og direkte mandligt Afkom af Slægten findes ikke mere i Venezuela. Paa Trinidad ejede hans ovenfor nævnte Hustrus Familie Cacaoplantager, som endnu er en Indtægtskilde for Familien. En Tid var han Venezuelas Konsul i Georgetown (Brit. Guayana). I Ægteskabet er der 5 Børn. Hans Enke lever endnu paa Haciendaæn, som drives af den næstældste Søn.

VII,1. *Luis Andres Krogh*, født d. 1. Oktober 1887, gift d. 25. Januar 1924 med Violet Blanc, født d. 17. Januar 1898. Uddannet til Læge i England og deltog i Verdenskrigen; er nu ansat i Regeringens Tjeneste paa Trinidad.

VIII,1. *Erik Louis Krogh*, født d. 15. Januar 1929.

VII,2. *Gustavo Adolfo Krogh*, født d. 13. Marts 1889, leder Arbejdet paa Haciendaæn.

VII,3. *Lucie Carmen Krogh*, født d. 17. September 1892, gift med Robert Joseph Scheult, født d. 15. August 1887.

VII,4. *Marguerita Maria Krogh*, født d. 19 Juni 1902, ugift.

Ernesto Krogh (siddende). 1856—1929. Side 205.
Gustavo Adolfo Krogh (staaende). 1861—1924. Side 207.
Fra ca. 1886.

VII,5. *Robert Joseph*, født d. 24. Januar 1904, ægtede d. 2. Maj 1931 *Germaine Marie d' Abadie*, født d. 9. Marts 1906, en Datter fra en af de gamle franske Familier paa Trinidad. Han er uddannet til Læge, har studeret i Bristol og aflagde i Efteraaret 1929 et kort Besøg hos Slægten i København og i Viborg.

VIII,1. *Marenlene Elisabeth Josephine*, født d. 23. Maj 1933.

VI,2,4. *Ana Marcolina Krogh*, født d. 25. April 1866, død d. 15. April 1901, gift med *Frederico Wulff*, født d. 10. Marts 1853, død d. 24. December 1916.

VII,1. *Anita Wulff*, født d. 28. Januar 1890, gift med *Juan Kochen*. Ingen Børn.

VII,2. *Fritz Wulff*, født d. 25. Marts 1891, gift med *Isabel Izturiz*; han er ansat i General Motors.

VIII,1. *Fred. Rafael*, født d. 1. Juli 1920.

VIII,2. *Isabel Mercedes*, født d. 4. Oktober 1922.

VIII,3. *Maria Christina*, født d. 14. Oktober 1923.

VIII,4. *Beatrix Erilia*, født d. 28. September 1927.

VIII,5. *Juan*, født d. 29. Marts 1929.

VII,3. *Juan Wulff*, født d. 27. November 1892. Ansat i en Sukkerfabrik.

VII,4. *Ernesto Wulff*, født d. 5. Maj 1894, Ingeniør.

VII,5. *Adolfo Wulff*, født d. 10. Juni 1895, bor i New York.

VII,6. *Guillermina Wulff*, født d. 14. November 1896, gift med *Gustav Dupuy*.

VIII,1. *Maria Dupuy*, født d. 10. Februar 1928.

VII,7. *Eduardo Wulff*, født d. 25. November 1898, bor i New York.

V,3. *Henriette Marieline Krogh*, født d. 22. Januar 1822, død 1903. Hun blev født paa Kjær Mølle, som hendes Fader den Gang ejede. Blandt Fadderne nævnes *Hans Detlef Krogh*, der da var ansat i Haderslev. Efter Købet af Skovgaard boede hun med sin Fader og Broder der.

Ved Barnedaaben paa Laage d. 8. Maj 1849 er hun Fadder til Valdemar Alexander og nævnes i Kirkebogen som Jfr. Krogh. Ved denne Lejlighed træffer hun sammen med Henrik Kjølbye, dengang Købmand i Aalborg. I Løbet af 1850 maa de være bleven gift; for i dette Ægteskab fødes d. 20. September 1851 det eneste Barn Jens Christian Kjølby. Medens hun boede i Aalborg, havde hun Broderdatteren Marie Henriette Dorthea Louise (Side 177) og senere Brodersønnen Ludvig Ernst Christian (Side 179) boende hos sig.

Hendes Ægteskab blev ret kortvarigt, idet hendes Mand døde af Kolera d. 7. September 1853. Om hendes senere Skæbne har det mærkelig nok ikke været muligt at faa sikre Oplysninger. I Slutningen af 1890'erne boede hun sammen med sin Søn i Frederiksborggade, hvor de havde en Blomsterforretning, men vist sad meget smaat i det. Af Ydre var hun høj og mager med hængende Øjenlaag og et strengt Drag om Munden, men hendes Smil kunde være meget mildt. Hun gjorde Indtryk af at være en stærk Karakter, djærv i sin Udtryksmaade, men hjertelig. Hendes ovennævnte Broderdatter, senere gift med Forpagter Ulrich, kom efter mit Skøn i sine senere Leveaar til at ligne hende meget.

VI,1. *Jens Christian Kjølby*, født d. 20. September 1851, død ugift i 1904. Han lærte i sin Ungdom Gartnerfaget, men var vist svagt begavet og kunde ikke staa paa egne Ben, hvorfor han blev hos Moderen, saa længe hun levede.

Hermed slutter jeg saa Historien om min Slægt.

Viden om er den draget over Havene og har fæstet Bo i fremmede, fjærne Dele af Verden; fremmed Blod er blandet i den, og fremmede Sprog taler den; men under min Syslen med dette Arbejde, er det blevet mit bestemte Indtryk, at der saa godt som overalt er en levende Slægtsinteresse til Stede; ellers kunde Resultatet ikke være blevet saa fyldigt.

Fejl kan der være i Værket, og Misforstaaelser kan jeg have gjort mig skyldig i, men af bedste Evne har jeg søgt at tegne et objektivt Billede af den slesvigske Bondeslægt Krogh.

Rettelser og Tilføjelser under Trykningen.

Side 55 Linie 8 f. n. læs Klagen.

- 77 — 9 - - - Nor.
- 78 — 18 - - - Kuriosum.
- 97 — 7 - o. - 1917.
- 155 — 6 - - - ovenfor.
- 160 — 14 - - tilføj: født d. 6. Oktober 1910.
- 183 — 9 - n. under Eric Gordon Macfarlane
indføres, hvad der S. 184, L. 3-5
f. o. er sat under VIII, s Ronald
Clive Macfarlane.

Side 188 Linie 11 f. n. læs VII.

- 201 — 12 - - - Maria.

Alfabetisk Navneregister.

Romertallene angiver Generationen. Medlemmer med Familienavnet Krogh anføres efter deres Fornavn.

A.

d' Abadie, Germaine Marie 209
Agnes Helga K. VIII 160
Albrechtsen, Dagmar 160
Alexander Jacob K. VI 93
Alvine Jacobine Henriette K. VI 189
Amin, Richard 185
Ana Marcolina K. VI 209
Anders K. III 12
Andersen, Alvina VIII 191
Andersen, Alvina Hartvig VIII 191
Andersen, Asta VIII 191
Andersen, Charles Vilh. K. VII 191
Andersen, Else VIII 191
Andersen, Emma Louise VIII 191
Andersen, Erik Hartvig K. VIII 192
Andersen, Frieda Elisabeth Margr.
VII 190
Andersen, Hans Jensen VII 191
Andersen, Harald VIII 191
Andersen, Helmer VII 191
Andersen, Karla VIII 191
Andersen, Marius Emil Andr. Chr.
K. VII 191
Andersen, Mary Gertrude 180
Andersen, Poul Julius K. VIII 192
Andersen, Rasmus Hartvig 190
Andersen, Selma VIII 191
Andersen, Svend VIII 191
Andersen, Thomas Hartvig VIII 191
Andersen, Vilhelm 115
Andrea Alma Merceditta K. VI 141
Andreas K. IV 119
Andreas K. VII 44
Andreas K. VI 45
Andreas Johan Detlef K. VII 100
Andreas Laurits K. V 133
Andreas Michael K. VI 90
Andreas Viggo Detlef K. VI 157
Andreasen, Hansigne Olga Bodil 34
Andrew Eastwick K. VII 188
Anna K. III 12
Anna K. VIII 44
Anna K. VII 45
Anna Kirstine K. VII 45

Anna Kirstine K. VIII 43
Anna Maria K. VII 165
Anna Maria Merceditta K. VI 166
Anna Ottende K. VII 115
Anneken K. VII 30
Anneken Cathrine K. VII 34
Anton Lorenzen K. VII 45
Antoni Lorenzen K. V 28
Antoni Lorenzen K. VII 32
Antoni Lorenzen K. VII 34
Antonie K. VII 31
Arenkiel, Jørgen Lorenzen 52
Ashton, Cyril William 162
Asmus Emil Anton K. V 112
Axel K. VIII 93
Axel Oluf K. VII 116
August Carl Frederik K. VII 186
August, Schack A. Steenberg K.
VII 159

B.

Bendixen, Axel 145
Bent K. VIII 116
Bermendez Clotilda 207
Bjerregaard, Maren 46
Blanc, Violet 208
Bodil K. VII 44
Bodil Mimi K. VIII 160
Bodil Ragnhild K. VIII 165
Boe, Johanne 47
Boe, Rasmus 47
Boesen, Andreas 180
Boesen, Christian VII 182
Boesen, Elaine Sybil VIII 184
Boesen, Elise Frederikke VII 181
Boesen, Erna Alvina VIII 182
Boesen, Frederik VII 182
Boesen, Gerda VII 185
Boesen, Helga VIII 183
Boesen, Holger Dudley VIII 185
Boesen, Jona Amelinda VIII 182
Boesen, Louis VII 184
Boesen, Marie Ingeborg VII 183
Boesen, Mathilda Wilhelmina VIII 182

Boesen, Nancy Mildred VIII 182
 Boesen, Olga VII 185
 Boesen, Roy VIII 183
 Boesen, Selma IX 183
 Boesen, Valda IX 183
 Boesen, Valdemar Christian VIII 182
 Boesen, Vega Griffen VIII 185
 Boesen, Victor Andreas VIII 183
 Boesen, Yolande VIII 185
 Boi K. VIII 44
 Boi Hansen K. VI 44
 Bolwig, Johanne Sophie 98
 Braës, Bolette de 133
 Brandt, Gunnar Bruun 34
 Brick (Pedersdatter) Maren 171
 Bri(c)k, Marie 119
 Brodersen, Margrethe 166
 Brolund, Mathilde 91
 Bruhn, Kathrine 45
 Buchwald, Henriette v. 179
 Budtz-Jørgensen, Otto 179
 Börsting, Kirsten 34

C.

Camilla Elisabeth K. VII 165
 Carl Gustav Tscherning K. VI 164
 Carl Ludvig K. VI 93
 Carla Marie K. VIII 43
 Caroline Margrethe K. VII 43
 Caroline Marie K. VII 34
 Charles Vilh. K. VI 193
 Charles Vilh. K. VII 193
 Christen Christensen K. I 11
 Christen Christiansen K. III 11
 Christen Christiansen K. V 27
 Christensen, Vilh. 189
 Christian K. V 173
 Christian K. VI 29
 Christian K. VI 192
 Christian K. VII 43
 Christian Christensen K. II 11
 Christian Christensen K. IV 27
 Christian Mathiesen K. VI 47
 Christiani, Harald 161
 Christiani, Helga VIII 162
 Christiani, Minna VIII 162
 Christine K. V 101
 Christine K. VII 32
 Christine Marie K. V 116
 Christoffersen, Aage K. VIII 30
 Christoffersen, Jens 29
 Christoffersen, Poul K. VIII 29
 Christsigne (Signe) Marie Elisabeth
 K. V 129
 Clara Mathilde K. VI 145
 Constant Alexander K. VII 99

D.

Damgaard, Cathrine Marie 29
 Damp, Charles Stanley 181
 Damp, David Edgar IX 182
 Damp, Woodrow Lanry IX 181
 Dampe, Ellen Cathrine 28
 Diaz y Diaz, J. F. 208
 Diaz y Diaz, Josefina VIII 208
 Diaz y Diaz, Maria Carlota VIII 208
 Diaz y Diaz, Olga VIII 208
 Diaz y Diaz, Oscar VIII 208
 Diaz y Diaz, Rosalina VIII 208
 Dominguez, Merceditta Aqueda 201
 Dreckmann, Johann 132
 Dreckmann, Maria Magdalena
 Bolette (Mimi) 133
 Due, Sten 186
 Dupuy, Maria VIII 209
 Dupuy, Gustav 209

E.

Ebba K. VIII 116
 Ebba Merceditta K. VII 165
 Edel Christine K. VII 161
 Edith Gabriele K. VII 100
 Edna Claire K. VIII 188
 Einar Niels Christian K. VII 186
 Elise Margrethe K. VI 47
 Ellen K. VII 186
 Ellen Cathrine K. VII 29
 Ellen Cathrine K. VII 33
 Ellen Cathrine K. VII 44
 Ellen Christina K. VII 188
 Ellen Rigmor K. VIII 160
 Ellen Harriet K. VIII 165
 Elly Marie K. VIII 44
 Else Marie K. IV 16
 Emil Anton Asmus K. VII 114
 Emilie K. VII 115
 Emma Francis K. VII 188
 Emma Louise K. VI 192
 Eric Louis K. VIII 208
 Erik K. VII 180
 Erik K. VIII 115
 Erik Viggo K. VIII 160
 Ernesto K. VI 208
 Eva Benedicte K. VI 145
 Ewans, Ada van Pelt 188

F.

Felipe Silvestre K. VI 204
 Fenger-Eriksen, Bertha VIII 186
 Fenger-Eriksen, Ellen VIII 187
 Fenger-Eriksen, Frits VIII 187

Fenger-Eriksen, Grete VIII 186
 Fenger-Eriksen, Hans Frederik 186
 Fenger-Eriksen, Helene Mathilde
 VIII 186
 Fenger-Eriksen, Jens VIII 186
 Fischer, Frida 145
 Fischer-Nielsen, Christiane 141
 Flintholm, Inger Marie Nielsen 193
 Florence, May K. VIII 188
 Foersom, Henny 141
 Frederick William K. VII 188
 Frederik Aug. Carl K. VI 187
 Frederiksen, Anneken Karen
 Maren IX 30
 Frederiksen, P. 30
 Frida Bolette K. VI 165
 Frida Christiane K. VII 161
 Frida Christiane K. VII 165
 Frieda Elisabeth Marie K. VII 192
 Frieda Elise Margrethe K. VI 193
 Frieda Merceditta K. VIII 97
 Frode Sørensen K. VIII 43

G.

George Mollenhauer K. VII 188
 Gerda Vilhelmine K. VII 165
 Granzow, Bente Elisabeth VIII 167
 Granzow, Elsebeth Merceditta
 VIII 167
 Granzow, Harald Ivar 167
 Granzow, Merete Beate VIII 167
 Green, Dorothy Muriell 182
 Grønbek, Henriette Johanne 93
 Grønbek, Reinhold Christian 140
 Grøn-Knudsen, Mariane Louise 113
 Grønnegaard, Andrea Margrethe
 Sophie 140
 Guldmann, Ebba Andrea VIII 165
 Guldmann, Hugo Emil VIII 165
 Guldmann, Robert Poul VIII 165
 Guldmann, Ruth Dorothea VIII 165
 Guldmann, Søren 165
 Gullaksen, Ingeborg 115
 Gustavo Adolfo K. VI 208
 Gustavo Adolfo K. VII 208

H.

Hanne Marie Christine K. VII 193
 Hans K. VIII 92
 Hans Adam K. VII 165
 Hans Christian K. VIII 114
 Hans Detlef K. V 52
 Hans Detlef K. VIII 97
 Hans Detlef Chr. Waldemar K.
 VI 98

Hans Holger K. VII 116
 Hans Nicolaus Mathies Axel K.
 VII 92
 Hans Peter Ernst K. VI 193
 Hansen, Anna Christine VIII 35
 Hansen, Bodil Agnete VIII 100
 Hansen, Børge Christian IX 35
 Hansen, Dorothea 165
 Hansen, Ellen Birgitte VIII 100
 Hansen, Gudrun Margrethe VIII 100
 Hansen, Herman Carl 35
 Hansen, Jens 35
 Hansen, Jørgen K. VIII 35
 Hansen, Louise Christine Marie 32
 Hansen, Margot 116
 Hansen, Marius 100
 Hansen, Ove Jørgen IX 35
 Hansen, P. Johs. (John) 32
 Harald Christian K. VII 164
 Helle K. VII 180
 Henriette Hermine K. VI 143
 Henriette Marieline K. V 209
 Hermann Mollenhauer K. VII 188
 Hoffmann, Ebba Marie Agnes 164
 Hofman, Margrethe 115
 Holch, Andreas VII 144
 Holch, Carl Eiler VIII 145
 Holch, Eiler 143
 Holch, Ellen VII 144
 Holch, Ellen Li VIII 145
 Holch, Hans Peter Christoffer
 VII 144
 Holch, Helga Eleanor VIII 145
 Holch, Hother VII 144
 Holch, Hunter VIII 145
 Holch, Inger Marie VII 144
 Holch, Johanne VII 145
 Holch, Karen Margrethe VII 144
 Holch, Mogens VII 145
 Holch, Niels VII 144
 Holch, Richard Arnold VIII 145
 Holch, Svend Aage VII 144
 Holm, Anna Dorothea VIII 30
 Holm, Egidius 30
 Holm, Magdalene Dorothea 44
 Holm, Peter Poulsen VIII 30
 Holm, Theodor Johannes VIII 30
 Hovmand, Ella 140
 Hvorup, Anna Louise 33

I.

Ingeborg K. VII 180
 Inger K. VIII 44
 Inger Boyesdatter 12
 Inger Marie K. VI 140
 Inger Marie K. VII 161

Ingwersen, Gudrun 161
Ipsen, Gudrun 179
Iver K. III 12
Iver K. IV 16
Iver Pedersen 12
Izturiz, Isabel 209
Jørgensen, Johan Dettel VIII 98
Jørgensen, Johannes 97
Jørgensen, Lis VIII 98
Jørgensen, Mira VIII 98

J.

Jacob Andreas K. VIII 97
Jacob Emil K. V 145
Jacob Emil K. VI 162
Jacob Emil Andreas K. VII 160
Jacobsen, Dagmar Harriet 116
Jacobsen, Erna Kirstine 186
Jansen, Elisabeth Margrethe 173
Jansen, Frederikke Augusta
Caroline 173
Jens Anton Vilhelm K. VII 115
Jens Christensen K. IV 171
Jens Ditlev K. VI 185
Jens Gert Bolwig K. VII 101
Jens Lauremberg K. VII 114
Jens Vilh. K. VIII 114
Jensen, Jensine Kirstine 192
Jensen, Meta 142
Jensen, Nelly Esther 102
Jensen, Thomas 47
Jensine Oline K. VII 115
Jeppe K. VII 32
Jessen, Einar 179
Jessen, Gert Staal 179
Jessen, Effie Elsie 179
Johan Christian K. V 101
Johan Christian K. VII 102
Johann Dreckmann K. VI 93
Johan Dreckmann K. VII 161
Johan Peter Ernst K. V 193
Johan Viggo K. VIII 161
Johanne K. III 12
Johanne Anna Christine K. VII 115
Johanne Marie Cathrine K. VI 139
Johannes Gensagen K. VI 47
Johnsen, Asta Joh. Mohr 114
Joseph, Francis Major IX 185
Joseph, Neville 185
Joseph, Reginald IX 185
Jugar K. VIII 43
Julie K. VII 32
Justesen, Peter Carl 115
Juil, Karen 191
Jürgensen, Estrid Mølsted 97

Jørgen Mikkelsen K. VI 33
Jørgen Mikkelsen K. VIII 43
Jørgensen, Andrea 190
Jørgensen, Annelise IX 34
Jørgensen, Christine 185
Jørgensen, Elisabeth Margrethe 101
Jørgensen, Hans Jørgen Børsting
IX 34
Jørgensen, Jørgen 34
Jørgensen, Marie 159
Jørgensen, Marie Kirstine 41
Jørgensen, Martin VIII 34
Jørgensen, Jørg. Mikkelsen K.
VIII 34
Jørgensen, Niss 101
Jørgensen, Rasmus Jessen VIII 34

K.

Kabell, Astrid 178
Kai K. VII 180
Karen Iversdatter 12
Karen Marie K. VII 31
Karen Marie Elisabeth K. VI 90
Karen Marie Elisabeth K. VII 100
Karen Margrethe Victoria VI 93
Kay K. VIII 115
Kay Asger K. VII 116
Kjær, Alvine Hansine VIII 190
Kjær, Andreas IX 190
Kjær, Emma Christine VIII 191
Kjær, Hartvig VIII 190
Kjær, Peter Madsen 190
Kjølby, Henrik 210
Kjølby, Jens Christian VI 210
Klein, Maren Kirstine 105
Knud K. VIII 116
Knudsen, Peter 165
Kochen, Juan 209
Köhler, Aage Vilhelm 33
Köhler, Mogens IX 30

L.

Landsberg, Henriette Elizabeth 186
Larsen, Sophie Albertine
Lockwood 160
Larsen, Oluf 186
Lassen 52
Lassen, Esther Marie IX 31
Lassen, Gertrud 46
Lassen, Hans IX 31
Lauremberg, Vilhelmine Jørgine 112
Laurids Hansen K. VI 47
Lauridsen 189
Lilli Irene K. VIII 43

Liinbeck, Margrethe 30
Lincoln, Robert Homann VIII 189
Lincoln, William Edmund 189
Lincoln, William Edmund VIII 189
Lord, Joseph 189
Lorenz K. V 45
Louise Virginia K. VII 188
Lucie Carmen K. VIII 208
Ludvig Ernst Christian K. VI 179
Luis Andres K. VIII 208
Lykke, Thyra 191

M.

Mack, Edna 208
Macfarlane, David Kennedy 183
Macfarlane, Eric Gordon VIII 183
Macfarlane, Gwendoline Elise
VIII 183
Macfarlane, Jan Kenneth VIII 184
Macfarlane, Ronald Clive VIII 184
Macfarlane, Yoyce Gerda VIII 183
Maclean, Jesica 183
Madgett, Helen Maria VIII 188
Madgett, Hovard Griffic VIII 188
Madgett, Thomas Nicolas 188
Maren Brick (Petersdatter) 16
Maren Christens I 11
Maren K. III 12
Maren K. V 52
Maren K. VII 30
Marenlene Elisabeth Josephiina
VIII 209
Marenline Petrine K. V 133
Margrethe K. VII 32
Margrethe K. V 101
Margueritha Maria K. VII 208
Maria K. VI 201
Maria K. IV 18
Maria K. IV 16
Mariane Louise K. VII 115
Marie K. III 12
Marie Dorthea Henriette Louise K.
VI 177
Marie Kjerstine K. IV 16
Marie Kirstine K. VIII 44
Marion Frederikke K. VII 34
Martha Marie K. VII 165
Martha Sophie K. VII 189
Martin Chr. Mygind K. V 107
Martin Emil K. VII 114
Martin Oluf K. VI 115
Mary Andrea K. VII 165
Mathiesen, Dine (Konradine) Marie 47
Mathilde Elise Merceditta K. VII
180

Matzen, Bente K. VIII 140
Matzen, Carl Johan K. VII 140
Matzen, Emil K. VII 140
Matzen, Ida K. VIII 140
Matzen, Inger Marie K. VIII 140
Matzen, Karen Margrethe K.
VIII 140
Matzen, Poul K. VII 140
Matzen, Poul K. VIII 140
Matzen, Sophus 139
Mendez, Isabel Lopez 205
Merceditta K. VI 205
Michael Thussing K. V 101
Michelsen 144
Michelsen, Eiler Holch VIII 144
Miller, Eleanor VIII 188
Miller, Frederick C. VIII 188
Miller, James A. 188
Miller, James A. VIII 188
Miller, Sarah A. VIII 188
Miller, William J. VIII 188
Mira (Johanne Marie) K. VII 97
Mitchel, Alice Irene 182
Moe, Andrea Alma Merceditta
VII 142
Moe, Andreas VII 141
Moe, Axel VII 141
Moe, Eigil Carl VIII 142
Moe, Eivind VIII 141
Moe, Elisabeth VII 142
Moe, Fritjof VIII 141
Moe, Harald VIII 141
Moe, Ingeborg VII 142
Moe, Margrethe VII 142
Moe, Martha Marie VIII 142
Moe, Olaf Thorvald, Gustavus
VII 142
Moe, Otto 141
Moe, Otto VII 142
Moe, Thurid VIII 141
Moe, Vibeke Hedvig Ina VIII 142
Mogensen, Ane Kirstine 193
Mosegaard, Mette Cathrine 47
Müllenhauer, Emma 187
Møller, Boj K. VIII 44
Møller, Peter VIII 44
Møller, Steffen 44
Mönch, Alberto VII 208
Mönch, Andrea Christina VIII 207
Mönch, Carlota VIII 207
Mönch, Carlota Clotilda VII 207
Mönch, Ernesto August VII 207
Mönch, Ernesto VIII 207
Mönch, Luis Rafael VIII 207
Mönch, Maria Francisca VII 208
Mönch, Oscar 206

Mönch-Krogh, Alberto Benjamin
VIII 207
Mönch-Krogh, Alfredo Felix
VII 207
Mönch-Krogh, Alfredo Raoul Delfin
VIII 207
Mönch-Krogh, Frederico Guillelmo
VII 207
Mönch-Krogh, Fritz VIII 207
Mönch-Krogh, Maria Victoria
VIII 207
Mönch-Krogh, Olga VIII 207
Mönch-Krogh, Oscar VII 207
Mönch-Krogh, Oscar Maximo
VIII 207
Mönch-Krogh, Otto VIII 207
Mönch-Krogh, Rafael Enrique
VII 207
Mönch-Krogh, Rosalina VIII 207
Mönch-Krogh, Theodor Antonio
VII 208

N.

Nees, Edna Claire IX 188
Nees, Evelyn Maria IX 188
Nees, George Alfred 188
Nees, George Alfred IX 188
Nees, Lois Aldine IX 188
Nicolaj Rudbek K. VII 35
Nicoline Kristine K. VII 35
Niels Mygind K. IV 105
Niels Vilh. Martin K. VI 113
Nielsmine Christine Jacobine Marie
K. V 116
Niss K. III 12
Nissen, Marie Christine 102
Nunez, Amelia 207
Nørgaard, Frida 178

O.

Oda Johanne Christiane K. VIII 186
Olsen, Elise Margrethe VII 189
Olsen, Frida Marie VII 189
Olsen, Hans 189
Olsen, Hans Gunnar VII 189
Olsen, Henrik VII 189
Olsen, Johan Christian VII 189
Olsen, Karoline Frederikke VII 189
Orla, Clausen K. VIII 43
Ortved, Poulina Christine 115
Ove K. VIII 116

P.

Poul Georg K. VII 115

Poula Margrethe K. VII 165
Poulina Sophie Augusta K. VI 139
Percival, Caroline Lavinia 184
Peter K. IV 51
Peter K. VI 43
Peter K. VII 43
Peter K. VIII 102
Peter Jensen K. V 46
Peter Jørgensen K. VI 102
Peters Ferdinand 165
Peters, Søren Ferdinand VIII 165
Petersen, Agnes 43
Petersen, Anna VIII 34
Petersen, Gustav 165
Petersen, Niels Peter 34
Petersen, Rigmor 114
Petra K. VII 31
Pinto, Petra Hernandez 207
Prieto, Honorio di 203

R.

Ragnhild K. VIII 44
Rakel Marguerithe (Lulla) K.
VII 100
Rasmussen, Alfred VIII 32
Rasmussen, Anna VIII 31
Rasmussen, Jens VIII 31
Rasmussen, Jens Sigurd IX 32
Rasmussen, Jørgen VIII 31
Ravn, Aage VIII 45
Ravn, Anna Dorteia 34
Ravn, Boi K. VIII 45
Ravn, Holger VIII 45
Ravn, Rasmus 45
Reinhold Alexander K. VII 97
Richards, Elisabeth Jacoba 183
Richards, Sybil Irene 184
Robert Joseph K. VII 209
Robertson, James Tindall 185
Robertson, Vega IX 185
Rosalina K. VI 206
Rothejsen, Jens Peter Steener 190
Rowland, Ebba Elisabeth VIII 101
Rowland, Gabriele K. VIII 100
Rowland, Herbert Willis 100
Rudbek, Anna Kirstine 33
Ruffey, Bruce IX 183
Ruffey, Harald Victor 183

S.

Sammon, Imelda IX 182
Sammon, Patrick Joseph 182
Sammon, Patrick Joseph IX 182
Sauerbrey, Else Marie VIII 178

Sauerbrey, Erik Frederik VIII 178
 Sauerbrey, Frederik Chr. Sophus 177
 Sauerbrey, Georg Sigismund
     VIII 178
 Sauerbrey, Inger Marie Sophie
     Frederikke VIII 178
 Sauerbrey, Justus Lannès VIII 178
 Sauerbrey, Minna Marie VIII 178
 Scheult, Robert Joseph 208
 Schioldan, Laura 144
 Schmaltz, Lilly 92
 Schmidt, Marie 102
 Schmidt, Margrethe Kirstine 27
 Schou, Anna Greta VIII 167
 Schou, Clara Elisabeth VII 167
 Schou, Ellen Margrethe VII 167
 Schou, Frida Marie VII 167
 Schou, Hans Abelin VIII 167
 Schou, Hans Jacob VII 166
 Schou, Hans Henrik 166
 Schou, Hedevig VII 167
 Schou, Henrik Abelin VIII 166
 Schou, Inger Merceditta VII 168
 Schou, Mogens Abelin VIII 167
 Schou, Niels Abelin VIII 167
 Schultz, Emma 191
 Sellier, Josephina 208
 Siegert, Delfina 207
 Simonsen, Sofus 33
 Sjødal, Clara 141
 Skytt, Andreas VIII 46
 Skytt, Cathrine Andrea VIII 46
 Skytt, Dagmar VIII 46
 Skytt, Ivar 45
 Skytt, Mads Iversen VIII 46
 Skytt, Marie Cathrine VIII 46
 Skytt, Victor VIII 46
 Svend Aage K. VII 165
 Svendsen, Andreas Thomsen 33
 Svendsen, Jeppe VIII 33
 Svendsen, Jørgen K. VIII 33
 Svendsen, Kristian VIII 34
 Svendsen, Kristine VIII 33
 Svendsen, Louise VIII 33
 Sørensen, Anna Marie 43
 Sørensen, Claus 43

T.

Tamlin, Phoebe Yoya 182
 Teglbjærg, Aage 143
 Teglbjærg, Anna Elise VIII 143
 Teglbjærg, Inger Marie VIII 143
 Teglbjærg, Svend Aage VIII 143
 Tetens 116
 Tetens, Emma VI 116

Thora Charlotte K. VI 189
 Thussing, Karen 51
 Thygesen, Jens 116
 Tidd, Alfredo VII 205
 Tidd, Ernesto VII 205
 Tidd, Marie de Lourdes VII 205
 Tidd, William 205
 Tidd, William VII 205
 Tove K. VIII 116
 Townsend, Frank Melville 182
 Townsend, Shiela Brenda IX 182
 Trine K. V 47
 Truter, Elaine IX 183
 Truter, William 183
 Tuxværd, Johan Peter 186
 Tuxværd, Johanne Birgitte VIII 186
 Töpfer, Gunhild 178

U.

Ulrich, Anna Gyrithe VIII 179
 Ulrich, Bente VIII 179
 Ulrich, Else VIII 178
 Ulrich, Frederikke VII 177
 Ulrich, Georg Gustav VII 178
 Ulrich, Gregers Ludvig Bayard
     VIII 179
 Ulrich, Inger Margrethe VII 179
 Ulrich, Justus Valdemar VII 179
 Ulrich, Jytte Marie VIII 179
 Ulrich, Jørgen VIII 178
 Ulrich, Kaj Fleming VIII 178
 Ulrich, Kirsten Lisbeth Marie
     VIII 178
 Ulrich, Ludvig 177
 Ulrich, Marie Gyrithe VII 179
 Ulrich, Niels-Juul VIII 178
 Ulrich, Sigismunda VII 177
 Ulrich, Sophie VII 177
 Ulrich, Stig VIII 178
 Ulrich, Theodor Ludvig VII 178

V.

Versfeld, Helen Marie 182
 Vita K. VI 168
 Vilhelmine Marie K. VIII 114
 Vilhelmine Lauberg K. VII 115
 Voldborg Andersdatter 11
 Vöhtz, Georg Reinhold VI 166
 Vöhtz, Johannes Chr. 165

W.

Waldemar Alexander K. VI 189
 Walter K. VIII 188

Wasserfall, Frederik Boesen VIII 188
Wasserfall, Hermann VIII 182
Wasserfall, Hermann Johannes 181
Wasserfall, Jill Mitchell IX 182
Wasserfall, Selma Mathilde VIII 181
Wegener, Esther Vibeke Margrethe
    Juul VIII 161
Wegener, Eyvind Viggo Juul
    VIII 161
Wegener, Niels Juul 161
Weimar, Birgitte IX 186
Weimar, Bjarne 186
Weimar, Lisbeth IX 186
Winberg, Andrea Margr.
    Merceditta VIII 142
Winberg, Christian 142
Winberg, Inger Johanne Regitze
    Moe VIII 142
Winberg, Olav Alex Jønsson
    VIII 142

Woldborg K. IV 16
Wolfram, Elsa 144
Wulff, Adolfo VII 209
Wulff, Anita VII 209
Wulff, Beatrix Eriia VIII 209
Wulff, Eduardo VIII 209
Wulff, Ernesto VII 209
Wulff, Frederico Rafael VIII 209
Wulff, Frederico 209
Wulff, Fritz VII 209
Wulff, Guillermina VII 209
Wulff, Isabel Mercedes VIII 209
Wulff, Juan VII 209
Wulff, Juan VIII 209
Wulff, Maria Christina VIII 209

Y.

Yna K. VIII 116

INDHOLDSFORTEGNELSE:

De første Generationer	Side	7
Brænøre-Frørup Grenen	—	25
Haderslev Grenen	—	49
Korsør-Kalundborg Grenen	—	103
Brygger Grenen	—	117
Skovgaard-Vejle Grenen	—	169
Personregister	—	213

.

